

Møte torsdag den 9. desember kl. 10

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 27):

1. Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2005, kapitler under Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og enkelte kapitler under Moderniseringsdepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11)
(Budsjett-innst. S. nr. 8 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2004-2005))
2. Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til ratifikasjon av avtale av 19. mai 2004 mellom Norge og Sverige om endring av protokoll av 25. mars 1981 om opprettelse av et fond for svensk-norsk industrielt samarbeid
(Innst. S. nr. 63 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 12 (2004-2005))
3. Innstilling fra næringskomiteen om endringer av løyvingar på statsbudsjettet 2004 under Nærings- og handelsdepartementet
(Innst. S. nr. 71 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 16 (2004-2005))
4. Innstilling fra næringskomiteen om endringer av bevilgninger på statsbudsjettet for 2004 under Landbruks- og matdepartementet
(Innst. S. nr. 70 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 27 (2004-2005))
5. Redegjørelse av olje- og energiministeren om status for kostnader og fremdrift for Snøhvitprosjektet
6. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2005, kapitler under Olje- og energidepartementet (unntatt Del III kapittel 6) og Miljøverndepartementet (rammeområdene 12 og 13)
(Budsjett-innst. S. nr. 9 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005))
7. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer av løyvingar på statsbudsjettet for 2004 m.m. under Olje- og energidepartementet
(Innst. S. nr. 78 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 17 (2004-2005) unntatt kapittel 3)
8. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2004 under kapitler administrert av Miljøverndepartementet
(Innst. S. nr. 79 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 25 (2004-2005))
9. Forslag fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 8. desember 2004 (jf. Innst. O. nr. 33):
«Stortinget ber Regjeringen sikre at kvotesystemet ikke svekker forurensningsloven som miljøpolitisk virkemiddel.»
10. Forslag fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 8. desember 2004 (jf. Innst. O. nr. 33):

«Stortinget ber Regjeringen avstå fra å innføre et nasjonalt tidlig kvoteregime som er konkurransevrikkende for norsk industrivirksomhet.»

11. Forslag fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 8. desember 2004 (jf. Innst. O. nr. 33):
«Stortinget ber Regjeringen arbeide for at norsk industri skal ha like krav til utslipp av såkalte klimagasser som man har i andre land innen EØS-området.»
12. Forslag fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 8. desember 2004 (jf. Innst. O. nr. 33):
«Stortinget ber Regjeringen vurdere implementering av EUs kvotedirektiv og fremme sak om dette til Stortinget.»
13. Referat

Presidenten: Den innkalte vararepresentant for Troms fylke, Knut Werner *Hansen*, har tatt sete.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møte i dag – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Ranveig Frøiland. – Andre forslag foreligger ikke, og Ranveig Frøiland anses enstemmig valgt som settepresident for Stortingets møte i dag.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at Stortinget fraviker bestemmelsen i forretningsordenens § 43 første ledd og foretar en samlet votering etter at sakene 1–4 på dagens kart er ferdigbehandlet, og deretter samlet votering etter sakene 5–12 ved slutten av dagens møte.

– Ingen innvendinger er kommet mot presidentens forslag, og det anses vedtatt.

S a k n r . 1

Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2005, kapitler under Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og enkelte kapitler under Moderniseringsdepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11) (Budsjett-innst. S. nr. 8 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2004-2005))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 45 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 25 minutter, Høyre 25 minutter, Fremskrittspartiet 15 minutter, Sosialistisk Venstreparti 15 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Venstre 5 minutter og Kystpartiet 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne fra hver partigruppe og etter inn-

legg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Aud Gaundal (A) [10:04:07]: Det går bedre i norsk økonomi. Det investeres mer, antallet konkurser går sakte nedover, det er lysglimt i deler av industrien, og vi hører at optimismen i store deler av næringslivet øker. Kanskje kan deler av dette skyldes budsjettforliket med Arbeiderpartiet i fjor høst, hvor vi fikk fylt på den tomme verktøykassa med midler til nyskaping og etablering av arbeidsplasser.

Men bildet er ikke entydig. Til tross for at arbeidsledigheten sist måned viste tegn til bedring, har ledigheten bitt seg fast på et uakseptabelt høgt nivå. Ved utgangen av november i år var det registrert 84 000 helt ledige. Men antall deltakere på ordinære arbeidsmarkedstiltak har økt. Derfor kan vi slå fast at de siste seks månedene har det bare vært små endringer i arbeidsledigheten. Så mange ledige bekymrer komiteen og vil kreve aktiv handling.

I tillegg ser vi at norske bedrifter flytter sine investeringer utenlands. Vi så det senest mandag, da vi kunne lese i avisene at Norsk Hydro skal investere 20 milliarder kr i Saudi-Arabia, samtidig med at flere hundre ansatte ved aluminiumsverkene i Høyanger og Årdal mister jobben. Næringskomiteen møtte også en bedrift fra Bergen som hadde flyttet eksportproduksjon til Praha, og som nå ønsket slike vilkår at varene til det norske markedet også kunne produseres fra Praha. Arbeiderpartiet mener det er bekymringsfullt at så mange bedrifter flytter produksjonen ut av Norge. Det må ikke få etablere seg en sannhet om at produksjon ikke lønner seg i Norge.

Næringspolitikk er noe av det viktigste vi jobber med. Det handler om å skape verdier og å skape arbeidsplasser, som igjen er med og finansierer velferdsamfunnet vårt. Her må vi tørre å være aktive innenfor de begrensninger det internasjonale regelverk setter. Jo sterkere og mer åpen den internasjonale konkurransen er, desto viktigere er det at vi bruker de virkemidlene vi har.

World Economic Forum har nylig kåret de nordiske velferdsstatene til de beste land for næringslivet. Det betyr at Norge har verdens sjettede mest konkurransedyktige økonomi. Jeg mener dette beviser at det ikke er skattelette som er den eneste drivfaktoren i økonomien. Vi ser at land med gode velferdsordninger kommer best ut. De land som er gode til å dele, er også gode til å skape.

På ett punkt er Arbeiderpartiets og Regjeringas næringspolitikk sammenfallende. Vi mener begge at en viktig grunnpilar for en bærekraftig næringspolitikk er orden i økonomien. En stabil kronekurs, lav inflasjon, lave renter og forsvarlig budsjettpolitikk er avgjørende for lønnsomheten i norske bedrifter.

Men Arbeiderpartiet ønsker noe i tillegg til orden i økonomien. Vi ønsker en aktiv næringspolitikk – vekk

med næringsnøytralitet og skattelette, vekk fra et markedsstyrt samfunn. Derfor er arbeid til alle et hovedsatsingsområde for Arbeiderpartiet i vårt alternative budsjett for neste år. Vi sier nei til skattelette. Vi vil heller ha en sterkere innsats for å trygge og skape nye arbeidsplasser.

Arbeiderpartiet ønsker at myndighetene skal delta aktivt i nærings- og distriktsutviklingen sammen med bransjen og bransjens organisasjoner. Arbeiderpartiets næringspolitikk handler om svært mye. Vi vil ha det som kalles en aktiv næringspolitikk – at staten skal engasjere seg og ikke bare lene seg tilbake og overlate mest mulig til markedet. Vi er helt avhengige av at næringslivet går godt. Det er som sagt det som må til for at vårt velferdsamfunn skal inkludere alle.

For en tid siden kom meldinga om at 350 norske sjøfolk får sparken. Regjeringa får det som den vil. Fjord Line må flagge ut som følge av Regjeringas politikk. Color Line vurderer å følge etter. Ved å fjerne nettolønnsordningen for norske sjøfolk på utenlandsfergene i NOR har det politiske flertallet tatt fra dem muligheten til å hevde seg i konkurranse med sjøfolk fra land rundt oss.

Regjeringa har fått gjennomslag for å forverre rammevilkårene, slik at våre sjøfolk blir 40 pst. dyrere over natta. EU fører en aktiv politikk på dette området og legger opp til gode vilkår for sine sjøfolk. Arbeiderpartiet vil ta vare på og videreutvikle den maritime sektoren. Derfor ønsker vi også å føre videre de ordningene vi har hatt på dette området, og utvide dem til andre fartøygrupper i NOR som er i direkte konkurranse. Vi følger opp våre lovnader til denne bransjen. Regjeringspartiene gjør det motsatte.

Arbeiderpartiet vil øke bevilgningene til Innovasjon Norge for å sikre nyskaping, vekst og sysselsetting. Det er mangel på nok risikovillig kapital i norsk næringsliv. For å skape vekst og nye arbeidsplasser må staten være med, særlig i oppstartingsfasen.

Gjennom det offentlige virkemiddelapparatet kan gründere og andre med gode ideer få sette disse ut i livet. Undersøkelser viser at slik satsing gir både bedriftsøkonomiske og samfunnsøkonomiske gevinster. Derfor var det riktig for oss i Arbeiderpartiet å øke bevilgningene på dette området.

Arbeiderpartiet ønsker å føre en aktiv politikk for økt verdiskaping, omstilling og bevaring av arbeidsplassene i fiskerisektoren og i foredlingsindustrien. I vår påpekte Arbeiderpartiet hvor vanskelig situasjonen i Finnmark er. Med det som bakteppe foreslår vi å øke bevilgningen til marint innovasjonsprogram utover Regjeringas forslag. Vi ser også at for å sikre små og store kystsamfunn må en øke tilskuddet til føring av fisk, fordi føringstilskuddet er en så klar forutsetning for å nå disse målene. Med den vanskelige situasjonen som fiskerinæringa er i, mener vi det er feil å pålegge næringa nye avgifter. Kontrollavgiften er vi derfor imot.

Når det gjelder rammeområde 11, Landbruks- og matdepartementet, kommer det klart til uttrykk både i budsjettinnstillinga fra finanskomiteen, Budsjett-innst. S. I, og i budsjettinnstillinga fra næringskomiteen, Budsjett-

innst. S. nr. 8, at det er vesentlig forskjell på Regjeringas politikk og opposisjonens politikk. Det gjelder de foreslåtte skatteskjerpelsene, endringene av gevinstbeskatningen og gjennomsnittsbekskatningen ved inntekt fra skogbruk.

Det er etter min mening noe overraskende at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet blir i mindretall når det gjelder en merknad om en mer langsiktig skogpolitikk. Dette mindretallet mener det er behov for en mer helhetlig og langsiktig skogpolitikk. Vi mener at markedet alene ikke kan være langsiktig nok for verdier som skal tas ut om 70–80 år. Det vil også ha stor betydning for alle som er avhengige av skognæringa, skogeiere, entreprenører, trevareindustri og annen industri. Hvorfor det er så vanskelig å ta en runde for å se på helheten i skogpolitikken, er for meg litt uforståelig.

Vi ser imidlertid at regjeringspartiene Høyre og Kristelig Folkeparti og Arbeiderpartiet er enige om at det er behov for en større gjennomgang av landbrukets situasjon etter at WTO-forhandlingene er ferdige. Vi har litt forskjellige formuleringer, men intensjonene er like, og det er bra. Arbeiderpartiet er også glad for at det fortsatt skal være en nasjonal landbrukspolitikk, og at det skal sikres «bosetting, verdiskaping og levedyktige lokalsamfunn over hele landet», som det heter i hovedprioriteringene fra Høyre og Kristelig Folkeparti.

Arbeiderpartiet mener at de vedtatte rammene ikke er akseptable i forhold til de tiltak som er nødvendige for å føre en aktiv nærings- og distriktspolitikk. Vi viser til vårt alternative budsjett i finanskomiteen, og fremmer derfor ikke egne bevilgningsforslag innenfor vedtatte rammer.

Jeg tar opp de forslag som Arbeiderpartiet har sammen med andre.

Presidenten: Representanten Aud Gaundal har tatt opp de forslag hun har referert til.

Det blir replikkordskifte.

Ivar Kristiansen (H) [10:12:25]: Arbeiderpartiet har som ambisjon å regjere sammen med Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet fra neste høst av.

Når vi krysser disse tre partiers næringspolitikk, spriker de i alle retninger, ikke bare i skatte- og avgiftspolitikken, i konkurransepolitikken og i eierskapspolitikken. To av disse partiene ønsker å si opp den avtalen som innebærer fri markedsadgang til 25 europeiske nasjoner.

Da er mitt spørsmål til representanten Gaundal: Bør ikke ansatte i bedrifter som skal selge sine varer og tjenester eksempelvis til 25 av de nærmeste, best betalte og viktigste landene vi har i Europa, egentlig ha grunn til å miste nattesøvnen, med tanke på hva slags næringspolitikk nasjonen kan risikere å våkne opp til i september 2005?

Aud Gaundal (A) [10:13:48]: Man forsøker å skape en frykt for det samarbeidet som eventuelt kan komme på plass på venstresiden i norsk politikk. Det er uberettiget. Det at det er tre forskjellige partier, og at det even-

tuelt må forhandlinger til, burde representanten Kristiansen være vant med, for det har jo Høyre praktisert i sin regjering. Han prøver å skremme med at det er det verste som kan skje næringslivet, men det tror jeg er helt feil.

Jeg er klar over at Senterpartiet og SV vil si opp EØS-avtalen, men det er klart at for Arbeiderpartiet er det viktig at den er der.

Kristiansen sa at det var en hel masse arbeidstakere i norsk industri som skulle miste nattesøvnen nå. Jeg tror at hvis det er noen som har mistet nattesøvnen nå, er det de som jobber i Color Line, og som er engstelige for hva som vil skje. Når det gjelder Fjord Line, vet vi hva som skjer. Men det er ingen god situasjon, så der tror jeg de har problemer med nattesøvnen.

Oystein Hedstrøm (FrP) [10:15:13]: Jeg skal ta opp tråden fra representanten Kristiansen, fordi jeg føler at representanten Gaundal ikke svarte særlig konsist. Jeg skal derfor prøve å være litt mer konkret i spørsmålsstillingen. Hun sa hun var veldig opptatt av at vi skal bevare arbeidsplasser og hindre utflytting av industri. I lys av viljeserklæringen fra Senterpartiet, SV og Arbeiderpartiet om en såkalt rød-grønn regjering hvis man får flertall etter valget, skal jeg ta noen næringspolitiske eksempler:

Når vi ser på dette med konvensjonelle gasskraftverk, sier Arbeiderpartiet ja, mens SV og Senterpartiet sier nei til gasskraftverk uten total CO₂-rensing. Når det gjelder oljeboring i Barentshavet, sier Arbeiderpartiet ja, mens SV sier nei. EØS-avtalen, som Kristiansen var inne på, som er den viktigste avtalen vi har med våre viktigste handelspartnere når det gjelder å selge varer og tjenester, vil SV oppheve. Arbeiderpartiet vil beholde matmomsen, Senterpartiet vil fjerne matmomsen. Og så nettolønnsordninger, da: SV ønsker ikke å ha nettolønnsordninger f.eks. for ferjerederiene, og de ønsker heller ikke å gjøre noe med tonnasjeskatten. Hvordan henger dette sammen? Hvordan kan vi få en helhetlig næringspolitikk?

Aud Gaundal (A) [10:16:48]: Målet for oss på venstresida i norsk politikk er at vi får en regjering som har et flertall i Stortinget, og det i seg selv vil være stabilt og greit, for er det noe som har vært lite forutsigbart, er det hvor vår nåværende regjering har hentet støtte. Noen ganger har det vært hos oss, og noen ganger hos Fremskrittspartiet. Og jeg må ærlig innrømme at jeg kanskje tror det skal bli lettere å snakke sammen på venstresiden enn det f.eks. har vært for nåværende regjering å snakke med Fremskrittspartiet. Det har jo ikke gitt noen gode og stabile forhold. Vi vet at vi er uenige om en del ting. Men, som sagt, forhandlinger er forhandlinger.

Når det gjelder gasskraftverk, er det mange som mener at det å bruke mer av naturgassen vår er riktig, men spørsmålet er hvordan vi skal håndtere forurensningen som følger med. Jeg tror de fleste mener at å framstille kraft av naturgassen er greit, så sant vi klarer å håndtere den forurensningen som kommer av det.

Selvsagt er vi uenige om matmoms og slikt, men det blir i grunnen små detaljer. En helhetlig politikk skal vi klare å komme fram til.

Inge Ryan (SV) [10:18:17]: Det var et interessant innlegg representanten Aud Gaundal holdt. Men det mest interessante utsagnet synes jeg var at hun sa følgende: Vi ønsker oss «vekk fra et markedsstyrt samfunn». Når man vet at Arbeiderpartiet gjennom 1980-tallet og 1990-tallet har vært en at motorene for å få et mer markedsstyrt samfunn, der vi har fjernet en rekke samfunnsredskaper for politisk styring, synes jeg det er artig at man nå ønsker seg tilbake. Derfor har jeg lyst på et regjeringssamarbeid med Arbeiderpartiet der vi faktisk kan ta tilbake litt politisk styring, litt mer politisk styring både av næringsliv og av andre samfunnsredskaper.

Er det riktig oppfattet av meg at Aud Gaundal og Arbeiderpartiet faktisk nå ønsker å reversere litt av den markedenkningen som er i samfunnet, og at vi får litt mer politisk styring inn i det norske samfunnet igjen?

Aud Gaundal (A) [10:19:26]: Det er riktig, som representanten Ryan påpekte, at vi på en måte vil ha mer styring og mindre marked. Så kan vi selvsagt beskyldes for at vi i regjering har gjort noen grep. Men det er ingen tvil om at vi som hører til venstresida i norsk politikk, ser hva virkelig markedspolitik er for noe, med den Regjeringa vi nå har. Jeg tror vi skal greie å stable på beina et alternativ som på en måte er litt marked, men også politisk styring.

Einar Steensnæs (KrF) [10:20:17]: Det var håpefullt at representanten Gaundal startet med å konstatere at det går bedre i norsk næringsliv. Hun konstaterte sågar at det var «lysglimt». Det er det vel verd å merke seg, for det er ikke så ofte det kommer slike erkjennelser fra Arbeiderpartiet nå om dagen. Men deretter henfalt hun ganske raskt til det velkjente mismotet, og kunne konstatere at arbeidsledigheten har bitt seg fast.

Det er ikke noe grunnlag for et slikt uttrykk. Det har kommet ny optimisme i norsk næringsliv. I fjor var det 93 200 arbeidsledige. I år er det 90 000. Det er fremdeles for høyt, men det går den riktige veien. Siste måned har antall helt ledige blitt redusert med 8 000, og antall selsatte så langt i år har økt med 8 000. Regjeringen regner også med at arbeidsledigheten kan reduseres ytterligere neste år.

Hvordan vil representanten Gaundal da karakterisere Arbeiderpartiets periode med dobbelt og tredobbelt så høy ledighet som det vi har i dag?

Aud Gaundal (A) [10:21:41]: Jeg sa i mitt innlegg at de siste seks månedene har dessverre ledigheten på en måte holdt seg noenlunde stabil. Den har gått litt ned, og det nevnte jeg også, men det har vært en del flere tiltak som har gjort den litt bedre.

Da Arbeiderpartiet satt i regjering, var vi igjennom det å ha stor arbeidsledighet, og det bekymret oss. Det som er forskjellen på den gangen og nå, er at vi var bekymret for ledigheten. Nå synes jeg på en måte at det er stille. Det føres også en politikk som forverrer situasjonen for dem som er ledige, og det er heller ingen god politikk, etter vår mening.

Når det gjelder arbeidsledigheten, tror jeg vi har det felles: Den er bekymringsfullt høy. Det er bekymringsfullt at de som er ledige, får det verre, bl.a. på grunn av en del grep som er gjort fra Regjeringas side. Vi ser lysglimt, og det er også vårt ønske at det blir bedre, og at tallene går ned, for det må vi i hvert fall være enige om at de bør gjøre.

Øystein Hedstrøm (FrP) [10:23:09]: Representanten Aud Gaundal var opptatt av at man skal ha en aktiv næringspolitikk. Det er Fremskrittspartiet veldig enig i. Men så vidt jeg kan finne, har Arbeiderpartiet i sitt alternativ budsjett foreslått 158 mill. kr mer til forskjellige virkemidler. Man har også noen ordninger for sjøfolk og noen andre ting.

Når vi ser på de land som virkelig har satset på en aktiv næringspolitikk, som Finland, Irland og USA, er det langt mer aktive virkemidler som settes inn. Jeg vil minne om at Arbeiderpartiet var grunnleggeren for Argentum Fondsinvesteringer. Der er det innenfor private equity- og ikke-børsnoterte selskaper, der det er et betydelig behov, og der det kan vises til resultater, kun Fremskrittspartiet som går inn. Arbeiderpartiet gjør heller ingen ting i den modne fasen. Samtidig skal de ha et skyhøyt skatte- og avgiftsnivå.

Hvordan kan dette gi de resultatene Arbeiderpartiet ønsker?

Aud Gaundal (A) [10:24:30]: Jeg er litt overrasket over at representanten Hedstrøm påpeker hvor lite midler det er til sjøfolk og til innovasjonstiltak, når vi vet hva de midlene som bl.a. går til sjøfolk, og nettolønnsordningen, har å bety.

Det er klart at hvis Arbeiderpartiet hadde hatt noen av de milliardene til skattelette som er gitt fra den regjeringa som sitter nå, med støtte fra Fremskrittspartiet, hadde vi kunnet drive en mye mer aktiv næringspolitikk. Men i forhold til et budsjett hvor det er gjort slike grep med skattelettelser, er det ikke så enkelt å finne millionene og milliardene. Så vi synes nå på en måte at vårt alternative budsjett har blitt bra – nøkternt og veldig realistisk.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Ivar Kristiansen (H) [10:25:42]: La meg først få lov til å kreditere komiteen for en meget ryddig budsjettprosess. Samarbeidet med Fremskrittspartiet har gjort et meget godt budsjettforslag om til ikke bare et godt, men faktisk et noe bedre budsjett som sådant. Det har som representanten Gaundal helt korrekt sa, til de grader bidratt til å bringe optimismen og lysglimtet tilbake i fedrelandet. Selv om uttrykket nok satt relativt langt inne hos representanten Gaundal, er det grunn til å glede seg over at erkjennelsen snart når nye bredder i det norske folk.

Det skal vi glede oss over, for vi er nødt til, på en dag som denne, når vi skal vedta budsjettet for siste budsjettår i stortingsperioden, å gløtte litt tilbake på hvordan utgangspunktet var da vi startet denne stortingsperioden, og hva slags økonomisk grunnlag som forelå for norske

arbeidsplasser. De var satt i en relativt håpløs konkurranse situasjon i forhold til sine konkurrenter, også i utlandet. De skulle i størst mulig grad bekjempe en situasjon med rekordhøy kronekurs og lønnsoppgjør som over år hadde vært ute av kontroll, i tillegg til at Norge, med Russland som unntak, faktisk var på europatoppen når det gjaldt rentefot.

Vi kan ganske trygt slå fast at en stram budsjettpolitikk og en vellykket pengepolitikk har bidratt til at norske arbeidsplasser i dag er langt mer konkurransedyktige enn de var da vi startet perioden i 2001. Vi ser at optimismen er tilbake. Den rekordhøye rentefoten er gjort om til en rekordlav rentefot. Vi ser at kronekursen har en positiv effekt for alle eksportorienterte arbeidsplasser i dette landet.

Jeg har registrert at fiskerinæringen for tiden har en ganske stor fokusering på seg. Det er klart at en av grunnene til at man kjempet i det markedet man er nødt til å selge alle sine varer i, var at man stridde bl.a. med en svært høy kronekurs. I 2002 tapte norsk fiskerinæring på bunnlinjen 1,2 milliarder kr på grunn av høy kronekurs, målt mot dagens nivå.

Vi ser at optimismen er tilbake. Vi ser at antall konkurser går ned og nyetableringer går opp. For første gang siden 1998 ser vi tendens til økt sysselsetting innenfor den tradisjonelle norske industrien. Ikke bare har vi innenfor industrien klart å sørge for at produksjonen går den rette veien. Outsourcing, produktivitetsøkning osv. har gjort at antall industriarbeidsplasser sank – selvfølgelig også med bakgrunn i vanskelige markedsforhold og tapt kjøpekraft i de markedene vi selger våre varer og tjenester i, som har gjort at man har stridd. Men nå er faktisk tendensen til økt sysselsetting i industrien også tilbake.

Vi har en svært høy økonomisk vekst i dette landet. Man forventer at man skal nå en BNP-vekst, og en økonomisk vekst totalt sett, både i år og til neste år på rundt 4 pst., altså helt i europatoppen, og den har økt dramatisk i forhold til hva situasjonen var i første budsjettår.

Vi ser at vi har klart å ruste opp forskningsinnsatsen betraktelig i Norge. Den har vel ikke innenfor næringsforskning og privat forskning nådd opp til 1 pst. av BNP, men vi ser en klar tendens til økning. Vi klarer også i dagens situasjon å ruste opp satsingen innenfor OFU og IFU, og vi ser at vi legger inn en betydelig satsing neste år innenfor landsomfattende såkornordninger bygd opp rundt våre fire universitetsbyer. Vi ser at de distriktsfondene som allerede er vedtatt, nå blir iverksatt med virkning fra neste år. Vi ser at satsing på nyskaping og på verdiskaping står i fokus på en helt annen måte nå enn da Stoltenberg, Schjøtt-Pedersen og kompani gikk av i år 2001.

Selvfølgelig ligger det mange utfordringer rundt oss. Det er all grunn til fortsatt å være utålmodig. Men på en dag som denne, når vi behandler det siste budsjettet for denne stortingsperioden, er det i rettferdighetens navn grunn til å glede seg over at utgangspunktet som er lagt for år 2005, er langt, langt bedre enn hva som møtte oss da vi tok fatt i 2001.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Rolf Terje Klungland (A) [10:30:55]: Representanten Kristiansen framhever det han mener er en konsekvens av Regjeringens politikk. Vi i Arbeiderpartiet mener at den utviklingen som kommer nå, ikke kommer på grunn av Regjeringen, men kanskje mer på tross av Regjeringen.

Regjeringspartiene hevder i innstillingen til budsjettet at Regjeringen fører en offensiv politikk. De signalene vi i Arbeiderpartiet får fra næringslivet, er de stikk motsatte. Det kan i hvert fall ikke være moro å reise rundt og være næringspolitisk talsmann for regjeringspartiene. Det erfarte også representanten Kristiansen da han var i Mo i Rana. Der er situasjonen den at flere tusen arbeidsplasser står i fare. Regjeringen mener at det ikke er noe mål å gi nye kontrakter til denne industrien. Regjeringspartiene på Stortinget har vært med på å ta det ut av budsjettet til energi- og miljøkomiteen og vil behandle det for seg selv. Støtter representanten Kristiansen fortsatt Regjeringen, eller er han enig med regjeringspartiene på Stortinget?

Ivar Kristiansen (H) [10:32:19]: Jeg reiser nokså mye rundt til norske bedrifter og besøker arbeidsplasser innenlands. Jeg kan ikke akkurat si at jeg merker noe sug, verken blant ansatte, blant norske bedriftseiere eller blant ledere, etter å få på plass det som fremstår som det politiske alternativet. Tvert imot møter jeg en betydelig bekymring for hva dette næringspolitiske eksperimentet kan komme til å medføre for norske bedrifter og næringsliv, som nå er i en formidabel vekstutvikling, og som setter pris på det.

Når det gjelder Mo i Rana, gjennomfører denne regjeringen fra a til å vedtak etter innstillinger og stortingsproposisjoner, St.prp. nr. 52 for 1998-1999 og St.prp. nr. 78 for 1999-2000, besluttet av to foregående arbeiderparti-regjeringer som sådanne. Det vi gjør, er akkurat det samme som Arbeiderpartiet fra a til å har gått inn for når det gjelder industrikraftregimet. At vi har en stor utfordring for å berge kraftregimer og avtaler, bl.a. hva angår Mo i Rana, er det ingen tvil om. Der har vi en felles oppgave å ta vare på.

Øystein Hedstrøm (FrP) [10:33:47]: Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet har inngått et budsjettforlik denne gangen som trekker ting også relatert til næringspolitikk og næringsutvikling i riktig retning. Men på ett område er regjeringspartiene og Fremskrittspartiet sterkt uenige. Det gjelder skipsfartspolitikken. Vi behandlet skipsfartsmeldingen i vår, men svært mye har endret seg siden da. De fleste hadde vel ikke trodd at nedbyggingen av skipsfarten skulle gå så raskt i Norge. Wilhelmssen, Farstad, Sohmen osv. flagger ut nye skip, altså sentrale norske rederier. Også Royal Caribbean Cruises, som har vært i NIS, har flagget ut til Bermuda. Her har vi også norske sjøfolk. Og nå har vi Fjord Line. Mener representanten Kristiansen at vi nå har en ny situasjon i forhold til den vi hadde da vi behandlet skipsfartsmeldingen? Høyre

vil jo ha harmonisering på alle andre områder, også når det gjelder skipsbygging. Hvorfor ønsker man ikke det når det gjelder skipsfarten?

Ivar Kristiansen (H) [10:35:11]: Når vi diskuterer norsk skipsfart, tror jeg den fremstår som noe av det beste som finnes i hele verden. Den er en av de få clusterne vi har i Norge der vi trygt kan slå fast, uten å strides, at vi er blant de aller beste i verden.

Utgangspunktet i 2001 var at det over statsbudsjettet ble bevilget 295 mill. kr til refusjon og nettolønn. På neste års budsjett er beløpet 1 060 mill. kr, i tillegg til at vi tar fatt på kraftige forbedringer innenfor formuesskatt og tonnasjeavgift, systemer som også på en gunstig måte berører norsk skipsfartsnæring.

Jeg erkjenner at når det gjelder fergeansatte i utenriks-trafikk og prioriteringer innenfor en ramme som er fire ganger større enn den var i 2001, har vi valgt å prioritere kompetansemodellen. Det går da foran ansatte i ikke-maritime stillinger innenfor fergerederier i utenlandsk trafikk.

Åsa Elvik (SV) [10:36:38]: Værøy 10,7 pst., Bø 7 pst., Øksnes 6,8 pst., Hasvik 13,9 pst., Vardø 12 pst., Lebesby 11,4 pst. Dette er tal på heilt ledige i seks kommunar i Nord-Noreg i november 2004.

Eg får med meg at representanten Kristiansen legg an ein positiv og offensiv tone på vegner av norsk næringsliv. Men eg vil berre leggje vekt på at biletet er meir sammansett enn det representanten Kristiansen har lyst til å gi uttrykk for.

Kronekurs og rentenivå er sjølvsagt viktig for ei eksportavhengig næring som fiskerinæringa. Men kva har denne regjeringa elles å tilby fiskeriavhengige samfunn? Jo, det er auka avgifter, og det er evigvarande rettar for den havgåande flåten. Får ikkje Kristiansen, når han hører desse arbeidsløysetal, lyst til å bidra litt til ei heilt nødvendig omstilling av norsk fiskerinæring, utover å påleggje næringa auka avgifter?

Ivar Kristiansen (H) [10:38:05]: Jo, selvfølgelig får jeg lyst til å bidra med en politikk som kan snu pessimisme til optimisme i de kommunene som representanten Elvik ramser opp. Hvis hun hadde brukt en annen statistikk enn ledighetsstatistikken, tror jeg tallene hadde vært to-tre ganger større. Det går på fraflytting fra disse kommunene, hvis vi tar utgangspunkt i befolkningsstatistikken fra 1972 og frem til i dag. Det er nemlig kommuner, uten unntak, som er blant de mest eksportavhengige kommunene vi har i dette landet. Det er ingen som er så avhengige av å selge det de produserer, ut av landets grenser som nettopp disse kommunene. Uten å bli for polemisk kan jeg ikke se at Sosialistisk Venstreparti har bidratt, de som faktisk ønsker å si opp EØS-avtalen, og som durabelig har kjempet mot mulighetene for å få bedre betingelser for norsk fiskerinæring i det markedet der de skal selge sine varer. Det er med skam å melde ikke noe særlig positivt bidrag i denne debatten.

Odd Roger Enoksen (Sp) [10:39:10]: Den listen som Åsa Elvik refererte til, kunne gjøres betydelig lengre. Det som går igjen i listen over arbeidsledige i noen av våre distriktskommuner, er at det er ni Finnmarkskommuner som står øverst på listen, og deretter kommer en rekke nordnorske fiskeriavhengige samfunn.

Det burde etter elleve-tolv år med EØS-avtalen ha gått opp for Ivar Kristiansen at norsk fiskerinæring ikke er en del av EØS-avtalen, i likhet med landbruksnæringen, og at adgangen til EU-markedet ikke er knyttet til EØS-avtalen, men til andre avtaler som Norge har framforhandlet. Derfor er mitt spørsmål til Ivar Kristiansen, på linje med det som Åsa Elvik også spurte om: Ser ikke Ivar Kristiansen at de utfordringer som fiskerinæringen og en del av våre fiskeriavhengige samfunn står overfor, krever noen andre grep enn det regjeringspartiene har å tilby? Lav rente er nødvendig, men lav rente er dessverre et resultat av at man er nødt til å stimulere aktiviteten, og dermed er det ikke nok til å få vekst i disse samfunnene.

Ivar Kristiansen (H) [10:40:59]: Det er et svært interessant spørsmål, som Senterpartiet aldri besvarer, når man korrekt slår fast at landbruk og fisk ikke er en del av EØS-avtalen: Samtidig som de ønsker bedre markedsadgang, har de aldri til dags dato fortalt noen hva det er Senterpartiet har å tilby Den europeiske union som skulle gjøre at norsk fiskerinæring skulle få bedre markedsadgang enn hva den har i dag. Ser ikke Senterpartiet at ved ikke å ha noen avtale i det hele tatt, mens vi med den andre hånden betaler milliardbeløp for i det hele tatt å ha fri markedsadgang på andre områder, er det altså norsk fiskerinæring som betaler den blodigste prisen for vårt utenforskap? Man kan trygt slå fast at Senterpartiet i sine veivalg har valgt å vende ryggen til norsk fiskerinæring. Hvor mye dokumentasjon trenger man egentlig for å se dette, i tillegg til de statistikkene som representanten Enoksen selv refererte til?

Odd Roger Enoksen (Sp) [10:42:00]: Det er ingen tvil om at vi trenger gode avtaler med EU for å være i stand til å eksportere fiskeproduktene våre. Ivar Kristiansens svar på dette er altså faktisk et EU-medlemskap, mens han i debatten i dag har anklaget Senterpartiet og SV for å ville si opp EØS-avtalen, som ville ødelegge for norsk fiskeeksport. Det er ikke tilfellet, det tror jeg også representanten Ivar Kristiansen vet. Om vi hadde en annen form for avtale med EU, ville den avtalen kunne være minst like god for norsk fiskerinæring som EØS-avtalen er, i og med at fiskerinæringen ikke er en del av EØS-avtalen, som representanten meget godt vet. Så i stedet for å slå om seg med lettvintheter om Senterpartiets politikk kunne det være interessant å høre om Ivar Kristiansen er i stand til å gi et svar på mitt spørsmål: Ser ikke Ivar Kristiansen at det vil være nødvendig å gjøre noe mer for de samfunnene som nå er i krise, med oppimot 20 pst. arbeidsledighet, enn det Regjeringen og regjeringspartiene har hatt å tilby så langt?

Ivar Kristiansen (H) [10:43:31]: Vi har enkeltstamfunnsfunn som de siste 30–40 år har opplevd betydelig stagnasjon. At noen gjør forsøk på å beskrive situasjonen i deler av Finnmark som nyoppstått, er i beste fall en svært feilaktig gjengivelse av den historiske utvikling. Det er bare å se på befolkningsutviklingen i de mest typiske fiskerikommunene.

Jeg er litt overrasket over at Enoksen har så dårlig kontakt med norsk fiskerinæring at han ikke har fått med seg hva som skjer innenfor norsk laksenæring, og hva som skjer med tapte markedsandeler for norsk fiskerinæring, hvor man blir herjet med fra dag til dag. Den næringen i Norge som har de dårligste betingelsene i markedet, er altså den man faktisk ønsker å gi enda dårligere betingelser. Det gir i hvert fall ikke grunn til å heise et eneste flagg verken i Vardø eller på andre deler av Norskekysten som man ynder å referere til.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Øystein Hedstrøm (FrP) [10:45:11]: Næringspolitikken er viktig for et land som Norge, og det er særlig blitt tydelig de siste årene. Deler av eksportindustrien forvitrer, dels legger den ned, og dels flytter den ut sin virksomhet. Industriarbeideren er i ferd med å bli en mangelvare i dette landet. Store deler av den gjenværende industrien må gjennom omstilling – det er et uomtvistelig faktum. Fremtidsutsiktene er veldig usikre, selv om det har gått noe bedre den siste tiden.

I en undersøkelse som MMI har utført for ukeavisen Mandag Morgen i 400 norske bedrifter med minst 20 ansatte, kan det utledes at nye 80 000 arbeidsplasser flyttes ut de nærmeste fem år. Verdens høyeste lønnskostnader og lite forutsigbare rammebetingelser oppgis oftest som hovedårsaken til økte investeringer ute.

Det er også viktig å merke seg at det ofte er de mest verdifulle bitene som selges ut eller flytter ut av landet. Jeg skal ta noen eksempler. Britiske Amersham har kjøpt opp Hafslund Nycomed og er nå selv kjøpt opp av General Electric. Nederlandske Nutreco har kjøpt opp Hydro Seafood. Nera flytter ut viktige utviklingsfunksjoner. Dette er også svært synlig innenfor skipsfart og maritim virksomhet, der Norge har vært dyktige. Amerikanske Halliburton har kjøpt norske offshore-selskaper med teknologisk spisskompetanse bl.a. innenfor brønnteknologi. Franske Schlumberger kjøpte seg seismikk-selskapet Geoco. Kanadiske Teekay kjøpte Norges største bøyelastrederi, Navion, som er verdensledende innen bøyelastteknologi.

Så vil sikkert noen si: I en globalisert verden er ikke dette spesielt oppsiktsvekkende. Norske bedrifter gjør også betydelige investeringer utenfor landets grenser. Det er likevel en signifikant forskjell: Norske bedrifter domineres av noen få aktører, ofte gjennom gigantiske oppkjøp og investeringer ute, så som Telenor, Norske Skog, Hydro og Statoil. Ellers dreier det seg mest om mindre, direkte investeringer. Men i tillegg har vi en eksplosjon av indirekte investeringer gjennom oljefondet. Av det som selges ut, er imidlertid en betydelig andel

kunnskapsbaserte virksomheter. Noen av dem nærmer seg verdenstoppen på sine områder. Hvis slike salg fører til at vi ikke får bygd opp langsiktig kunnskapsindustri og kompetansemiljøer i Norge, er det svært skadelig. Derfor er det viktig at man sørger for å gå den motsatte vei, gjennom å beholde og videreutvikle kunnskapsbedrifter. Det vil være garantien for å opprettholde velferden etter hvert som vi må gjøre oss mindre avhengige av oljeinntektene.

I et intervju med NRK den 4. oktober i år sa nærings- og handelsminister Brende at det er nødvendig å gjøre mer for å holde på arbeidsplassene her i landet. Like fullt sa han seg fornøyd med den norske regjeringens næringspolitikk. Her er vi sterkt uenig med Regjeringen. Selv om statsråden har fått noen flere verktøy i verktøykassen sin og ser ut til gradvis å akseptere mer moderne vekstteorier enn sin forgjenger, er dette langt fra nok. De faktiske forhold i dag er at selv om vi har rekordlav rente, selv om vi har olje, gass, kondensat, selv om vi har fisk, vannkraft og natur samt massevis av tilgjengelig arbeidskraft, skapes nesten ikke nye jobber i industrien og innenfor høyteknologi-områdene. Mulighetene skusles bort i mulighetenes land.

Fremskrittspartiet mener det må satses på en næringspolitikk i videste forstand. En slik politikk må omfatte alle rammebetingelser som påvirker næringslivets konkurransevne, og skape grobunn for vekst som skal hjelpe en utrydningstruet industri. Jeg skal ta noen eksempler på dette: Fremskrittspartiets budsjettalternativ betyr skatte- og avgiftslettelser på 25 milliarder kr. Det mener vi er helt nødvendig for å gi våre bedrifter konkurransedyktige skatte- og avgiftsbetingelser, dette for å kompensere for bedriftenes handikap, et høyt omkostningsnivå ved at de ligger langt fra de store markeder, har et lite hjemmemarked og dårlig infrastruktur, for å ha nevnt noe. Skal de få tilstrekkelig med utviklingsmuligheter og foreta nødvendige investeringer, må det markante avgiftskutt til fra dag 1. Hensikten er å gjøre det mer attraktivt å satse på risikoprojekter. Da kan den krevende kunden, underleverandøren og miljøene rundt finne det mer gunstig å satse på projekter de selv har troen på, og som de mener kan gi en brukbar avkastning.

Regjeringens visjon for innovasjonspolitikken om at Norge skal være et av verdens mest nyskapende land, krever intet mindre enn en innovasjonsrevolusjon for å lykkes. Det er nødvendig med helt nye spilleregler, der etablerte vekstteorier ikke lenger holder for å hevde seg i konkurransen. Vi må ikke heise den næringsnøytrale fanen så høyt at den skygger for fornuften som ligger i å påse at vi har internasjonalt konkurransedyktige rammevilkår innenfor de områder der vi allerede har betydelig kompetanse i Norge, eller har åpenbare naturgitte fortrinn, så som biomarin sektor, energi, offshore og maritim sektor. Vi må spesielt ta initiativet på noen kjerneområder der vi har store muligheter. Hvis ikke risikerer vi gradvis å bli utviklet til et filialland. Da må prinsippet om næringsnøytralitet vike for prinsippet om målrettet satsing, hvis Regjeringen skal ha mulighet til å lykkes helt eller delvis.

Jeg vil ta for meg skipsfarten spesielt som eksempel på dette. Meldingen nylig om at Fjord Line flagger ut, føyer seg inn i rekken av negative nyheter om uteregistrering av rederier og tap av norske arbeidsplasser til sjøs. Etter behandlingen av skipsfartsmeldingen i Stortinget i juni, med langt dårligere rammebetingelser enn for europeiske skipsfartsland som resultat, flykter rederiene fra norske registre, og norske sjøfolk settes på land. Norge er på fem måneder blitt degradert fra tredje plass til femteplass blant verdens skipsfartsnasjoner målt i tonnasje, og nå er også Hongkong i ferd med å gå forbi – da får vi sjetteplassen. Fortsetter denne utviklingen, kan vi risikere at mange virksomheter som i dag er en del av den maritime klyngen, flytter ut og mange av de 70 000 arbeidsplassene her til lands forsvinner. Fremskrittspartiet har sagt klart fra: Det er en politisk valgt utvikling som fører til nedbyggingen av det maritime miljøet. Jeg vil minne om våre forslag ved behandlingen av skipsfartsmeldingen, som, hvis de hadde blitt vedtatt, ville ha sikret skipsfarten internasjonalt konkurransedyktige rammevilkår, slik at Norge fortsatt kunne ha en posisjon som en av verdens ledende skipsfartsnasjoner med et betydelig antall norske sjøfolk i tjeneste. Vi følger opp med forslag i statsbudsjettet som et ledd i å bringe rammebetingelsene opp på et europeisk nivå. Med den negative trend norskregistrert skipsfart er inne i, håper vi det skal bli lettere for næringsministeren og stortingsflertallet å få opp øynene.

Endringene vi har opplevd i internasjonal økonomi, og globaliseringen av økonomien, har fått konsekvenser i mange land når det gjelder statens rolle i næringspolitikken og forholdet mellom staten og private. Staten har fått en sterkere tilretteleggende rolle. Den næringsmessige utvikling er et resultat av et intimt samarbeid mellom industri, forskning og offentlig politikk i de land som har hatt suksess med en aktiv og moderne næringspolitikk. Den klassiske sosialøkonomiske tenkningen i Norge forutsetter at den økonomiske politikken legger til rette for at kapitalen til enhver tid søker det mest lønnsomme prosjekt. Det betyr at det alt vesentlige av investeringskapitalen går til modne bedrifter der risikoen er minst.

Fremskrittspartiet vil ikke slavisk følge denne forutsetningen. I alle stadier av produkters levetid, fra idé til moden bedrift, ønsker vi en langt mer aktiv statlig medvirkning enn i dag. Det er like fullt mulig å beholde en sterk grad av konkurranse om private midler som går til risikoinvesteringer. Kapitalmangel vil likevel finnes i alle disse fasene uansett, og risikoen vil fortsatt være betydelig for private investorer. Men en aktiv næringspolitikk vil bety at noen private investorer våger å satse i en tidligere fase av produksjonsutviklingen, og det er positivt.

Innenfor næringskomiteens område følger Fremskrittspartiet dette opp bl.a. gjennom en styrking av det nye innovasjons- og internasjonaliseringsselskapet på ulike områder, enten det gjelder FoU-innsats, landsdekkende innovasjonsordninger, eksportrettet virksomhet, internasjonal turistmarkedsføring eller flere landsdekkende såkornfond. Vi går langt i å bedre konkurranse-

betingelsene for konkurranseutsatt skipsfart. Videre fremmer vi forslag om å styrke Argentum Fondsinvesteringer, både i tilleggsproposisjonen for 2004 og i statsbudsjettet for 2005, for i sterkere grad å kanalisere statens sparing mot de beste miljøer. En betydelig styrking av næringsområdet skjer også gjennom vårt utenlandsbudsjett, og mye, mye mer. Våre forslag vil i en helhetlig sammenheng kunne utløse positive krefter i form av arbeidskraft, kapital, initiativ og skaperevne i norske virksomheter.

Fremskrittspartiet har også i flere år tatt til orde for større statlige investeringer i modne bedrifter. Vi ønsker å endre oljefondets vedtekter, slik at ikke alle investeringer skjer ute. Deler av kapitalen må kunne brukes til å bygge opp norsk næringsvirksomhet. Fondsordninger vil bidra til å gjøre vår industrielle base mer konkurransedyktig. Hvorfor ikke bruke den nye råvaren kapital til et konkurransefortrinn for norsk næringsliv? Statens kapitalstyrke kan benyttes som et komparativt fortrinn. Derfor mener Fremskrittspartiet det bør opprettes ett eller flere strukturfond av betydelig størrelse. I den forbindelse vil jeg vise til konklusjoner i boken «Rikdommens problem», av Kjell Roland, Torger Reve og Victor D. Norman. Det fremkommer i boken at så lenge staten står for brorparten av sparingen i Norge og denne kapitalen nesten systematisk kanaliseres ut av landet, har vi nesten bestemt at store internasjonalt orienterte bedrifter skal selges ut. Det blir da vanskeligere å forankre eierskapet til industrielle systemer i Norge. Strukturfondets formål bør være å investere i privateide internasjonalt orienterte selskaper. Fondet kan være en coinvestor for norske private oppkjøp i forbindelse med mulige utenlandske oppkjøp eller i forbindelse med restrukturering av norske modne virksomheter. Strukturfondet kan samarbeide med norske industrialister og være et alternativ når utenlandske interesser ønsker å kjøpe opp attraktive norske selskaper.

Deler av utgiftene til en mer aktiv næringspolitikk og omfattende næringsvennlige skatte- og avgiftslettelser dekkes bl.a. inn gjennom markante kutt innenfor landbruksstøtten og økt bruk av oljeinntekter. For oss er det oppsiktsvekkende at det politiske flertall vil opprettholde særdeles høye overføringer til landbruket, samtidig som man påberoper seg et stramt budsjett. Tiden er overmoden for å ta et oppgjør med det jordbrukspolitiske styringssystemet og det juridiske grunnlaget for jordbrukspolitikken. Mer enn 60 år med en gjennomregulert landbruksnæring beviser at den førte politikken har vært mislykket, fordi man ikke har nådd ambisiøse mål knyttet til bosetting, sysselsetting og inntektsnivå. Videre har jordbrukspolitikken betydd betydelige kostnader i form av offentlige utgifter, høye priser på matvarer og innskrenket næringsfrihet for bøndene. Fremskrittspartiet vil fjerne seg fra denne feilslåtte planstyringen i landbruket, som har gjort mange bønder til mer eller mindre passive støttemottakere – en politikk som er i ferd med å ødelegge en hel næring.

Før jeg tar opp mine forslag, vil jeg foreslå en endring i forslag nr. 7 og stryke et ord i siste linje i forslaget.

Ellers vil jeg på vegne av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet ta opp forslag nr. 19, som er omdelt i salen. Til slutt vil jeg ta opp Fremskrittspartiets forslag inntatt i innstillingen.

Presidenten: Unnskyld, presidenten lurte litt på den endringen representanten gjorde i forslag nr. 7. Hvilket ord var det som ble strøket?

Øystein Hedstrøm (FrP) [10:58:43]: Det er ordet «senest».

Presidenten: Da er det greit.
Det blir replikkordskifte.

Bendiks H. Arnesen (A) [10:59:07]: Det hersker stor harmoni mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i dag, ser det ut til. Representanten Hedstrøm sa tidligere i dag at etter budsjettforliket er det mye i næringspolitikken som peker i riktig retning. Men i debatten i Odelstinget i går om utslippskvoter sa representanten Vaksdal fra Fremskrittspartiet at det største risikoprojektet i Norge i dag er å drive industri med det nåværende regimet. Mitt spørsmål til Hedstrøm er da: Har ikke Fremskrittspartiet ansvaret for at dette regimet kan fortsette? Og er representanten Hedstrøm enig med sin partikollega i energi- og miljøkomiteen i at det er et risikoprojekt å drive industri i Norge under den nåværende regjering?

Øystein Hedstrøm (FrP) [11:00:24]: Jeg kan dessverre ikke kommentere representanten Vaksdals uttalelse, i og med at jeg ikke har lest den og ikke vet om dette er trukket ut av sin sammenheng. Men jeg mener selvfølgelig at Fremskrittspartiet har den beste næringspolitikken. Ingen står for å gi 25 milliarder kr i skatte- og avgiftslettelse og å fjerne formuesskatten, slik vi ønsker primært.

Jeg leste i Aftenposten for et par dager siden at nå fjerner Finland formuesskatten – det landet som også har gått nesten lengst når det gjelder å føre en aktiv næringspolitikk – og Sverige legger seg på et nivå på 3 mill. kr før formuesskatten i det hele tatt inntre, nettopp for å skaffe nye arbeidsplasser. Dette er i tråd med det Fremskrittspartiet ønsker. Det som er det famøse her, er at disse landene har statsgjeld. Sverige har 1 300 milliarder svenske kr i statsgjeld, men allikevel vet de hvordan de skal skaffe arbeidsplasser og gjøre de riktige trekkene.

Når det gjelder forliket, skal jeg få ramse opp en rekke ting. (Presidenten klubber.) Ja, det blir det visst ikke tid til, men jeg regner med at jeg får det i neste replikk.

Silja Ekeland Bjørkly (H) [11:01:47]: Først vil jeg benytte anledningen til å takke representanten Hedstrøm og Fremskrittspartiet for veldig konstruktive og gode forhandlinger i forbindelse med budsjettavtalen nå i høst. Men det er jo slik at Fremskrittspartiet bare stemmer subsidiært for regjeringspartienes forslag, og i den forbindel-

se ønsker jeg å komme med en påpekning og et spørsmål til representanten Hedstrøm.

Jeg regner med at Fremskrittspartiet får med seg alle de positive tegnene vi ser i norsk økonomi nå. Vi har fått lavere arbeidsledighet, lav rente, flere nyetableringer av bedrifter, bedriftene ser mer positivt på fremtiden, og vi sporer en generelt positiv holdning fra næringslivet med hensyn til fremtiden. De fleste økonomiske begrunnelser for at pilene peker i riktig retning, er bl.a. Regjeringens stramme offentlige budsjetter og skattelettelsene som er gitt næringslivet. Fremskrittspartiet ønsker begge deler, både økt offentlig forbruk og skattelettelse.

Deler ikke Fremskrittspartiet Regjeringens og landets ledende økonomers begrunnelse for at norsk næringsliv ser positivt på fremtiden, og at vi dermed kan se positivt på fremtidens velferd og verdiskaping?

Øystein Hedstrøm (FrP) [11:03:09]: Selvfølgelig er vi i hvert fall delvis enig med regjeringspartiene og Høyre i dette, ellers ville vi ikke subsidiært ha støttet budsjettet. Hvis vi mente at det ville gå i gal retning, ville vi sagt nei til det.

Men vi synes at vi bør utnytte den posisjonen vi har i dag. Vi har 90 000 arbeidsledige. Vi har naturressurser vi kan utnytte, vi kan utvikle mulighetene innenfor reiseliv, osv. Nå har det vært en debatt de siste dagene om fiskerier og den nordlige landsdel. Øvrige europeiske land misunner oss de mulighetene vi der har: olje, gasskondensat, turisme, reiseliv, tradisjonelle fiskerier, oppdrett osv. Vi har jo så masse muligheter hvis vi får en politikk som gjør det mulig å utvikle dette til noe positivt for Norge.

Inge Ryan (SV) [11:04:20]: Når man leser Fremskrittspartiets budsjett, ser man at de vil omtrent halvere støtten til norsk landbruk. Mitt spørsmål til representanten Hedstrøm blir: Har man i Fremskrittspartiet gjort noen konsekvensvurderinger av hva det vil føre til å halvere støtten til norsk landbruk?

Jeg glemmer ikke da komiteen var på reise i Finnmark i høst, da Hedstrøm i Tanadalen holdt en flammende tale om hvor viktig det var med arktisk landbruk, samtidig som han åpnet et nytt kaldfjøs i Tanadalen. Tror representanten Hedstrøm virkelig at det er mulig å holde slike flammende taler og åpne nye fjøs i Tanadalen med Fremskrittspartiets landbrukspolitikk?

Øystein Hedstrøm (FrP) [11:05:18]: Det er riktig at næringskomiteen besøkte indre Finnmark. Det jeg roste de unge gründerne på landbrukssiden for, var at de innenfor det bestående politiske system forsøkte å utvikle landbruket mest mulig.

Men går man til statistikken fra NILF, ser man at et gårdsbruk i Finnmark i gjennomsnitt har en inntekt på 500 000 kr. Det ligger høyest i landet under polare strøk. Da burde flere enn Fremskrittspartiet stille noen spørsmål i forhold til den landbrukspolitikken som føres. For snart faller tollmurene, og vi vil bli utsatt for knivskarp konkurranse i dette landet. Men foreløpig er det bare ett

parti som ønsker å utvikle en robust landbruksnæring. Alle de andre står for betydelige overføringer og knytter landbrukspolitikken til distriktspolitikken. Det ønsker altså ikke vi. Vi ønsker ikke at næringsdrivende som sli-ter i distriktene, over skatteseddelen skal være med og finansiere Europas dyreste landbrukspolitikk.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [11:06:41]:

Eg vil også nytte anledninga til å takke for eit godt og konstruktivt samarbeid med Framstegspartiet i komiteen i budsjettbehandlinga.

Men eg har lyst til å gripe litt fatt i dette med landbruk. For Kristeleg Folkeparti er det viktig å ha ein god landbrukspolitikk. Men Framstegspartiet sine drastiske kutt i løyvingane for å skape eit robust landbruk synest eg verkar mot formålet. Kva vil skje med distrikta dersom Framstegspartiet sin landbrukspolitikk får gjennomslag? Det er jo mange område der Framstegspartiet endrar politikken, t.d. gjeld det kommuneøkonomi og fleire andre ting, etter kvart som dei har fått ordførarar rundt omkring. Når vil Framstegspartiet ta innover seg kva det betyr å ta heile landet i bruk, at det å ha ei landbruksnæring i ulike delar av landet er viktig for busetjing og distriktspolitikk?

Så kunne eg tenkje meg å komme med eit lite spørsmål i forhold til fiskeri. Framstegspartiet har som sitt primærstandpunkt å kutte tilskott til næringstiltak i fiskeria med 30 mill. kr. Men ser ikkje Hedstrøm at det ville vere positivt for fiskeria t.d. å halde oppe føringstilskottet?

Øystein Hedstrøm (FrP) [11:07:52]: Fremskrittspartiet har innsett at landbrukspolitikken i distriktene ikke vil kunne være noen stor næring i fremtiden. Vi mister 2 000–3 000 bønder hvert eneste år, og departementet – vi har jo Sponheim her – har selv regnet ut at hvis vi beholder de nominelle overføringene vi har i dag, vil vi i år 2010 kun ha 42 000 bønder igjen. Antallet reduseres altså gradvis med den nåværende politikken. Da burde man jo være interessert i å ta et oppgjør med den politikken og endre den. Jeg skal ta et eksempel på et land som har gjort det, nemlig Finland, på samme breddegrader, med samme topografi, samme sosiale institusjoner som Norge, osv. De har lagt om landbrukspolitikken. Der har prisene gått ned ca. 10 pst. Det er blitt noen færre bønder, men de som er igjen, har fått en fremtids-tro.

Og når det gjelder fiskeriene: Det vi først og fremst trenger å gjøre der, er å gjøre noe med overkapasiteten både til vanns og til lands.

Odd Roger Enoksen (Sp) [11:09:31]: Det er interessant å høre Øystein Hedstrøm foredra om behovet for en mer aktiv næringspolitikk. Sist Fremskrittspartiet inn-gikk budsjettforlik med regjeringspartiene, fikk de bl.a. gjennomslag for halv årsavgift for motorsykkel. Denne gang ser det ut som om Kristelig Folkepartis representanter smiler betydelig bredere over budsjettforliket enn det Fremskrittspartiets representanter gjør.

Med bakgrunn i den tiden Hedstrøm brukte på å snakke om behovet for en mer aktiv næringspolitikk, og ikke minst en mer aktiv skipsfartspolitikk, er det grunn til å spørre: Hvorfor er det slik at Fremskrittspartiet ikke prioriterer næringspolitiske tiltak i budsjettforhandlingene? Det de har fått gjennomslag for, er et nytt såkornfond i Stavanger. Det er positivt. Så har de fått gjennomslag for å kutte omstillingsbevilgninger til Syd-Varanger. Utover det er det få spor å se i næringskapitlet av Fremskrittspartiets forhandlinger. Er det sånn at Fremskrittspartiet ønsker å forbeholde næringspolitikken til festtaler, eller har de ikke en reell ambisjon om å få gjennomslag for den politikken?

Øystein Hedstrøm (FrP) [11:10:53]: Det var mange ting vi fikk til i forhandlingene med regjeringspartiene som direkte eller indirekte har stor betydning for næringspolitikken. Jeg har bare 1 minutt til rådighet, men jeg skal forsøke å ramse dem opp:

Vi fikk redusert matmomsen med 1 pst. Regjeringen ønsket å heve den med 1 pst., altså en differanse på 2 pst., med et proveny på 1,2 milliarder kr. Det er en forutsetning at det skal komme forbrukerne til gode. Dette vil også være positivt for verdikjeden for matvarer.

Vi fikk en forlengelse av midlertidig utvidelse av permitteringsordningen fra 26 til 42 uker. Det er viktig for næringslivet. Arbeidsgivers lønnsplikt ved permittering ble redusert fra ti til fem dager. Det er positivt.

Vi fikk en utvidelse av SkatteFUNN-ordningen for gründere i enkeltmannsforetak i revidert. Det er lagt inn midler til dette for å få en rammestyrte støtteordning for ulønnet forskningsinnsats i næringsforetak.

Og vi fikk ganske riktig til, som representanten Enoksen sa, et såkornfond i Stavanger – et landsdekkende såkornfond, der det er prosjektenes godhet som avgjør, ikke beliggenheten.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Inge Ryan (SV) [11:12:25]: utfordringer som vi må beskrive i et budsjett, er hvordan vi ønsker å sikre arbeidsplasser og utvikle nye. I mitt innlegg skal jeg bruke mesteparten av tida på det og snakke om SVs politikk og hvordan vi skal få ned arbeidsledigheten og få aktivitet i norsk næringsliv.

Det er tre grep vi legger vekt på. Det aller viktigste grepet, som man vil se hvis man kikker på vårt budsjett, er satsingen på kunnskap, kunnskap helt fra tidlig barnealder og gjennom hele livsløpet. Ett av områdene på kunnskapssida hvor jeg tror vi må forbedre oss vesentlig, er hvordan vi kobler forskningsmiljøene og utdanningsmiljøene – altså universitetene – mot næringslivet.

Jeg tror vi i stor grad har hatt mange flinke forskere. Vi har hatt veldig mange sterke utdanningsmiljøer. Blant annet har vi nå fem universitet og mange høyskoler. Men kontakten mellom næringslivet og utdanningsinstitusjonene er for svak. Der tror jeg hovednøkkelen til at man skal lykkes i næringspolitikken framover, ligger. Hvis vi

klarer å få til gode koblinger her, slik at mye av den kunnskapen som ligger i disse miljøene, systematisk tilføres næringslivet – ikke bare næringslivet i de store byene, men næringslivet i hele landet – tror jeg det er den viktigste årsaken til å lykkes med å utvikle det næringslivet vi har, og skape nye arbeidsplasser.

Det andre området jeg tror vi må satse enda sterkere på, og som også er bra i årets budsjett, er satsingen på virkemiddelapparatet. Jeg syns Innovasjon Norge i år får et akseptabelt budsjett. Det er et budsjett som jeg tror det går an å få til en god del med. Det er ikke perfekt. Det er bl.a. for lite penger til enkle tilskuddsordninger i tidlig fase, og der ser vi at det er en forbedring. Men på en del andre områder er det bra. Men jeg vil understreke det vi sa da vi behandlet virkemiddelapparatet, at Innovasjon Norge skal ha to helt fundamentale måter å tenke på. Den ene er at det skal være *ei dør*, at næringslivet får dette til å bli så ubyråkratisk og enkelt som mulig, at det blir *ei dør*. Jeg håper at næringsministeren lytter ekstra godt til det jeg sier nå. Det skal være *ei dør*.

Det andre er at man skal være proaktiv, som det står i det vedtaket vi fattet. Proaktiv betyr, i mitt hode i hvert fall, samarbeidsvillig og løsningsorientert. Når jeg reiser rundt og møter næringslivet, så hører jeg at Innovasjon Norge ikke er nok samarbeidsvillig og løsningsorientert – ennå. Men det er sikkert en gammel kultur som man må jobbe med. Her har vi en utfordring i at virkemiddelapparatet på en måte må komme over i en såkalt proaktiv fase, der man har den type holdninger når man møter næringslivet.

Det tredje området som vi må få til hvis vi skal lykkes, er kapital. Vi vet at det er vanskelig også for dem med gode bedriftsideer og for gode tiltak å få kapital fra banker i dag. Derfor er vi i SV svært glade for at vi får opp en del ordninger for egenkapital. Vi har sjøl tatt initiativ for å få opp såkornfond for næringssvake områder. Jeg forventer at det nå kommer i gang, og at man tidlig på nyåret har det operativt, slik at vi får penger ut til bedrifter i hele landet.

I tillegg støtter vi det at Regjeringa også har kommet opp med såkornfond til universitetsbyene. Nå håper vi riktignok at man også kan vurdere å ta med Tromsø, for man har utelatt Tromsø. I innstillingen er både Stavanger, Bergen, Oslo og Trondheim med, men Tromsø er utelatt. Derfor har vi en merknad der vi ber om at man vurderer å ta med Tromsø når man lager revidert budsjett for 2005.

Så vil jeg snakke litt om landbruk. Landbruket står overfor enorme omstillinger. Jeg har sjøl hatt gleden av å være med på å åpne et fjøs i Lierne på fredag kveld, der sju gårdbrukere har gått sammen og laget et storfjøs. Jeg må si at det var en stor opplevelse å se hvor godt dyrene hadde det der. De lå på madrasser, de hadde egen maskin der de fikk klø seg, og de spaserte rundt. Jeg så at det var lykkelige kyr. Vi 40 som var med på åpningen, ble også lykkelige av å se de lykkelige kyrne. På den ene siden så jeg en dyrevelferd som gledet meg, men det var også guts i gårdbrukerne, med en tro på at det faktisk er mulig i en fjellbygd å satse på landbruk, jordbruk og melkeproduk-

sjon i framtida. Det gledet meg veldig. Det viser at det er store muligheter i landbrukspolitikken hvis vi er fleksible og offensive. Det betyr ikke at vi bare skal ha bruk hvor gårdbrukere må gå sammen. Jeg tror også på småbrukeren. Vi må ha den holdning at vi må legge til rette for mangfold i landbruket, både fordi Norge er så forskjellig – Sogn og Fjordane er så ulikt Hedmark – og også fordi folk har forskjellige behov. Det er noen som faktisk syns at det er greit å produsere et halvt årsverk med kjøtt, og vi må legge til rette for at det skal være mulig.

Jeg vil vise til en merknad som SV har i innstillingen, som går på dette med at vi ønsker en bredere debatt i Stortinget før jordbruksforhandlingene. Mesteparten av norsk landbrukspolitikk legges i jordbruksforhandlingene, og relativt lite ligger utenfor. Da blir det etter SVs syn feil at vi som storting sitter for mye på sidelinjen, altså at landbruksforhandlingene er overlatt til landbruksministeren, en sentral person i byråkratiet – og delvis Vårherre – som styrer fra vår side. Jeg syns at Stortinget i større grad må på banen i forkant og diskutere litt hva vi vil med norsk landbruk. Hva vil vi i forhold til økologisering, hva vil i forhold til struktur, osv.? Jeg hadde håpet at statsråden hadde kommet til Stortinget og bedt om en slik dialog. Jeg tror det ville være nyttig for statsråden, men ikke minst er det nyttig for oss som er landbrukspolitikere, at vi får være med på å gi noen signaler, slik at staten vet hva man har å ta med seg når man skal i forhandlinger med jordbruksorganisasjonene.

Til slutt vil jeg nevne noe som enkelte ser på som en kuriositet, men som vi i SV har kjempet for i tre år, og det er 5 mill. kr til nærbutikkene. Jeg vil bruke de to siste minutter av min taletid på det. Nå har vi i tre år latt de 95 mest utsatte småsamfunnene i Norge få 50 000 kr hver for å berge nærbutikken sin. Det er et svært lite beløp i statsbudsjettet, men det er et svært stort beløp for det lokalsamfunnet som får nytte av det. Og det er en ubyråkratisk og enkel form for distriktspolitikk. Mange av oss som reiser på ferie, sier: Å, det er så flott å komme til disse samfunnene der det bor 30 mennesker, for der er det fortsatt et levende Norge. Men skal det fortsatt leve folk i de flotte småsamfunnene, er et butikktilbud et minimum. Jeg håper at Stortinget nå slutter seg til at vi kan få inn dette som en fast støtte til de aller mest utsatte nærbutikkene i Norge. Det er god miljøpolitikk, for da reiser folk der mindre. De kan slippe å kjøre milevis for å få en liter melk. Men det er også god distriktspolitikk fordi butikken er et samlingssted, og der får man tak i de nødvendige varene, og det er mulig å legge andre tjenester dit. Så nå håper jeg at det er siste gangen SV må springe rundt i Stortinget og rundt i regjeringskontorene for å skaffe disse pengene, som er et så lite beløp. Jeg forventer at uansett regjering som sitter til høsten, står det beløpet – egentlig burde det være 7 mill. kr, for da treffer vi helt – på statsbudsjettet, og at vi er enige om at det er fornuftig og god næringspolitikk, god miljøpolitikk og ikke minst god distriktspolitikk.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

For øvrig vil presidenten si at det viktigste landbrukspolitiske dokumentet som legges fram, er budsjettet, og Stortingets innstilling til dette. Så det er rikelig anledning til å gi landbrukspolitiske signaler i denne debatten.

Grethe Fossli (A) [11:21:15]: SV ønsker å sikre arbeidsplasser og få ned ledigheten, sa representanten Ryan. Hva da med sjøfolkene?

I tillegg har SV i denne budsjettbehandlingen gått sammen med regjeringspartiene og sagt at de er fornøyd med at de distriktsrettede såkornordningene er på plass. Så sier Ryan i denne debatten at man forventer at de kommer i gang på nyåret. Mens Regjeringen sier i budsjettokumentet at målsettingen er å etablere fire nye distriktsbaserte såkornfond. Jeg spør: Hvordan i all verden kan SV stole på Regjeringen i denne saken?

Inge Ryan (SV) [11:22:16]: Det var to spørsmål her. Når det gjelder spørsmål to: Ja, vi stoler på Regjeringa i denne saka. Og spørsmål én, om sjøfolkene: Ja, det er en av de tingene SV har pekt på, det er en vanskelig sak. Vi har også stor sympati for alle som mister jobben. Det er alltid synd når noen mister jobben i Norge fordi det er gunstigere rammevilkår andre plasser i verden. Vi opplever dessverre hver uke at det er bedrifter som søker til bedre rammebetingelser. Noen søker til Baltikum, noen søker etter hvert nå mot Kina og India, og noen søker andre typer løsninger. Det er alltid beklagelig. Vi i Norge må jobbe for at vi skal klare å beholde mest mulig arbeidsplasser i Norge. Men vi kan ikke gå på akkord med at vi er nødt til å ha inn en del skatt til velferdssamfunnet vårt hvis vi skal drive det, og det gjelder både næringsliv og arbeidstakere. Den balansen gjør at vi dessverre noen ganger ser at en del arbeidsplasser drar fra oss, og da er det viktig at vi har et godt virkemiddelapparat i form av en god Aetat som tar hånd om dem.

Michael Momyr (H) [11:23:38]: Ifølge et avisreferat fremkommer det at Ryan skal ha uttalt at hvis SV hadde eksistert da hjulet ble oppfunnet, ville SV sannsynligvis ha stemt imot.

Det vil sannsynligvis være å gå litt for langt å trekke sammenlikninger mellom oppfinnelsen av hjulet og SkatteFUNN. Men de har nå i hvert fall det til felles, både hjulet og SkatteFUNN, at de viser seg å være en suksess.

I budsjettet i år ser det ut som Sosialistisk Venstreparti har fått en mer positiv holdning til SkatteFUNN-ordningen. Kan Ryan bekrefte at SV etter hvert støtter denne nye oppfinnelsen, SkatteFUNN, slik som de etter hvert støttet oppfinnelsen av hjulet?

Inge Ryan (SV) [11:24:38]: Aller først må jeg si at det gleder meg enormt at Høyre følger med på de innleggene jeg har holdt på ulike fylkesårsmøter, og mine taler. Jeg håper det ligger litt læring i det, så det håper jeg de fortsetter med. Jeg skal også holde en del taler til, så representanten Momyr skal få oversikten over de innleggene jeg skal holde utover vinteren.

Når det gjelder dette med SkatteFUNN, så er det slik at vi i utgangspunktet var skeptiske til å gå fra en ordning med tilskudd til FUNN og over til SkatteFUNN, for vi syntes at den ordningen som vi hadde, fungerte godt, den var byråkratisk og enkel. Men vi ser at SkatteFUNN også fungerer tilfredsstillende. Og det er ingen grunn til at vi i dag skal gå inn og endre en ordning som fungerer tilfredsstillende. Men i utgangspunktet syntes vi at ordningen med tilskudd også var en meget god ordning, og at den egentlig burde ha fortsatt videre.

Lodve Solholm (FrP) [11:25:47]: Representanten Ryan snakka om dei lukkelege kyrne, men han snakka ikkje om dei ulukkelege sjøfolka. Reiarane flaggar ut og tener det dobbelte, ja kanskje både det tredobbelte og fir-dobbelte, og ikkje ei skattekrone kjem til Noreg. Sjøfolka blir jaga på land, til arbeidsløye – kanskje SV har nokre madrassar til dei òg. Alt dette er takk vere at SV sviktar det forliket som Arbeidarpartiet, Framstegspartiet og Senterpartiet hadde 27. februar 2003.

Ryan snakka om å skape arbeidsplassar, men han snakka ikkje om å leggje ned arbeidsplassar, som dei medverkar til innanfor sjøfartsnæringa. Kvifor sviktar SV arbeidande sjøfolk?

Inge Ryan (SV) [11:27:00]: Jeg syns det er prisverdig at Fremskrittspartiet jobber for at arbeidsfolk skal få beholde jobbene sine, der har vi felles interesse.

Men jeg syns også det er interessant at Fremskrittspartiet, som faktisk var i forhandlingsposisjon med Regjeringa og hadde mulighet til å sikre nettolønnsordning for sjøfolkene – hvis det virkelig var så viktig for dem – sviktet når det gjaldt, man sviktet altså når det gjaldt. Man har stått utenfor Stortinget og snakket om at det viktigste for Fremskrittspartiet er en nettolønnsordning for sjøfolkene. Og så kommer man i en situasjon hvor man forhandler med Regjeringa, og kaster da det forslaget til sides med én gang. Det forteller litt om Fremskrittspartiet og hva de egentlig mener om dette.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [11:28:00]:

Representanten Inge Ryan er og har vore veldig oppteken av utfordringane i distrikta. På fleire område har vi hatt eit godt samarbeid, også i samband med budsjettet, sjølv om det er Framstegspartiet vi har hatt ein budsjett-avtale med.

Men når ein ser på SV sitt alternative budsjett når det f.eks. gjeld jordbruk, så vil ein sjå at det er veldig få millionar kroner som eigentleg skil mellom Regjeringa sitt forslag og SV sitt forslag. Betyr det at SV i hovudtrekk er einig med Regjeringa når det gjeld landbrukspolitikken? Når det gjeld næringspolitikken og distrikta, så er SV veldig oppteken av at vi har tilskott og verkemiddel. Det er veldig bra, men vi må også ha ein generelt god økonomisk politikk. Vi må ha ein skattepolitikk som er positiv for næringslivet, og der verkar det som om SV har panikk for å gjere gode ting for næringslivet, og går imot mange ting.

Presidenten: Mens Inge Ryan er på vei opp til talerstolen, vil presidenten si at han tror at representanten glemte å framsette forslag, så det kan han passe på å gjøre ved slutten av replikken.

Inge Ryan (SV) [11:29:26]: Vi har ikke panikk. Vi prøver, som jeg sa i mitt innlegg, å peke på hva som er viktig i næringspolitikken for at vi skal lykkes. Jeg opplever ikke det som panikk. SV bruker ikke mer penger enn den totale rammen som Regjeringa legger fram. Det er riktig, som det er blitt sagt, at veldig mye av landbrukspolitikken ligger i jordbruksoppjøret. Hvis man tar bort de midlene som går til matsikkerhet, dvs. til Mattilsynet og den sikkerheten som ligger der, til Landbruksdepartementet og til jordbruksoppjøret, er det ganske beskjedne midler man har igjen å spille på.

Men i alle våre budsjetter har vi lagt inn en profil som går på dyrevelferd, på økologisering, på bioenergi og på rekruttering til norsk landbruk – for å ta fire av de områdene som man altså finner i alle de fire budsjettene vi har lagt fram. Vi har lagt inn mer penger på disse områdene, fordi vi synes det er viktig å prioritere dette sterkere. Men mesteparten av virkemidlene ligger i jordbruksavtalen, og jeg viser derfor til mitt hovedinnlegg når det gjelder dette.

Så tar jeg opp de forslagene i innstillingen som SV har alene eller sammen med andre.

E i r i n F a l d e t hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Inge Ryan har tatt opp de forslagene han refererte til.

Øystein Hedstrøm (FrP) [11:30:57]: Angående sjøfolkene og regjeringsforhandlingene: Fremskrittspartiet brakte inn saken om nettolønnsordningen for ferjerederer, men tapte. Og det er intet grunnlag for å si, hvis Arbeiderpartiet, og særlig SV, hadde vært forhandlingspartnere, at vi hadde fått gjennomslag for dette.

Men grunnen til at jeg bad om ordet til replikk, var at jeg ikke helt forstod Ryans resonnement om at vi må ha skatteinntekter. Det var nesten som å høre finansminister Per-Kristian Foss – når han sammenligner med Singapore og Hongkong osv. Men de landene som har nettolønnsordninger, er høykostland i Europa. Vi ville fått inn langt mer i skattepenger ved å beholde den maritime klynge i Norge – med ringvirkninger for 70 000 mennesker, leverandørindustri, forsyningstjeneste, bank, megler, forsikring. Det vi taper på karusellen, ville vi ha tatt igjen på gyngene.

Ville vi ikke ved å beholde den maritime klyngen på norske hender få langt mer i skatteinntekter enn den milliarder vi taper på nettolønnsordningen?

Inge Ryan (SV) [11:32:20]: Det er nå engang slik at de som på en måte tjener på nettolønnsordninga, er noen redere. Hvis det er det om å gjøre, så er det ingen tvil om at det er de som tjener på en slik ordning – en ordning

som etter vår mening er lite målrettet i forhold til å ville noe med norsk politikk. Derfor har vi lagt inn en del penger til skipsfart. For å modernisere fraktestøtten har vi lagt inn et titalls millioner kroner, og vi har også en del andre tiltak.

Dette handler om hva man vil gjøre. Vil man gjøre noe for norsk skipsfart, kan man også ta andre grep enn bare det å gå inn for en nettolønnsordning, som gir en betydelig skattelette til noen av de rikeste i Norge.

Til slutt må jeg si at hvis nettolønna hadde vært så viktig for Fremskrittspartiet som det høres ut til i replikkene fra både Solholm og Hedstrøm, er det rart at man ikke klarte å få dette igjennom i budsjettforhandlingene. Det tyder på at dette antakelig ikke er så viktig som det høres ut til i festtalene.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [11:33:43]:

Kristeleg Folkeparti er godt fornøyd med budsjettet innafor næring, fisk og landbruk. Vi har hatt eit godt samarbeid og fått budsjettforlik med Framstegspartiet. Det er viktig for Kristeleg Folkeparti at den næringspolitikken som er lagd til grunn, gir ei offensiv satsing på arbeidsplassar, velferd og fornying.

At det så langt i år er etablert nærmare 23 000 nye bedrifter, er eit godt eksempel på at Regjeringa legg til rette for innovasjon og nyskaping. Talet på landsdekkjande tiltak for å fremme innovasjon, reiseliv og nyskaping aukar. Mange av nyetableringane skaper nye arbeidsplassar. Innovasjon Noreg er eit viktig fundament for å kunne vere med på å få mykje ut av dei verkemiddelapparata vi har. Som også representanten Inge Ryan var inne på: Det skal vere *ei dør* – meir samordning av dei verkemidla som finst.

Det er interessant å merke seg at ein av tre som etablerer enkeltmannsforetak, er kvinner. Kristeleg Folkeparti er glad for at Regjeringa vil arbeide for å styrkje kvindelen i leiarposisjonar i norsk næringsliv. Satsing på likestilling gir verdiskaping gjennom auka mangfald i næringslivet.

Det er ulike utfordringar for ulike næringar. Komiteen har merka seg møbel- og innreiingsindustrien sitt program for nyskaping, Innovasjon Møbel, og vi er kjende med at behovet for omstilling og utvikling er stort. Dette utviklingsprogrammet reknar eg med blir fullført.

Regjeringa følgjer opp skipsfartsmeldinga i statsbudsjettet. Satsane for tonnasjeavgift blir reduserte til eit nivå som tilsvorar gjennomsnittet i Danmark, Nederland og Storbritannia. Det skal bli oppnemnt eit utval av ekspertar frå relevante fagmiljø som skal gjennomgå den norske reiarstatteordninga. For å sikre norske sjøfolk sysselsetjing foreslår Regjeringa å føre vidare i 2005 gjeldande støtteordningar, med ei løyving på over 1 milliard kr. Dette er eit historisk høgt nivå.

Regjeringas forslag om å etablere nye såkornfond i universitetsbyar har fått full tilslutning. I tillegg til dei fire byane som er blitt foreslått, har vi blitt einige om at også Stavanger skal takast med.

Vi er avhengige av at næringsgrunnlaget vårt medverkar til både å skape og å bevare arbeidsplassar. I framtida må vi basere oss på at fleire arbeidsplassar vil måtte vere innafør kunnskapsbedrifter. Eg synest derfor det er svært positivt at næringsministeren har medverka til at 3 milliardar kr er avsette til næringsretta forskning.

Vi har gjort nokre omprioriteringar innafør budsjett-rammene til næringskomiteen. Vi har fått på plass 2 mill. kr til aviser til sjøfolk ved velferdsstasjonane i Noreg og i utlandet. Vi ser det som viktig å føre denne ordninga vidare – som eit viktig kulturbidrag til denne gruppa.

Når det gjeld løyvinga til velferdsstasjonar for fiskarar, som Norges Fiskarlag, Den Indre Sjømannsmisjon og Norsk Sjømannsforbund driv, er den auka med 500 000 kr, slik at summen totalt blir på 1 mill. kr. Det er vi fornøgde med.

Vi har også klart å prioritere støtte til utkantbutikkar, med til saman 4 mill. kr. Dette er eit viktig bidrag i mange små samfunn og kan verke positivt inn på busetjinga.

I budsjettet satsar ein spesielt på fornying og på ein aktiv og målretta innovasjonspolitikkk – som inkluderer både entreprenørskap og infrastruktur!

Det er ikkje berre næringspolitikken generelt som er viktig – det er mange andre område i næringskomiteens budsjett som eg gjerne skulle ha teke opp. For oss i Kristeleg Folkeparti er det viktig at ein god næringspolitikk også er ein god distriktspolitikkk. Landbruket er ei næring som har gode distriktspolitiske effektar.

Landbruksdepartementet har skifta namn til Landbruks- og matdepartementet. Det gir ein signaleffekt om Regjeringas fokus på matpolitikken. Det er viktig å sikre både ein nasjonal matproduksjon og trygge matvarer, uavhengig av om produkta er produserte nasjonalt eller er importerte.

WTO-forhandlingane er ei viktig sak for landbruket. For Kristeleg Folkeparti er det viktig at ein frå norsk side har som målsetjing å sikre eit resultat som gir handlingsrom for å vidareføre ein nasjonal landbrukspolitikkk.

I budsjettbehandlinga blei det nokre endringar i forhold til landbruket. Dette gjeld først og fremst forslaget om gevinstskattlegging ved sal av landbrukseigedom. Tårregelen blir vidareført for familieavhending, og ein familie blir definert på same måten som i odelslova.

Når det gjeld Fiskeridepartementet si ramme, vil representanten Einar Steensnæs komme inn på det i eit innlegg seinare.

Eg synest at næringskomiteen har grunn til å vere stolt over mykje av utviklinga innafør næringslivet når vi ser tilbake på denne perioden. Det har vore tøffe og krevjande utfordringar. Vi ser at det går rett veg for næringslivet. Det kan vi alle glede oss over.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Knut Werner Hansen (A) [11:39:17]: I moderne tid er det bygd opp et nettverk av velferdstilbud for fiskerne på kysten. Tilbudene har vært drevet av Norsk Sjømannsforbund, Den Indre Sjømannsmisjon og Norges

Fiskarlag og finansiert ved egeninnsats, egne bidrag og tilskudd fra staten. Tilskuddet lå fram til og med 2003 på ca. 3 mill. kr. Høyre har tydeligvis som mål å fjerne også denne budsjettposten, ut fra et prinsipp om egenfinansiering, at dette ikke er statens ansvar. Derfor ble beløpet i år 500 000 kr. Neste år er beløpet, som også Molvær Grimstad sa, hevet til 1 mill. kr etter intens jobbing og lobbyisme. Det er likevel bare en tredjepart av hva det var til og med i fjor.

Kristelig Folkeparti har gjennom sin, etter min mening, servile holdning i Regjeringen bidratt til dramatiske kutt i velferdstilbudet for fiskerne. Representanten Molvær Grimstad var stolt av budsjettet og også av denne posten. Hvor stolt, på en skala fra 1 til 10, er Molvær Grimstad over Kristelig Folkepartis bidrag, som i realiteten er at ordningen er kuttet med to tredeler i løpet av to år?

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [11:40:41]:

Det er mange som utfører eit viktig og flott arbeid i samband med velferdsstasjonane. Men det er slik i budsjettforhandlingane at ein skal forhandle om mange gode tiltak, og ein vil gjerne ha plass og midlar til mange gode ting. Då er det ofte slik at ein må setje ting opp mot kvarandre, og det er ikkje alt ein får like mykje pengar til som ein primært kunne tenkje seg. Men når vi har auka denne posten frå 500 000 kr til 1 mill. kr, er det eit bidrag både frå Høgre og frå Kristeleg Folkeparti. Det har vi i fellesskap, og også i budsjettsamtalar med Framstegspartiet, vore med på å lyfte opp.

Så vil det vere ei utfordring vidare når det gjeld budsjetta dei neste åra, å vere med og påverke, slik at desse pengane ikkje forsvinn heilt ut. Det vil iallfall Kristeleg Folkeparti vere med og jobbe for.

Lodve Solholm (FrP) [11:41:57]: Eg vil tilbake til sjøfolka.

Vi opplever no at fleire og fleire reiarlag flaggar ut. Representanten Molvær Grimstad kjem frå Møre og Romsdal. Eit av landets og eit av verdas største supplyreiarlag, Farstad Shipping, er no på veg til å flagge ut alle sine nye båtar. Vi ser at Fjord Line flaggar ut. I eigarskapen i Fjord Line er «Fjord1», og Fylkesbaatane i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal Fylkesbåtar stør utflagginga. Vi kan kanskje forvente at både hurtigruteselskapa og «Fjord1» også flaggar ut.

Er det eit håp i hangande snøre at Regjeringa kanskje ser at det er feil politikk dei er inne på, og at ein her raser arbeidsplassar på arbeidsplassar i den maritime klynnga, slik at vi kanskje kan få ein snuoperasjon? Det er som kjent inga skam å snu.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [11:43:17]:

Då Regjeringa la fram skipsfartsmeldinga, fekk ho veldig mykje honnør. Det som ein i dagens debatt fokuserer på, er noko som vil ramme vidare utover 2006, som ferjereiarlaga, som ikkje får vidareført nettolønnsordninga på same måten som i dag. Men samtidig har Regjeringa lyfta blikket også vidare utover og retta søkjelyset mot

ein kompetansemodell, som gjer at ein del får betre ordningar enn i dag. Eg synest at debatten blir litt einsidig når ein berre fokuserer på dette. Det ligg altså inne over 1 milliard kr i støtte – eit rekordhøgt nivå – og Regjeringa vil halde fram med å ha støttenivået på dette nivået her, og ein vil fokusere på å gi nettolønnsordning for sertifikatpliktige stillingar i NOR og sertifikatpliktige med rett til refusjon i NIS.

Det er også lagt til grunn at dei andre sjøfolka i off-shoreflåten i NOR skal omfattast av nettolønnsordninga. Ein modell som prioriterer kompetanse, kan føre til auka innflagging til NIS, og er samtidig framtidsretta og tilpassa konkurransesituasjonen. Så eg trur det er viktig at ein ikkje svartmalar situasjonen her. Vi ser signal om at enkelte varslar utflagging, men eg trur at Regjeringa vil ha ein offensiv politikk.

Åsa Elvik (SV) [11:45:00]: Regjeringa og Framstegspartiet skaffar i dag fleirtal for å føre forsikring på stormskade på skog over frå naturskadeordninga til vanleg forsikring, trass i at den einaste aktøren i denne private marknaden seier at det er innlysande at det ikkje er mogleg å få på plass ei privat ordning frå 1. januar 2005.

Regjeringspartia har merka seg at Skogbrand har sagt at dette ikkje er mogleg, men meiner likevel at dette må la seg gjere. Då lurar eg på: Har representanten Molvær Grimstad fått med seg at det er umogleg, og at det ikkje vil skje? Og kva vil bli situasjonen frå 1. januar 2005?

Elles merka eg meg at representanten Molvær Grimstad i ein replikk til Framstegspartiet var oppteken av at næringstiltak i fiskeria var viktig, slik som føringstilskott. Då lurar eg på: Kor viktig er dette eigentleg for Kristeleg Folkeparti? Desse midlane er jo i realiteten halverte dei siste to åra. Er dette berre litt viktig, eller er dette veldig viktig for Kristeleg Folkeparti?

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [11:46:10]:

Når det gjeld forsikring på stormskade, har næringa visst om dette i eit halvt år, så her går det vel kanskje òg på vilje til å få til ei løysing, og på at ein i det lengste håper å halde fram med den ordninga som er i dag, men der ein har varsla at det vil bli ei omlegging. Eg reknar med at landbruksministeren vil følgje denne utviklinga nøye i det som skjer her vidare.

Når det gjeld fiskeriavtalen og føringstilskottet, er dei løyvingane som er foreslåtte, dei same som dei var for eit år sidan. Vi veit at omfanget av fiskeriavtalen har gått betydeleg ned, tidlegare ut frå behova som har vore. Men når det gjeld dei tilskotta som er foreslåtte på statsbudsjettet, meiner eg dei er veldig viktige. Føringstilskottet er eit positivt og viktig bidrag, spesielt nordpå, i forhold til å vidarebringe fiskeressursar.

Odd Roger Enoksen (Sp) [11:47:30]: Jeg satt og lyttet til representanten Molvær Grimstads innlegg. Man skulle nesten tro at det var Kristelig Folkeparti som hadde drevet forhandlinger med Regjeringen, og ikke Fremskrittspartiet, for hennes innlegg var en eneste lang opp-

ramsing av de forbedringer som var kommet på budsjettet som en konsekvens av budsjettforliket.

Jeg kunne derfor kort og godt tenke meg å utfordre representanten til å bruke et minutt på å fortelle hva Kristelig Folkeparti er fornøyd med i *Regjeringens* budsjettforslag, som tross alt er det Kristelig Folkeparti skal forsvare her, og ikke det budsjettforliket som Fremskrittspartiet har forhandlet fram.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [11:48:21]:

Eg synest det var raut av Senterpartiet å gi meg moglegheita til å få snakke meir om Regjeringas politikk, for det gjer eg meir enn gjerne.

Regjeringa sitt forslag til budsjett innafor Næringsdepartementet, Landbruksdepartementet og Fiskeridepartementet meiner eg faktisk er eit offensivt og godt budsjett. Det peika eg også på i innlegget mitt. Nokre mindre justeringar har vi gjort, men veldig lite i forhold til totalramma. Det er gledeleg at også fleire, sjølv dei frå SV, ser at Innovasjon Norge si ramme verkar akseptabel, og at det kan vere moglegheit til å gjere noko innafor denne ramma. Eg har god tru på at vi kan vere med og lyfte næringspolitikken vidare framover, og eg er spent på korleis Senterpartiet si vidare utvikling i politikken her går, for det er jo veldig mange område der ein søker eit nærmare samarbeid med Arbeidarpartiet og SV, òg innafor forskning og utvikling. Ei anna sak, som også har komme inn, er GIEK, garantiordningar for skipsverft, som er ei viktig sak.

Eg har ikkje meir taletid, men eg kan gjerne ta meir dersom representanten Enoksen vil gi meg endå ei moglegheit.

Øystein Hedstrøm (FrP) [11:49:56]: Representanten Molvær Grimstad sa i et replikk svar til Lodve Solholm at man svartmalte i forhold til skipsfarten. Men det er jo realistisk å si at vi nå er inne i en forvittringsfase, det viser alle undersøkelser. European Maritime Benchmark, f.eks., sier at veksten nå vil komme ute i Europa, og at mange høyteknologibedrifter må flytte ut avdelinger, slik som Kongsberg osv., som er kjent fra Norge, for å være der hvor beslutningene fattes og investeringene finner sted.

Det er to områder: Nettolønnsordning er én ting, men mange av de sentrale rederiene som nå flytter ut, har jo snakket om formuesskatten. Her har rederiene vært en eksponent for privat eierskap som har basert seg på norsk lokalisering. Hva har man å si der? Og hva har man å si når det gjelder innretningen på tonnasjebeskatningen? Vi må også ha en rekruttering. Det som er alvorlig nå, er at kadetter på NIS-skipene kommer fra Kina og Baltikum. Hva er Kristelig Folkepartis svar på hvordan vi skal få norsk rekruttering?

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [11:51:21]:

Det er klart at det er utfordringar innafor næringa, men samtidig er det viktig å sjå dei moglegheitene som ligg der.

I forhold til formuesskatten og tonnasjeskatten har det vore teke grep. Når det gjeld formuesskatten, skal det gjerast endå meir. Regjeringa har ein offensiv politikk med omsyn til dette. Så vil det vere nokre grupper som ikkje er fornøgde, men då gjeld det å dra fram det positive som faktisk finst, også i forhold til rekruttering. Men eg vil sende tilbake at dersom Framstegspartiets sin landbrukspolitik hadde fått gjennomslag, ville det ha blitt mange bønder som hadde mista jobbane sine, og vi hadde mista mange av dei lykkelege kyrne, som Inge Ryan omtalte, trur eg. Konsekvensane av Framstegspartiets sin politikk når det gjeld landbruk, med dramatiske kutt, vil vere dramatiske omstillingar og mangel på arbeidsplassar, mange stader i heile landet.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Odd Roger Enoksen (Sp) [11:52:41]: Senterpartiet legger fram en samlet næringsssatsing på 4,5 milliarder kr utover Regjeringens forslag, fordelt på områdene infrastruktur, målrettede skatte- og avgiftslettelser og bedre kapitaltilgang. Dette gir et kraftig løft for å sikre og skape arbeidsplasser i hele landet. Senterpartiets alternative budsjett for 2005, med en offensiv næringspolitikk, økte bevilgninger til kommunesektoren og en sterkere vektlegging av finanspolitikken vil til sammen bidra til å skape 10 000 nye arbeidsplasser ifølge Statistisk sentralbyrå.

Som et høykostland er det nødvendig å være i første rekke i teknologisk utvikling hvis vårt næringsliv skal makte å følge med i en stadig tøffere internasjonal konkurranse. Dette betyr at vi må ha en god skole, vi må ha økt innsats på forskning, vi må styrke og forbedre infrastrukturen, for på denne måten å kunne redusere avstandskostnadene i vårt langstrakte land, med vanskelig framkommelighet mange plasser, og ikke minst må vi ha bedre infrastruktur innenfor IKT. Vi må i tillegg ha økonomiske vilkår som gjør at kommunene kan være en aktiv tilrettelegger for næringsutvikling, både i forhold til å ha arealer til disposisjon, ha kort saksbehandlingstid – som er nødvendig for næringslivet for at de kan få sine saker behandlet på en fornuftig måte – og i tillegg ha kommunale næringsfond som vi vet har vært et viktig bidrag fra kommunenes side i forhold til de minste etableringene.

Fra regjeringspartiene får vi til stadighet høre at det er skapt ny optimisme i næringslivet, at lav rente og stabil kronekurs har virket. Det er riktig at lav rente har vært viktig for den utviklingen vi har hatt i det siste. Men det er viktig å huske at den høykonjunkturen som vi hadde inntil for et par-tre år siden, medførte høy rente for å dempe presset i økonomien. Det ble lagt vekt på at pengepolitikken skulle regulere etterspørselen. De siste årene har vi hatt lavkonjunktur og lav rente for å stimulere vekst. Det er altså ikke nødvendigvis et tegn på en sunn økonomi at vi har lav rente, men det er et tegn på at vi har behov for å stimulere økonomien for å skape den veksten som skal sikre framtidige arbeidsplasser.

Men vi har i veldig stor grad en konsumdreven vekst, en vekst som ikke skaper varige arbeidsplasser, men som

fører til økt konsum av spesielt importerte varer. Det har ikke ført til at industrien har hatt den oppblomstring som industrien burde ha hatt.

Senterpartiet påpeker i sitt alternative budsjett behovet for at vi i dagens økonomiske situasjon vektlegger finanspolitikken i langt større grad enn det Regjeringen gjør – til en viss grad på bekostning av pengepolitikken. Dette vil skape flere varige arbeidsplasser, det vil skape en bedre offentlig sektor, som vil være i stand til å tilby velferdstjenester, og det vil ikke minst medføre at kommunene og fylkeskommunene vil bli satt i stand til å satse på skole, gi oss nettopp den skolen som skal utdanne ungdommen til å være framtidens gode arbeidstakere og gode næringsutviklere.

Det vil også være mulig gjennom denne styrkede satsingen på finanspolitikken å satse i langt større grad på infrastruktur – f.eks. bevilgninger til Innovasjon Norge, og på forskning, som er noen av de områdene der Senterpartiet har satset tungt i sitt alternative budsjett. Dette er en helt nødvendig satsing, som vil gi oss arbeidsplasser – varige arbeidsplasser – innenfor den skapende sektoren, og som ikke bare medfører vektlegging av konsum, slik Regjeringen i altfor stor grad fører til.

Det har vært et betydelig fokus på maritim sektor i budsjettinnstillingen, og det er ikke uten grunn. Det er en viktig sektor for nasjonen. Tatt i betraktning at vi så sent som i vår behandlet sjøfartsmeldingen, skulle det være unødvendig å bruke så stor plass på dette i budsjettinnstillingen som det vi har gjort.

Skattekonkurranse er i utgangspunktet noe usunt. Det er nødvendig å arbeide for å få til en felles nordisk politikk på området, slik en mer eller mindre samlet komite har pålagt Regjeringen. Det er riktig, som det blir påpekt fra regjeringspartiene, at det nå brukes mer penger enn noensinne på dette i forhold til nettolønnsordningene.

Men poenget er at landene rundt oss har forbedret sine ordninger vesentlig de siste årene. Dette har gjort det nødvendig også for oss å øke disse bevilgningene. Vi er altså dessverre ikke der vi burde være, i forhold til å satse på å opprettholde en sterk maritim sektor. Her har regjeringspartiene sviktet. Tatt i betraktning den høye profil som spesielt enkelte av regjeringspartiene har hatt i opposisjon, er det man gjør på dette området, ikke godt nok. Vi ser utflagging, vi ser at vi har en negativ trend innenfor maritim sektor som ikke er til gagn for landet på lang sikt.

Til slutt vil jeg ta opp de forslag som Senterpartiet fremmer alene, og de forslag som ikke er tatt opp der Senterpartiet er medforslagsstiller. Jeg tror det er en del forslag fra SV og Senterpartiet i fellesskap som ikke er tatt opp.

Presidenten: Representanten Odd Roger Enoksen har tatt opp de forslag han refererte til.

Michael Momyr (H) [11:58:33]: Gjennom debatten den senere tid har Senterpartiet markert seg med et par interessante forslag: et forslag om å flytte Stortinget til

(Momyr)

Finnmark en ukes tid, et annet forslag, som fikk mye spalteplass i sommer, var kjøp av norsk stein til Operaen.

Det er min påstand at her i landet lever vi ikke av å kjøpe norsk, men av å selge norsk. Det går jeg ut fra at representanten Enoksen langt på vei er enig med meg i. Vi har store problemer med markedsadgangen for norsk laks. Norsk lakseproduksjon er en av de viktigste næringene vi har langs kysten og i distriktene.

Jeg har lyst til å utfordre representanten Enoksen på hva hans oppskrift er for å bedre markedsadgangen for norsk laks.

Odd Roger Enoksen (Sp) [11:59:42]: Problemet med Regjeringens politikk er at den ikke går i retning av en utvikling hvor vi lever av å eksportere varer. Vi er i større og større grad i ferd med å bli et land som lever av importerte varer, og vi er i ferd med å utvikle et næringsliv som i større og større grad importerer og leverer tjenester basert på importerte varer. Dette er ikke en heldig utvikling. Det kan man se av den statistikken som var lagt fram i Nordlys den 7. desember over arbeidsledighet i en del av våre viktige eksportkommuner.

Det er et ansvar for oss alle sammen å sørge for at vi har en god markedsadgang til våre viktigste land. I løpet av den perioden EØS-avtalen har vart, har verdien av eksporten av norsk fisk økt fra ca. 20 milliarder kr til rundt 30 milliarder kr. Den vesentligste delen av denne økningen går til land utenfor EU. Det er der de nye store markedene kommer. Selvsagt vil EU-landene også i framtiden være våre største og viktigste markeder, men det er viktig å satse på gode handelsavtaler også med land utenfor EU. Og det er viktig å få til best mulige avtaler med EU, for å sikre markedsadgang for fiskerinæringen, bl.a.

Lodve Solholm (FrP) [12:01:09]: Senterpartiet fremma i går eit næringspolitisk forslag for m.a. Finnmark der det heiter at «alle fartøygrupper som fisker i norsk fiskerisone i Barentshavet skal levere minst 20 pst. av sin kvote til fiskeindustrien i Finnmark» – vel vitande om at landingane i Nord-Noreg frå norske fiskefartøy av torskearta fisk, i all hovudsak torsk, hyse og sei, har auka frå 58,3 pst. i 1990 til 66 pst. i 2003. Eg skjønner ikkje korfor Senterpartiet krev at minst 20 pst. av torskeartane skal landast i Nord-Noreg, når 66 pst. allereie blir landa der.

Eg kan også fortelje representanten Enoksen at 20,8 pst. av dette faktisk blir landa i Finnmark. Til og med når det gjeld pelagisk fisk, er landingane no komne opp i 20 pst.

Odd Roger Enoksen (Sp) [12:02:28]: De tallene som Lodve Solholm refererer i forhold til landing, er helt korrekte, men det er ikke det som er poenget med Senterpartiets forslag. Poenget med Senterpartiets forslag er å styrke industrien i Finnmark og sørge for at minst 20 pst. av de landingene som kommer til denne landsdelen, går til industrielle formål. De siste årene har vi hatt en massiv dreining fra leveranser av fersk fisk til frossen fisk,

fisk som går via fryselager, og som dermed også blir en global vare, og som gjør at det lønner seg å frakte fisken fra Finnmark til Kina for å få skåret fileten av den, rett og slett fordi transportkostnadene er lavere enn merkostnadene med tanke på den lønn vi har i Norge.

Et grep som innebærer at alle må være med og ta et samfunnsansvar for å opprettholde de mange lokalsamfunn vi har i dette landet, ved at en del av de kvanta som ilandføres, reelt sett skal gå til industrien, vil være med og styrke fiskeindustrien. Det vil føre til at vi styrker lokalsamfunn og dermed også gir muligheter for en positiv utvikling på land.

Inge Ryan (SV) [12:03:52]: Dette er siste gangen representant Odd Roger Enoksen er med i en budsjettdebatt her. Han skal tre ut av Stortinget. Vi i SV benytter anledningen til å takke Odd Roger Enoksen for den glimrende jobben han har gjort for Distrikts-Norge. Han har etter vår mening vært en av de politikerne som har vært viktigst for norsk distriktpolitikk.

Da er det naturlig for meg å spørre Odd Roger Enoksen om han er optimist når det gjelder næringslivet i Distrikts-Norge framover, når han nå etter mange års jobbing med distriktpolitikk og næringspolitikk skal tre ut av Stortinget. Er det en optimistisk Enoksen som trer ut av Stortinget? Eller er det en pessimistisk Enoksen?

Presidenten: Ja, det var en hyggelig replikk, som Odd Roger Enoksen skal få svare på.

Odd Roger Enoksen (Sp) [12:04:42]: Det må man kunne si. Hjertelig takk for gode ord! Om det er siste gangen, vil jo vise seg. Til tross for at jeg har fylt 50 år, er jeg fremdeles en forholdsvis ung mann, så Inge Ryan skal ikke ta noe for gitt i så måte.

Ja, jeg er definitivt optimist på Distrikts-Norges vegne. Vi vet at mange av de ressursene som landet i framtiden skal basere sine inntekter på, finnes rundt i Distrikts-Norge. Ikke minst finner vi dem utenfor kysten vår. Dette gjør det nødvendig med en offensiv satsing på en aktiv og målrettet næringspolitikk, som kan bidra til at vi snur den sentraliseringstendensen som vi har sett de siste årene, og som har utarmet mange lokalsamfunn ute i Distrikts-Norge.

Når jeg sier at jeg er optimist, er det fordi jeg har et håp om at vi etter valget i 2005 skal ha et politisk flertall som ser at det er nødvendig å satse langt mer målrettet og aktivt enn det denne regjeringen med sin næringsnøytrale politikk har gjort.

Einar Steensnæs (KrF) [12:06:04]: I likhet med mange av oss andre har også partileder Åslaug Haga vært i Finnmark. Hun kom tilbake med en rekke forslag som hun mente kunne bidra til å bedre situasjonen for en del lokalsamfunn. Det synes jeg er positivt. Det er positivt med kreativitet og innspill, og det er åpenbart også nødvendig, for i deler av Finnmark sliter man.

En må selvfølgelig vurdere disse forslagene. Alle er vel kanskje ikke like velfunderte. Jeg skal ikke bruke så

mye tid på det, men ett forslag stusser jeg særlig over. Det er forslaget om at Stortinget med hele støtteapparatet skal dra en uke til Finnmark. Én ting er jo kostnadene, noe annet er signaleffekten. Det er behov for å vurdere målrettede tiltak i Finnmark. Det må vi ta seriøst. Det er behov for både gjennomtenkte, seriøse og målrettede tiltak. Mine to spørsmål til Odd Roger Enoksen er som følger:

Mener Odd Roger Enoksen at forslaget om å flytte ut Stortinget til Finnmark er målrettet? Og mener han at dette forslaget er seriøst ment?

Odd Roger Enoksen (Sp) [12:07:22]: Det siste burde være et helt unødvendig spørsmål. Jeg vet ikke om Kristelig Folkeparti har det med å fremme forslag som ikke er «seriøst ment», men Senterpartiet har det ikke. Selvsagt er forslaget seriøst ment.

Vi mener oppriktig at Finnmark, i den situasjonen fylket og mange av kommunene der er i nå, krever ekstra oppmerksomhet fra Stortingets side. Kostnadene ved at Stortinget reiser til Finnmark en uke, både for på den måten å vise fylket den nødvendige oppmerksomhet og ikke minst for å kunne få en grundig dialog med befolkningen og innsikt i de utfordringene som Finnmark står overfor, vil bli ubetydelige i forhold til de kostnader som samfunnet pådrar seg ved å ha et Finnmark fylke som sliter, på samme måte som mange av kommunene der oppe gjør det i dag.

Så svaret på dette spørsmålet er i aller høyeste grad: Forslaget er til de grader målrettet, og forslaget er seriøst ment.

Lodve Solholm (FrP) [12:08:40]: Til det siste kan det kanskje vere greitt å vise til Grunnlova og hennar føresegner om kvar Stortinget kan samlast i fredstid.

Det som vidare er spørsmålet mitt, har med marknadspris å gjere. Eg vil gjerne ha klarleik i det frå hr. Enoksen si side. Er det marknadsprisen i Nord-Noreg som skal gjelde? Dersom vi seier at ein fiskesort blir bydd ut for sal, byr ei bedrift i Finnmark 6 kr, og så byr ei bedrift på Hitra 6,50 kr. Betyr det då at fiskarane skal tvingast til å selje fisken for 6 kr, fordi marknadsprisen i Nord-Noreg er 6 kr? Eller betyr det at bedriftene i Finnmark må auke prisen til 6,50 kr fordi det er marknadsprisen totalt sett i Noreg?

Her må vi kanskje få ein definisjon av kva ein legg i «marknadsprisen».

Odd Roger Enoksen (Sp) [12:09:58]: Til det siste: Utgangspunktet er selvsagt at leveransar skal skje til marknadspris. Dagens situasjon er jo at det ikke bare er mangel på betalingsevne som gjør at industrien i Finnmark sliter med å få tak i råstoff, men også i betydelig grad at man rett og slett ikke får tak i råstoffet fordi det enten går til direkte eksport, transitt, i frossen form, eller sendes til andre deler av landet.

Utgangspunktet er marknadsprisen. Men jeg må samtidig si at hvis det er behov for å se på andre ordninger for å ivareta industrien i Finnmark – ordninger som går ut-

over dette, og som ikke nødvendigvis skal belastes fiskerne – er ikke jeg fremmed for å se på slike ordninger som kan styrke industrien i Finnmark.

Når det så gjelder forholdet til Grunnloven, har det selvsagt ikke vært Senterpartiets mening at Stortinget skal reise til Finnmark og fatte beslutninger. Det er ingen ting i Grunnloven som hindrer Stortinget i å reise til Finnmark i samlet flokk hvis man ønsker det. Noe annet er det å flytte ut Stortinget for en uke og sitte i Finnmark og fatte beslutninger, som vi gjør i denne salen. Det har ingen hensikt. Hensikten er å komme i dialog med Finnmarks befolkning.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Statsråd Lars Sponheim [12:11:26]: Regjeringen har lagt fram et budsjett som vil sikre forbrukerne trygge matvarer og styrke satsingen på verdiskaping og næringsutvikling i hele verdikjeden for jord- og skogbruk.

Jeg vil begynne med å gi ros til komiteen for at den har gjort et godt og grundig arbeid med budsjettet, og jeg konstaterer at det er bred enighet om landbruks- og matpolitikken. Det er positivt at komiteen støtter Regjeringens arbeid for å sikre handlingsrommet for en fortsatt aktiv landbrukspolitikk gjennom å påvirke prosessene og forhandlingene i WTO, avtaler med EU og annet internasjonalt arbeid.

Dette er det første budsjettet for det nye Landbruks- og matdepartementet. Navneskiftet synliggjør at Regjeringen nå vil se matpolitikken i en større helhet. Et hovedelement i Regjeringens matpolitikk er at maten er trygg og blir opplevd som trygg. Et sunt kosthold og en langsiktig matforsyning er i tillegg til nyskaping, mangfold og verdiskaping viktige innsatsområder i matpolitikken.

Som landbruks- og matminister har jeg en ambisjon om å styrke vår stilling som matnasjon. Matpolitikken skal også bidra til å løfte fram kvaliteten, de gode tradisjonene og matmangfoldet. Forbrukerne ønsker produkter med historie, tradisjon og en tydelig opprinnelse. Jeg mener at det ligger et stort unyttet potensial for salg av et mangfold av norske spesialprodukter både nasjonalt og internasjonalt.

Etableringen av Mattilsynet har vært vellykket, men det har vært enkelte utfordringer i oppstarten. Effektiviseringen som nå skjer på matforvaltningsområdet, kommer brukerne til gode gjennom en reduksjon i gebyr- og avgiftsnivået. I tillegg skal gebyr- og avgiftssystemet gjennomgås, bl.a. for å se på om innretningen er slik at det virker hensiktsmessig i forhold til næringsutvikling. Jeg legger vekt på at Mattilsynet nå må utvikle dokumentasjonssystemer for å få et godt grunnlag for å vurdere inntekter og utgifter på de ulike tilsyns- og kontrollområdene.

Tilfredsstillende tilgang på veterinærtjenester er viktig også i et næringsperspektiv. Det er kommunene som er de nærmeste til å vurdere borgernes behov og aktuelle tiltak på dette området. Jeg vil arbeide for å finne en løsning med hensyn til de uenighetene vi har med Den nors-

ke veterinærforening om klinisk veterinæravakt innenfor rammene av denne budsjettinnstillingen og Stortingets budsjettvedtak. Dersom dette er mulig, vil jeg komme tilbake til Stortinget med forslag om en helhetlig løsning der kommunene får ansvar for nødvendige tiltak for tilgang på veterinærtjenester på døgnbasis.

Lønnsomhet i produksjonen gir grunnlaget for at jordbruksarealene holdes i drift. Skal vi møte de nasjonale og internasjonale utfordringene, er det nødvendig med strukturendringer i jordbruket som bidrar til en mer kostnadseffektiv jordbruksproduksjon. Endringer i produktionsstrukturen er imidlertid en prosess som krever både tid og investeringer, og næringsutøverne må gis muligheter til å møte denne utviklingen.

Det foregår en betydelig verdiskaping i landbruket, også utenfor det som omfattes av jordbruksavtalen. Mange har lyktes i å utvikle nye forretningsområder med bakgrunn i landbruket og bygdenes ressurser. Landbruket er blitt mer enn bare tradisjonell matproduksjon. Samarbeid med andre sektorer, som reiselivssektoren, opplærings-, helse- og sosialsektoren og energisektoren vil være viktige satsingsområder for produsenter som ønsker å utvikle varer og tjenester som i større grad henter inntekten fra markedet.

Landbruks- og matdepartementet har innenfor Regjeringens innovasjonssatsing ansvaret for utviklingsprosjektet Innlandet 2010. Satsing på ulike enkeltprosjekt innenfor områdene bioenergi, landbruksbasert reiseliv, utmarksressurser og bioteknologi skal bidra til skifte i utviklingstrenden i innlandet som er knyttet til nyskaping.

Jeg ønsker at kommunene skal være aktive deltakere med større innflytelse i landbrukspolitikken. Kommunene er de sentrale aktørene for utvikling av framtidens Distrikts-Norge. Nøkkelen til levende bygder med gode og moderne bo- og levevilkår ligger i en tettere kopling mellom landbrukspolitikken og annen nærings-, ressurs- og miljøpolitikk. Nasjonal politikk må i økende grad suppleres og utfylles med lokal og regional politikk.

Departementet legger opp til en styrket satsing på å ta vare på viktige kulturlandskap og vern om dyrket og dyrkbar jord. Dialog med kommunene om lokalt ansvar i forvaltningen av landbruksarealene vil være viktig. Vi må hindre økende gjengroing av verdifull kulturmark og forfall av gårds- og setermiljø. Dette gjør kulturlandskapet mindre attraktivt for rekreasjon, bosetting og turisme.

Reindrift er en liten næring i nasjonal målestokk, men både i samisk og lokal sammenheng har den stor betydning, økonomisk, sysselsettingsmessig og kulturelt. Reindriften er en viktig del av det materielle grunnlaget for samisk kultur. De siste tiårene har reintallet i Finnmark økt betydelig. Jeg ser med stor uro på det høye antallet rein som nå er i deler av Finnmark. En bærekraftig reindrift krever, som komiteen understreker, at tallet på rein er i balanse med beitegrunnlaget.

I det videre arbeidet vil jeg legge til grunn at en enstemmig komitee understreker at det nå haster med å redusere antall rein, og at komiteen støtter opp om nødvendige tiltak for å nå dette målet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Aud Gaundal (A) [12:17:08]: Jeg kan være enig med statsråden i at det skjer veldig mye spennende i norsk landbruk, sjøl om utviklinga i antall bruk er bekymringsfull, fordi det går raskt nedover. Likevel er det mye positivt.

Statsråden var litt inne på dette med lokal og regional politikk. I innstillinga fra komiteen har vi fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV en merknad der vi peker på skogpolitikken. Vi ønsker at statsråden i forbindelse med budsjettet for 2006 kunne si litt om en helhetlig skogpolitikk.

Det er bekymringsfullt lite hogst. Det er enda mer bekymringsfullt hvor lite tilplanting det er. At ikke alt kan være som det har vært før, kan vi være enige om. De nye skogeierne vil kanskje opptre litt annerledes enn dem som har vært, bl.a. i forhold til om det er hogst de vil drive med, eller om de vil drive med jakt og få inntekter fra den siden. Jeg forstår ikke hvorfor det ikke er mulig for statsråden på en måte å se litt på helheten, for dette betyr mye både for sysselsetting og industri i enkelte deler av landet.

Er det slik at det blir mulighet for å drive lokal og regional skogpolitikk?

Statsråd Lars Sponheim [12:18:34]: Regjeringen fører en helhetlig og langsiktig skogpolitikk, men den er også moderne og framtidsrettet. En må ikke se det slik at det ikke er mulig å kople dette.

Jeg skal trekke fram noen elementer. Det første er treprogrammet. Det er en økt satsing fra Regjeringen, som legger vekt på at vi må gå fra å være en ensidig råvareleverandør med priser som faller, til å bli en helkjedeleverandør med nye produkter som kan leveres til voksende markeder. Det handler treprogrammet om, og det er også langsiktig.

Denne uken hadde jeg gleden av å besøke NTNU og se resultater av treprogrammet, som viser at det nå er mange som tar utdanning, forsker og driver på innenfor treområdet for å få fram nye produkter. Det er ikke kort-siktig, det er helhetlig.

Bioenergi er et annet område hvor vi nå ser resultater. Vi ser at det er veldig mange nye anlegg som bygges. Det er en langsiktig og god investering for skogbruket å finne nye markeder. Og framfor alt: Tilskuddet til skogkultur er avvirket. Det er innført en skattefradragordning som gjør at man nå kan ta penger ut av statskassen når man planter, uten at det er gjenstand for den årlige usikkerhet som budsjettbehandlingen representerer. Det er langsiktig.

Øystein Hedstrøm (FrP) [12:20:05]: Det har skjedd en del positivt i jordbrukspolitikken under Lars Sponheim som har fått Fremskrittspartiets subsidiære støtte, men vi synes det går altfor langsomt. Vi har jo ennå en del upopulære rekorder i Norge. Vi har Europas høyeste matvarepriser, faktisk høyere enn dem de har på Island.

Vi har de høyeste overføringer pr. bonde, etter Sveits, og vi har mange misfornøyde bønder.

Når det gjelder prisutviklingen på jordbruksvarer, ser vi at etter at vi halverte matmomsen 1. juli 2001, har den ligget ca. 50 pst. høyere enn den generelle prisutviklingen.

Jeg er helt enig med statsråden i at vi nå får gjennomført disse marginundersøkelsene for å se hvilke ledd i matvarekjeden som har økt sine priser mest. Men når vi får resultatene, og de forligger nå relativt raskt, vil statsråden da bare observere og konstatere dette hvis det er noen i denne kjeden som har økt marginene uforholdsmessig mye? Eller vil han hvis ikke det er konkurranse i disse leddene, f.eks. innenfor markedsordninger, innføre konkurranselovgivning der, slik at vi kan få gjort det vi kan, ut fra norsk produksjon i klimatiske vanskelige strøk?

Statsråd Lars Sponheim [12:21:34]: La meg først si at det er hyggelig at også Hedstrøm synes at det skjer en del positive ting i landbruks- og matpolitikken. Det har han helt rett i. Det skjer veldig mye spennende og positivt rundt omkring. Det tror jeg det er viktig at vi alle i denne sal gleder oss over, fordi det har vært så bred tilslutning fra de fleste partier til å legge politikken til grunn for dette.

Det er nok en del ting som en kan løfte fram, og kanskje i et internasjonalt perspektiv ha det litt moro med, av størrelser i norsk landbrukspolitikk, men det blir ganske meningsløst hvis en da ikke også løfter fram og ser på de meget vanskelige betingelsene vi har for å drive landbruk i Norge. Hvis en veier dette opp mot hverandre, tror jeg vi tør si at vi over tid, med skiftende regjeringer, har fått til en landbrukspolitikk og en livskraft på landbruksbygdene i Norge som en knapt skal finne andre plasser i den moderne verden.

Så er det slik at vi hele tiden må slåss for å bli bedre. Det handler marginundersøkelsen om. Når den ligger på bordet, og vi eventuelt måtte vite at her er det ting som kan gjøres annerledes, er vi villige til å snu på samtlige steiner for å prøve å presse alle marginer vi kan, gitt at vi fortsatt skal ha landbruk og bosetting i Norge.

Åsa Elvik (SV) [12:23:05]: Sidan det var eit tema som statsråden kom lite inn på i innlegget sitt, kunne eg tenkje meg å utfordre han på dette: Det har gått sakte med økologisk produksjon og omsetnad i Noreg. Trur statsråden at det er mogleg å nå 10 pst.-målet med dagens fart?

Så kunne eg tenkje meg å utfordre statsråden når det gjeld endringa i naturskadeloven. Den einaste aktøren på denne marknaden, selskapet Skogbrand, har sagt at dei er villige til å finne fram til ei forsikringsordning som skal dekkje stormskadar på skog, men dei har sagt veldig tydeleg frå om at for å gjere det treng dei tid til ei grundig vurdering av risiko og premiebehov i forhold til kva for ei ordning som staten ville måtte la vere gjeldande. Dei har sagt veldig tydeleg ifrå om at det ikkje er mogleg, sjølv om dei vil, å få på plass ei ordning frå 1. januar 2005.

Statsråden får tilslutnad frå Framstegspartiet til denne lovendringa i Odelstinget på tysdag. Men kva gjer statsråden dersom det ikkje har komme eit tilbod i marknaden 1. januar 2005?

Statsråd Lars Sponheim [12:24:24]: Først til økologisk jordbruk, utviklingen og muligheten for å nå målene i 2010. Det var slik – og Stortinget er orientert om det – at vi ved utgangen av fjoråret, altså for ett år siden, hadde lagt om 3,7 pst. av jordbruksarealet i Norge til økologisk areal, og vi vet at målet er 10 pst. i 2010. Nå vil vi få nye tall for 2005 på nyåret, men vi har i disse dager fått foreløpige tall i Landbruksdepartementet som viser en veldig gledelig utvikling. Det tyder på at tallene vil ligge i størrelsesorden 1,3–1,5 pst. økning. Det betyr at det er stor sannsynlighet for at vi på nyåret kan glede oss over å ha kommet opp på 5 pst. Det er en utviklingstakt som gjør at vi har stor sannsynlighet og vel så det for å nå målet om 10 pst. Så politikken virker på dette området. Jeg deler det gjerne med alle partiene i Stortinget som har vært med på å skape grunnlaget for en så riktig og viktig politikk.

Når det gjelder naturskadeloven, legger vi til grunn at når man nå vil legge til rette for et privat forsikringstilbud fra årsskiftet, vil partene sørge for at så skjer, for det vil kundene deres være tjent med, og det ønsker de.

Odd Roger Enoksen (Sp) [12:25:56]: I et brev fra Mattilsynet til Landbruks- og matdepartementet, datert 3. desember i år, går det fram at det er gjort beregninger som viser at det er sannsynlig at inntektsmålet på 75 mill. kr på plantevernmidler vil bli nådd i 2005, uten den justeringen som Stortinget nå har vedtatt i avgiftssystemet.

Mattilsynet stiller seg bak de vurderingene som er gjort i denne sammenheng. Det pekes på en rekke uheldige konsekvenser av stadig å endre systemet og øke avgiftsnivået, bl.a. at dette sannsynligvis ikke vil bidra til å oppnå ytterligere risikoreduksjon, slik det er forutsatt i planen for redusert risiko ved bruk av plantevernmidler.

De anbefalingene som Mattilsynet har gitt her, er helt i tråd med Senterpartiets syn, nemlig at det ikke gjøres justeringer i miljøavgiftssystemet for 2005. Jeg skulle gjerne ha hatt landbruksministerens syn på det brevet som Mattilsynet har sendt til departementet.

Statsråd Lars Sponheim [12:27:16]: La meg starte med å si at det at vi på et område får høyere inntekter til statskassen enn det vi har lagt til grunn, bør vi vel kanskje glede oss over, og spesielt en representant for et parti som er veldig glad i å bruke penger på utgiftssiden. Jeg har litt vanskelig for å se det store problemet med det når vi i tillegg vet at dette avgiftsregimet for plantevernmidler bidrar til at den enkelte også tilpasser seg bruken av plantevernmidler og bruker mer «miljøgunstige» plantevernmidler, om det er lov til å bruke et slikt ord, i et omfang som også tjener miljøet.

Dette er et område som viser at det er mulig å styre atferden hos brukerne gjennom et avgiftsregime som gjør

at vi både kan ivareta et inntektsbehov for staten og styre utviklingen i en retning som er mer miljøvennlig. Avgift på plantevernmidler er en suksess. Det viser resultatene. Men vi ønsker å komme enda lenger, og jeg undrer meg over at man gjør dette til en viktig sak.

Aud Gaundal (A) [12:28:43]: Statsråden var i sitt innlegg veldig opptatt av Mattilsynet og den rollen det har. Og, som han sier, det slutter de fleste seg til.

I Nationen i dag er det et oppslag om kjøtt, der det er uenighet om hvorvidt kjøtt som har salmonella, kan behandles og selges på det norske markedet. Vi har diskutert det litt i Arbeiderpartiet, og vi mener at her har Mattilsynet ansvaret.

Mitt spørsmål til statsråden er: Hvordan ser han på den problematikken?

Statsråd Lars Sponheim [12:29:36]: Det er heldigvis mange spørsmål hvor en politiker ikke skal ha det avgjørende ord. Til det har vi fagfolk. Jeg opplever det som viktig – det er min oppgave som statsråd og Stortingets oppgave som regelprodusent – å lage rammer, slik at fagfolk kan bruke sitt fag og vi kan nå felles samfunnsmessige mål.

På dette området har vi heldigvis et veldig godt og gjennomarbeidet regelverk, som også er en del av et internasjonalt regelverk. Jeg har tillit til at disse spørsmålene håndteres av Mattilsynet på en måte som gjør at de beslutninger som skal tas innenfor regelverket, og de råd som skal gis, er faglig ansvarlige. Vi kan ikke gjøre dette til politiske spørsmål om hva som er trygt og ikke trygt.

Jeg vil likevel tilføye at jeg tror at utover det som utelukkende kan måles som fag og gjøres målbart i laboratorier, er det viktig å operere med en trygghetsmargin som gjør at folk også *opplever* maten som trygg. Vi kjøper mat og spiser mat – jeg hadde nært sagt med mer enn bare hodet og munnen. Vi bruker også hjertet og følelsen av at dette er riktig for oss å gjøre. Det er et hensyn som er helt reelt, og som må tas med i rammeverket for dette området.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Grethe Fossli (A) [12:31:14]: Regjeringen har i utallige møter og på konferanser fortalt norsk næringsliv at Norge skal bli et av verdens mest innovative land. Visjonen til Regjeringen er følgende:

«Norge skal være et av verdens mest nyskapende land der bedrifter og mennesker med pågangsmot og skaperevne har gode muligheter til å utvikle lønnsom virksomhet. På viktige områder skal Norge ligge i tet internasjonalt når det gjelder kunnskap, teknologi og verdiskaping.»

Flott! Men hvordan skal en nå denne visjonen? Riktignok har de lagt fram en plan. Det gjorde Egon i Olsenbanden også, og jeg håper Regjeringen lykkes bedre enn han har gjort med sine planer. Planen til Regjeringen heter Fra idé til verdi. Når en leser denne, handler det mest om å spille ballen over til næringslivet. Dette ble enda

klarere for meg da jeg hørte næringsministerens tale under Designdagen for noen dager siden, hvor han bl.a. sa at han var mest glad i de næringene som ikke trengte subsidier og støtte – en merkelig uttalelse fra en statsråd som har ansvaret for næringspolitikken Norge.

Noen av Regjeringens medlemmer oppretter nå programmer rundt om i landet hvor hensikten er å plukke ut allerede vellykkede bedrifter, eller fyrårn, som de kalles, som kan brukes som eksempler for andre for hvordan en kan etablere vellykkede bedrifter. Et av disse programmene som nå er i gang, er Innland 2010, som landbruks- og matministeren – for øvrig et veldig bra navn – også nevnte i sitt innlegg i stad.

Dette var tema på en reiselivskonferanse på Hamar i forrige uke, hvor jeg var til stede. Reiselivet i Hedmark var positivt til Innland 2010, og det har det grunn til. Men etter innlegget fra representanten fra den politiske ledelsen i departementet forstod jeg at det var lite å hente av økonomiske bidrag fra Regjeringen. Jeg fant heller ikke noe i budsjettet til landbruksministeren da jeg lette der. Da er det lett å ha gode ideer, når andre skal betale for dem.

I forbindelse med behandlingen av dette budsjettet har vi registrert at regjeringspartiene ikke har villet øremerke midler. Tydeligst ser vi det i merknadene og bevilgningene til Innovasjon Norge. Lettest er det å se på post 71, hvor en finner både internasjonalisering, profilering og innovasjonsprogrammer under samme post. En liten beskrivelse av en mulig fordeling er å finne i teksten til denne posten, men regjeringspartiene overlater all politikk på dette området til Regjeringen med merknaden om at

«Regjeringen har lagt opp til å oppheve øremerkingene for å utnytte knappe ressurser mest mulig effektivt og uavhengig av bransjetilhørighet».

Med andre ord er det departementet som skal prioritere pengebruken, ikke vi her på Stortinget. I tillegg innrømmer de selv at det er *knappe* ressurser det er snakk om. Innovasjon Norge er nå etablert og stort sett på plass, og jeg er optimist på deres vegne. Men jeg er enig med regjeringspartiene i at de har knappe ressurser, både til reiselivssatsing og til innovasjonsprogrammene.

Jeg var inne på Designdagen i starten av mitt innlegg. Det er imponerende hvordan en del norske bedrifter har kommet seg når det gjelder design, og det blir flere som tenker design. Men fremdeles er det for få nykommere med på denne mønstringen av norsk design. Det er flere bedrifter som kunne gjort seg nytte av Norsk Designråds kunnskaper.

Det er interessant å registrere at Regjeringen har fulgt Finlands eksempel og utropt 2005 som designår. Sammen med at Norsk Designråd har flyttet inn i nye lokaler, som vi håper kan utnyttes kreativt av norske bedrifter og designmiljøer, vil dette forhåpentligvis gi design enda et løft. Det som imidlertid bekymrer, er økonomien. Riktignok har Regjeringen bevilget 4 mill. kr mer enn i fjor, men det er ikke mye å lage designår av.

Til slutt er stikkordet mitt såkornfond. Det er flott at Regjeringen har opprettet nye landsdekkende fond. Enda

bedre er det at Stavanger ble inkludert av Stortinget. Men det er leit at ikke Tromsø fikk flertall. Problemene rundt de distriktsrettede såkornfondene bekymrer oss. Nå begynner folk ute å bli utålmodige og urolige av alt det som har vært fram og tilbake. De fire distriktsordningene er ennå ikke satt ut i livet, og det høres ut som om de lokale finansieringsmiljøene har liten tro på ordningene. Det vi hører, er at fondene er for store, de favner over et for vidt område og bør deles opp.

Vi i Arbeiderpartiet har ikke vært arkitekten til disse fondene, og siden vi ikke har vært med på statsrådets kontor og tegnet, har vi holdt oss rolige i denne saken, helt til nå. Men nå synes vi det er på tide å få ryddet opp i dette. Det har vi fått mange henvendelser om. Vi ber arkitektene se én gang til på tegningene. Kanskje er husene for store, og det mangler noen dører å komme inn gjennom.

J ø r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Statsråd Børge Brende [12:36:44]: Norsk næringsliv går bra. Verdien av norske eksportvarer er økende. Industriinvesteringene tar seg opp. Verdiskapingen pr. innbygger er blant de høyeste i verden. Ledigheten er på vei ned og er lav sammenlignet med de fleste andre europeiske land. Samtidig er den norske yrkesfrekvensen blant de aller høyeste i verden.

Dette er en viktig debatt. Det er jo den samlede verdiskapingen i landet som bestemmer nivået på velstanden og velferden i Norge. Uten en næringspolitikk med kontinuerlig fokusering på verdiskaping vil vi ikke kunne bevare og videreutvikle dagens velferdssamfunn.

På tross av et generelt positivt bilde av norsk økonomi har vi utfordringer både på kort og lang sikt.

Globalisering og internasjonalisering av norsk økonomi må være en viktig premisse for utformingen av næringspolitikken og bør også være et viktig element under en slik debatt.

Økt konkurranse fra lavkostland i Øst-Europa og Asia setter særlig arbeidsintensiv produksjon under press. Samtidig åpner den økonomiske veksten i disse regionene nye markeder for norsk næringsliv. Eksempelvis økte samhandelen med Kina med 124 pst. i perioden 1998–2003, bl.a. gjaldt det industrimaskiner, skipsutstyr, fisk og sjømat. Da er det viktig å huske at erfaring tilsier at forutsigbare rammevilkår er viktig når det gjelder valg av lokaliseringland.

Regjeringen har de siste årene sørget for store forbedringer av rammebetingelsene for norsk næringsliv. Omfattende skattelettelser, bl.a. avvikling av investeringsavgiften, en økonomisk politikk som har brakt rentenivået ned og sørget for en mer tilpasset kronekurs, innføring av SkatteFUNN, reorganisering av Innovasjon Norge for å bli mer slagkraftig og satsing på forenkling og tilrettelegging for næringslivet er viktige eksempler.

Norge har unike muligheter, men står også overfor avgjørende utfordringer. En hovedutfordring er at et høykostland som Norge kun kan være konkurransedyktig

gjennom å arbeide smartere. Vi må bygge mer kunnskap, utvikling og design inn i produkter og tjenester, slik at vi kan konkurrere på kvalitet og produktivitet. Derfor er Nærings- og handelsdepartementets budsjett for neste år skreddersydd for disse utfordringene.

Regjeringen forsterker satsingen på den næringsrettede forskningen gjennom økte bevilgninger på til sammen 85 mill. kr over Nærings- og handelsdepartementets budsjett til Norges forskningsråd, Norsk Romsenter og forsknings- og utviklingskontrakter. Dette vil gi mer igjen for midlene som bevilges til forskning, i form av nye produkter, nye tjenester og arbeidsplasser. Veien fra akademisk idé til kommersiell suksess skal bli enklere.

Regjeringens satsing på å etablere nye, landsdekkende såkornfond er grunnleggende for å skape tilgang på risikokapital til å kommersialisere forskningsresultater og andre innovative ideer, som igjen vil skape nye arbeidsplasser i Norge innenfor næringer som også tåler det norske kostnadsnivået.

Regjeringen satser på Innovasjon Norge. I budsjettet er det økt satsing på programmer for profilering av reiseliv, internasjonalisering, kompetanseutvikling og nettverksbygging. Blant annet har vi foreslått en økning av bevilgingen til Innovasjon Norges reiselivsprogram med 13 mill. kr, og jeg er glad for at også komiteen og Stortinget ser ut til å slutte seg til dette.

Regjeringen ønsker også å fremheve betydningen av å kunne benytte god norsk design i markedsføringen av norske produkter. Derfor øker vi bevilgingen til design, bl.a. for å markedsføre 2005 som offisielt norsk designår.

Regjeringen intensiverer også satsingen på forenklingarbeidet. Bedriftene skal bruke mer tid på produksjon og utvikling og mindre tid på å fylle ut skjemaer.

Vi fortsetter å bygge ut AltInn, som er en felles elektronisk innrapporteringskanal for innsending av data fra næringsdrivende til offentlige etater.

Regjeringen vil også bidra til økt ordrettilgang for norske skipsverft. Det går bedre langs kysten vår. Derfor foreslår vi også i statsbudsjettet for 2005 å innføre en egen byggeløngarantiordning for skipsbyggeindustrien med en ramme på 2,5 milliarder kr.

Næringspolitikken må innrettes i forhold til nyskaping og innovasjon. Det er et godt budsjett som blir vedtatt i forhold til å fortsette den gode økonomiske utviklingen i årene i Norge i årene fremover for å få ned arbeidsledigheten.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Grethe Fossli (A) [12:42:09]: Jeg har vært til stede på KNUS-konferansen, og jeg har vært til stede på designkonferansen. Der var også statsråden, og begge stedene sa han: Jeg er mest glad i de næringene som ikke trenger subsidier.

Jeg vil gjerne ha en utdyping av hva statsråden mener med den uttalelsen. Det er det første.

Så sier man i budsjettet at målsettingen i år er å etablere de fire nye distriktsbaserte såkornfondene. Inge Ryan sa i sitt innlegg i dag at han forventer at de regiona-

le såkornfondene kommer i gang på nyåret. Det er nesten ett år siden dette ble vedtatt i Stortinget. Følger Regjeringen opp SVs forventninger?

Statsråd Børge Brende [12:43:16]: For 100 år siden var Norge et av de fattigste land i Europa. Vi har gjennom en bevisst politikk gjort Norge til et av de land som ligger best an i verden. Vi har et av de laveste ledighets-tallene i Europa, og det er vekst i norsk økonomi. Norsk økonomi vokser med over 3 pst. i inneværende år.

Grunnen til at vi har fått et robust velferdssamfunn, er at vi har et næringsliv som går bra, og som innbetaler skatt og avgift. Det er *det* næringslivet vi skal leve av – ikke det næringslivet som skal leve av subsidier og offentlig støtte, men det næringslivet som skal betale inn skatt og avgift og også finansiere velferdssamfunnet vårt og skape arbeidsplasser.

Det er helt riktig at jeg gang på gang, også på de konferansene som representanten deltok på, har understreket at vi fremover trenger de robuste, omstillingsdyktige bedriftene som skal sørge for at Norge om 10, 20 og 30 år er et av de beste land i verden å bo i.

Øystein Hedstrøm (FrP) [12:44:40]: I kjølvannet av at vi nå ser at deler av skipsfarten mister fotfestet i Norge, har statsråden kommet med en del uheldige uttalelser som et samlet maritimt miljø gjennom Maritimt Forum har vært skeptisk til.

For det første setter han reiselivsbedrifter på land opp mot virksomheten til ferjerederiene i nord. For det andre trekker han inn lønnsomhet som en begrunnelse for å avvikle nettolønnsordningen. Det faktiske forhold er jo at disse rederiene har vært lojale mot Norge. Hvis de tidligere hadde flagget ut, f.eks. til Sverige og Danmark, ville de fått lovfestede, sjenerøse nettolønnsordninger, langt bedre enn dem vi praktiserer i Norge. De ville fått lavere formuesskatt og en tonnasjebeskatningsinnretning som er langt bedre enn den vi praktiserer her.

Det som da ville ha skjedd, er at vi ville ha mistet tusenvis av arbeidsplasser på disse ferjene, og konkurranseforholdene ville ha vært like for reiselivsnæringen. Hvordan henger dette sammen? Hva er statsrådets rensonnement?

Statsråd Børge Brende [12:46:04]: I det budsjettet som vi får igjennom i samarbeid med Fremskrittspartiet her i dag, har Regjeringen lagt opp til å bedre rammevilkårene for norsk skipsfart gjennom å senke skatte- og avgiftsnivået for de norske rederiene, slik at de skal bli mer konkurransedyktige.

Vi har også, i forhold til maritim industri generelt, bidratt til å gjeninnføre byggelånsgarantien, som jeg nevnte i mitt hovedinnlegg, med 2,5 milliarder kr, som sikrer verftene våre langs kysten. Vi skal nå se på det samlede skatte- og avgiftsnivået som hele skipsfartsnæringen har å forholde seg til. Den norske skipsfartsnæringen er viktig. Når det gjelder skipsutstyr, eksporterer Norge maritimt utstyr for over 30 milliarder kr i året, som dynamisk posisjonering, kraner og annen type utstyr.

Når det gjelder nettolønnsordning for passasjerbesetningen om bord i ferjer, har vi valgt å flytte de ressursene over til de sertifikatpliktige med maritim bakgrunn.

Inge Ryan (SV) [12:47:28]: For ett år siden vedtok vi i Stortinget en såkornordning med fire såkornfond for næringssvake områder. Dette har også vært omtalt av flere representanter her i dag.

Vi har registrert at i det året som er gått, har det gått noe trått. Det har vært en del fram og tilbake. Jeg har hatt gleden av å ha hatt en grei dialog med statsråden, men jeg vil gjerne at han bekrefter fra Stortingets talerstol at dette nå er på skinner, og at man forventer at dette vil komme opp å gå relativt raskt på nyåret, og at han har styring med prosessen framover.

Statsråd Børge Brende [12:48:23]: Som jeg også sa i mitt hovedinnlegg, har jeg stor tro på såkornmidler, og at de skal bidra til å kommersialisere både forskningsresultater og annen type virksomhet rundt omkring i landet i en tidlig fase.

De distriktsrettede såkornfondene var noe av det første jeg gikk inn og så på, og jeg tok til etterretning at de vilkårene som var knyttet til disse, ikke var gode nok for å få dem realisert. Derfor har Stortinget på sitt bord forslag fra Regjeringen om å gå inn med et administrasjonstilskudd. Vi reduserer rentenivået, som disse distriktsrettede såkornfondene må forholde seg til, og man går også inn tyngre fra statens side i forhold til den andel man har.

Dette har vi gjort i en god dialog også med SV, og jeg har god tro på at vi skal få til dette. Vi skal løpende følge med i forhold til de vilkår som vi nå har satt, og vi er avhengige av at private aktører vil gå inn.

Odd Roger Enoksen (Sp) [12:49:50]: Jeg vil litt tilbake til norsk fiskeindustri, som ikke bare fiskeriministeren har ansvar for. Bankene er tilbakeholdne med å gi kreditt, både til kjøp av fisk og, ikke minst, til investeringer, på grunn av den situasjonen som deler av norsk fiskeindustri befinner seg i.

Garantiordningen som man har hatt, er avvirket, og en ny teknologi tas ikke i bruk. Senest på tirsdag hadde Nordlys et oppslag hvor man sier at «Norge vil ikke ha supermaskinen» Videre står det:

«Mens konkurrentene tar i bruk ny norsk teknologi som kan revolusjonere filetforedlingen, vegrer norske bedrifter seg.»

Sjefen for Innovasjon Norge i Finnmark sier i samme oppslag at han er

«redd maskinen blir for dyr i innkjøp for hardt pressede fiskeindustribedrifter».

Og det står i fortsettelsen:

«– Det er en dyr investering, sier Larsen, som medgir at både Island og Canada kan oppnå resultater der som filetmaskinen virker som den skal.

– Dersom maskinen blir en suksess, ligger konkurrentene foran oss, sier han».

Dette betyr at Norge taper både for lavkostland og for dem som er villige til å ta i bruk ny teknologi. Mitt spørsmål er: Ser næringsministeren behov for å gjøre noe for å styrke konkurransevnen til norsk fiskeindustri?

Statsråd Børge Brende [12:51:18]: Fiskeriministeren har ved mange anledninger understreket nødvendigheten av også å ha en fiskeripolitikk som legger opp til omstilling, innovasjon og nyskaping.

De eksemplene som representanten Enoksen viser til, bekrefter også at markedet etterspør helårig fiskeriproduksjon. Man er nok mer tilbakeholden i forhold til innfrosne varer enn tidligere, og vi må også være villige til å tilpasse den norske fiskeindustrien til de kravene som markedene stiller. Her mener jeg at virkemiddelapparatet skal være en aktiv aktør.

En hovedproblemstilling har vært at det i perioder har vært overkapasitet, og det kan ikke innovasjonsapparatet bidra til å øke. Det må tilpasses de faktiske forhold. Vi må også i den sammenheng huske på at fiskerinæringen er en robust næring, som står for over 30 milliarder kr av landets eksportinntekter. Det er ingen subsidienæring. Det er en overskuddsnæring og en viktig næring for distriktene.

Grethe Fossli (A) [12:52:34]: I Arbeiderpartiets alternative budsjett foreslo vi at Tromsø også skulle få et landsdekkende såkornfond, i likhet med de tre andre universitetsbyene som Regjeringen foreslo. Stavanger har kommet inn i tillegg. Argumentet imot fra regjeringspartiene var at Tromsø var omfattet av et distriktsrettet såkornfond som kanskje kommer.

Når vi kjenner til problemene, spesielt i Finnmark, men også i en del andre kommuner i nord, burde man ikke da ha prioritert nettopp de distriktsrettede såkornmidlene til næringssvake områder, slik man har sagt, og opprettet et eget landsdekkende fond for Tromsø, slik at alle universitetsbyene våre hadde fått et landsdekkende fond?

Statsråd Børge Brende [12:53:41]: Behovet for såkornfond har vært et viktig element i debatten om budsjettet til Nærings- og handelsdepartementet i flere år. Regjeringen har nå foreslått at det blir såkornfond på over 1 milliard kr til universitetsbyene Trondheim, Bergen og Oslo, og vi har lagt til Stavanger etter initiativ fra Fremskrittspartiet. Skal vi ikke da først glede oss over at dette nå blir realisert?

Regjeringen fastslår at det selvsagt blir noe av de distriktsrettede såkornmidlene. Det er jo vedtatt av Stortinget. Pengene ligger der, forutsatt at det selvsagt også kommer inn private som er villige til å stille opp med kapital. Det er jo ikke staten som skal betale alle disse såkornfondene. Såkornfondene er distriktsrettede, og tilgjengelige også for Tromsø og hele Nord-Norge, noe de ikke er for de andre universitetsbyene. Derfor har vi sagt at det bør være utgangspunktet.

Jeg synes at det å gjøre dette til en debatt om akkurat hvor såkornfondene ikke har kommet, når de egentlig er der, er litt eiendommelig og litt lite raust.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Åsa Elvik (SV) [12:55:20]: Eg skal ta for meg fisk, sidan representanten Ryan har teke for seg SVs generelle næringspolitikk og landbrukspolitikk.

Men først vil eg kommentere endringa av naturskadeloven, sidan eg er saksordførar både for budsjettkapitlet og for odelstingsproposisjonen, og fordi komiteen er einig om at vi tek denne debatten i samband med denne debatten og ikkje i Odelstinget.

Regjeringa får altså fleirtal saman med Framstegspartiet for forslaget om at stormskadar på skog skal over frå statens naturskadeordning til alminneleg forsikring. Eg må seie at eg oppfattar det slik at avtalepartnarane meiner at Framstegspartiet ikkje hadde noko reelt val i forhold til lovendringa, på grunn av budsjettavtalen. Det skjønner eg ingenting av, for dette er altså ei overslagsløyving i budsjettet, og her burde kanskje regjeringspartia ha gitt Framstegspartiet litt meir handlingsrom.

Endå mindre forstår eg av departementets handtering av denne saka, og ingenting forstår eg av at fleirtalet ikkje har vore det minste villig til å høre på skognæringa og selskapet Skogbrand. At Høgre, Kristeleg Folkeparti og Framstegspartiet ikkje vil skognæringa noko godt, forstod vi for nokre år sidan. Men at dei set finansnæringa, i denne samanhengen den einaste forsikringsaktøren på denne marknaden, Skogbrand, i ei slik klemme, forstår eg ikkje. Korfor vil ikkje fleirtalet på Stortinget høre på den klare meldinga: Det er umogleg å få på plass ei ordning frå nyttår! Det lét seg ikkje gjere, sjølv om Skogbrand ønskjer det.

Eg er skuffa over at departementet får støtte frå eit fleirtal for framferda si i denne saka. Men eg synest det er litt fasinerande å sjå korleis denne Høgre-dominerte regjeringa går fram. For å finansiere skattelettar finn dei altså stadig på nye byrder for næringslivet, slik som endringane i naturskadeloven. I fiskerinæringa ser vi dette tydeleg: No skal altså fiskarane betale kontrollavgift, utan at det blir sett i verk nye kontrolltiltak, utan at kontrollen blir betre.

Arbeidsløysa i min heimkommune er 7 pst. Bø ligg på andre plass i Nordland. Først kjem Værøy. Deretter finn vi Øksnes og på fjerde plass Flakstad. Dei er alle fire fiskerikommunar, som kommunane i Finnmark. Finnmark har den høgaste arbeidsløysa i landet, med 6 pst., der kommunane Hasvik, Vardø, Lebesby og Loppa toppar statistikken, alle med arbeidsløysa på over 10 pst. Liberaliseringa har sin pris, og den prisen er det kystsamfunna som betaler.

Denne regjeringa tilbyr fiskerinæringa éin ting: auka avgifter. Fiskeriavtalen er sagt opp, og fiskeribudsjettet er redusert til eit minimum. Denne regjeringa kjem ikkje opp med noko som helst som kan stimulere til positiv næringsutvikling i fiskeria.

SV har i det alternative budsjettet sitt satsa på fiskerinæringa. Vi finansierer vår eigen idé om eit verdiskapingsprogram for fiskerinæringa. Vi bruker meir på næringstiltak i fiskeria, som lineegningsentral og førings-tilskott. Det kan hørast latterleg ut for ein som ikkje

kjenner fiskerinæringa. Men har ein vore på besøk i nokre kystsamfunn, veit ein kor viktig nokre få millionar kroner til desse tiltaka er. Vi har redusert avgiftene til fiskerinæringa med til saman 75 mill. kr, pluss 40 mill. kr i samla reduksjon i matavgiftene.

For SV er ei berekraftig hausting av ressursane ein absolutt føresetnad. Avsløringar av utkast, omlasting og ulike former for ulovleg fiske har sett miljøkriminalitet og økonomisk kriminalitet i fiskerinæringa i fokus. Men denne regjeringa held seg passiv. Ingen fleire tiltak blir sette i verk. Ein skal utgreie vidare. Vi ønskjer å sette i verk tiltak mot kriminalitet i fiskerinæringa. Vi bruker 100 mill. kr meir på Kystvakta for å oppnå full seglingskapasitet, og vi finansierer 20 ekstra inspektørar hos Fiskeridirektoratet.

Statsbudsjettet er framleis eit viktig verkemiddel for å stimulere til utvikling av fiskerinæringa. I dagens storting ser vi tydelege vegval. Regjeringa får støtte frå Framstegspartiet for å påføre næringa nye avgifter, og vi raud-grøne tilbyr næringa gulrøter til utvikling og til ei heilt nødvendig omstilling av ei næring som konkurrerer på ein global marknad.

Så skal vi ha i bakhovudet at mykje av fiskeripolitikken ikkje blir avgjort i statsbudsjettet, men andre plassar. Debattar om struktur, evigvarande rettar og ulike former for kvoteoppkjøp som ser litt snodige ut, får vi ta andre plassar. SV ventar veldig spent på stortingsmeldinga om marin verdiskaping, som vi verkeleg håpar vi får lov til å behandle før stortingsvalet i 2005.

Einar Steensnæs (KrF) [13:00:38]: Det er mye som er positivt i norsk fiskeripolitikk, men det er selvfølgelig også mange utfordringer – betydelige utfordringer, vil jeg si. Jeg har for min del møtt fiskere den senere tid både fra Vestlandet og fra Finnmark, og de gir ganske klare tilbakemeldinger, slik fiskere gjerne gjør. De har spesielt vært opptatt av ett forhold, nemlig den økonomiske politikken, kanskje overraskende nok, ettersom den politiske debatten veldig mye dreier seg om virkemidler for øvrig. De sa: Hadde ikke renten nå stabilisert seg på det lave nivået som nå er, ville mange av fiskebrukene og fiskerne vært slått konkurs.

Det har vært tøffe tider i enkelte av fiskeriene, og fisket har slått feil. Det skjer fra tid til annen i fiskeriene, som kjent. Men det betyr at Regjeringens politikk med å arbeide for en stabil lav rente, en lav kronekurs og en prisutvikling under kontroll ikke er tom retorikk, men beinharde realiteter som betyr mye for sysselsettingen innenfor fiskeriene. Derfor er det viktig at Regjeringens økonomiske politikk blir videreført.

Det er i tillegg nødvendig å satse mer på forskning og utvikling, og vi er glade i Kristelig Folkeparti for den satsingen som ligger inne på året budsjett. Jeg håper også at Regjeringen nå vil lykkes med å bringe havforskning inn i EUs 7. rammeprogram. Også innen havbruk er det en spennende utvikling på gang. Ikke minst når det gjelder torsk i havbruket, ser dette svært lovende ut. Jeg viser til det fullskala avlsprogrammet som skjer på Kraknes utenfor Tromsø i den sammenheng.

Finnmark er et spennende fylke med interessante muligheter framover. Jeg for min del velger å være optimistisk når det gjelder utviklingen i Finnmark for framtiden, fordi jeg tror det er mulig å finne en bærekraftig løsning og utvikling for Finnmark som kombinerer det tradisjonelle fisket og de ressursene som fins i Barentshavet, med målrettet satsing på olje og gass. Både i Alta- og i Hammerfest-regionen er det nå en veldig positiv utvikling, og det er optimisme i næringslivet. Vi ser også at det har betydning for bosettingen. Men i Øst-Finnmark er det dessverre flere lokalsamfunn som strever. Det betyr at vi bør unngå de formuleringene som også har gått igjen i denne debatten, hvor en refererer til den såkalte vanskelige situasjonen i Finnmark. Det er ikke en dekkende beskrivelse av det som faktisk skjer der. Men utfordringen for oss er å holde sammen dette fylket, slik at vi ikke får en uheldig deling mellom kyst og innland og mellom Vest-Finnmark og Øst-Finnmark. Det kan være i ferd med å skje. Jeg refererer da til den vanskelige situasjonen i Vardø. Det er nødvendig at vi går inn med ekstraordinære tiltak for nettopp å bøte på den alvorlige situasjonen som fins i dette lokalsamfunnet. Fiske i Barentshavet har vært selve basisen for bosettingen i Vardø. Det mener jeg det fremdeles må være mulig å basere seg på. Samtidig ser vi også at etter hvert som oljevirksomheten flytter østover, vil også Vardø få muligheter som gir mer stabile framtidsrettede arbeidsplasser i byen. Men det vil ta noen år, og i mellomtiden er det nødvendig at vi går inn med realistiske og framtidsrettede prosjekter som kan bøte på den vanskelige situasjonen som vi ser nå.

Norge er en av verdens største skipsfartsnasjoner, og vi har en av de mest komplette maritime klyngene med ulike servicetiltak, som gjør at vi har en effektiv oppfølging av båt og skip. Både nettolønnsordningen og den særskilte rederibeskatningen er viktige forutsetninger for en konkurransedyktig norskeid flåte. Vi bevilger i år et rekordhøyt beløp for å videreføre nettolønnsordningen, og Regjeringen har varslet at den vil følge opp skipsfartsmeldingen ved å sette ned et eget ekspertutvalg fra relevante fagmiljø som skal gjennomgå alle rammebetingelsene for rederivirksomheten. Det er nødvendig for at vi skal kunne videreføre en viktig næring for kystens befolkning.

E i r i n F a l d e t hadde her overtatt presidentplassen.

Bendiks H. Arnesen (A) [13:05:46]: Jeg registrerer at regjeringspartiene og SV heller ikke ved denne budsjettbehandlingen tar innover seg hva som holder på å skje med Norge som skipsfartsnasjon, og hva som i denne forbindelse står på spill i forhold til norske arbeidsplasser.

Det er også underlig at det er inngått en budsjettavtale mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet hvor skipsfart overhodet ikke har vært tema. I alle fall står det ikke ett ord i budsjettavtalen om denne viktige saken. Det er bemerkelsesverdig at en sak som er flagget så høyt av

Fremskrittspartiet, og som gjelder så mange arbeidsplasser på hav og land, ikke er en del av den foreliggende budsjettavtalen. I budsjettavtalen i fjor, mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, sørget Arbeiderpartiet for at denne viktige saken fikk en sentral plass.

Jeg lurer på når det skal gå opp for stortingsflertallet at maritim sektor betyr en virksomhet som innebærer minst 75 000 arbeidsplasser og har betydning for hver eneste kommune i dette landet. Da vi gikk inn i dette kalenderåret, var Norge den tredje største skipsfartsnasjon i verden. I dag innehar vi en femteplass, og dersom ikke noe positivt skjer, vil vi stadig krype nedover på denne listen.

Jeg vil understreke at jeg ikke tar til orde for å gjøre rederne enda rikere, men jeg snakker om å beholde norske sjøfolk på norske skip og fortsatt å ha leveranser til skipsfarten fra leverandører i Norge. Min påstand er at rederne bare vil bli enda rikere ved en utflagging, mens norske sjøfolk settes på land og leverandører i Norge taper både leveranser og arbeidsplasser.

Regjeringen i samarbeid med Fremskrittspartiet er i gang med en grunnleggende omlegging innenfor fiskeriene. De vil ha butikk og ikke politikk i fiskerinæringen, og det skjer nå i fullt monn. Markedet skal ta over styringen av det aller meste. Dette har vi, f.eks. sett ved at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet med et penestrøk la ned den viktige hovedavtalen for fiskerinæringen.

I tillegg ser vi at Regjeringens engasjement i forhold til fiskeriavhengige kystsamfunn er temmelig fraværende. Her skal tydeligvis markedskreftene igjen få styre. Et eksempel på dette kan vi se på det manglende engasjementet i forhold til situasjonen i Vardø. Det burde være unødvendig at kystsamfunn med noen av verdens rikeste fiskefelt rett utenfor kaia skal oppleve kriser med stor ledighet og fraflytting. Det er imidlertid av avgjørende betydning at staten bidrar på flere måter dersom denne store ressursen skal komme til nytte, og dersom det skal skapes virksomhet i slike kystsamfunn. Dette kan ikke overlates til markedet alene. Hadde den dramatiske situasjonen som nå rammer Vardø, rammet en mer urbanisert by, ville nok Regjeringen ha grepet kraftfullt inn, men siden det er et fiskeriavhengig lite kystsamfunn i Finnmark, skjer det ikke så mye.

I budsjettet foreslås det å opprette landsdekkende såkornfond, slik det har vært snakket om i dag. Regjeringen sier i budsjettokumentet at målgruppen for de nye såkornfondene vil være innovative prosjekter, herunder prosjekter fra universiteter og høyskoler. Dette synes jeg er positivt.

Regjeringen foreslår å etablere landsdekkende såkornfond i universitetsbyene Trondheim, Oslo og Bergen, og i budsjettforliket er også den nye universitetsbyen fra 1. januar, Stavanger, kommet med. Vi er mange som undrer oss over at Tromsø som eneste universitetsby er holdt utenfor i en slik sammenheng. Tromsø har status både som universitetsby og som storby. Hva er det da som gjør at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet holder Tromsø utenfor i en slik sammenheng? Vi registrerer

at dette føyer seg inn i rekken av negative svar fra Regjeringen når det gjelder den nordlige landsdel. Jeg nevner bare noen ferske eksempler i stikkords form: nasjonal radiokanal, OL 2014 og Mandela-konserten. Men listen kan gjøres lengre.

Statsråd Svein Ludvigsen [13:11:03]: Manglende lønnsomhet i fiskerinæringen er et hovedproblem som kystbefolkningen sliter med. Dette er et resultat av manglende markedsadgang til vårt hovedmarked, EU, overkapasitet i hele verdikjeden og forsømt innovasjon innenfor teknologiutvikling i prosessindustrien så vel som lav produktutvikling.

En lønnsom fiskerinæring er god distriktspolitikk. Manglende lønnsomhet og overkapasitet har brakt enkelte fiskevær inn i stor ledighet, og jeg har forståelse for deres bekymring. Andre går godt og preges av optimisme, nyskaping og framtidstro, og jeg gleder meg sammen med dem.

Ensidige elendighetsbeskrivelser og stakkarsliggjøring stigmatiserer næringen og enkeltsteder og skremmer investorer og ungdom bort fra kysten når vi trenger dem som mest.

Det tradisjonelle fangstfokuset har for lenge skygget for konsument- og markedsfokuset. Regjeringen gjør noe med dette. Rente- og valutautviklingen som Regjeringens økonomiske politikk har lagt grunnlaget for, har snudd tap i industrien til balanse i regnskapene for 2003 og forhåpentligvis overskudd i år, i henhold til tall Fiskeriforskning presenterte for kort tid siden.

Nord-Troms og Finnmark, tiltakssonen, er tilgodesett med sterke person- og bedriftsrettede tiltak. Fylkeskommunene har fått statlige virkemidler og oppgaver som næringsutvikler i distriktene.

Regjeringen har med innføring av fartøyskvoter sikret industrien mer helårig produksjon. Større forutsigbarhet i fordelingen mellom små og store fartøyer, den såkalte Finnmarksmodellen, gir trygghet, særlig for den minste flåten. Gode tiltak for strukturering av kyst- og havfiskeflåten bidrar til redusert kapasitet og økt lønnsomhet. De aller fleste bestandene er i god stand og gir næringen fornyet optimisme. I Øst-Finnmark gav kongekrabbefangsten 93 mill. kr ekstra i inntekter til de minste fartøyene. SkatteFUNN er blitt svært attraktivt.

Regjeringen har også strammet inn leveringsbetingelsene for å sikre særlig Finnmark trålerråstoffet, og vi håndhever strengt regelverket for å hindre at båter føres ut av Finnmark. Kappfiske av dårlig kvalitet, uforutsigbarhet og offentlige reguleringer for å balansere produksjon og etterspørsel fungerer ikke som før i en globalisert konkurranse om råstoffet.

Et forhold som også har forverret industriens overkapasitet, er bortfall av russiske leveranser, spesielt i Finnmark. For eksempel landet russerne 19 000 tonn torsk i Vardø i 1995, mens landingene var kun 386 tonn i 2001, og 19 000 tonn torsk tilsvarer to skift året rundt produsert i fabrikk som står tom i Svartnes-havna. Det forklarer også en del av mangelen på råstoff i Vardø, som mange av oss er bekymret for.

Fortsatt sliter deler av næringen sammen med kystens befolkning. Lærdommen av de siste vanskelige årene er at politikken må ha som mål først og fremst å stimulere til lønnsomhet i bedriftene og fiskefartøyene. Bare der ved kan fiskerinæringen være det viktige instrumentet i den gode distriktspolitikken som vi alle ønsker at den skal være. Ulønnsomme bedrifter skaper bare traumer, og statlige redningspakker har over tiår vist seg altfor ofte å være til kortsiktig hjelp, men langsiktig skade.

Stabilitet og forutsigbarhet står Regjeringen for i fiskeripolitikken. Det har næringen fortjent, og det er en forutsetning for å løse et annet problem i næringen, mangel på kompetent og risikovillig kapital.

Jeg har ikke tro på at regionalisering av forvaltningen av ressursene løser problemene, og jeg registrerer at Arbeiderpartiet i Finnmark vil ha det, mens fiskerne betaker seg langs hele kysten, akkurat som Arbeiderpartiet på Møre også er imot. Jeg forstår dem godt.

Jeg er enig i at vi skal utnytte den ferske fisken som markedet etterspør, men da er ikke løsningen at ulønnsom filetindustri settes i drift med statlig gjeldssanering, slik noen foreslår. Det betyr nemlig at man tar fisk fra ett fiskevær og svekker grunnlaget for lønnsom drift der – med andre ord konkurransevridning og kortsiktig løsning av ledighetsproblemet et sted, for så å overføre det til et annet. De har allerede for lite fisk i Hammerfest, i Båtsfjord, på Værøy og på Senja, og det er derfra jeg er nødt til å ta fisk hvis andre skal få det, med mindre man ber om at vi skal overfiske TAC. Arbeiderpartiet foreslår nye statlige tiltakspakker. Man bør heller være opptatt av å gjøre hver fisk mer verdifull og tenke ut nye og spennende produkter som vi ikke vet om i dag. Derfor er Fiskeri- og kystdepartementets største utgiftspost faktisk forskning.

Sist man brukte store beløp gjennom SND-pakker, fra 1997 til 2003, til investeringer i fiskerinæringen, økte kapasiteten med 22 pst. i Finnmark, samtidig som ca. 1/4 av råstoffet forsvant med russelandingene som uteble. I dag betaler vi med ledighet og konkurser fordi det ikke er fisk nok til alle filetbedriftene. Hva ønsker vi å gjøre med det? Vi løser ikke problemer ved å løse dem ett sted og skape dem et annet sted.

Regjeringens politikk, derimot, virker, og generelt går næringen bedre enn for noen år siden. Vi ser en gryende optimisme langs kysten, men vi arbeider også med betydelige problemer enkelte andre steder.

Det ligger utfordringer her. Regjeringen møter dem med en aktiv politikk, og det viktigste vi kan bidra med, er å gjøre fiskerinæringen lønnsom, få lønnsomme bedrifter og skape god distriktspolitik.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Bendiks H. Arnesen (A) [13:16:38]: Forslaget om å innføre kontrollavgift for fiskeriene ble i prinsippet vedtatt da regjeringspartiene og Fremskrittspartiet inngikk budsjettforlik den 12. november i år. Dette til tross for at man da neppe hadde sett på en eneste av de høringsuttalelsene som måtte være kommet inn om saken.

Fisikerne reagerer kraftig og betegner nå disse partiene som avgiftspartier. De betegner det som nå skjer, som en avgiftsgalskap som snart tar knekken på kystfiskeflåten.

Mine spørsmål er: Hva viser egentlig høringsuttalelsene om innføring av kontrollavgift? Er de positive, eller er de negative? Er det slik at de fiskerne som har uttalt seg til pressen, bare overdriver om dette avgiftspresset? Kan fiskerne vente seg nye forslag fra Regjeringen om flere avgifter for næringen framover?

Statsråd Svein Ludvigsen [13:17:57]: Kontrollen med ressursuttaket er en av de viktigste forvaltningsoppgavene vi har. Her ligger egentlig løsningen for å bevare bestandene på en skikkelig måte og se til at ressursene blir utnyttet i et langsiktig perspektiv.

Vi må erkjenne at det i den senere tid har blitt avdekket forhold som har nødvendiggjort intensivert kontroll, hvilket igjen har betydd at vi har måttet prioritere ressursene innenfor budsjettene til det.

Jeg har over lang tid sagt at det kan bli nødvendig å belaste næringen med ytterligere utgifter til kontroll for å få has på det uvesenet som dette representerer. Det er kontrollavgiften et svar på.

Høringen viser, som det alltid vil gjøre – at de som skal betale, ikke synes at dette er en god idé. Men jeg har foran meg akkurat nå en høringsuttalelse som foruten å si at årsmøtet har registrert at Arbeiderpartiets kystutvalg har lagt fram en innstilling som ikke er forenlig med en sunn økonomisk utvikling for norsk fiskerinæring – etter at Bendiks H. Arnesen har holdt foredrag – også sier at denne avgiften for så vidt er akseptabel, men at summen blir for stor.

Lodve Solholm (FrP) [13:19:26]: Eg tillèt meg å kome inn på eit område som statsråden ikkje var inne på. For ein månads tid sidan skreiv eg eit brev til statsråden og lurte på kva tid han hadde tenkt å fastsetje kvoten for vågekval for 2005. Det gjekk stygge rykte om at det var nokre byråkratar i UD som ikkje likte vedtaket i Stortinget om at kvotane skulle aukast monaleg og kanskje kome opp mot tilrådinga frå norske forskarar om eit par tusen dyr i året. Eg har ikkje fått svar. Representanten Elisabeth Røbekk Nørve lovde meg svar umiddelbart under årsmøtet til Nordmøre Fiskarlag for tre veker sidan, men framleis manglar eg svar.

Det som er vesentleg, er å vite kor stor kvoten blir, og kva tid kvalfangarane får vite det.

Statsråd Svein Ludvigsen [13:20:42]: Dette med postgangen mellom Stortinget og Fiskeri- og kystdepartementet har vi avklart tidlegare i dag, og jeg skal se til at svaret kommer, hvor brevet enn måtte befinne seg.

Jeg har lyst til å avklare helt tydelig at når det gjelder å fastsette fangsten av vågehval, er det Regjeringen som bestemmer. Så hva man måtte ha hørt om byråkrater i UD, er uinteressant i forhold til den prosessen som Regjeringen nå har for fastsettelse.

Vi har i løpet av de årene vi har sittet i regjering, vist at vi ønsker å øke uttaket av sjøpattedyr, fordi man ser dette i en økosystemforvaltningssammenheng.

Sjøpattedyrmeldingen var et klart varsel om at Regjeringen har en ambisjon – som Stortinget også understreker – om å øke uttaket. Så må vi erkjenne at vi senest for en ukes tid siden fikk signaler fra Japan, som ikke er særlig positiv når det gjelder å finne et marked for en del av disse produktene.

Regjeringen er inne i en prosess. Næringen skal få svar på tallet i god tid før fangsten iverksettes. Det er ikke første året fangsttallet har vært fastsatt så sent som det kommer til å bli i år. Jeg kan ikke si eksakt hvilken dag det kommer, men Regjeringen arbeider med saken.

Presidenten: Kanskje vi har lagt ned for mange postkontor – jeg vet ikke.

Åsa Elvik (SV) [13:22:20]: Eg lurar litt på om eg skal driste meg til å gjere som representanten Ryan gjorde med representanten Enoksen, å takke av statsråden i håp om at dette er den siste budsjettdebatten der vi møtes. Men dersom eg seier det, reknar eg med at då blir statsråden berre meir ivrig etter å halde fram.

Eg har brukt ein del energi på å forklare folk at fiskeriministeren er lurare enn dei trur. Struktureringa av kystflåten, som ein fekk tilslutning til i Stortinget, er eitt eksempel. No har han sendt ut forslag om strukturering av den havgåande flåten, og vi har sett ei tydelig strukturering av industrien på land. Dette er tydeleg Høgre-politikk. Men det er altså nokon som betaler prisen for den liberaliseringa, og vi burde jo ha gått i motsett retning.

Undersøkingane til Fiskeriforskning viser at det er dei små og dei mellomstore anlegga på land, dei som er fleksible, som har best lønnsemd. Kvalitet, nisje- og bioprodukt burde ikkje vere honnørord, det burde vere strategiar. Derfor lurar eg på: Korfor har ikkje statsråden eingong teke seg bryet med å kommentere verdiskapingsprogrammet for fiskerinæringa, slik komiteen bad han om å gjere i vår?

Statsråd Svein Ludvigsen [13:23:41]: Med respekt å melde tror jeg nok at representanten Elvik overvurderer sin egen påvirkningskraft med hensyn til min lyst til å være statsråd eller ikke. Når det gjelder høstens tilstundende valg og hvilke konsekvenser det måtte ha for meg, kan jo det fort få konsekvenser for visse andre også, ikke minst når man ser på den fiskeripolitikken som representanten Elvik står for, og som er stikk i strid med mye av det som man ønsker langsmed kysten.

Vi får daglig inn meldinger fra fiskere og fra industrien. Senest i dag sier industrien i Båtsfjord at de ikke får nok arbeidskraft. Vi fikk for to dager siden inn en melding fra en fisker på Senja som forteller at rentenedgangen har betydd at de har fått bedre driftsvilkår, at det vi har gjort på struktur, har gjort at båten hans, som hadde seks mann og vel 200 000 kr i inntekt for noen år siden, nå har ni mann og 580 000 kr i inntekt. Det er også en del av virkeligheten.

Vi har satt inn en del tiltak som gjør at industrien, ikke minst de små bedriftene land og strand rundt, nå har bedre tilgang på fisk gjennom hele året, takket være fartøvkvotene. Fiskeriforskningen viser at industrien har forbedret sin lønnsomhet betraktelig i løpet av de siste årene. Det synes jeg vi skal glede oss over, istedenfor å velge Elviks strategi om å svartmale og på den måten skremme både investorer og ungdommen bort fra fiskerinæringen.

Odd Roger Enoksen (Sp) [13:25:27]: Fiskeriministeren har utvilsomt rett i at det å bruke offentlige virkemidler på en måte som ikke f.eks. virker konkurransevridende bedrifter imellom og regioner imellom, er en krevende øvelse. Fiskeriministeren har også rett i at pakker for å løse kortsiktige problemer ikke alltid er det beste på lang sikt. Men det er lov å ha to tanker i hodet på én gang.

Jeg er helt enig med fiskeriministeren i at det må være et mål å gjøre hver fisk mer verdifull. Problemer for store deler av fiskeindustrien er imidlertid at man er i en kapitalituasjon som ikke gjør det mulig å ta ut denne mergevinsten på fisken som fiskeriministeren snakker om.

Sommeren 2003 sendte fylkesmannen i Finnmark en særskilt melding til statsministeren hvor det het at 40 pst. av fiskeindustrien og en rekke oppdrettsanlegg er gått konkurs, og at ca. 1 000 arbeidsplasser i industrien er gått tapt i løpet av kort tid. Hasvik, Vardø, Lebesby, Loppa, Måsøy, Kautokeino, Båtsfjord, Nordkapp og Gamvik er de kommunene i landet som har høyest arbeidsledighet.

Det fiskeriministeren gjør, er ikke å levne disse kommunene store sjanser med det fiskeriministeren sier i denne debatten. Derfor er mitt spørsmål: Ser ikke fiskeriministeren at det er behov for en blanding av tiltak, også kortsiktige tiltak, for å hjelpe disse kommunene?

Statsråd Svein Ludvigsen [13:27:00]: En del av de problemene vi ser langsmed kysten – og Vardø er et slikt eksempel – kan ikke løses alene med fiskeripolitikken. Derfor har Regjeringen gått inn med konkrete tiltak, f.eks. i Vardø, med trafikkentralen, lønnsgarantifondet, voldsoffererstatningen – 25 nye Aetat-arbeidsplasser. Det viser at Regjeringen tar ansvar også i enkelttilfellene.

Når det så gjelder verdiskaping og det å gjøre hver fisk mer verdifull, er det interessant å se at Senterpartiets svar er å sende Stortinget til Finnmark, som om det blir mer fisk av det. Det er jo der problemet hovedsakelig ligger. Det er for lite fisk å fordele på den overkapasiteten som vi har. Og hva brukte vi årene 1997–2003 til? Jo, vi brukte 1,5 milliarder kr i Finnmark. 70 pst. gikk til fiskerinæringen, og vi skapte en overkapasitet som økte med 22 pst. Det er det vi nå sliter med å bygge ned. Skal vi bruke mer av det?

I denne salen den 6. februar 2002 tok representanten Arnstad fra Senterpartiet opp spørsmålet om, og var meget kritisk til, den nye fabrikken i Svartneshavna. Det var et svar på framtidens utfordringer når det gjelder verdiokning. Senterpartiet er sterkt imot at vi skal få fri adgang til EU-markedet gjennom medlemskap til vårt ho-

vedmarkede. Det er sånn vi gir fra oss verdiskaping, det er sånn vi gir fra oss arbeidsplasser langsmed kysten. Da er det slik at Senterpartiet ikke bidrar særlig til utvikling på kysten.

Knut Werner Hansen (A) [13:28:48]: La meg få lov å gjengi et par gamle ordtak. Det ene er: Hensikten helliger middelet. Det andre er: Det man ikke vet, har man ikke vondt av.

Hvilken hensikt Regjeringen har med sin kystpolitikk, vet de muligens selv. Mer konkret, og særlig i forhold til Finnmark, som har vært en stor del av debatten så langt i dag: Dersom Regjeringens hensikt er å berge bosettingen i deler av Kyst-Finnmark, har Regjeringen valgt feil middel. Dersom Regjeringens hensikt er å bidra til å knekke deler av Kyst-Finnmark, har Regjeringen valgt rett virkemiddel. Middelet sett fra nord synes å være det som jeg sa: Det man ikke vet, har man ikke vondt av. Man vil ikke ta innover seg situasjonen slik den er i Finnmark. Politisk snikksnakk er bidraget så langt, og det provoserer. Det provoserer voldsomt.

Derfor et nytt forsøk på egevaluering – fortsatt på en skala fra én til ti: Mener statsråden at Regjeringen har håndtert situasjonen i Finnmark så godt at den kommer innenfor en skala fra én til ti?

Statsråd Svein Ludvigsen [13:30:13]: Da kunne man jo måle Arbeiderpartiets fiskeripolitikk opp mot den politikken som Regjeringen fører, og som det bekreftes gir en positiv utvikling langs kysten, en gryende optimisme og løsning på noen av de problemene som er der – mens det land og strand rundt nå reiser seg en storm mot de forslagene som kommer fra Arbeiderpartiet om regionalisering av ressursene. Fiskere fra landsende til landsende går imot, og Arbeiderpartiet i store deler av landet gjør det. Hvorfor? Jo, man forsøker å produsere fisken to ganger i Arbeiderpartiet. Man flytter fisk fra Hammerfest til Vardø. Man skal flytte fisk fra Værøy. Man skal flytte fisk fra Senja til andre steder. Det blir ikke mer fisk av det. Og det synes jeg man skulle være ærlig om i Arbeiderpartiet.

Faktum er i hvert fall at en større del av torskeflåten tilhører Finnmark nå enn i 1990. En større del av torsken landes i Finnmark nå enn i 1990. Tre fjerdedeler av torskekvoten befinner seg i Nord-Norge. Da må Arbeiderpartiets løsning, å flytte fisk nordover, bety at det skal bli mindre fisk i Troms og i Nordland. Hva slags solidaritet er det?

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Rolf Terje Klungland (A) [13:31:45]: Når regjeringspartiene hevder i innstillingen at Regjeringen fører en offensiv næringspolitikk, må det være en ny form for reklame for keiserens nye klær. En slik reklame skal en vel lete lenge etter, hvis en leser innstillinger og budsjetter. Ledigheten har bitt seg fast. Det er kuttet i de målrettede rammevilkårene, og der det er enkelte tiltak som er

verdt å nevne, er de kommet etter press fra Arbeiderpartiet i Stortinget. La meg nevne noen eksempler:

Regjeringen fremmet et kvotesystem som ville ha framskyndet industridøden her i landet. Daværende miljøvernminister, nåværende næringsminister, sa under behandlingen av norsk klimapolitikk følgende om Arbeiderpartiets politikk:

«Poenget er at dette ikke henger på greip. Arbeiderpartiet har meldt seg ut av prosessen når Stortinget for første gang fikk en konkret oppfølging av Kyoto-avtalen.»

I ettertid har Regjeringen lagt fram forslag som nesten er identisk med det Arbeiderpartiet den gang foreslo – litt mindre ambisiøst, men likevel slik at det var en akseptabel ordning for oss i Arbeiderpartiet. Det kunne vært interessant å høre om statsråden fortsatt mener det han sa den gang. Uansett må næringsministeren føle at han har lidd et bittert nederlag både i Regjeringen og i Stortinget, for i går vedtok Odelstinget et kvotesystem for Norge – med Arbeiderpartiets støtte. Det er et helt annet system enn det statsråd Brende i sin presset igjennom med hjelp av SV. Det var et system som ville ha svekket mulighetene for norsk konkurranseutsatt industri betydelig.

Regjeringen ser det heller ikke som noe mål å gi denne industrien konkurransedyktige priser på elektrisk kraft, mens regjeringspartiene på Stortinget tydeligvis ikke er av samme oppfatning. Først var de med på anmodningsforslaget fra Stortinget om å pålegge Regjeringen å sikre slike avtaler. Det fulgte Regjeringen ikke opp. Nå er regjeringspartiene med på at når Regjeringen ikke gjør jobben sin, må Stortinget gjøre det.

I Arbeiderpartiet har vi alltid levd etter prinsippet om at det skulle være omvendt.

Regjeringen vil heller ikke sikre norske sjøfolk konkurransedyktige vilkår, til tross for at daværende Høyreleder Jan Petersen i brev til Sjømannsforbundet den 29. mai 2001 skrev følgende:

«Resultatet av EU-reglene er at det etableres tilnærmede like ordninger i stadig flere EU-land. Høyre mener norske sjøfolk må få tilsvarende rammebetingelser.»

Nåværende helseminister, tidligere næringsminister, Ansgar Gabrielsen var heller ikke snau i forrige valgkamp. Bare han kom inn på Stortinget, skulle han ordne opp for sjøfolkene. Han skulle sikre flyplass på Lista. Han skulle sikre industrien kraftavtaler, ja han skulle til og med sikre gratis buss i Kristiansand. Dette nærmest garanterte han.

Det var en annen tid. Det som har skjedd i ettertid, er at verktøykassen er tom, ørene er lukket, og velferdssammenfunnet er svekket

Det er lenge siden forrige stortingsvalgkamp. Iallfall kan det virke slik om vi husker løftene fra regjeringspartiene den gang. Spesielt husker jeg Høyres offensive utspill om dårlige skoler, dårlige sykehjem, dårlige sykehus, altfor dårlige rammevilkår for industrien og «slappe» offentlig ansatte.

De har gjort en del i forhold til dette. Men alt har gått i feil retning når det gjelder kommuneøkonomi, sykehjem, sykehus og rammevilkår for industrien. De prøver å flyte på skattelette til dem som faktisk går med overskudd. Innsatsen for gründere og dem som skal starte opp, er derimot nesten fraværende i forhold til det som er ønskelig. Denne regjeringen har løpt rundt med tom verktøykasse i tre år. Den har svekket norsk næringsliv og gjort oss mer avhengige av oljen. Hvis vi fortsatt vil være på verdenstoppen når det gjelder velferdssamfunnet, har vi ikke råd til mer Høyre-politikk.

Michael Momyr (H) [13:37:15]: Den viktigste utfordringen for Samarbeidsregjeringen da den startet for tre år siden, var å få økonomien i balanse. Høg rente og høy kronekurs gjorde at de konkurranseutsatte næringene våre hadde store problemer med å holde hodet over vannet. Gjennom en stram finanspolitikk fra Stortingets side og balanserte lønnsoppgjør fra partene i arbeidslivet, har denne utviklingen snudd. Renten, som var på over 7 pst. i 2001, er nå under 3 pst. Vi har fått på plass bunnplanken i økonomien.

Jeg vil i mitt innlegg berøre to områder i næringspolitikken, to næringer med lange og stolte tradisjoner – skipsfart og landbruk.

Først noen ord om skipsfartspolitikken. I vår behandling av Stortinget en skipsfartsmelding, der Regjeringen fikk flertall for sin politikk. Den maritime klyngen sysselsetter ca. 75 000 mennesker. Dette er årsverk i rederier, om bord på skip, i utstysproduksjon, på verft, i finansnæringen og i tjenestenæringen. Høyre har som utgangspunkt at rederiene er navet i den maritime clusteren. Derfor er det viktig at vi fører en skatte- og avgiftspolitik som gjør det attraktivt for rederiene å drive sin virksomhet fra Norge. I denne sammenheng er den største utfordringen å få avvirket den særnorske formuesskatten.

Skipsfartsmeldingen, med tittelen Vilje til vekst, hadde en grundig gjennomgang av nettolønsordningen. I dagens budsjett er det satt av 1 060 mill. kr til nettolønn. For tre år siden var ordningen tilgodesett med under 300 mill. kr, altså snakker vi om en tredobling. Vi har som mål å videreføre denne summen også i kommende år, men vi vil innføre en kompetansemødel. Det betyr at alle sertifikatpliktige i NIS- og NOR-registrene kommer innunder ordningen.

En tredje utfordring er å tilpasse rederibeskatningen til de statene innen EU som det er naturlig å sammenligne seg med. Regjeringen vil nedsette et ekspertutvalg som skal gå igjennom de ulike ordningene og sørge for at vi på dette området harmoniseres med våre europeiske konkurrenter.

Så et par ord om landbrukspolitikken. Det er bred enighet om den landbrukspolitikken vi fører her i landet. Det er viktig å ha som utgangspunkt at en god næringspolitikk også er en god landbrukspolitik. Lavere rente er en av årsakene til at både optimismen og investeringslysten – som vi nå ser – er kommet tilbake i landbruket. Det viktigste som har skjedd, er at vi har flyttet fokus vekk fra årsverksberetningene og over på gårdsbruket som be-

drift eller virksomhet. Bøndene, eller rettere sagt matprodusentene, har fått mulighet til å organisere produksjonen sin slik de selv ønsker det, f.eks. gjennom samdrift eller egne selskap. Tidligere hadde vi en bondestand som var inngjerdet av lover, forskrifter og forordninger. Regjeringen har åpnet grinden. Gjennom endringer i konsekvensloven og forenklinger av forskrifter har vi redusert landbruksbyråkratiet. Vi har dessuten desentralisert avgjørelsesmyndighet og virkemiddelbruk til kommunene.

Vi har tydeliggjort at landbruket, i tillegg til å produsere mat av god kvalitet enten ved volumproduksjon eller nisjeproduksjon, også har en oppgave for fellesskapet knyttet til kulturlandskap og vakre bygder. Reiselivsnæringen sier klart fra om at deres virksomhet er avhengig av at vi har et aktivt landbruk.

Når antall bruk år om annet viser en nedgang, har det sin årsak først og fremst i den teknologiske utviklingen. Vi ser at denne utviklingen nå er i ferd med å flate ut, og det tar jeg som et tegn på at vi etter hvert har fått en mer optimal drift.

En stor utfordring for norsk landbruk er de pågående forhandlingene i WTO. Her har Regjeringen gjort en meget tilfredsstillende jobb. Det er viktig at vi sikrer handlingsrommet for fremtidig landbrukspolitik, slik at vi får en robust og effektiv norsk matvareproduksjon. Dessuten er det viktig at vi opprettholder ordninger som sikrer kulturlandskap og mangfold i norske bygder.

Når vi bruker dette bildet, en solid bunnplanke i næringspolitikken, er det et bilde som både skipsfarten og landbruket har spesielle forutsetninger for å skjønne. Vår ambisjon er fortsatt å ha en solid bunnplanke i næringspolitikken – lav rente, stabil kronekurs, lav inflasjon og fortsatt skattelette for næringslivet.

Silja Ekeland Bjørkly (H) [13:42:40]: Regjeringens politikk virker. Vi har nå en bedre kronekurs, og vi har fått en historisk lav rente. Bunnplanken i økonomien er i orden, mye takket være Regjeringens økonomiske politikk. Vi ser en større optimisme i næringslivet enn det vi så for bare et par år siden, og vi gleder oss over stadige nyetableringer, hittil i år ca. 23 000 nye foretak.

Høyre vil fortsette å føre en politikk som sikrer generelt gode rammebetingelser for næringslivet, og som fører til at folk tør å satse og tør å være gründere.

Et konkurransedyktig næringsliv er viktig for å sikre vår fremtidige velferd. Ved siden av å satse på lavere skatter og avgifter for næringslivet satser Regjeringen på forskning, utvikling og innovasjon. Det overordnede målet med investeringene i FoU er å bidra til økt verdiskaping i næringslivet. Næringsrettet FoU er et av de viktigste elementene i en god innovasjonspolitik. Det kan også være verdt å nevne at for første gang er den næringsrettende forskningen på over 3 milliarder kr. Næringslivet står også nå for første gang for mer enn 50 pst. av FoU-utgiftene, og selv om det fortsatt er et godt stykke igjen før vi når igjen de landene vi konkurrerer med, viser det at Regjeringens satsing på forskning virker.

Den vellykkede SkatteFUNN-ordningen videreføres og forventes å gi lettelsener på hele 1,8 milliarder kr neste

år. Samlet sett har Samarbeidsregjeringen økt forskningsinnsatsen med 2,8 milliarder kr. Regjeringen satser på FoU både i offentlig og privat regi for å styrke den fremtidige velferden.

Det er viktig at norske forskningsmiljøer og bedrifter sikres fortsatt deltakelse i internasjonale forskningsprogrammer. Jeg er derfor glad for at Regjeringen har tatt initiativ til en nærmere tilknytning til det europeiske Galileo-prosjektet, slik at norsk industri kan få oppdrag på linje med EU-landene. Regjeringen har også signalisert fortsatt deltakelse i EUs rammeprogram for forskning og teknologi.

Etter forliket med Fremskrittspartiet sikres det nå flertall for fire nye landsdekkende såkornfond knyttet til fire universitetsbyer. Det gjennomføres utrolig mye bra forskning på universitetene våre, og de nye såkornfondene er ment å lette fasen fra forskning til kommersialisering, slik at vi kan dra nytte av det vi er aller best på, nemlig kunnskap. I tillegg til disse landsdekkende fondene ventes de tidligere vedtatte distriktsbaserte såkornfondene å være operative i løpet av 2005.

Regjeringen fortsetter arbeidet med forenkling for næringslivet. Et viktig verktøy i dette arbeidet er AltInn, som innebærer elektronisk innrapportering for næringslivet. Siden oppstarten i mai 2004 har mer enn 1,7 millioner skjemaer gått gjennom AltInn-systemet, og det må vel kunne kalles en suksess. Samtidig som Regjeringen arbeider med dette, arbeides det med å få innført og tatt i bruk elektronisk signatur, og det forventes å være på plass i løpet av 2005. For å nevne et eksempel fra forenklingens hverdag har det at vi kan levere inn selvangivelsen elektronisk, spart det offentlige for 300 årsverk og folk for utrolig mye kø og irritasjon.

Størstedelen av ansvaret for IT-politikken er nå overtatt av det nyopprettede Moderniseringsdepartementet. Det innebærer at departementet har ansvaret for samordningen av IT-politikken. Dette er et viktig arbeid siden det er utrolig mange departementer med ulike og til dels kryssende interesser innenfor IKT-politikken. Det er også viktig at departementene kan få tilført kompetanse på viktige IT-områder, slik at de kan bruke IT som et verktøy i sine aktiviteter. Videre er det viktig at bredbåndspolitikken samordnes, og at departementene følger opp sektorovergripende spørsmål.

Regjeringen vil i 2005 ha spesiell fokus på utviklingen av offentlige elektroniske tjenester til innbyggere og næringsliv, bl.a. gjennom oppretting av en felles Internett-portal for offentlige tjenester. Dette vil åpne for nye muligheter i vår kommunikasjon med det offentlige.

I 1999 ble Høykom etablert som en treårig tilskudsordning. Ordningen ble videreført for tre nye år i 2001, og Regjeringen har nå besluttet å videreføre den i ytterligere tre år. Gjennom Høykom ønsker man å bidra til at offentlige virksomheter over hele landet tar i bruk IKT. På denne måten får vi et bedre offentlig tilbud til innbyggerne, samtidig som det offentlige bidrar til etterspørselen etter IT-tjenester som danner grunnlaget for utbygging av infrastruktur, som næringslivet og privatpersoner kan dra nytte av.

Det er en stor utfordring å sikre tilgang til bredbåndstjenester i tynt befolkede distrikter. Regjeringen opprettet derfor i 2004 delprogrammet Høykom-distrikt. Dette delprogrammet har vært en suksess, og vil i 2005 få økt sin andel av de samlede bevilgningene innenfor Høykomprogrammet.

Til slutt vil jeg bare si at jeg er veldig glad for at vi nå skal vedta et budsjett som sikrer fremtidig velferd, nyskaping og modernisering.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Rita Tveiten (A) [13:47:46]: Ja, det er flott å få vera med i næringsdebatten. Det er det ingen tvil om. Det kan eg berre seia først og fremst.

Det er eit breitt fleirtal i næringskomiteen som peikar på betydninga av å satsa på kvinnelege etablerarar. Men det er stor avstand mellom det kvinnelege etablerarar sjølve meiner trengst, og det som fleirtalet i det politiske miljøet seier seg nøgd med. Det er positivt at Innovasjon Noreg satsar på kvinner, men resultatet står ikkje i forhold til ambisjonsnivået til dei kvinnelege etablerarane, og heller ikkje til ambisjonsnivået til Arbeidarpartiet.

Det skal verta spennande å sjå om andelen av dei samla midlane Innovasjon Noreg rår over, har auka, og kva som er gjort for å få fram fleire kvinnelege etablerarar i Noreg, slik «bestillinga» var i St.prp. nr. 51 for 2002-2003. Vi ligg ikkje akkurat gunstig an ifølgje Global Entrepreneurship Monitor: Noreg er det einaste nordiske landet som ligg godt under OECD-gjennomsnittet for nyetablering for kvinner. Det trengst ein nasjonal handlingsplan for innovasjon og entreprenørskap, og det trengst ein vilje til å få resultat av dei tiltaka som vert sette i verk. Ein treng å justera kursen dersom dei verkemidla vi har samla oss om, gjev for magre resultat.

Eg kjem frå eit distrikt der kystfrakteleflåten er ein viktig næringsveg, og eg er glad for fleirtalsmerknaden om at frakteleflåten skal få ei sårt tiltrengt fornying. Men denne næringa lever ikkje av merknadar. Det er heilt avgjerande at Regjeringa straks følgjer opp denne saka innanfor rammene, slik at fraktestartøya får eit fornyingsprogram som gjer at dei kan konkurrera med resten av den europeiske flåten som faktisk ferdast i våre farvatn alt i dag. Det hadde vore nyttig om næringsministeren kunne ha komme med ein kommentar om dette i dag.

Eg vil òg nemna ordninga med IFU- og OFU-kontraktar, og at desse må brukast aktivt for å sikra at norsk industri får høve til å delta i utviklingsprogrammet for kampflyet Eurofighter. Det er viktig at denne ordninga vert brukt aktivt for å gje oss maksimal uttjening når det gjeld utviklingsarbeid for teknologiverksemdene våre. Det er ikkje nok at me får konkurrera om produksjonsoppdrag i etterkant av at våre kampflyalternativ er ferdig utforma.

Heilt til slutt vil eg gje mi fulle tilslutning til at det vert fokusert på kysten sine moglegheit og utfordringar. Skal det bu folk i heile landet, er det avgjerande at me får til ei verdiskaping basert på ressursane i havet, og

at ein kan ha prisar som forsvarer kostnadsnivået i Norge. Her må det vera både kreative og innovative løysingar som skal få støtte, for å få fram produkt som forbrukarane vil ha.

Eg vil heilt til slutt rå til ei sterk marknadsfokusering for at me skal lykkast på dette feltet. For det er berre på den måten at vi faktisk kan skapa varige arbeidsplassar i Fiskeri-Noreg.

Olav Gunnar Ballo (SV) [13:50:49]: Det har vært en god del snakk om Finnmark i denne debatten, og Finnmark har jeg også lyst til å snakke om. Det er jo mitt eget hjemfylke. Jeg har også lyst til å nyansere litt det bildet som er skapt.

Hvis man sammenlikner norske kommuner i perioden 1960–1990, vokste Askøy og Stjørdal raskest av samtlige norske kommuner i prosent, mens Alta kom på tredje plass. Hvis man framskriver befolkningsutviklingen i Alta, vil faktisk samtlige finnmarkinger bo der i år 2377 – og kanskje mer passende for dem som sitter her i salen: Samtlige nordmenn kommer til å gjøre det i år 2858. Sånn kan man selvfølgelig misbruke statistikk.

Likevel er det klart at situasjonen er dystre for en del kommuner. Vardø har vært nevnt, som har hatt 20 pst. tilbakegang de siste ti år. Gamvik hadde en større tilbakegang, og det samme hadde Måsøy. Det har ofte vært framstilt som om dette er gitt på grunn av den politikken som føres i dag. Men hvis man sammenligner den tilbakegangen som Vardø hadde i perioden 1999–2002, altså den perioden da regjeringen Stoltenberg satt og Karl Eirik Schjøtt-Pedersen var finansminister, var tilbakegangen på 7,6 pst. Det tilsvarer ganske nøyaktig i snitt den tilbakegangen som har vært i hele tiårsperioden. Det er altså ingen synlig forskjell i folketallsutviklingen i Vardø uansett om det sitter en regjering med en Høyre-statsråd eller, for den saks skyld, om Karl Eirik Schjøtt-Pedersen er fiskeriminister. Men det man i hvert fall må kunne enes om, er at det avgjørt er en sammenheng mellom den fiskeripolitikken som har vært ført, uavhengig av regjeringer, og den utviklingen man har sett. Hvis man sammenligner med Båtsfjord-samfunnet, ser man hvordan en stabil fiskeribedrift som klarte å holde på arbeidskraften, også holdt på folketallet i en tiårsperiode – fram til 2003. Så har man fått en tilbakegang i Båtsfjord som vil bli relativt dramatisk dette siste året.

Derfor kan verken Svein Ludvigsen eller andre fiskeriministere snakke seg bort fra betydningen av å ha stabile leveranser av fiskeråstoff – forutsigbarhet – og på den måten sikre de bedrifter man har hatt på land. Og derfor er det naturligvis en katastrofe for disse kystkommunene, disse kystsamfunnene, at de ikke lenger kan være sikre på å få leveranser av fiskeråstoff. Uansett hva slags regjering man har, er man nødt til å se på andre måter å forvalte dette råstoffet på, slik at befolkningen kan være sikker på å ha et utkomme fra den ene dagen til den andre.

Det er derfor særdeles positivt at stadig flere krefter nå tar til orde for en mer regionalisert fiskeripolitikk, som kan gi den typen forutsigbarhet. Det kan også gi en bærekraft i fiskeripolitikken – som vi ikke har i dag, og

som fiskeriministeren ikke nevnte i sitt innlegg – som gjør at man ikke kan fiske havet tomt for fisk, men i stedet har råstoffet, som vil være en verdifull ressurs for Finnmark, og som Finnmark vil være avhengig av i det årtusen som vi har gått inn i.

Knud Werner Hansen (A) [13:54:10]: I forrige uke ble det i regi av Europaprogrammet holdt en konferanse i Bodø. Konferansen inngår i et prosjekt som har tittelen: «Norges Havdomene – utfordringer og strategier». Målsettingen for prosjektet er å ta tak i konkrete problemstillinger innenfor dette området og fokusere på dem.

VG og Dagbladet var til stede og har i kommentarer i etterkant fått med seg essensen av konferansen. Deres kommentarer kan anbefales – iallfall som en kortversjon av det som skjedde. VGs Arve Øverby skriver på kommentar plass 3. desember under tittelen «Langt, langt mot nord»:

«Gir norske myndigheter blaffen i våre norske interesser i nordområdene? Er vi i ferd med å forskusle våre muligheter til å bli en økonomisk og ressursmessig stormakt i nord?»

Konferansen var preget av stor frustrasjon og besk kritikk over manglende forståelse og interesse for norske interesser i nordområdene. Kritikken kom ikke minst fra foredragsholdere fra sør – dvs. Oslo. Russerne er aktive. USA er ute etter å sikre sine interesser, både forsvarspolitisk og innenfor energipolitikken. Til og med vår lille grønne, isfrie nabo, Danmark, er på banen. Hvor er Norge?

Jon Bingen, som er daglig leder av Europaprogrammet, framstod som både engasjert og pessimistisk – engasjert ut fra de store mulighetene vi har i nord, og pessimistisk på grunn av manglende interesse i de politiske og akademiske miljøene i hovedstaden.

Ifølge media har statsminister Bondevik gått i tenkeboksen – for å tenke på én konkret sak. Jeg vil anbefale både statsministeren og resten av Regjeringen umiddelbart å starte en aktiv tenkeprosess rundt hvordan Norge skal framstå med en ny og aktiv politikk for nordområdene våre. I dag er det dessverre slik at Norge framstilles som en umælende kattepus i nordområdepolitikken. Slik kan det ikke være.

Et helt ferskt eksempel fra fiskeriområdet: Fiskeridirektoratet og Kystvakta i Norge har over tid dokumentert grovt, russisk overfiske i Barentshavet. Det er torsk det er snakk om. Russerne har møtt dette med mye snakk, motpåkstander og liten vilje til konkrete tiltak. For kort tid siden, i månedsskiftet november/desember, kokte det også over – endelig, vil jeg si – for en av de sindigste og ryddigste byråkratene i Fiskeridirektoratet. Han var veldig klar – offentlig – med hensyn til russernes manglende holdning, vilje og evne til å gjøre noe med overfisket. Jeg er kjent med at Norges Fiskarlag i et brev av 3. desember har tatt disse forholdene opp med statsministeren.

Jeg vil til slutt bare gjenta mitt budskap: I forhold til russerne og fiskeriene tror jeg det bare er én ting som nytter, og det er tungt politisk engasjement.

Lodve Solholm (FrP) [13:57:42]: Eg la merke til at representanten Inge Ryan ikkje svarte på replikken min i stad. Han prøvde seg med å leggje skulda på oss. Ja, det er slik at når ein har dårlege eller ingen argument, er det *ein* taktikk som nyttar, og det er å snakke høgare og angripe motparten. Men eg trur ikkje det vil vere så mange som trur han – iallfall ikkje sjøfolka. Og eg trur ikkje han trur på det sjølv eingong. I så måte har eg lyst til å sitere ein samfylking som heiter Ivar Aasen:

«Visdomen kan ein dølje, men dårskapen ikkje.»

Det var faktisk under handsaminga av skipsfartsmeldinga at toget gjekk når det galdt nettolønsordninga. Vi i Framstegspartiet – og eg trur eg også kan snakke for Arbeidarpartiet og Senterpartiet – trudde på at det SV gjorde 27. februar 2003, då dei danna eit fleirtal saman med Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Framstegspartiet, var til å stole på, men det var det ikkje. Det var då toget gjekk, det var då ein sette norske sjøfolk på land – til arbeidsløse.

I og med at ein raserte skipsflåten på den måten som ein gjorde, er det ikkje berre sjøfolka som har måtta gå på land og ut i arbeidsløse. Det er folk innafor heile den maritime klyngja – skipsverft, skipsutstyr, skipsdesign, den lokale butikken som sel matvarer, osv. Det er snakk om kanskje 70 000–100 000 arbeidsplassar som står i fare når reiarlaga no flaggar ut. Og det er noko som er feil når representanten Inge Ryan og andre frå SV snakkar om at vi gir skattelette til dei som har så mykje frå før, og at det er reiareren som får skattelette. Det er ikkje reiareren som får skattelette. Det er reiarlaget som får skattelette, som dei kan bruke. Men kva hjelper det? Det som skjer, er at reiarlaga flaggar ut. Så tener reiarane og reiarlaga kanskje tre–fire gonger så mykje, og sjøfolka blir sette på land.

Når det gjeld skipsindustrien, seier dei der at hadde det ikkje vore for reiarlaga og den norske sjømannen som tek telefonar og sender mailar frå Mexicogolfen, Brasil – «anywhere» – og fortel at slik og slik må ein gjere for at båtane skal bli best moglege, så hadde vi ikkje hatt dei maritime klyngjene rundt om i Noreg. Det er sørgjeleg at SV ikkje var til å stole på i denne saka. På vegner av sjøfolka seier eg meg lei for det.

Eva M. Nielsen (A) [14:01:07]: For kystnasjonen Norge er det viktig at den næringspolitiske debatten vier fiskerinæringa så stor oppmerksomhet som den har gjort i dag. Nå er det jo slik at fiskerinæringa ikke er noen ensartet næring, heller tvært imot. Næringa er preget av ulike og til dels sterkt motstridende interesser. Med et slikt utgangspunkt er det vår oppgave, sammen med næringa, å styre ressursene slik at kystbefolkninga – befolkninga langs hele vår kyst – kan ha sitt utkomme fra havet.

Dessverre er det blitt slik at ordene «styring» og «regulering» nærmest er blitt fyord for denne regjeringa. Markedet derimot, markedsmechanismenes skapende kraft, har man stor tro på. Men tro meg – markedskreftene vil aldri alene kunne trygge kystsammfunnene. Den største utfordringa i fiskerinæringa i Finnmark er å skape

god lønnsomhet på landsida, for på den måten å skape trygge og framtidretta arbeidsplasser.

Vi trenger også en offensiv satsing på sjømatsektoren og på reiseliv. Sjømatsektoren vurderes som den desidert viktigste, og anses som den bransjen i norske kystsammfunn som har de beste forutsetningene for å få en positiv utvikling og en stor – den største, faktisk – sysselsettings-effekt. Dette må vi lytte til, og dette må vi gjøre noe med.

Så over til det nye eventyret: Neste mandag, 20. desember, starter boreriggen Eirik Raude et tre måneders boreprogram i Barentshavet. Allerede i andre kvartal 2005 vet vi mer om hvorvidt disse tre brønnene er geologisk interessante. Målet må være olje og fisk i godt nabo-skap, og at myndighetene må holde trykket oppe, de må forsere arbeidet med å utmeisle en strategi for hvordan Norge skal ivareta sine interesser i nordområdene. Jeg gir full støtte til ham som var her oppe og sa: Hva gjør våre myndigheter for å være offensive i nord? Det haster med å få dette på plass. La oss ta f.eks. gråsoneproblematikken. Hvilken strategi har Regjeringa for å løse den knuten?

Til slutt noen ord om reiseliv: Reiselivsnæringa i Nord-Norge sysselsetter flere personer i dag enn det fiskerinæringa gjør. Reiselivsnæringa i nord er godt organisert, den driver et målrettet markedsarbeid, og den representeres av utøvere med høy kompetanse. Finnmark er ett av to fylker i Norge der det tilbys mastergrad i reiselivsfaget. I tilknytning til dette arbeides det nå med å etablere et Center of Expertice innen reiseliv i Finnmark.

J o r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [14:04:35]: I løpet av debatten har Regjeringa og regjeringspartiene blitt kritisert fordi vi ikke vil forskjellsbehandle flytende hotellpersonell på fergene og hotell-, kurs- og konferansenæringa på land. Det er for meg komplett uforståelig at vi skal subsidiere den enkelte barkeepers, stuepikes og taxifreeselgers årslønn om bord i fergene med 120 000 kr samtidig som mange av våre kurs- og konferansehotell på land, i bygd og i by, betaler sin skatt og må kjempe i hard konkurranse med nettopp fergereideriene.

Det er mange reiselivsbedrifter og hotell på land som kunne tenke seg den samme ordninga. Som eksempel kan nevnes Union Hotell i Geiranger – en hjørnesteinsbedrift, et være eller ikke være for bygda Geiranger. Hotellet er helt avhengig av kurs og konferanser i tillegg til turismen, ca. 3–4 måneder i sommerhalvåret. Jeg kan nevne mange flere eksempler. Listen er like lang som vår langstrakte kyst, og vi finner svært mange ærverdige turisthotell innerst i våre fjordarmer og i våre små bygdesammfunn.

Hva vil Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet stille opp med den dagen lyset slokkes i f.eks. turistbygda Geiranger, fordi disse partiene har gitt cruiseferger med store driftsoverskudd skattefordeler som forsterker konkurransen mellom norske, historiske fjordhotell som kjemper for sin tilværelse?

Regjeringen satser og skal fortsatt satse på den maritime næringen gjennom kompetansemodellen. Den maritime bemanningen, som består av offiserer og maskinister om bord, vil fortsatt nyte godt av nettolønnsordningen. Det er ganske så overdrevet når representanten Lodve Solholm påstår at hele den maritime clusteren vil falle med dette.

Regjeringen ønsker ikke å gi fergereederiene og de hotellansatte om bord fordeler som kan knekke nakken på konkurrerende næring i land.

Bendiks H. Arnesen (A) [14:07:19]: Fiskeriministeren har flere ganger i dag hevdet at Arbeiderpartiet vil ha en regionalisering av fiskeressursene, og jeg går ut fra at statsråden da tenker på at Arbeiderpartiet har hatt i arbeid et kystutvalg som har lagt fram en innstilling om en helhetlig kystpolitikk. Denne innstillingen er meget godt mottatt langs kysten. Vi har fått positiv respons, ikke bare fra eget parti, men også fra mange andre aktører og fra næringer. Mange sier at endelig er det noen som har satt kysten på dagsordenen, og at dette har vært savnet. Dette er en omfattende innstilling som tar for seg kysten og kystsamfunnenes situasjon i sin helhet. Her er det et sett av forslag, virkemidler og tiltak. Dette er konkret, men det betinger politisk styring og ikke markedsrett. Vi har laget en god tiltaksplan for kysten som vi inviterer til et samarbeid om.

Når statsråden snakket om en regionalisering av fiskeressursene, oppfatter jeg det slik at dette gjelder vårt forslag om rekrutterings- og distriktskvoter – og der det er et flertall og et mindretall. Her er det delte meninger, også i Arbeiderpartiet, men det er en liten del av innstillingen.

Jeg merket meg at statsråden siterte fra et vedtak som skulle være fattet i en organisasjon og knyttet til et foredrag jeg skulle ha holdt. Her burde statsråden også ha sagt hvor det kom fra, slik det vel står i Stortingets forretningsorden.

Jeg er svært mye ute og presenterer Arbeiderpartiets kystpolitikk. Det gjør jeg med stort hell, og jeg får som oftest stor støtte.

Så til representanten Nørve, som sier at Arbeiderpartiet vil subsidiere barkeepere og hotellpersonell om bord i disse fergene. Det er altså slik at de som er barkeepere, og de som jobber på hotellsiden på disse båtene, er også sjøfolk, for de inngår i en sikkerhetsbemanning. Og fergene bringer svært mange folk til Norge, noe som medfører mange overnattingsdøgn på land. Det burde også være med. Så jeg tror at dette faktisk virker motsatt. Det bringer overnattingsdøgn til de hotellene som representanten Nørve viste til.

Så har jeg lyst til å spørre: Hva er det som har forandret seg så dramatisk med akkurat dette siden 29. juni 2001, da Jan Petersen skrev et brev til Norsk Sjømannsforbund og lovet støtte til dette?

Inge Ryan (SV) [14:10:18]: Jeg ønsker ikke å dra ut denne debatten, men representanten Lodve Solholm

brakte relativt mye tid på SV og undertegnede, og jeg synes jeg må klargjøre litt i forhold til det.

SV har alltid vært imot nettolønn, men vi gjorde et unntak i forhold til offshorefartøylene, og det har vi fulgt opp til punkt og prikke i alle vedtak siden. Ellers har vi vært helt tydelige på at vi er imot nettolønnsordning, og at vi ønsker andre typer virkemidler til denne gruppen. Så angriper Lodve Solholm SV voldsomt for dette. Men jeg gjenrar det jeg sa.

Jeg må si at i denne debatten har også Fremskrittspartiet framhevet hvor enormt viktig denne saken er for Fremskrittspartiet. Da er jeg forundret over at de ikke har fått dette til i forhandlinger med Regjeringen. Enten må det være slik at det ikke er så viktig allikevel – det er en mulighet – eller så er Fremskrittspartiet noen elendige forhandlere, som ikke klarer å oppnå det. Og jeg hadde forventet at representanten Solholm, som har så mange år bak seg i Stortinget, hadde klart det, når han faktisk kommer i en slik posisjon.

Statsråd Svein Ludvigsen [14:11:48]: Egentlig burde jeg ikke bidratt til å forlenge debatten, men representanten Arnesen beklaget seg over at jeg ikke hadde oppgitt kilde for et sitat. Jeg viste i mitt innlegg tidligere i dag til Nord-Norges Rederiforenings årsmøte, som fattet et vedtak etter behandling av bl.a. innstillingen fra Arbeiderpartiets kystutvalg, og jeg omtalte også at de var negative til summen av den avgiftspolitikken som Regjeringen fører.

Siden Arnesen ber meg spesielt om å være ryddig i forhold til referatet, har altså Nord-Norges Rederiforening gjort følgende vedtak etter at representanten Arnesen har holdt foredrag der. Det er fire sitater. Jeg siterer det første:

«Årsmøtet har registrert at Arbeiderpartiets Kystutvalg har lagt frem en innstilling som ikke er forenelig med en sunn økonomisk utvikling for norsk fiskerinæring.»

Et nytt sitat:

«Årsmøtet i Nord-Norges Rederiforening mener Kystutvalget har tatt opp en rekke problemstillinger som er viktige for utviklingen av kysten, men mener utvalget ikke har vært like heldig med forslag til løsning.»

Videre:

«Årsmøtet i Nord-Norges Rederiforening er skuffet over at Arbeiderpartiets Kystutvalget i sitt forslag til løsning på problemene i fiskeindustrien, langt på vei også bidrar til å fjerne Deltakerloven og Råfiskloven.» Og sist, men ikke minst:

«Årsmøtet mener at dersom utvalgets flertallsinnstilling blir vedtatt og blir norsk fiskeripolitikk, vil dette redusere egenkapitalen og evne til fornying og utvikling i flåten.»

Det var fire sitater om det jeg refererte til i et tidligere innlegg, og jeg synes det er rimelig sterk kost. Da synes jeg faktisk det er rimelig dristig at man forsøker å tegne et bilde av Regjeringens politikk som om den skulle være til skade for kysten, når vi vitterlig ser at det er optimis-

me, at det landes mer fisk i Nord-Norge enn tidligere, at det relativt sett er flere fartøyer som er knyttet til landsdelen. Og så ber man om at det skal bli mer fisk! Ja, det finnes to muligheter for det. Den ene er at man flytter fisk fra én del av landet. Men 75 pst. av torskekvoten tas i Nord-Norge, så da må en ta fra Nordland og Troms eller fra Vestlandet – for å gi Finnmark mer. Den andre muligheten er at vi kan tillate et overfiske. Hvis vi skal tillate et overfiske, blir representanten Knut Werner Hansens kritikk av russerne satt i et ganske underlig lys. Jeg minner om at vi med russerne i november i Ålesund inngikk en avtale i Den norsk-russiske fiskerikommisjon om ytterligere tiltak for å komme dette til livs. Jeg tok dette opp for få dager siden i Moskva, og det er tillyst et nytt møte mellom landbruks- og fiskeriministeren i Russland og undertegnede. Dette har vi et høyt trykk på, men vi må også feie for egen dør. Det forsøker vi å gjøre, men da må man ikke nå invitere til å skaffe mer fisk til Finnmark, noe som bare kan løses ved å øke torskekvoten over TAC. Det kommer ikke på tale. Det vil være å skade bestanden og fiskeværene på sikt.

Presidenten: Ingen flere har bedt om ordet til sak nr. 1.

(Votering, se side 956)

S a k n r . 2

Innstilling frå næringskomiteen om samtykke til ratifikasjon av avtale av 19. mai 2004 mellom Norge og Sverige om endring av protokoll av 25. mars 1981 om opprettelse av et fond for svensk-norsk industrielt samarbeid (Innst. S. nr. 63 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 12 (2004-2005))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 971)

S a k n r . 3

Innstilling frå næringskomiteen om endringer av løyvingar på statsbudsjettet 2004 under Nærings- og handelsdepartementet (Innst. S. nr. 71 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 16 (2004-2005))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten forslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre bli det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Grethe Fossli (A) [14:16:28] : Hvis man leser saken nøye, ser man at det er Olav Akselsen som er ordfører,

men han er dessverre borte på grunn av sykdom i familien. Jeg har overtatt hans rolle.

Som vanlig på denne tiden skal vi behandle en rekke endringer og bevilgninger på statsbudsjettet for 2004, og denne saken gjelder også Nærings- og handelsdepartementet. Og som vanlig er det få av de endringene som Regjeringen har foreslått, som Stortinget har merknader til. Slik skal det være, en klok regjering følger opp de vedtak og den politikk et flertall i Stortinget står for.

Denne regjeringen, eller næringsministeren, har stort sett vært klok, bortsett fra på ett område. Det er Statkraft, og det skal jeg komme tilbake til.

Først litt om et forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet om såkornordningene: Budsjettdebatten som vi har hatt tidligere i dag, har vist at vi alle er opptatt av såkornordningene, men at det fremdeles er tvil hos noen når det gjelder de fire distriktsrettede såkornfondene, og om de blir satt ut i livet. Alle er vi opptatt av det, men i forbindelse med budsjettbehandlingen har vi fått en rekke henvendelser fra en del investeringsmiljøer fra nord til sør i landet om at de fondene som er foreslått, er for store, og at de bør deles opp i åtte fond. Deres hovedargument er at det da vil være mulig å få tilført privat kapital. Vi har hørt i debatten i dag at det er det vi er engstelige for alle sammen – at det ikke skal være mulig.

Som jeg sa i mitt innlegg i budsjettdebatten, har ikke vi vært blant arkitektene bak disse fondene, men vi har fulgt opp og stemt for hele tiden. Vi er nå engstelige for at de har havnet i en situasjon hvor de ikke blir tilført privat kapital og de ikke kommer på plass. Derfor foreslår vi, sammen med Senterpartiet, å dele opp fondene i åtte fond, som foreslått av disse investeringsmiljøene. Så får vi håpe at det tilfører privat kapital. Vi får ikke flertall for dette, men det er vårt bidrag, i håp om at man kan få i gang fondene. Vi vet at dette muligens ville forsinket fondene, men det er bedre at de blir noe forsinket, enn at de ikke kommer i gang i det hele tatt.

Så til Statkraft: I juni 2004 var det Ansgar Gabrielsen som var nærings- og handelsminister. Da fattet Stortinget flere vedtak vedrørende Statkraft, bl.a. er stikkordene utbyttepolitikk og dokumentavgiften. I desember 2004 er det nærings- og handelsminister Børge Brende som sitter på plassen. Men det er det samme storting, det er de samme folkene som var her i juni, som er her nå i desember. Vi husker hva vi vedtok i juni, i motsetning til Regjeringen, som ser ut til å ha glemt hva Stortingets flertall vedtok i juni. Flertallet i Stortinget sa bl.a.:

«Stortinget ber Regjeringen legge aksjelovens normalregler til grunn ved fastsettelsen av utbytte fra Statkraft SF.»

Det flertallet var Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti. Så kom budsjettet, og dette var ikke lagt til grunn. Tvert imot – Regjeringen gikk for fullt utbytte. Mitt spørsmål er: Hvor mange ganger skal vi behandle Statkraft i denne stortingssalen, uten at Regjeringen hører på flertallet?

Da vi fattet disse vedtakene, var det på bakgrunn av at vi mente at aksjelovens normale bestemmelser skulle gjelde for Statkraft. Arbeiderpartiet ønsket å gå litt lenger

fordi foretaket fikk sterkt redusert kredittverdighet på grunn av at staten hadde gått utover sitt garantiansvar som følge av lov om statsforetak. Man hadde hatt en diskusjon om utbytte, og det var fattet vedtak i Stortinget om å tilføre Statkraft 4 milliarder kr. Så lenge Regjeringen følger den utbyttepolitikken som den nå gjør, kommer vi kontinuerlig til å vurdere statlig kapitaltilførsel til foretaket, og vi foreslår igjen 4 milliarder kr i tilførsel til Statkraft.

Jeg kunne holdt et langt innlegg om dette, men jeg skal ikke minne om hva vi har vedtatt. Jeg bare fastslår at statsråden ikke hører på flertallet i Stortinget. Det er synd.

Jeg tar opp de forslag som Arbeiderpartiet står som medforslagsstiller til.

Presidenten: Representanten har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Ivar Kristiansen har ordet hvis han vil. Det er ingen tvang.

Ivar Kristiansen (H) [14:21:16]: Det er en mellomting mellom stor lyst og halvveis tvang når det gjelder å forlenge debatten i dag med nye runder rundt Statkraft. Jeg hadde faktisk trodd at denne debatten hørte hjemme i budsjettdebatten, der man kanskje skulle tro at beløp i 4-milliardersklassen hørte hjemme.

Jeg tror denne vedvarende omsorgen for Statkraft må ses i lys av at Statkraft faktisk har fått styrket sin egenkapital det siste året med ca. 5 milliarder kr. Jeg tror flere av partiene i Stortinget, nå også de partiene som står bak dette forslaget, ville stå seg på at Statkraft selv i denne prosessen får anledning til å legge fram sine forslag til hvordan de akter å anvende en styrket egenkapital.

Statkraft har, sammenlignet med ethvert annet selskap i Norge, hatt en beivågenhet og en generøsitet fra Stortinget som intet annet selskap i Norge har hatt.

Jeg tror at i denne iveren etter å skulle bære penger til selskapet bør man i hvert fall ta seg tid til å se hvordan Konkurransetilsynet og de organer som skal følge konkurransesituasjonen i markedet, får presentere seg i forhold til en kommentar og en anbefaling fra Nærings- og handelsdepartementet i den videre oppfølging av selskapet. Det samme er, etter min oppfatning, nødvendig når det gjelder å vurdere hva Statkraft skal anvende sin nyttilkomne egenkapital til. Jeg har ikke hørt en eneste diskusjon i Stortinget fra forslagsstillerne om hvilket område, hvilken nisje eller hvilken energitype – er det infrastruktur eller grønn energi vi snakker om – som Statkraft skal engasjere seg i.

I alle fall har Konkurransetilsynet bombastisk slått fast hvilken ramme Statkraft har å forholde seg til innenlands. Jeg tror vi alle sammen, av hensyn til våre strømabonnenter, vil stå oss på å bruke den nødvendige tid, slik at vi ikke bare blir sittende igjen med andre aktører enn nettopp Statkraft.

Når det så gjelder denne gjentatte runden om distriktsfond, såkornfond, bør det ikke overraske noen at det finnes en rekke miljøer rundt i Norge som har synspunkter

på hvordan denne distriktsmilliard – eller halvannen milliard, hva det nå måtte ende med til slutt – bør anvendes. Jeg anser dette også for å være en omkampsrunde. Når dette distriktsfondet er vedtatt, når det blir iverksatt, og når den marsjordren som er gitt Innovasjon Norge om å få dette til på best tenkelige vilkår, som det beste såkornfond i Norge som noen gang har sett dagens lys, tror jeg av hensyn til utviklingen i Distrikts-Norge at Stortinget vil stå seg på å la disse folkene som skal gjøre denne jobben, få den nødvendige ro og fred. Etter å ha hørt på debatten tidligere i dag, har jeg det bestemte inntrykk at det Stortinget hittil har vedtatt, blir gjennomført.

Øystein Hedstrøm (FrP) [14:25:11]: Representanten Kristiansen nevnte at Stortinget viste sjenerøsitet overfor Statkraft. Det Stortinget representert ved Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet gjør, er å bøte på de skadene som regjeringspartiene nå påfører Statkraft ved ikke å følge opp de vedtakene Stortinget har fattet.

Vi behandlet statkraftproposisjonen i vår, og det var et enstemmig vedtak om at dokumentavgiften skulle Statkraft kompenseres for. Det følger ikke Regjeringen opp, selv om regjeringspartiene også støttet forslaget.

Og så var det det andre vedtaket, som fikk flertall med regjeringspartiene, at aksjelovens normalbestemmelse skulle gjelde når det gjaldt utbytte i Statkraft. Her følger altså ikke Regjeringen sine egne partier i Stortinget og vedtak som er fattet for fem måneder siden. Jeg har sitat på at daværende nærings- og handelsminister lovet å følge opp dette vedtaket. Jeg kunne gjerne sitere det, men jeg synes det er å gå litt langt. Det burde være nok å minne Regjeringen om dette.

Og så var det også en enstemmig merknad. Representanten Kristiansen var inne på dette med Konkurransetilsynet og nedslag. Det er for så vidt en grei vurdering Konkurransetilsynet gjør. Men det Stortinget sa enstemmig, er at større nedslag – jeg refererer da til Trondheim Energi, Agder Energi, osv. – ikke skulle være grunnlag for utbytteberegning. Også på dette tredje punktet går Regjeringen imot det et enstemmig storting sa for fem måneder siden, så jeg synes jo at dette begynner å bli ganske alvorlig. Er det da noe rart at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet prøver å godtgjøre det Regjeringen ikke følger opp? Men det som er en skuffelse, er jo at Sosialistisk Venstreparti ikke følger opp det de sa for ett år siden i daværende tilleggsproposisjon, da de gikk inn for å bevilge 4 milliarder kr, og sa at de kunne tenke seg å bevilge 10.

Jeg vil også minne om det internasjonale analysebyrået sa etter at Regjeringen la frem statsbudsjettet. Uavhengig av hva Regjeringen og Regjeringens representanter nå sier, er dette alvorlig for Statkraft. De får en kredittrating som er langt dårligere enn det konkurrentene ute i Europa har. La oss ta eksempler for helstatlige selskaper ellers: EDF i Frankrike – 100 pst. statlig eid, som Statkraft – eller Vattenfall i Sverige. Der ligger utbyttet på mellom 20 og 50 pst. Altså: Man har forretningsmessige kriterier som legges til grunn ved utbyttebeslutninger,

men ikke for Statkraft. Det skal årelates totalt, slik at også et tidligere vedtak i Stortinget om at Statkraft skal være eller utvikle seg til en enda mer betydelig aktør i Norden, ikke kan følges opp. Kredittratingen ligger på trippel B etter at statsgarantien forsvant for et par år siden. Styret har sagt at vi må ha en kredittrating på A-nivå, slik som konkurrentene ute har.

Disse forretningsmessige betraktningene er altså ikke Regjeringen villig til å følge opp. En skulle jo tro at næringslivspartiet Høyre ville at Statkraft nå, etter at det er blitt aksjeselskap, skulle kunne håndtere dette forretningsmessig og tjene inn penger til den norske stat – ikke bare årelate selskapet. Fremskrittspartiet er derfor meget skuffet.

Det ligger nå også et Dokument nr. 8-forslag til behandling i Stortinget. Vi ønsker å endre loven, slik at Statkrafts styre skal kunne bestemme utbytte ut fra forretningsmessige kriterier. Det er jo slik man har det i alle andre selskaper. I et selskap som er i en investeringsfase, slik kraftbransjen i Europa stort sett er, blir jo utbyttet mindre. Er man i en modnings- eller høstingsfase, som disse virksomhetene ikke er, betaler man et større utbytte – altså en forretningsmessig tenkning som jeg trodde denne regjeringen var mer opptatt av enn det den er. Vi får jo håpe, når dette Dokument nr. 8-forslaget kommer til behandling, at særlig SV, som her er på vippen, og som ønsker et sterkt, statlig Statkraft, følger opp også i realiteten, noe de i dag ikke gjør, og som jeg er meget skuffet over.

Einar Steensnæs (KrF) [14:30:15]: Jeg registrerer at det er en viss temperaturøkning på talerstolen når det gjelder forholdet til Statkraft. Det må være tillatt å be om en viss edrueighet også i forhold til det å beskrive situasjonen for Statkraft. Med den kapitaltilførsel som de har fått de senere år, og også med det betydelige utbyttet som de vil beholde i virksomheten, er det ikke mulig å beskrive dette som en årelating, slik sistnevnte taler uttrykte det.

Statkraft er en viktig aktør både i det norske, det nordiske og etter hvert også det europeiske energimarkedet. Fra Kristelig Folkepartis side ser vi det som viktig at Statkraft også får de rammebetingelser som gjør at de kan spille denne dominerende rollen, gjøre en god jobb og forvalte den kapitalen de har fått tilført, på en forsvarlig og strategisk god måte. Det er også riktig å si at Statkraft har tatt godt vare på den kapitalen de har til forvaltning.

Jeg vil også understreke at fra Kristelig Folkepartis side ser vi det som vesentlig at Statkraft forankrer sitt eierskap i en norsk offentlig forvaltning, slik som situasjonen er i dag. Men Statkraft har altså etter mitt syn blitt behandlet på en skikkelig måte, og har fått muligheten til de betydelige oppkjøp som de har gjort i det norske så vel som i det nordiske og europeiske marked, nettopp fordi vi har gitt dem de finansielle musklene som er nødvendig.

Regjeringen har altså foreslått et utbytte tilsvarende 78 pst. av anslått konsernresultat, mens det tilsvarende

utbyttet i fjor var på 95 pst. Sett fra Statkrafts side er det altså med andre ord en betydelig forbedring. Statkraft vil få beholde 1 milliard kr av sitt overskudd, i tillegg til – må jeg få minne om – de 4 milliarder kr som Statkraft ble tilført gjennom et eget vedtak i Stortinget i fjor.

Regjeringens forslag til ubytte er basert på en totalvurdering av selskapets økonomiske og finansielle situasjon, dvs. at eieren, altså staten, sørger for å få til en kapitaldisiplin og også en nødvendig styrket eierkontroll, ved at større investeringsprosjekter må bringes fram for eier før de besluttes iverksatt.

Jeg merket meg både Grethe Fosslis og Øystein Hedstrøms beklagelser når det gjelder manglede oppfølging fra Regjeringens side av kapitaltilførsjonen i Statkraft. Jeg merket meg også at Grethe Fosslis fremmet et forslag om ytterligere 4 milliarder kr i kapitaltilførsel – nærmest i frustrasjon, hvis man skal tro hennes ord, over den utbyttepolitikk som hun mener urettferdig og uhenksom blir gjort gjeldende for Statkraft. Nå ser det jo ikke ut til at det blir flertall for dette forslaget. Da er det Stortingets vedtak Regjeringen må forholde seg til i et slikt tilfelle, men det må også opposisjonspartiene på Stortinget.

Inge Ryan (SV) [14:34:06]: Jeg vil kommentere to forslag til endringer som har kommet i forhold til forslaget Regjeringa har lagt fram. Det første gjelder dette med såkornfond. Der har jeg kun én kommentar. SV og regjeringspartiene hadde en avtale om det, og gjorde i fjor et vedtak om fire regionale såkornfond lagt til næringssvake områder. Det tar vi som en selvfølge blir fulgt opp, og vi står selvsagt på det. Vi kan derfor ikke støtte en endring.

Det andre forslaget gjelder Statkraft. Jeg må si at jeg er relativt ny på Stortinget, men måten forslag om Statkraft har blitt fremmet på i denne salen, har forundret meg hver gang. Vi har fått Dokument nr. 8-forslag fra Arbeiderpartiet på 10 milliarder kr. Nå er det plutselig 4 milliarder kr vi skal tilføre. Jeg må si at hvis det skulle vært noe seriøsitet i dette, måtte en i hvert fall i det minste ha tatt dette i forbindelse med de alternative budsjettene, at en der hadde sagt at man faktisk ønsker å gi Statkraft 4 milliarder kr mer, og derfor enten må redusere budsjettet med 4 milliarder kr eller tilføre 4 milliarder kr mer fra oljefondet. Nå driver vi og lurer oss sjøl. Nå bruker alle partiene opp den rammen som er, og så tar man penger fra oljefondet og fører tilbake etterpå. Det er etter min mening en måte å drive budsjettering og økonomisk tenkning på som er helt horribel. Derfor kan ikke vi være med på dette. Man måtte i så fall ta dette i budsjettet, slik at man hadde fått en mye mer seriøs behandling av det, og ikke komme med forslag som er fremmet relativt fort og uten noen særlig god og grundig behandling. Derfor går vi imot det forslaget.

Odd Roger Enoksen (Sp) [14:36:00]: Inge Ryan har for så vidt rett i én ting, og det er at budsjettbalansen er så hellig at i enkelte tilfeller foreslår også Regjeringen å ta ut utbytte, for i neste omgang å tilføre egenkapital, for

på den måten å berge budsjettbalansen. Det er ingen heldig måte å drive politikk på, det har Inge Ryan fullstendig rett i.

Jeg begriper likevel ikke at regjeringspartiene i det hele tatt bruker energi på å prøve å forklare det høye utbyttet fra Statkraft med noe annet enn at det er satt så høyt av rent budsjettmessige hensyn. Hadde det vært et privateid aksjeselskap som hadde foretatt de disposisjoner som regjering og storting foretar, hadde det vært ulovlig i henhold til aksjeloven, og ikke i tråd med aksjelovens bestemmelser.

Det regjering og storting gir et signal om, er rett og slett en behandling av dette selskapet, som er et viktig selskap for staten, som skaper usikkerhet bl.a. i forhold til kredittinstitusjoner, og som skaper usikkerhet om hva slags hensikter – og ambisjonsnivå – eierne har med dette selskapet. Den økonomiske situasjonen og de disposisjonene som er foretatt, har ført til at Statkraft har en dårligere kreditt-rating enn selskapet burde ha. Dette er uheldig og bør rettes på. Derfor er det altså fremmet et Dokument nr. 8-forslag som skal lovregulere adgangen til å ta ut utbytte i denne typen selskap, på samme måte som i aksjeselskap. Det kommer til behandling på et senere tidspunkt.

Det er først og fremst av hensyn til å oppnå gunstig finansiering at Senterpartiet ser det som nødvendig å tilføre Statkraft ny egenkapital og sikre at dette selskapet skal ha en solid kapitalbase som gjør det til en sterk aktør i det norske energimarkedet i framtiden.

Når det så gjelder de regionale såkornfondene, som forhåpentligvis vil være på plass i løpet av relativt kort tid, viser jeg til det innlegget som representanten Fossli hadde innledningsvis om Arbeiderpartiets og Senterpartiets holdning til dette spørsmålet. I tråd med det som flere av forvaltningsmiljøene har foreslått, fremmer vi forslag om at disse fondene skal deles opp i flere mindre fond. Det mener vi vil være tjenlig og vil gjøre det lettere å få privat kapital til disse fondene.

Jeg må også til slutt få lov til å minne om at Senterpartiet allerede for et år siden mente at det var nødvendig å ha en risikodeling med 70 pst. på staten og 30 pst. på private for at man skulle klare å få privat kapital inn i disse fondene. Det var det kun Senterpartiet som mente for et års tid siden, og jeg ser nå at vi har forsinket mulighetene til å få privat kapital, ved at det ikke var vilje til å gå for en slik løsning allerede for et år siden. Jeg er derfor glad for at det er kommet på plass nå.

Statsråd Børge Brende [14:39:24]: Først vil jeg si at jeg er glad for at representanten Grethe Fossli mener at det er kloke forslag Regjeringen har lagt inn i denne proposisjonen. Det ene som representanten ikke likte så godt, skal jeg komme tilbake til.

Men når det gjelder disse distriktsrettede såkornfondene, måtte jeg forstå innlegget slik at det Regjeringen nå har lagt opp til i dialog med SV – å gjøre fondene mer konkurransedyktige, slik at det blir lettere å få dem gjennomført – er noe som også har Arbeiderpartiets støtte. Vi foreslår lavere rente, vi foreslår et administra-

sjonstilskudd og at staten går inn og tar en høyere andel av risikoen. Når dette forhåpentligvis er banket igjennom i Stortinget om kort tid, vil Innovasjon Norge meget raskt få et brev hvor de settes på et fornyet oppdrag for å forsøke å få private investorer til å gå inn i disse distriktsrettede såkornfondene, som jeg mener kan være et viktig tillegg til de andre distriktpolitiske virkemidlene vi har.

Så har denne diskusjonen om Statkraft og utbytte kommet opp igjen her. For inneværende budsjettår har Regjeringen en budsjettavtale med Arbeiderpartiet. Regjeringspartiene og Arbeiderpartiet ble i fjor høst enige om at vi skulle ta ut et utbytte på 95 pst. fra Statkraft. Så har Stortinget også tilført Statkraft 4 milliarder kr ekstraordinært i kapital. I tillegg har Regjeringen foreslått overfor Stortinget at man skal ta ut et utbytte på 78 pst. i år. Regjeringspartiene har i år inngått et forlik med Framskrittspartiet, hvor disse 78 pst. blir stående. Men før dette ble banket igjennom, skrev jeg et brev til Presidentskapet og gjorde oppmerksom på at det er grunn til å tro at utbytteprosenten ikke blir så høy som 78 pst., fordi det også har noe med periodiseringen av både dokumentavgift og en del andre inntekter å gjøre. Vi vil trolig ligge på en lavere utbyttegrad enn 78 pst., så vi går noe ned. Det vil si at Statkraft i inneværende år trolig vil kunne beholde mer enn 1 milliard kr i selskapet i tillegg til de fire milliardene som de fikk tilført ekstraordinært. Så dette er et selskap som er oppkapitalisert med over 5 milliarder kr i løpet av ett år, hvis man tar overskudd pluss denne tilførselen av egenkapital.

Så må man være klar over at Statkraft er et selskap som har vokst kraftig gjennom oppkjøp av andre selskaper. Derfor har vi fortsatt en del uavklarte forhold – eller, for å være mer presis, en del forhold som det må rettes opp i – knyttet til pålegg fra Konkurransetilsynet.

Selskapet har vokst kraftig og disponerer nå 40 TWh vannkraft med sine underliggende selskaper. Det er en tredjedel av hele den norske produksjonen. Det er et robust, bra og veldrevet selskap som er oppkapitalisert. Dette selskapet har vokst og har også fått tilførsel av kapital. Hvis selskapet vil foreta betydelige oppkjøp i årene fremover, er det riktig at man har lagt til grunn en kapitaldisiplin. Det vil si at hvis selskapet skal kjøpe opp noe stort, må det enten skaffe seg fremmedkapital eller så må det gå til eier, dvs. Regjeringen og Stortinget, for så å bli tilført ny egenkapital. Når man på vegne av fellesskapet sitter på 40 TWh og fornybar vannkraft, som er bygd opp gjennom årtier, synes jeg faktisk det er riktig at eieren, Regjeringen og Stortinget, har et ord med i laget i forhold til de fremtidige investeringene som da eventuelt skal foretas, og som kanskje går utover det å drive med vannkraft. Det er faktisk ikke slik at selskapet kan kjøpe så mye mer vannkraft i Norge i dag. Det har Konkurransetilsynet fastslått. Da vil det være snakk om oppkjøp i det nordiske eller det europeiske markedet, hvor det er kull, kjernekraft og andre ikke-fornybare energikilder som er inne i bildet. Ønsker man å blande det med vannkraft? Det kan godt hende. Det får være en diskusjon. Men jeg synes det er riktig at eieren får de sakene på bordet, og

det gjør vi gjennom en kapitaldisiplin og en ansvarlig politikk i forhold til Statkraft.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øystein Hedstrøm (FrP) [14:44:40]: Det er en intensjon at Statkraft skal vokse, spesielt innenfor området ren energi – så det er sagt.

Statsråden kommer med disse 5 milliarder kronene, men det vil ikke være på langt nær nok til at Statkraft får en kreditt-rating som de store selskapene Statkraft skal konkurrere med, og som, når det gjelder totalt energinivå, ofte ligger høyere enn Statkraft.

Jeg vil sitere fra hva tidligere næringsminister sa under debatten sist, altså før dette statsbudsjettet ble lagt frem, altså siste vedtak, som Regjeringen burde følge opp:

«Jeg vil, som alltid, på beste måte søke å følge opp de vedtak Stortinget fatter.»

Det gjaldt å følge aksjelovens normalbestemmelser ved fastsettelse av utbytte for Statkraft.

Hvorfor har ikke næringsministeren fulgt opp dette stortingsvedtaket?

Statsråd Børge Brende [14:45:49]: Stortinget har vedtatt årets finansinnstilling, et kompromiss mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet. I budsjettforslaget foreslo Regjeringen et utbytte på 78 pst., som *er vedtatt* av Stortinget.

Det forrige romertallsvedtaket som det siktes til, og sitatet fra den forrige næringsministeren, er riktig. Men jeg har lagt veldig stor vekt på å opptre formelt riktig her, og foreslo overfor Stortinget å oppheve det forrige vedtaket gjennom et nytt romertallsvedtak. Dette har passert Stortinget.

Man kan være enig eller uenig i om det skal være 78 pst. utbytte i år kontra 95 pst. i fjor, da vi inngikk et budsjettforlik med Arbeiderpartiet. Men når en statsråd kommer til Stortinget med forslag om opphevelse av et romertallsvedtak gjennom et annet, og det går igjennom, synes jeg det er urimelig å begynne å blande inn den type formalistiske spørsmål.

Marit Arnstad (Sp) [14:47:14]: Denne debatten fortsetter, og det er ikke så rart. Det er ikke rart at Stortingets partier ikke kommer utenom denne debatten, for det er en mager trøst, det representanten Steensnæs prøvde på, å si at vi tross alt har redusert utbyttet fra 95 pst. til 78 pst. Det er jo fortsatt slik at det er i strid med det som private eiere må forholde seg til når det gjelder aksjelovens bestemmelser, og det er fortsatt slik at dette er en uheldig triksing i forhold til budsjettbalansen, på den måten at vi ikke vil erkjenne budsjettbehovet, og derfor velger vi noen omveger.

Kan ikke næringsministeren i det minste erkjenne at Regjeringen på dette punktet faktisk gjør noe som enhver klok privat eier ikke ville ha gjort? Jeg synes at han i tillegg til at han forsvarer at Statkraft her har vekstmuligheter, og at man får 1 milliard kr i overskudd, i det minste

burde vært åpen nok til å problematisere den siden ved det, at en her gjør noe som kloke private eiere ikke ville ha gjort.

Statsråd Børge Brende [14:48:33]: I løpet av ett år er Statkraft tilført mer enn 5 milliarder kr, som de får beholde, etter å ha hatt en lang periode med sterk vekst, hvor de har kjøpt opp andre selskaper, og de disponerer 40 TWh. Statkraft er et veldrevet selskap, og vil også være et veldrevet selskap i tiden framover med det utbyttet som et flertall på Stortinget har lagt til grunn.

Flertallet på Stortinget har redusert utbytteuttaket fra 95 pst. i fjor til under 78 pst. i år. Dette har jeg selvsagt tatt ansvaret for. Det er en klok politikk i forhold til de utfordringene selskapet står overfor. Jeg synes også det er riktig at man har en kapitaldisiplin som gir eieren mulighet til å påvirke også de fremtidige veivalg for selskapet.

Det er oppsiktsvekkende at partier som faktisk har stemt for både 95 pst. og 78 pst., her under debatten har brukt den typen ord. Da sikter jeg ikke til representanten Arnstad, som de to siste årene ikke har vært med på dette.

Presidenten: Øystein Hedstrøm får siste replikken.

For øvrig hadde presidenten tenkt å gjennomføre avstemningen på formiddagens møte, men det er dere selv som bestemmer det.

Øystein Hedstrøm (FrP) [14:50:03]: Det er vel ikke for ingenting at mange representanter for det norske næringsliv sier at Statkraft er det energiselskapet av noen størrelse i Europa som blir dårligst styrt av sine eiere. Det sier ikke så rent lite. Jeg kan finne mange sitater på det.

Styret i Statkraft, som handler forretningsmessig, sier at utbyttet kan være *inntil* 50 pst., men man ser bort fra det når man lager statsbudsjettet. Man hører heller ikke på internasjonale analyseselskaper, bl.a. Standard & Poor's, som la frem en rapport om Statkraft to dager etter at statsbudsjettet ble lagt frem, der de sier at dette vil være sterkt konkurransehindrende for Statkraft.

Mitt spørsmål blir: Ønsker ikke statsråden at Statkraft skal få mulighet til å tjene inn penger for eierne, det norske folk, på en optimal måte?

Statsråd Børge Brende [14:51:16]: Jeg merket meg at representanten Hedstrøm igjen lot være å ta opp det formelle knyttet til vedtakene. Et romertallsvedtak ble fremmet og vedtatt av Stortinget om det utbyttegrunnlaget som Regjeringen har lagt til grunn.

Utbyttet er lavere i år enn i fjor, selskapet har blitt tilført 5 milliarder kr ekstraordinært i egenkapital, og selskapet har vokst sterkt. Regjeringens politikk er at vi nå skal ha kapitaldisiplin i selskapet, og selskapet har alle muligheter til også å drive meget godt i tiden fremover. Selskapet tjener også penger i år, det er vi glade for. 1 milliard kr av dette overskuddet vil selskapet selv beholde og bruke til det man synes er fornuftige investeringer i tiden fremover.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme. Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3. (Votering, se side 971)

S a k n r . 4

Innstilling fra næringskomiteen om endringer av bevilgninger på statsbudsjettet for 2004 under Landbruks- og matdepartementet (Innst. S. nr. 70 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 27 (2004-2005))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 973)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Den reglementsmessige tiden for formiddagsmøtet er nå over. Presidenten foreslår at vi likevel gjennomfører voteringene i sakene nr. 1–4 før formiddagsmøtet heves – det anses vedtatt.

Vi går da til votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram 19 forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 17, fra Inge Ryan på vegne av Sosialistisk Venstreparti
  - forslag nr. 2, fra Aud Gaundal på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet
  - forslagene nr. 3–6, fra Inge Ryan på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
  - forslagene 7–16, fra Øystein Hedstrøm på vegne av Fremskrittspartiet
  - forslag nr. 18, fra Odd Roger Enoksen på vegne av Senterpartiet
  - forslag nr. 19, fra Øystein Hedstrøm på vegne av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet
- Presidenten tar først opp forslagene utenfor rammeområdet.

Det votes over forslag nr. 18, fra Senterpartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag til en opptrappingsplan for satsing på reiseliv i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2005.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble med 87 mot 8 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.01.51)

Presidenten: Forslag nr. 17, fra Sosialistisk Venstreparti, forventes – dersom det skulle bli vedtatt – å medføre økte utgifter på neste års budsjett. Forslaget er følgelig rammeavhengig og kan i tråd med bestemmelsene i § 19 i Stortingets forretningsorden ikke komme til votering. Forslaget blir derfor å anse som bortfalt.

Forslag nr. 9, fra Fremskrittspartiet, vil også etter presidentens vurdering medføre økt bruk av midler på budsjettet for 2005, og det er følgelig rammeavhengig. Det vil derfor ikke komme til votering og anses som bortfalt.

Det votes over forslagene nr. 7, 8 10 og 11–16, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen tilpasse gebyrinntekten til driften av Brønnøysundregistrene ved å innarbeide nivået på gebyrene i tråd med selvfinansieringsprinsippet senest i statsbudsjettet for 2006.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en omorganisering og samling av standardiseringsvirksomheten.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å oppheve lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven).»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en ordning med omsettelige produksjonskvoter for kumelk som ikke begrenses til kommune, fylke eller region, men gjøres landsomfattende.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om utvikling av konsesjonsgrenser gitt i medhold av lov om ervervsmessig husdyrhold.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om oppheving av lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer (omsetningsloven).»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen trekke anken i saken mellom staten og Synnøve Finden.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjennomføre de nødvendige tiltak slik at korrekt kapitalavkastning for TINE kan fastsettes.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen forberede og gjennomføre nye nedslag av Statskogs produktive skogeierdommer.»

I forslag nr. 7 er det under debatten gjort en rettelse. Ordet «senest» er tatt ut i siste linje. Det gjør at dette forslaget kan oppfattes som rammeavhengig.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet – med den foretatte rettelse – ble med 84 mot 13 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.03.12)

Presidenten: Det votes så over forslagene nr. 3, 4, 5 og 6, fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen behandle kongekrabben som uønsket art også øst for Nordkapp og derfor åpne for fritt fiske i tre år for fiskere i Finnmark.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med et opplegg der avgiften på oppdrettskonsepsjoner fjernes og erstattes med en lokal arealavgift.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa utarbeide et forprosjekt med det mål å kartlegge metoder for å stimulere til økt rekruttering i norsk landbruk.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å frita nyetableringer for registreringsavgift i Brønnøysundregisteret.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 75 mot 22 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.03.34)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget gir Regjeringen fullmakt til å endre vilkårene for de landsdekkende såkornfondene dersom det viser seg at de ikke tiltrekker seg nok privat kapital.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble med 65 mot 32 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.03.49)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 19, fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak om bedre organisering og forvaltning av det statlige eierskapet slik at Stortinget kan behandle den i løpet av våren 2005.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet ble med 51 mot 46 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.04.13)

Presidenten: Da har vi kommet fram til rammeområdene 9,10 og 11.

Det voterer først over forslag nr. 1, fra Sosialistisk Venstreparti til rammeområde 9. Forslaget lyder:

«Rammeområde 9 (Næring)

I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
900		Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 3900)		
	1	Driftsutgifter	123 700 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	33 050 000	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	17 500 000	
	72	Tilskudd til beredskapsordninger	3 700 000	
901		Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 3901)		
	1	Driftsutgifter	180 700 000	
902		Justervesenet (jf. kap. 3902)		
	1	Driftsutgifter	70 050 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 750 000	
903		Norsk Akkreditering (jf. kap. 3903)		
	1	Driftsutgifter	17 800 000	
904		Brønnøysundregistrene (jf. kap. 3904)		
	1	Driftsutgifter	186 900 000	
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen, <i>kan overføres</i>	53 700 000	
905		Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 3905)		
	1	Driftsutgifter	105 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	36 100 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
906		Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (jf. kap. 3906)		
	1	Driftsutgifter	10 500 000	
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	4 500 000	
907		Sjøfartsdirektoratet (jf. kap. 3907)		
	1	Driftsutgifter	226 300 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	6 200 000	
	22	Flytteutgifter, <i>kan overføres</i>	48 100 000	
908		Skipsregistrene (jf. kap. 3908)		
	1	Driftsutgifter	8 900 000	
909		Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	130 000 000	
	72	Tilskudd til offshorefartøyer i NOR, <i>overslagsbevilgning</i>	615 000 000	
912		Bedriftsrettet informasjonsformidling		
	70	Tilskudd	13 150 000	
913		Standardisering		
	70	Tilskudd	25 000 000	
922		Romvirksomhet		
	50	Norsk Romsenter	29 000 000	
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	88 900 000	
	71	Internasjonal romvirksomhet	176 300 000	
	72	Nasjonale følgemidler	23 600 000	
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	14 500 000	
929		Bedriftsrettet kompetanseoverføring		
	70	Tilskudd	26 900 000	
934		Internasjonaliseringstiltak		
	70	Eksportfremmende tiltak, <i>kan overføres</i>	12 400 000	
	73	Støtte ved kapitalvareeksport	40 100 000	
937		Reiselivstiltak		
	71	Tilskudd til Svalbard Reiseliv AS	2 000 000	
938		Omstillingstiltak		
	71	Omstillingstilskudd til Sør-Varanger, <i>kan overføres</i>	10 500 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap (jf. kap. 3950 og 5656)		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 500 000	
953		Kings Bay AS		
	70	Tilskudd	13 000 000	
1508		Spesielle IT-tiltak		
	1	Råd for koordinering av bredbåndsutbygginga	2 000 000	
	21	Senter for informasjonssikring, <i>kan overføres</i>	1 965 000	
	22	Samordning av IT-politikken, <i>kan overføres</i>	8 375 000	
	50	Tilskudd til høyhastighetskommunikasjon, <i>kan overføres</i>	100 092 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	70	Tilskudd til elektronisk samhandling og forenkling av forretningsprosesser	1 400 000	
1509		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	7 500 000	
2421		Innovasjon Norge (jf. kap. 5325 og 5625)		
	50	Innovasjon – prosjekter, fond	85 000 000	
	51	Tapsfond, såkornkapitalfond	237 500 000	
	70	Bedriftsutvikling og administrasjon	310 000 000	
	71	Internasjonalisering, profilering og innovasjon – programmer, <i>kan overføres</i>	428 600 000	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres</i>	217 500 000	
	74	Tilskudd til dekning av tap på eldre lån og garantier	600 000	
	78	Administrasjonsstøtte for distriktsrettede såkornfond	3 300 000	
		Totale utgifter		<u>3 801 632 000</u>
I n n t e k t e r				
3900		Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 900)		
	1	Salgsinntekter fra beredskapslagre	1 600 000	
	2	Ymse inntekter	20 000	
	3	Salgsinntekter	1 430 000	
3901		Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 901)		
	1	Patentavgifter	119 000 000	
	2	Varemerkeavgifter	45 000 000	
	3	Mønsteravgifter	2 200 000	
	4	Forskjellige avgifter	4 700 000	
	5	Inntekt av informasjonstjenester	7 400 000	
	6	Diverse inntekter	100 000	
3902		Justervesenet (jf. kap. 902)		
	1	Justergebyrer	42 100 000	
	3	Kontroll- og godkjenningssgebyr	7 800 000	
	4	Oppdragsinntekter	1 750 000	
3903		Norsk Akkreditering (jf. kap. 903)		
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter	15 700 000	
3904		Brønnøysundregistrene (jf. kap. 904)		
	1	Gebyrinntekter	396 700 000	
	2	Oppdragsinntekter og andre inntekter	14 300 000	
3905		Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 905)		
	1	Oppdragsinntekter	11 900 000	
	2	Tilskudd til samfinansieringsprosjekter	24 200 000	
3906		Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (jf. kap. 906)		
	1	Produksjonsavgifter mv.	1 200 000	
3907		Sjøfartsdirektoratet (jf. kap. 907)		
	1	Gebyrer for skip og offshoreinstallasjoner i NOR	100 500 000	
	2	Maritime personellsertifikater	8 000 000	
	3	Diverse inntekter	100 000	
	4	Gebyrer for skip i NIS	40 000 000	
	5	Inntekter av velferdstiltak	3 300 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3908		Skipsregistrene (jf. kap. 908)		
	1	Gebyrer NOR	6 200 000	
	2	Gebyrer NIS	5 200 000	
3939		Støtte til skipsbygging (jf. kap. 939)		
	50	Tilbakeføring fra fond for støtte ved skipskontrakter	40 000 000	
3961		Selskaper under NHDs forvaltning (jf. kap. 2426 og 5609)		
	70	Garantiprovisjon, Statkraft SF	226 600 000	
	71	Garantiprovisjon, SIVA SF	4 900 000	
	72	Låneprovisjon, SIVA SF	3 400 000	
5325		Innovasjon Norge (jf. kap. 2421 og 5625)		
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000 000	
	70	Låne- og garantiprovisjoner	52 400 000	
5609		Renter fra selskaper under NHDs forvaltning (jf. kap. 2426 og 3961)		
	80	Renter, SIVA SF	46 800 000	
	81	Renter, Statkraft SF	51 600 000	
		Totale inntekter		1 291 100 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 1	kap. 3900 postene 1 og 2
kap. 900 post 21	kap. 3900 post 2
kap. 901 post 1	kap. 3901 postene 1, 2 og 6
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 4
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 905 post 21	kap. 3905 postene 1 og 2
kap. 907 post 1	kap. 3907 post 3
kap. 907 post 21	kap. 3907 post 5
kap. 907 post 22	kap. 3907 post 3

III

Tap på garantier

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 uten bevilgning kan utgiftsføre fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverniltak til NOAH Holding AS under kap. 945 NOAH Holding AS, post 70 Dekning av garantiansvar for miljøvernlån.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005:

1. kan utgiftsføre utbetalinger knyttet til utførte pålagte miljøiltak etter virksomheten i Raufoss ASA innenfor gitt garantiramme på 50 mill. kroner uten bevilgning

under nytt kap. 960 Raufoss ASA, post 71 Refusjon for miljøiltak.

2. får forlenget fullmakt til å utgiftsføre kjøp av aksjer i DnB NOR ASA uten bevilgning under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 96 Aksjer, slik at den statlige eierandelen i DnB NOR kan utgjøre 34 pst.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
2421		Innovasjon Norge	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter.....	100 mill. kroner

2. gi Eksportfinans ASA tilsagn om statlig dekning av framtidig underskudd på avregningskontoen for eksisterende eksportkredittordning, den såkalte 108-ordningen. Fullmakten gjelder for samlede framtidige underskudd som oppstår som følge av tilsagn om lån fram til 31. desember 2005. Fullmakten har som forutsetning at:

- Eksportfinans ASA fram til 31. desember 2005 kan gi tilsagn om lån ved eksport av kapitalvarer og skip til de gunstigste rentevilkår og kredittider som OECD (Consensus-reglene) tillater.
- de enkelte innlån til Eksportfinans ASA under ordningen må godkjennes av Nærings- og handelsdepartementet. Nærings- og handelsdepartementet kan for øvrig utarbeide nærmere retningslinjer for ordningen.

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger o.l. utover gitt bevilgning under kap. 900 Nærings- og handelsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

VII

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 40 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 400 mill. kroner.

VIII

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan:

- gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 60 000 000 spesielle trekkrettigheter (SDR) overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet kapittel III.
- inngå avtaler om forsikringsansvar under ny beredskapsordning for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nytt og gammelt ansvar på 1 000 mill. kroner.

IX

Utlånsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende risikolån på inntil 100 mill. kroner.

X

Fullmakter vedrørende Norsk Romsenter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan gi Norsk Romsenter fullmakt til å:

- selge andeler i selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler, og kjøpe andeler i nye selskaper. benytte utbytte fra selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler og inntekter fra salg av andeler i slike selskaper til romrelatert virksomhet, herunder kjøp av andeler i nye selskaper.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 81 mot 15 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.04.38)

Presidenten: Det skal så voteres over innstillingens forslag til vedtak.

Komiteen hadde innstillet:

A

Rammeområde 9 (Næring)

I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
900		Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 3900)		
	1	Driftsutgifter	133 700 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	31 050 000	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	17 500 000	
	72	Tilskudd til beredskapsordninger	3 700 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
901		Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 3901)		
	1	Driftsutgifter	180 700 000	
902		Justervesenet (jf. kap. 3902)		
	1	Driftsutgifter	70 050 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 750 000	
903		Norsk Akkreditering (jf. kap. 3903)		
	1	Driftsutgifter	17 800 000	
904		Brønnøysundregistrene (jf. kap. 3904)		
	1	Driftsutgifter	186 400 000	
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen, <i>kan overføres</i>	53 700 000	
905		Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 3905)		
	1	Driftsutgifter	104 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	36 100 000	
906		Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (jf. kap. 3906)		
	1	Driftsutgifter	10 500 000	
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	4 500 000	
907		Sjøfartsdirektoratet (jf. kap. 3907)		
	1	Driftsutgifter	225 800 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 200 000	
	22	Flytteutgifter, <i>kan overføres</i>	48 100 000	
908		Skipsregistrene (jf. kap. 3908)		
	1	Driftsutgifter	8 900 000	
909		Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	130 000 000	
	71	Tilskudd til fergereederier i utenriksfart i NOR, <i>overslagsbevilgning</i>	315 000 000	
	72	Tilskudd til offshorefartøyer i NOR, <i>overslagsbevilgning</i>	615 000 000	
910		Støtte til utkantbutikker		
	71	Nærbutikkstøtte	2 500 000	
912		Bedriftsrettet informasjonsformidling		
	70	Tilskudd	13 150 000	
913		Standardisering		
	70	Tilskudd	25 000 000	
922		Romvirksomhet		
	50	Norsk Romsenter	29 000 000	
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	88 900 000	
	71	Internasjonal romvirksomhet	176 300 000	
	72	Nasjonale følgemidler	23 600 000	
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	14 500 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
929		Bedriftsrettet kompetanseoverføring		
	70	Tilskudd	16 900 000	
934		Internasjonaliseringstiltak		
	70	Eksportfremmende tiltak, <i>kan overføres</i>	11 900 000	
	73	Støtte ved kapitalvareeksport	40 100 000	
937		Reiselivstiltak		
	71	Tilskudd til Svalbard Reiseliv AS	2 000 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap (jf. kap. 3950 og 5656)		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 500 000	
953		Kings Bay AS		
	70	Tilskudd	13 000 000	
1508		Spesielle IT-tiltak		
	21	Senter for informasjonssikring, <i>kan overføres</i>	1 965 000	
	22	Samordning av IT-politikken, <i>kan overføres</i>	8 375 000	
	50	Tilskudd til høyhastighetskommunikasjon, <i>kan overføres</i>	69 092 000	
	70	Tilskudd til elektronisk samhandling og forenkling av forretningsprosesser	1 400 000	
1509		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	7 500 000	
2421		Innovasjon Norge (jf. kap. 5325 og 5625)		
	50	Innovasjon – prosjekter, fond	85 000 000	
	51	Tapsfond, såkornkapitalfond	237 500 000	
	70	Bedriftsutvikling og administrasjon	310 000 000	
	71	Internasjonalisering, profilering og innovasjon – programmer, <i>kan overføres</i>	248 600 000	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres</i>	157 500 000	
	74	Tilskudd til dekning av tap på eldre lån og garantier	600 000	
	78	Administrasjonsstøtte for distriktsrettede såkornfond	3 300 000	
		Totale utgifter		<u>3 801 632 000</u>
I n n t e k t e r				
3900		Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 900)		
	1	Salgsinntekter fra beredskapslagre	1 600 000	
	2	Ymse inntekter	20 000	
	3	Salgsinntekter	1 430 000	
3901		Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 901)		
	1	Patentavgifter	119 000 000	
	2	Varemerkeavgifter	45 000 000	
	3	Mønsteravgifter	2 200 000	
	4	Forskjellige avgifter	4 700 000	
	5	Inntekt av informasjonstjenester	7 400 000	
	6	Diverse inntekter	100 000	
3902		Justervesenet (jf. kap. 902)		
	1	Justergebyrer	42 100 000	
	3	Kontroll- og godkjenningssgebyr	7 800 000	
	4	Oppdragsinntekter	1 750 000	
3903		Norsk Akkreditering (jf. kap. 903)		
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter	15 700 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3904		Brønnøysundregistrene (jf. kap. 904)		
	1	Gebyrinntekter	396 700 000	
	2	Oppdragsinntekter og andre inntekter	14 300 000	
3905		Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 905)		
	1	Oppdragsinntekter	11 900 000	
	2	Tilskudd til samfinansieringsprosjekter	24 200 000	
3906		Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (jf. kap. 906)		
	1	Produksjonsavgifter mv.	1 200 000	
3907		Sjøfartsdirektoratet (jf. kap. 907)		
	1	Gebyrer for skip og offshoreinstallasjoner i NOR	100 500 000	
	2	Maritime personellsertifikater	8 000 000	
	3	Diverse inntekter	100 000	
	4	Gebyrer for skip i NIS	40 000 000	
	5	Inntekter av velferdstiltak	3 300 000	
3908		Skipsregistrene (jf. kap. 908)		
	1	Gebyrer NOR	6 200 000	
	2	Gebyrer NIS	5 200 000	
3939		Støtte til skipsbygging (jf. kap. 939)		
	50	Tilbakeføring fra fond for støtte ved skipskontrakter	40 000 000	
3961		Selskaper under NHDs forvaltning (jf. kap. 2426 og 5609)		
	70	Garantiprovisjon, Statkraft SF	226 600 000	
	71	Garantiprovisjon, SIVA SF	4 900 000	
	72	Låneprovisjon, SIVA SF	3 400 000	
5325		Innovasjon Norge (jf. kap. 2421 og 5625)		
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000 000	
	70	Låne- og garantiprovisjoner	52 400 000	
5609		Renter fra selskaper under NHDs forvaltning (jf. kap. 2426 og 3961)		
	80	Renter, SIVA SF	46 800 000	
	81	Renter, Statkraft SF	51 600 000	
		Totale inntekter		1 291 100 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 1	kap. 3900 postene 1 og 2
kap. 900 post 21	kap. 3900 post 2
kap. 901 post 1	kap. 3901 postene 1, 2 og 6
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 4
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 905 post 21	kap. 3905 postene 1 og 2
kap. 907 post 1	kap. 3907 post 3
kap. 907 post 21	kap. 3907 post 5
kap. 907 post 22	kap. 3907 post 3

III

Tap på garantier

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 uten bevilgning kan utgiftsføre fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverntiltak til NOAH Holding AS under kap. 945 NOAH Holding AS, post 70 Dekning av garantiansvar for miljøvernlån.

IV

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.

V

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005:

1. kan utgiftsføre utbetalinger knyttet til utførte pålagte miljøtiltak etter virksomheten i Raufoss ASA innenfor gitt garantiramme på 50 mill. kroner uten bevilgning under nytt kap. 960 Raufoss ASA, post 71 Refusjon for miljøtiltak.
2. får forlenget fullmakt til å utgiftsføre kjøp av aksjer i DnB NOR ASA uten bevilgning under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 96 Aksjer, slik at den statlige eierandelen i DnB NOR kan utgjøre 34 pst.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
2421		Innovasjon Norge	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter	100 mill. kroner

2. gi Eksportfinans ASA tilsagn om statlig dekning av framtidig underskudd på avregningskontoen for eksisterende eksportkredittordning, den såkalte 108-ordningen. Fullmakten gjelder for samlede framtidige underskudd som oppstår som følge av tilsagn om lån fram til 31. desember 2005. Fullmakten har som forutsetning at:

- a) Eksportfinans ASA fram til 31. desember 2005 kan gi tilsagn om lån ved eksport av kapitalvarer og skip til de gunstigste rentevilkår og kredittider som OECD (Consensus-reglene) tillater.
- b) de enkelte innlån til Eksportfinans ASA under ordningen må godkjennes av Nærings- og handelsdepartementet. Nærings- og handelsdepartementet kan for øvrig utarbeide nærmere retningslinjer for ordningen.

ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 400 mill. kroner.

IX

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 60 000 000 spesielle trekkrettigheter (SDR) overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under ny beredskapsordning for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nytt og gammelt ansvar på 1 000 mill. kroner.

VII

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger o.l. utover gitt bevilgning under kap. 900 Nærings- og handelsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

X

Utlånsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende risikolån på inntil 100 mill. kroner.

VIII

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 40 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total

XI

Fullmakter vedrørende Norsk Romsenter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan gi Norsk Romsenter fullmakt til å:

1. selge andeler i selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler, og kjøpe andeler i nye selskaper.

2. benytte utbytte fra selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler og inntekter fra salg av andeler i slike selskaper til romrelatert virksomhet, herunder kjøp av andeler i nye selskaper.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 50 mot 47 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 15.05.08)

Presidenten: Presidenten antar at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ønsker å stemme imot.

Videre var innstillet:

B Rammeområde 10 (Fiskeri) I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1000		Fiskeri- og kystdepartementet (jf. kap. 4000)		
	1	Driftsutgifter	79 500 000	
	70	Tilskudd diverse formål, <i>kan overføres</i>	500 000	
	71	Tilskudd til kystkultur, <i>kan overføres</i>	1 550 000	
1001		Deltakelse i internasjonale organisasjoner		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	6 870 000	
1030		Fiskeridirektoratet (jf. kap. 4030)		
	1	Driftsutgifter	252 800 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 620 000	
1050		Diverse fiskeriformål (jf. kap 4050)		
	71	Sosiale tiltak, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
	74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	2 140 000	
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
	76	Tilskudd til strukturtiltak for kapasitetstilpasning, <i>kan overføres</i>	70 000 000	
	78	DNA-register for vågehval, <i>kan overføres</i>	650 000	
	79	Informasjon ressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	1 350 000	
2415		Innovasjon Norge, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak		
	73	Rentestøtte stønadslån	30 000	
	75	Marint innovasjonsprogram, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
		Totale utgifter		478 010 000
		Inntekter		
4000		Fiskeri- og kystdepartementet (jf. kap. 1000)		
	1	Refusjoner	10 000	
4030		Fiskeridirektoratet (jf. kap. 1030)		
	1	Oppdragsinntekter	10 000	
	2	Salg av registre, diverse tjenester	80 000	
	4	Fangstinntekter overvåkingsprogrammet	10 000	
	5	Gebyr kjøperregistrering	440 000	
	6	Tvangsmulkt oppdrettsvirksomhet	670 000	
	8	Gebyr havbruk	18 910 000	
	9	Gebyr Merkerregisteret	19 650 000	
	12	Gebyr ervervstillatelse	2 860 000	
	14	Refusjoner	10 000	
	20	Tvangsmulkt og overtredelsesgebyr i fiskeflåten	10 000	
	21	Kontrollavgift fiskeflåten	20 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
4050		Diverse fiskeriformål (jf. kap. 1050)		
	1	Strukturavgift for kapasitetstilpasning i fiskeflåten	35 000 000	
		Totale inntekter		97 660 000

II

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1050 post 76	kap. 4050 post 1

III

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2005 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1050		Diverse fiskeriformål	
	76	Tilskudd til strukturtiltak for kapasitetstilpasning	6 mill. kroner

IV

Strukturavgift

Stortinget samtykker i at strukturavgiften på første-håndsomsetning av fisk i 2005 settes til 0,35 pst. av første-håndsverdi av landet fisk i 2005.

Presidenten: Presidenten antar at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet også her ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 50 mot 47 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 15.05.52)

Videre var innstillet:

C

**Rammeområde 11
(Landbruk)**

I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1100		Landbruks- og matdepartementet (jf. kap. 4100)		
	1	Driftsutgifter	116 470 000	
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, kan overføres, kan nyttes under post 50	5 203 000	
	50	Store utstyrskjøp og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	221 000	
	70	Tilskudd til driften av Staur gård	200 000	
1112		Forvaltningsstøtte, utviklingsoppgaver og kunnskaps- utvikling m.m.		
	50	Forvaltningsstøtte og utviklingsoppgaver, Veterinærinstituttet ...	65 285 000	
	51	Forvaltningsstøtte, utvikling og kunnskapsformidling, Planteforsk	42 079 000	
	52	Støtte til fagsentrene, Planteforsk	13 981 000	
1115		Mattilsynet (jf. kap. 4115)		
	1	Driftsutgifter	1 093 685 000	
	70	Tilskudd til veterinær beredskap	68 882 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
1138		Støtte til organisasjoner		
	70	Støtte til organisasjoner, <i>kan overføres</i>	17 100 000	
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer		
	70	Tilskudd til miljø- og ressurstiltak, <i>kan overføres</i>	14 162 000	
	71	Tilskudd til generessursforvaltning, <i>kan overføres</i>	16 634 000	
1141		Kjøp av forvaltningsstøtte innen miljø- og næringstiltak i landbruket		
	50	Forvaltningsstøtte, næringsøkonomisk dokumentasjon og analyse	20 066 000	
	51	Forvaltningsstøtte, utvikling og kunnskapsformidling i skogbruket	13 883 000	
1143		Statens landbruksforvaltning (jf. kap. 4143)		
	1	Driftsutgifter	149 579 000	
	70	Tilskudd til beredskap i kornsektoren, <i>kan overføres</i>	1 071 000	
	71	Tilskudd til små slakteri, <i>kan overføres</i>	4 239 000	
	72	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	302 000	
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. ved tiltak mot dyre- og plantesykdommer, <i>overslagsbevilgning</i>	39 103 000	
	74	Tilskudd til prosjekt innen planteforedling og oppformering, <i>kan overføres</i>	11 267 000	
	75	Tilskudd til matkorn, <i>overslagsbevilgning</i>	113 120 000	
1144		Ressursforvaltning og miljøtiltak i landbruket		
	77	Miljørettet prosjektarbeid m.m., <i>kan overføres</i>	7 313 000	
1145		Jordskifterettene (jf. kap. 4145)		
	1	Driftsutgifter	148 923 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 068 000	
1146		Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (jf. kap. 4146)		
	1	Driftsutgifter	82 454 000	
1147		Reindriftsforvaltningen (jf. kap. 4147)		
	1	Driftsutgifter	37 104 000	
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 232 000	
	70	Tilskudd til fjellstuer	659 000	
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	11 502 000	
1148		Naturskade – erstatninger og sikring		
	70	Tilskudd til sikringstiltak m.m., <i>kan overføres</i>	8 089 000	
	71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	60 000 000	
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket		
	50	Tilskudd til Landbrukets Utviklingsfond (LUF)	295 500 000	
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 170 000	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	37 500 000	
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (jf. kap. 4150)		
	50	Fondsavsetninger	296 700 000	
	70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	208 000 000	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 958 300 000	
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	6 482 285 000	
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	225 110 000	
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 597 354 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
1151		Til gjennomføring av reindrifftsavtalen		
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	33 500 000	
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	5 800 000	
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	53 900 000	
	79	Velferdsordninger	1 800 000	
1161		Statskog SF – forvaltningsdrift		
	70	Tilskudd til forvaltningsdrift	16 922 000	
	73	Avviklingskostnader	232 000	
	75	Oppsyn i statsallmenninger	6 929 000	
		Totale utgifter		<u>13 390 878 000</u>
I n n t e k t e r				
4100		Landbruks- og matdepartementet (jf. kap. 1100)		
	1	Refusjoner m.m.	429 000	
4115		Mattilsynet (jf. kap. 1115)		
	1	Gebyr og avgifter	736 926 000	
	2	Driftsinntekter og refusjoner mv.	1 000 000	
4143		Statens landbruksforvaltning (jf. kap. 1143)		
	1	Driftsinntekter m.m.	29 217 000	
4145		Jordskifterettene (jf. kap. 1145)		
	1	Saks- og gebyrinntekter	9 306 000	
	2	Sideutgifter	2 068 000	
4146		Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (jf. kap. 1146)		
	2	Driftsinntekter	28 641 000	
4147		Reindrifftsforvaltningen (jf. kap. 1147)		
	1	Refusjoner m.m.	30 000	
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (jf. kap. 1150)		
	80	Markedsordningen for korn	145 000 000	
		Totale inntekter		<u>952 617 000</u>

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2005 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1100 post 1	kap. 4100 post 1
kap. 1115 post 1	kap. 4115 post 2
kap. 1143 post 1	kap. 4143 post 1
kap. 1145 post 1	kap. 4145 post 1
kap. 1145 post 21	kap. 4145 post 2
kap. 1146 post 1	kap. 4146 post 2
kap. 1147 post 1	kap. 4147 post 1

2. overskride kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Store utstyrskjøp og vedlikehold, med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom.

Ubrukte merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2005 kan overskride bevilgningen under kap. 1147 Reindriftsforvaltningen, post 1 Driftsutgifter, med inntil 0,5 mill. kroner i sammenheng med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2005 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade – erstatninger og sikring	
	70	Tilskudd til sikringstiltak m.m.	2 mill. kroner
	71	Naturskade, erstatninger	41 mill. kroner

V

Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2005 kan selge innkjøpt og opprinnelig stats-eiendom for inntil 5 mill. kroner.

VI

Avgifter på matproduksjon (kap. 4115)

a) Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2005 kan oppkreve matproduksjonsavgifter begrenset oppad til følgende satser:

1. Avgift på norskprodusert kjøtt med en sats på kr 0,45 pr. kg.
2. Avgift på andre norskproduserte animalia med en sats på 1,76 prosent.
3. Avgift på norskproduserte vegetabilier med en sats på 0,80 prosent.
4. Avgift på fisk landet fra EØS-fartøy med en sats på kr 14,20 pr. mottatt tonn råstoff.
5. Avgift på fisk landet fra tredjelandsfartøy med en sats på kr 29,70 pr. mottatt tonn.
6. Avgift på fisk tatt om bord på norsk fabrikkfartøy eller omlastet til utenlandsk fartøy med en sats på kr 14,20 pr. mottatt tonn.
7. Avgift på produksjon av oppdrettsfisk med en sats på kr 14,20 pr. mottatt tonn fisk til slakting.
8. Avgift på innfrysing av fisk med en sats på kr 1,30 pr. mottatt tonn.
9. Avgift på fisk som skal benyttes til mel og olje med en sats på kr 1,90 pr. mottatt tonn.
10. Avgift på importerte fisk og fiskevarer med en sats på kr 14,20 pr. tonn.
11. Avgift på importerte råvarer, unntatt fisk og fiskevarer, med en sats på 1,29 pst.
12. Avgift på importerte ferdigvarer og halvfabrikata, unntatt fisk og fiskevarer, med en sats på 0,80 pst.

b) Avgiftene skal dekke kostnader ved tilsyn og kontroll. Avgiftene oppkreves i henhold til lov om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 21, lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern § 30a, lov 4. desember 1992 nr. 130 om husdyravl § 6a og lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell § 37a.

Presidenten: Presidenten antar at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet også her ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 50 mot 47 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 15.06.20)

Presidenten: Da gjenstår det å votere over rammeuavhengige vedtak, og det blir votert først over I, II og IV.

Komiteen hadde innstillet:

D

Rammeuavhengige vedtak

I

Stortinget ber Regjeringen videreføre gjeldende ordninger for nettolønn på utenlandsferjene i NOR utover 1. januar 2006.

II

Stortinget ber Regjeringen fremlegge en egen sak til Stortinget i løpet av våren 2005 om BaneTele, herunder eierskap og BaneTeles rolle i bredbåndsutbyggingen.

IV

Stortinget ber Regjeringen nedsette et utvalg som skal vurdere de særskilte rederiskattereglene i Norge. Stortinget forutsetter at dette arbeidet gjennomføres i et tempo som gjør det mulig for Stortinget å vedta ny lovgivning i god tid før implementering av ESAs reviderte retningslinjer «Aid to Maritime Transport», som er 30. juni 2005. Stortinget legger til grunn at det politiske handlingsrommet for ivaretagelse av norske interesser utnyttes fullt ut og at norsk rederinærings skattemessige rammevilkår kommer tilnærmet på linje med EU- nivå.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet står bak disse romertallene.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble med 51 mot 46 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.06.48)

Presidenten: Det blir så votert over III og V.

Komiteen hadde innstillet:

III

Stortinget ber Regjeringen gjenopprette Fiskeridirektoratets tipstelefon.

V

Stortinget ber Regjeringa i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2005 vurdere også å opprette et landsdekkende såkornfond lagt til Universitetet i Tromsø slik at den nye såkornordninga omfatter alle universitetsbyene.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet står bak disse romertallene.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble med 51 mot 46 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.07.13)

Votering i sak nr.2

Komiteen hadde innstillet:

I

Stortinget samtykkjer i at Noreg ratifiserer avtale av 19. mai 2004 mellom Norge og Sverige om endring av protokoll av 25. mars 1981 om opprettelse av et fond for svensk-norsk industrielt samarbeid.

II

I statsbudsjettet for 2004 blir det gjort følgjande endringar:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
U t g i f t e r :			
2421		Innovasjon Norge	
	53 (ny)	Program for næringslivsamarbeid, fond, vert forhøyd med	<u>10 000 000</u>
I n n t e k t e r :			
3900		Nærings- og handelsdepartementet	
	72 (ny)	Tilbakeføring av grunnkapital frå Svensk-Norsk Industrifond, vert forhøyd med	10 000 000

III

Stortinget samtykkjer i at aktivert kapital i statens kapitalrekneskap, ved avvikling av Svensk-Norsk Industrifond, vert sett ned frå 52,7 mill. kroner til 0 ved korrigering mot konto for forskyving i balansen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten er det satt fram tre forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Grethe Fosslø på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet
- forslag nr. 3, fra Øystein Hedstrøm på vegne av Fremskrittspartiet.

Det voteres først over forslag nr. 3 fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Kap. 950 post 95 Aksjekapital Argentum fondsinvesteringer AS, bevilges med kr 1 800 000 000.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 84 mot 13 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.08.09)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 1 og 2, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«Tallet på distriktsrettede såkornfond blir utvidet fra 4 til 8.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at de distriktsbaserte såkornfondene gjøres operative så snart som mulig.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble med 63 mot 33 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.08.27)

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2004 gjerer fylgjande endringar:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
900		Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 3900)	
	70	Tilskot til internasjonale organisasjonar, blir redusert med ..... frå kr 16 000 000 til kr 13 000 000	3 000 000
920		Noregs forskingsråd	
	50	Tilskot, blir redusert med ..... frå kr 860 500 000 til kr 856 800 000	3 700 000
922		Norsk Romsenter	
	50	Tilskot, blir auka med ..... frå kr 274 000 000 til kr 278 700 000	4 700 000
950		Forvaltning av statleg eigarskap (jf. 3950 og 5656)	
(ny)	70	Tilskot til pensjonar for tidlegare Raufoss-tilsette, <i>kan overførast</i> , blir løyv med	42 000 000
(ny)	91	Eigenkapital Statkraft SF, blir løyv med	4 000 000 000
2421		Innovasjon Noreg (jf. 5325 og 5625)	
	50	Nyskaping, fond, blir auka med ..... frå kr 210 050 000 til kr 248 050 000	38 000 000
	51	Tapsfond, såkornkapitalfond, blir redusert med ..... frå kr 100 000 000 til kr 75 000 000	25 000 000
(ny)	77	Tilskot til oppbygging av eigenkapital under lågrisikolåneordninga, blir løyv med	39 600 000
	90	Lån frå statskassa til utlånsverksemd, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med ..... frå kr 30 350 000 000 til kr 34 750 000 000	4 400 000 000
	91	Lån til såkornkapitalfond, blir redusert med ..... frå kr 400 000 000 til 300 000 000	100 000 000
2426		SIVA SF (jf. kap. 3961 og 5609)	
	90	Lån, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med ..... frå kr 205 000 000 til kr 150 000 000	55 000 000
(ny)	95	Eigenkapital, blir løyv med	90 000 000
I n n t e k t e r :			
3900		Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 900)	
	3	Salsinntekter, blir redusert med ..... frå kr 1 500 000 til kr 320 000	1 180 000
3901		Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 901)	
	1	Patentavgifter, blir redusert med ..... frå kr 113 400 000 til kr 110 100 000	3 300 000
	2	Varemerkeavgifter, blir redusert med ..... frå kr 47 400 000 til kr 44 400 000	3 000 000
	3	Mønsteravgifter, blir auka med ..... frå kr 2 100 000 til kr 2 500 000	400 000
	4	Ymse avgifter, blir redusert med ..... frå kr 8 100 000 til kr 2 600 000	5 500 000
	5	Inntekt av informasjonstenester, blir redusert med ..... frå kr 7 400 000 til kr 5 800 000	1 600 000
3904		Brønnøysundregistra (jf. kap. 904)	
	1	Gebyrinntekter, blir auka med ..... frå kr 370 700 000 til kr 400 700 000	30 000 000
3939		Støtte til skipsbygging (jf. kap. 939)	
(ny)	52	Tilbakeføring frå fond for ein avgrensa ordning for støtte ved skipskontraktar, blir løyv med	42 400 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
3950		Forvaltning av statleg eigarskap (jf. kap. 950 og 5656)	
(ny)	80	Sal av aksjar i SND Invest AS, blir løyvd med	23 000 000
	95	Tilbakeføring av Statens Bankinvesteringsfond, blir auka med	43 733 000
		frå kr 11 114 820 000 til kr 11 158 553 000	
	96	Sal av aksjar, blir redusert med	10 000 000
		frå kr 9 597 100 000 til kr 9 587 100 000	
3961		Selskap under NHD si forvaltning	
	70	Garantiprovisjon, Statkraft SF, blir redusert med	19 500 000
		frå kr 255 000 000 til kr 235 500 000	
	92	Avdrag på uteståande fordringar, SIVA SF, blir auka med	35 000 000
		frå kr 205 000 000 til kr 240 000 000	
5325		Innovasjon Noreg, (jf. kap. 2421 og 5625)	
	90	Avdrag på uteståande fordringar, blir auka med	5 640 000 000
		frå kr 30 235 000 000 til kr 35 875 000 000	
5343		Statens varekrigsforsikring	
	50	Avvikling, blir auka med	5 700 000
		frå kr 160 000 000 til kr 165 700 000	
5609		Renter frå selskap under NHD si forvaltning (jf. kap. 2426 og 3961)	
	81	Renter, Statkraft SF, blir auka med	1 500 000
		frå kr 77 600 000 til kr 79 100 000	
5656		Aksjar i selskap under NHD si forvaltning (jf. kap. 950 og 3950)	
	80	Utbyte, blir auka med	9 000 000
		frå kr 7 572 000 000 til kr 7 581 000 000	

Presidenten: Det vil bli votert over alle kapitler og poster med unntak av kap. 950 ny post 91.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det blir så votert over kap. 950 ny post 91. Det er her Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet som står bak innstillingen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble med 51 mot 46 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.09.16)

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2004 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
1100		Landbruks- og matdepartementet	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	370 000
		fra kr 113 697 000 til kr 114 067 000	
	71 (ny)	Tilskudd til Norsk Hestesenter, bevilges med	5 000 000
1115		Mattilsynet	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	7 100 000
		fra kr 1 173 596 000 til kr 1 180 696 000	
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	
	70	Tilskudd til genressurser, miljø- og ressursregistreringer, <i>kan overføres,</i> nedsettes med	120 000
		fra kr 23 496 000 til kr 23 376 000	
1141		Kjøp av forvaltningsstøtte innen miljø- og næringstiltak i landbruket	
	51	Forvaltningsstøtte, utvikling og kunnskapsformidling i skogbruket, Skogforsk, nedsettes med	250 000
		fra kr 13 326 000 til kr 13 076 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
1143		Statens landbruksforvaltning	
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. ved tiltak mot dyre- og plantesykdommer, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 39 848 000 til kr 51 848 000	12 000 000
1148		Naturskade – erstatninger og sikring	
	71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 66 000 000 til kr 76 000 000	10 000 000
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 944 200 000 til kr 1 988 500 000	44 300 000
I n n t e k t e r :			
4100		Landbruks- og matdepartementet	
	41 (ny)	Salg av eiendom til Norsk Hestesenter, bevilges med	5 000 000
4115		Mattilsynet	
	1	Gebyr- og analyseinntekter m.m., nedsettes med ..... fra kr 782 206 000 til kr 744 406 000	37 800 000
	2	Øvrige driftsinntekter, forhøyes med ..... fra kr 3 000 000 til kr 7 000 000	4 000 000
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	80	Markedsordningen for korn, nedsettes med ..... fra kr 145 000 000 til kr 75 000 000	70 000
5545		Miljøavgifter i landbruket	
	71	Miljøavgift, plantevernmidler, forhøyes med ..... fra kr 40 000 000 til kr 75 000 000	35 000 000
5571		Totalisatoravgift	
	70	Avgift, nedsettes med ..... fra kr 92 500 000 til kr 90 500 000	2 000 000

II

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2004 kan gi tilsagn utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
1148	71	Naturskade, erstatninger	76 000 000

III

Fullmakt til salg av eiendommen Starum

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2004 gis fullmakt til salg av eiendommen Starum i samsvar med redegjørelsen i St.prp. nr. 27 (2004-2005), jf. kap. 1100 post 71 og kap. 4100 post 41.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Vi er da ferdig med sakene nr. 1–4, og starter møtet kl. 18 med sak nr. 5.

Møtet hevet kl. 15.10.

Møte torsdag den 9. desember kl. 18

President: Kjell Engebretsen

Dagsorden:

De gjenstående sakene på dagens kart (nr. 27)

Sak nr. 5

Redegjørelse av olje- og energiministeren om status for kostnader og fremdrift for Snøhvitprosjektet

Statsråd Thorhild Widvey [18:03:32]: Snøhvit-utbyggingen ble behandlet i Stortinget den 7. mars 2002, og et bredt flertall i Stortinget sluttet opp om utbyggingen. Kostnadsrammen for prosjektet da det ble vedtatt, var på 39,5 milliarder kr.

Stortinget ble første gang orientert om mulige kostnadsøkninger for Snøhvit-prosjektet i desember 2002. Økningene ble da anslått til 5,8 milliarder kr, slik at toalkostnad for prosjektet økte til 45,3 milliarder kr.

Min forgjenger, Einar Steensnæs, informerte Stortinget i juni i år om at man forventet en ytterligere kostnadsøkning på 4–6 milliarder kr og en mulig forsinkelse i oppstart av regulære gassleveranser på 6–12 måneder. Det ble samtidig varslet at man ville komme tilbake til Stortinget når resultatene av Statoils vurdering av kostnadene og framdrift forelå.

Statoils oppdaterte anslag viser nå en kostnadsøkning på 6 milliarder kr, dvs. at totale kostnader blir 51,3 milliarder kr, mens forsinkelsen av regulære gassleveranser forventes å bli 6 måneder. Statoil sier for øvrig at prosjektet fremdeles tilfredsstillende Statoils avkastningskrav, selv om lønnsomheten nå er redusert.

Som tidligere statsråd Steensnæs meddelte Stortinget i juni, har departementet avholdt jevnlig møter med Statoil for å holdes orientert om utviklingen. Departementet gav Stortinget en orientering om foreløpig status i proposisjonen om nysaldering av statsbudsjettet for 2004.

Statoil har orientert departementet om tiltak som er gjennomført for å sikre framdrift og begrense kostnadsoverskridelsene. I juni forklarte Statoil deler av kostnadsoverskridelsene med problemer med kjølekompressorer som ikke møtte Statoils krav. Dette problemet er nå løst. Statoil opplyser videre at de har gjennomført en rekke tiltak hos hovedkontraktør og hovedverksted, bl.a. bemanningsøkning og bedre oppfølging. Disse tiltakene har ført til bedre prioritering av arbeidet hos hovedkontraktør og derved mindre forsinkelser i leveransene til byggestedene. Ved hovedverkstedet har tiltakene ifølge Statoil ført til bedre arbeidsforhold og lettere tilgang til lekteren, hvor prosessanlegget bygges, noe som igjen har gitt en økning i ukentlig gjennomført arbeidsmengde ved verftet. Selv om tiltakene har hatt effekt, understreker Statoil at det vil være nødvendig med nøye oppfølging også i den videre prosessen.

Statoil opplyser at hovederfaringene de har fått fra Snøhvit-prosjektet, er at arbeidet i tidlig fase av et pro-

sjekt må vektlegges og tilføres enda større ressurser enn det som her er blitt gjort. Statoil understreker viktigheten av å ha et mer bevisst forhold til teknisk modenhet for derved å få bedre oversikt over arbeidets omfang, og derigjennom mer realistiske planer. Statoil understreker videre viktigheten av å unngå endringer i designbasis underveis i prosjekteringen.

Jeg registrerer at Statoil har omorganisert sin prosjektvirksomhet for å sikre bedre kvalitetskontroll og tilstrekkelig modenhet før prosjektene blir godkjent. Statoil har også opprettet et nytt forretningsområde for å forsterke fokuseringen på og utviklingen av kompetansen innenfor prosjektgjennomføring.

Det er uheldig at Snøhvit-prosjektet blir forsinket, og at utbyggingen blir svært mye dyrere enn det som lå til grunn da Stortinget godkjente den. Snøhvit er et stort og komplisert prosjekt, med elementer av ny teknologi som er svært krevende å planlegge i detalj. Overskridelser av denne størrelsesorden er allikevel svært uheldig og burde vært unngått. Jeg registrerer at Statoil har lagt ned et stort arbeid med å ta tak i de problemene som har oppstått. Jeg forventer at de fortsetter denne innsatsen i den videre utbyggingsprosessen. Jeg vil fortsatt følge utviklingen i prosjektet nøye.

Presidenten: Under henvisning til forretningsordenens § 34 a vil presidenten nå foreslå at det åpnes for en kort kommentarrunde, begrenset til inntil 5 minutter fra hver partigruppe, og eventuelt en avsluttende merknad fra olje- og energiministeren.

– Ingen innvendinger er kommet mot dette, og det anses vedtatt.

Rolf Terje Klungland (A) [18:09:19]: Jeg vil starte med å takke statsråden for redegjørelsen.

Arbeiderpartiet advarte høsten 2002 mot å velge Dragados-verftet framfor Aker Kværner i Egersund. Anbudet fra Egersund lå 40 pst. over Dragados-verftet. Den store prisforskjellen syntes vi på det tidspunkt var oppsiktsvekkende. Derfor bad vi også om at det ble satt i gang en undersøkelse om konkurransevilkårene. Nå viser det seg at Arbeiderpartiet hadde rett.

Overskridelsene i Snøhvit-prosjektet er nå oppe i 32 pst., og ennå er det tre kvart år igjen før installasjonen fra Dragados-verftet er ment å seile til Hammerfest.

Årsakene til overskridelsene er

- store forsinkelser
- sene leveranser
- feil rekkefølge i arbeidet
- sen mobilisering
- lav produktivitet
- mye av arbeidet må gjøres på nytt

Dette viser at det ikke bare er pris, men også gjennomføringsevne og -kraft som er avgjørende for et vellykket prosjekt.

Ut fra oppslag i media ser det ut til at Statoil har lært av denne affæren. Konsernsjef Helge Lund uttaler til Dagens Næringsliv den 6. desember 2004:

«Vi må kanskje inngå lengre og mer forpliktende partnerskap med noen for å løfte de tunge prosjektene.»

Og videre:

«Billige fabrikkkontrakter i utlandet har vist seg ikke å være så billige likevel.»

Arbeiderpartiet beklager at denne lærdommen har kostet mange norske arbeidsplasser. Vi forutsetter at læringseffekten også innbefatter statsråden, selv om det kan virke som om læringsevnen er på nivå med den norske skolen, som Regjeringen har ansvar for.

Snøhvit er på tross av overskridelsene et viktig industriprosjekt, spesielt for den nordlige landsdelen. Prosjektet har skapt optimisme og framtidstro i en landsdel som ellers sliter med stor arbeidsledighet. Vi forutsetter at statsråden har en tett oppfølging av prosjektet videre og holder Stortinget løpende orientert, og at tidsfrister og økonomiske rammer må holdes. Det forventes at prosjektstyringen er tilfredsstillende.

Leif Frode Onarheim (H) [18:12:24]: Jeg takker også statsråden for redegjørelsen.

Utviklingen i Snøhvit-prosjektet har dessverre ikke utviklet seg slik vi forutsatte med hensyn til investeringsramme. Prosjektet har nå blitt vesentlig dyrere enn Stortinget baserte sin innstilling på. Slike overskridelser er dårlig nytt, ikke minst for oss som sørget for at det ble flertall her på Stortinget for å gi tillatelse til dette prosjektet.

Likevel må vi konstatere at den redegjørelse vi i dag har fått, ikke inneholder overraskende nye momenter. I redegjørelsen til Stortinget i juni, som daværende statsråd Einar Steensnæs gav, ble det antydning av overskridelser i størrelsesorden 4–6 milliarder kr i andre runde, slik at den totale overskridelse fra opprinnelig kostnadsramme ville bli i underkant av 12 milliarder kr. Samtidig ble det antydning av en forsinkelse på opp til et år. Meldingen denne gang er at overskridelsen blir opp til det maksimale, mens forsinkelsen ikke blir så stor som antydning.

Jeg har tidligere fra denne talerstol påpekt viktigheten av at Statoil holder seg innenfor de anslag for investeringskostnader som ligger til grunn for et prosjekt. Dette er det grunn til å gjenta. Jeg vil oppfordre Statoils nye ledelse til å gå gjennom alle rutiner og kalkylesystemer for å sikre at fremtidige prosjekter vedtas på basis av kvalitetssikrede investeringskalkyler. Det må være slik at departement og storting kan stole på de investeringsbeløp som oppgis i søknader om utbygging. Jeg er for øvrig helt enig med konsernsjef Helge Lund i at langsiktig partnerskap med en del utvalgte leverandører antakelig er en bedre idé enn bare pris-shopping.

Når det er sagt – og det var nødvendig å få sagt det – vil jeg også gi klart uttrykk for at vi gleder oss over, og er imponert over, det fantastiske prosjekt som er under oppbygging på Melkøya. Et prosjekt med så mye ny teknologi, så mye ingeniørkunst og så mye god planlegging gir grunn til optimisme. Det er også betryggende å få forsikringer om at prosjektet på tross av overskridelsene er

lønnsomt med de priser man oppnår, og at den reviderte kalkylen blir omtalt som robust.

Snøhvit-prosjektet har vist hvordan nordområdene kan få ta del i vår petroleumsvirksomhet. En hektisk oppbyggingsfase har gitt store ringvirkninger, ikke bare til Hammerfest, men også til Finnmark. Optimisme, økte tjenestetilbud, ungdom som flytter tilbake til jobber i nord, og stor byggeaktivitet gir grunn til å glede seg. Det lover også godt for fremtiden at mange nordnorske bedrifter har ervervet ny kompetanse som kan gjøre dem konkurransedyktige for videre utvikling i Barentshavet.

I den korte debatten som antakelig nå følger etter statsrådens orientering, vil enkelte partier sikkert kjøre frem massiv kritikk både av Statoil, departementet og de partier som ønsker verdiskaping på vår sokkel. På tross av de kjedelige overskridelsene jeg kommenterte i starten av mitt innlegg, er Høyre svært glad for, og imponert over, at norske oljeselskap, norske leverandører, som står for store deler av leveransene, og det norske samfunn har blitt ledende i verden på offshoreteknologi, med stor fokusering på helse, miljø og sikkerhet. Et spenningsmoment i denne sak er hvordan den rød-grønne allianse håndterer Barentshavet generelt og Snøhvit-prosjektet spesielt. Det er ofte i den debatt vi har, ikke mye som peker mot et idyllisk samarbeid om petroleumsvirksomheten.

Øyvind Vaksdal (FrP) [18:16:09]: Jeg takker også statsråden for orienteringen.

Snøhvit-prosjektet er et teknologisk krevende prosjekt, der mye av de tekniske løsningene som skal brukes, ikke har vært i bruk eller skikkelig utprøvd tidligere. Dette vil helt klart være og har så langt vært en stor utfordring for utbygger, og kan nok forklare noe av de økonomiske overskridelsene.

Statoil har tidligere tatt selvkritikk på at prosjektet ikke var tilstrekkelig modent da det ble igangsatt. Dette har selvsagt også vært en medvirkende årsak til at vi nå dessverre ser ytterligere overskridelser.

Til tross for disse gjentatte overskridelsene ser vi heldigvis at det fortsatt er lønnsomhet i prosjektet, selv om den nå er redusert. Jeg vil også nevne at dette prosjektet har betydelige positive ringvirkninger for landsdelen totalt sett. Jeg forutsetter imidlertid at både Statoil og Regjeringen ser alvoret i situasjonen og sørger for at den økonomiske utviklingen i prosjektet blir brakt under kontroll, og at Stortinget holdes løpende orientert om utviklingen med hensyn til både framdriften og økonomien.

Hallgeir H. Langeland (SV) [18:17:41]: Drygt 11 milliarder kr. Krise i Finnmark. 11 milliarder kr er mykje pengar, det. Eg skulle gjerne hatt dei til noko anna. Dersom ein dividerer 11 milliarder kr på 73 000 finnmaringar, får ein eit etablerar- og nyskappingsstipend til finnmaringar på 150 000 kr pr. stk til å driva med alternativ næringsutvikling – vonleg berekraftig – berre på eit sånt beløp. Det fortel noko om kor store pengar me her snakkar om, og korleis me på ein måte berre lét milliard-

ane rulla utan å ta den styringa som SV har ønskt seg i denne saka.

Eg er einig med statsråden i at dette er uheldig og beklageleg, men det peiker litt tilbake på folk i denne sal. Statoil var eigentleg skeptisk til å byggja ut Snøhvit, og skatteregimet var ikkje godt nok. Så viste det seg då at stortingsfleirtalet både pressa på Statoil og fiksa skatten, i ein valkamp, og sørge for at det kom i gang. Så pådrivaren var ikkje selskapet sjølv, det var det Stortinget som var, fordi ein ikkje berre ville ha auka aktivitet, men også ville sørgja for at Barentshavet blei opna. Det bakteppet bør ikkje fleirtalet, som no sit med ei ekstrarekning, gløyma.

Det viktige poenget, trur eg, for stortingsfleirtalet, og Arbeidarpartiet og Høgre spesielt, var altså å få opna Barentshavet. No aukar aktiviteten der. No er «Eirik Raud» på veg, og det blir ein aktivitet der som set miljøet i Barentshavet i endå større fare enn det er. SV får f.eks. ikkje vita kva for kjemikaliar ein bruker i området.

Statoil blei privatisert av den nye ml-rørsla, som eg kalla det i den tida: marknadliberalistane, med Arbeidarpartiet, LO, Høgre og andre i spissen. Det førte til at når ein skulle velja leverandør innan verftsindustrien, var det slutt med at ein såg på samfunnsnytt. Då var det eit privatisert selskap, då skulle ein sjå på det som var billigast. Det var det som blei pådrivaren. Staten kunne ikkje som før aktivt styra dette selskapet. Altså gjekk oppdraga, som Arbeidarpartiets representant var inne på, ut av landet, norsk industri tapte, veldig mange arbeidsplassar blei lagde ned. Sjølv om SV var imot dette prosjektet, jobba me i andre omgang for å sørgja for at norsk verftsindustri skulle tena på dette. No har ein altså fått ei reking som viser at det å sjå etter pris ikkje nødvendigvis fører til det billigaste alternativet, når ekstrarekingane straumar på. Det må vera lærepengen også i denne saka.

Me har hatt Mongstad, me har hatt Åsgard, me har hatt Snøhvit. Og så spør ein seg sjølv: Har ein lært noko? Nei, det har eg inga tru på. Folk trur det er sånn at stortingsfleirtalet også framover kjem til å pressa på for å få oljeselskapa til å driva opp tempoet, fordi ein ikkje tenker langsiktig og på stabilitet i olje- og gassverksemda. Då må ein ha gjennomarbeidde planar. Då må ein altså ha utbyggingsplanar som ein er sikker på blir gjennomførte. Det som skjer no, er at stortingsfleirtalet pressar opp tempoet, og så har ein ikkje grundig nok gjennomarbeidde planar, eller «modne» planar, som det heiter på det språket ein bruker innan denne bransjen.

Eg er einig i det som Onarheim, Klungland og andre var inne på, at det at Helge Lund, den nye direktøren, no lover litt meir «troskap» overfor norsk industri, er positivt – absolutt. Men dei signala vil jo stå i strid med at ein skal velja det billigaste. Og det vil jo stå i strid med høgre-regjeringa sin politikk. Dei har berre ei tom verktøykasse, som ein ikkje kan styra med. Då må det vera vilje frå Regjeringa si side til å velja norsk industri framover.

Heilt til slutt: Onarheim gleder seg til å sjå spørsmålet knytt til den raud-grøne regjeringa. Då vil eg berre stela noko ein kollega frå eit anna parti har sagt: Den raud-grøne fare er betre enn den blå mare, utan verktøykasse.

Bror Yngve Rahm (KrF) [18:23:08]: Jeg tror nok at det er flere enn Onarheim som spør seg om hva den rød-grønne alliansen ville bety for utviklingen av nordområdene, dersom den situasjonen en gang skulle oppstå.

Jeg vil også få lov til å takke statsråden for hennes gjennomgang av og orientering om overskridelsene ved Snøhvit-prosjektet. Som statsråden sa i sitt innlegg, var det et bredt flertall i Stortinget som stilte seg bak utbyggingen av prosjektet våren 2002. Snøhvit er et enormt prosjekt, med store utfordringer. Det vil produsere gass i store mengder til markedet i mange år framover, det vil bringe store inntekter til den norske stat og gi betydelige positive ringvirkninger til en landsdel som sårt trenger til ny aktivitet, i tråd med det også Hallgeir H. Langeland ønsker.

Et utbyggingsprosjekt i denne størrelsesorden vil alltid ha en del usikkerhetslementer ved seg, og det er selvsagt flere årsaker til svikt i så vel framdrift som økonomi ved Snøhvit. Stortinget bør derfor ikke bli overrasket over at sprekke-dannelser kan inntreffe i et opplegg som er så omfattende som Snøhvit-prosjektet er, når det skal omsettes i praksis.

Det er imidlertid grunn til å reagere ved gjentatt svikt i planlegging, gjennomføring og påfølgende kostnads-overskridelser i det omfang vi nå er vitne til. At det tidligere ble varslet en mulig sprekk i størrelsesorden 4–6 milliarder kr, redegjort for av daværende statsråd Einar Steensnæs, gjør ikke situasjonen mindre alvorlig. Jeg vil minne om at dette heller ikke er første gang at et utbyggingsprosjekt sprekker kraftig på kostnadssiden. Utbyggerne må derfor vite å ta til etterretning det uakseptable i at dette skjer gang på gang.

Da Stortinget behandlet denne saken i 2002, lå det noen klare forutsetninger til grunn knyttet til økonomi og leveringsforpliktelser for gass. De økonomiske forutsetningene har sviktet, men samtidig er jeg glad for at Statoil likevel kan ivareta sine kontraktforpliktelser, av hensyn til vår tillit i markedet. Det er imidlertid grunn til å understreke at utbyggerne har et ansvar i forhold til de vedtak Stortinget har fattet, og de forutsetninger som lå til grunn for disse vedtakene.

Det kan ikke understrekes tydelig nok at Stortinget har forventninger til at alt som står i utbyggenes makt, nå blir gjort for å hindre ytterligere kostnadssprekk og endret framdrift for Snøhvit-prosjektet. Jeg tar til etterretning at prosjektet fortsatt har den nødvendige lønnsomhet ved seg, selv om robustheten selvsagt reduseres når utgiftssiden viser seg å bli så mye annerledes enn forutsatt og planlagt.

La meg til slutt få gi uttrykk for også en klar forventning til at den nye konsernledelsen evner å bringe prosjektet under kontroll. Jeg har også tillit til at statsråden vil følge den videre utviklingen av Snøhvit-prosjektet med den oppmerksomhet som det nå synes åpenbart for alle er nødvendig.

Inger S. Enger (Sp) [18:26:35]: Jeg syns også det er bra at statsråden er her i dag for å orientere oss om Snøhvit. Det er sannsynligvis ikke den artigste oppgaven

statsråden har hatt, men jeg føler at det er å være seg sitt ansvar bevisst, at statsråden kommer hit og orienterer Stortinget. Nå har vi hørt ulike versjoner av historien til Snøhvit, og jeg vil dra min versjon.

Da Stortinget godkjente igangsetting av Snøhvit-prosjektet i mars 2002, var kostnadsoverslaget på 39,6 milliarder kr. I desember samme år blei Stortinget orientert om en kostnadssprekk på 5,8 milliarder kr. Det blei opplyst at det meste av dette var knytta til landanlegget. Og som en Høyre-mann sa til meg da vi var på befaring der oppe i høst: Sjøl du – altså jeg – må syns at dette er imponerende. Det kan jeg understreke, landanlegget der er imponerende. Men selskapene som var knytta til utbyggingsprosjektet, sa at de ikke hadde starta opp dette prosjektet hvis de hadde visst om denne kostnadsøkningen, som altså den gang var på 5,8 milliarder kr.

Etter redegjørelsen i Stortinget i desember 2002 sa Senterpartiet at vi ville forbeholde oss muligheten til på et seinere stadium å komme tilbake og vurdere om det var behov for en helhetlig vurdering av Snøhvit-utbygginga. Det har vi for så vidt fått rikelig mulighet til.

I sommer fikk vi melding om at det blei en ny sprekk, som var anslått til å være på mellom 4 og 6 milliarder kr. Sluttsommen ville bli på rundt 50 milliarder kr, ikke 39 milliarder kr, som opprinnelig forutsatt. Statoil sa den gangen at de hadde undervurdert kompleksiteten, og de erkjente at prosjektet «ikke var tilstrekkelig modnet», som det heter i de kretser.

Senterpartiet mente at det som da hadde skjedd, gav så store endringer i prosjektet at det var mest hensiktsmessig å be om at det blir utarbeida en ny plan for utbygging og drift av feltet. Vi mente Stortinget trengte å få bedre innsikt i hvorfor prosjektet sprakk. Gjennom en ny PUD kunne Stortinget ta stilling til det nye omfanget av prosjektet og de nye kostnadene. Hensikten var sjølsagt ikke å stoppe utbygginga, men å få et mer realistisk bilde av prosjektet etter at det hadde blitt så store endringer. Egentlig hadde det kanskje ikke vært så dumt å ha hatt denne kunnskapen nå, men forslaget vil ikke bli fremma på nytt igjen. Statoil forklarte i sommer at hovedgrunnen til at Snøhvit kunne bli 12 milliarder kr dyrere enn budsjettet, var at prosjektet var for dårlig planlagt.

Aftenposten har 1. desember i år en stor overskrift som lyder: «Snøhvit sprekker med 6 milliarder». Det høres ganske ille ut, og enda er det altså bare halve sannheten. Vi har fått porsjonert ut overskridelsene. Så får trøsten være at forsinkelsene ikke blir så store som en hadde frykta. Nå regner en med bare et halvt år. Men igjen, ifølge Aftenposten: Lekteren fra Spania kan bare tas til Norge på «sommerføre», og det opplyses at målet fremdeles er 2005. Så vi får håpe at det går.

Dette er sjølsagt et stort og vanskelig prosjekt, så det er vanskelig å treffe akkurat. Men det er ikke greit med overskridelser i denne størrelsesorden. Det er dessverre heller ikke første gang det har blitt så store kostnadsoverskridelser i denne bransjen.

Statsråden understreka i dag at Statoil har fått ny kunnskap. De mener nå at arbeidet i en tidlig fase er viktig. Dessuten vil de nå begynne å vektlegge kvalitetskon-

troll. Det er vi glad for. Så får vi håpe at det for framtida blir slik at det er bedre å be om tillatelse enn å be om tilgivelse, som er aktuelt i denne saken.

Statsråd Thorhild Widvey [18:31:01]: Jeg kan forsikre Stortinget at departementet vil følge denne saken nøye, bl.a. i møter med Statoil – selvfølgelig også fra statsrådens side. Jeg vil også holde Stortinget informert videre.

Jeg vil bare kort kommentere noen av de kommentarene som har kommet her.

Jeg merket meg representanten Klunglands utspill i forhold til Dragados, at hvis man hadde valgt en annen løsning, hadde man ikke fått de problemene ved Snøhvit som nå er påvist. Det er det vanskelig å spekulere over. Det er Statoil som er operatør, og som stod for anbudsprosessen og vurderingene av de ulike tilbyderne. Statoil opplyser at problemene knyttet til kostnader og gjennomføringstid skyldes mange forhold, både hos operatøren, Statoil, hos hovedkontraktoren, Linde, og ikke minst hos Dragados. Så hva situasjonen ville ha vært hvis kontrakten hadde gått til et norsk verft, er et veldig hypotetisk spørsmål.

Jeg synes også det er litt interessant å høre hva representanten Langeland gir uttrykk for i forhold til aktiviteten i Finnmark. Jeg synes det minner meg litt om SVs dobbeltmoral i så henseende, for det kan vel kanskje være nærliggende å stille spørsmålet: Hva hadde Finnmark vært hvis vi ikke hadde hatt Snøhvit-feltet og aktiviteten der oppe, slik som det er i dag? Det er jo ikke slik at Finnmark trenger mindre aktivitet. Fra mitt ståsted mener jeg at Finnmark trenger enda mer aktivitet, og ikke mindre.

Jeg vil også sette spørsmålsteget ved at kostnadene på Snøhvit skulle skyldes at utbygging i Barentshavet skulle bli mer kostbart og mer krevende. Kostnadsoverskridelsene på Snøhvit har i liten grad sammenheng med beliggenheten, for å si det mildt. Det framgår av min redegjørelse at det er helt andre forhold som forklarer utviklingen i kostnadene og tidsbruken for Snøhvit-feltet.

Som jeg sa: Hovedutfordringen som en har påpekt at en har fått ved Snøhvitprosjektet, er, som Statoil selv understreker, at arbeidet i tidlig fase av et prosjekt må vektlegges og tillegges enda større ressurser enn det som ble gjort. I tillegg understrekes viktigheten av å ha et mer bevisst forhold til teknisk modenhet, for dermed også å kunne få en bedre oversikt over arbeidsomfanget og ikke minst derigjennom også få mer realistiske planer.

Kort oppsummert vil jeg si at det som er et faktum i dag, er at overskridelsene blir på nærmere 6 milliarder kr, og de totale kostnadene kommer til å ligge i størrelsesorden 51,3 milliarder kr for Snøhvitprosjektet, pluss at forsinkelsene på de regulære gassleveransene forventes å bli seks måneder i stedet for det som ble antydnet i redegjørelsen i juni i år, at det kanskje kunne gå oppimot 12 måneder.

I tillegg tror jeg det er veldig viktig å understreke at Statoil også har påpekt at prosjektet fremdeles tilfreds-

stiller Statoils avkastningskrav, selv om lønnsomheten nå synes å bli redusert.

Til slutt vil jeg igjen si at departementet selvfølgelig vil følge utviklingen nøye og om nødvendig også informere Stortinget.

Presidenten: Debatten i sak nr. 5 er avsluttet.

Presidenten foreslår at olje- og energiministerens redegjørelse om status for kostnader og framdrift for Snøhvitprosjektet vedlegges protokollen. – Det anses vedtatt.

S a k n r . 6

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2005, kapitler under Olje- og energidepartementet (unntatt Del III kapittel 6) og Miljøverndepartementet (rammeområdene 12 og 13) (Budsjettinnst. S. nr. 9 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005))

Presidenten: Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 40 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppe-

Arbeiderpartiet 25 minutter, Høyre 20 minutter, Fremskrittspartiet 15 minutter, Sosialistisk Venstreparti 15 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter og Senterpartiet, Venstre og Kystpartiet 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne fra hver partigruppe og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Bror Yngve Rahm (KrF) [18:36:54] (komiteens leder): Stortinget behandler i dag energi- og miljøkomiteens innstilling om statsbudsjettet for 2005. Det er et godt budsjett, som viser en offensiv miljøpolitikk og en videre satsing på ny energi og forskning. Gjennom forliket med Fremskrittspartiet opprettholder vi de viktigste satsingene som lå til grunn i Samarbeidsregjeringens forslag.

Norge er en ledende energinasjon. Denne posisjonen ønsker vi å opprettholde, ikke minst når det gjelder innsatsen for utvikling og bruk av ny fornybar energi. Vannkraften representerer fortsatt bærebjelken i norsk energiforsyning. Det gir oss et fortrinn når det gjelder ren og utslippsfri energi, men gjør oss samtidig sårbare i forhold til svingninger i værforholdene. I tillegg har forbruket av elektrisk kraft vokst over flere år uten at produksjonskapasiteten har økt tilsvarende. Behovet for import av kraft har derfor blitt regelen framfor unntaket.

Regjeringen tar denne utfordringen alvorlig. Satsingen på ny fornybar energi blir videreført i forslaget til budsjett for neste år. Opprettelsen av Enova var et riktig initiativ. Neste år vil Enova få disponibelt 660 mill. kr

gjennom påslaget på nettariffen og ved renteinntekter. Dette er 90 mill. kr mer enn for inneværende år. Erfaringene fra deres arbeid så langt er gode, og Regjeringen har økt ambisjonene for virksomheten fra 10 til 12 TWh ny fornybar energi innen 2010. På denne måten bidrar Enova til å bedre energibalansen, samtidig som profilen av Norge som en ren energinasjon blir videreført. For Regjeringen og Kristelig Folkeparti er dette viktig.

Det er også gledelig at et eget forskningssenter for gasskraft med CO₂-håndtering vil være operativt fra nyttår. Virksomheten er et uttrykk for Regjeringens vilje til å få fram teknologiske løsninger for CO₂-håndtering så raskt som mulig. Senteret, som er lokalisert til Grenland, vil spille en nøkkelrolle i dette arbeidet.

Naturgass vil representere en betydelig tilvekst i energimarkedet og vil ved riktige teknologiske løsninger også kunne bety store miljøforbedringer sett i forhold til importert kraft.

Samarbeidsregjeringen øker også innsatsen i forhold til annen energi og petroleumsforskning betydelig neste år. Regjeringen mener at en større del av våre naturgassressurser skal tas i bruk innenlands som grunnlag for verdiskaping og en mer fleksibel energiforsyning. Kristelig Folkeparti støtter derfor Regjeringens forslag om å øke bevilgningene til dette formålet i 2005. Dette befester en langsiktig satsing på området. Jeg vil i forlengelsen av det vise til stortingsmeldingen om bruk av naturgass innenlands, som nå ligger til behandling i komiteen, og som Stortinget vil diskutere på ettermøtet.

Overføringstariffene for strøm varierer i ulike deler av landet. Det har derfor de siste årene vært enighet om en tilskuddsordning for utjevning av nettariffene for å motvirke uforholdsmessig store prisforskjeller for husholdninger og næringsliv. I forslaget til statsbudsjett har Regjeringen lagt vekt på betydelig økt satsing på en rekke viktige områder, ikke minst i forhold til forskning. Det er derfor ikke funnet rom for en videreføring av tilskuddsordningen i 2005 i det opprinnelige budsjettforslaget, men i forliket med Fremskrittspartiet er 17,5 mill. kr tilbakeført til ordningen.

Miljøverndepartementets budsjetttramme for 2005 har økt med 4,4 pst. En offensiv miljøatsing blir derfor videreført. Utfordringene er mange og store for sikring og bevaring av miljø, nasjonalt som globalt. Klimaendringene representerer den største miljøpolitiske utfordringen verden står overfor, og gjennom gårsdagens behandling og vedtak av klimavotet tas det nå viktige skritt for å møte denne utfordringen. Veien fram er lang, og både denne loven og Kyotoprotokollen må betraktes som første skritt i kampen mot menneskeskapte klimaendringer.

Men også nasjonalt står utfordringene i kø. Regjeringen følger opp sitt vernearbeid og øker bevilgningene til dette formålet. Det har kommet ønske fra ulikt hold om en vernepause, men jeg kan ikke se at det nå skulle være nødvendig. Derimot vil fokus på gode prosesser forut for vernet være viktig, og at de som berøres, opplever å bli tatt på alvor.

Fortsatt er behovet for oppryddingstiltak i havner og kystnære områder stort. Budsjettet legger da også opp til

en forsering av dette, men vi må erkjenne at utfordringene er større enn hva som er mulig å få til over ett statsbudsjett. Men vi er i gang, og retningen er riktig.

Sur nedbør og fiskesykdom har i mange år vært et betydelig problem. Gjennom mange års innsats ser vi nå at fisken er i ferd med å vende tilbake til en rekke vassdrag. Dette er et resultat av god innsats fra en rekke frivillige aktører, bl.a. ved omfattende kalkingsprogrammer. Behovet for kalking synes å være for nedadgående, men flertallet, bestående av regjeringspartiene og Fremskrittspartiet, har likevel blitt enige om å styrke budsjettet med 20 mill. kr utover det som Regjeringen foreslo. Regjeringen foreslår også en styrking av arbeidet mot Gyrodactylus salaris.

Avslutningsvis vil jeg framheve det arbeid som gjøres av en rekke organisasjoner med felles mål om bedre miljø og ivaretagelse av viktige kulturminner.

Jeg vil takke Fremskrittspartiet for forliket og samarbeidet om et helhetlig og godt budsjett.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Grethe G. Fossum (A) [18:42:22]: Jeg har fulgt Stortingets behandling av rovdrymeldinga fra de dype skoger hvor disse dyrene virkelig lever. Med stor skepsis vurderte jeg forliket mellom de politiske partiene, men satte min lit til at dette ville føre til økt satsing på forebyggende og konfliktdependende tiltak. Stor var skuffelsen da jeg så budsjettforslaget, og også budsjettforliket med Fremskrittspartiet. Ikke én krone mer til tiltak for å dempe konfliktene som er i befolkningen når det gjelder rovdyr. Heller ikke én krone til å hindre skader for dem som blir belastet med rovdirene. Er det ikke vanskelig, som saksordfører for rovdrymeldinga, hvor man tilstrebet et bredt politisk forlik, å være vitne til at lovnadene ikke følges opp av egen regjering?

Bror Yngve Rahm (KrF) [18:43:42]: Jeg var jo også en del i de dype skoger under behandlingen av rovviltmeldingen og fikk klare beskjeder og sterke inntrykk av hvordan lokalbefolkningen, de som levde i disse områdene, opplevde rovdryproblematikken. Dette var jo en sak som kanskje var, og fortsatt er, vanskeligere enn mange andre politikkområder, og jeg er veldig glad for at vi fikk på plass et så bredt forlik i Stortinget som det vi faktisk gjorde. Det skaper soliditet, som kan gi økt forutsigbarhet i forhold til forvaltningen av rovdyr, men også i forhold til dem som må leve med rovdyr.

Jeg er også veldig glad for at vi evnet å få til en ordning som i større grad ivaretar lokale interesser med større lokalt engasjement og innflytelse.

Regjeringen legger opp til at arbeidet med økt informasjon og kunnskap om rovvilt skal prioriteres innenfor rammen av de 32 mill. kr som er foreslått til forebygging og konfliktdependende tiltak i 2005. De regionale rovviltneemndene skal innenfor en pott med midler til hver region prioritere midler også til forebyggende tiltak i husdyrhold og konfliktdependende tiltak rettet mot kommuner og lokalsamfunn. På bakgrunn av dette er jeg ikke

enig i den beskrivelsen at Regjeringen ikke følger opp rovdryforliket.

Hallgeir H. Langeland (SV) [18:45:17]: Eg er einig med Arbeidarpartiet i at Regjeringa ikkje i det heile følgjer opp det breie rovdryforliket som var, der ein skulle ha kommunale pottar til førebyggjande tiltak, og der ein skulle leggja til rette for Skandinavisk Rovviltssenter. Ingen av dei tinga er følgde opp. Ikkje noko av den førebyggjande verksemda knytt opp mot rovvilt er følgd opp. Det beklagar eg sterkt, og det beklagar òg m.a. Bondde- og Småbrukarlaget, som var fornøgde med det som i utgangspunktet stod i teksten, men som no er misfornøgde.

I det heile har eg inntrykk av at det er Framstegspartiet som har fått gjennomslag i nokre saker. Det går på kalking, der ein plussar på 20 mill. kr, som er veldig positivt, og så går det på kulturminne, der ein òg plussar på.

Men Kristeleg Folkepartis profil når det gjeld miljø, snakka me òg om i går. Eg synest profilen svekkjer seg også i dag, ikkje minst knytt opp mot miljøvennleg reiseliv, det med Friluftslivets år neste år. Så kva er no eigentleg Kristeleg Folkeparti sine miljøsaker?

Bror Yngve Rahm (KrF) [18:46:40]: Økt satsing på kalking, økt satsing på kulturminner, økt satsing på ny fornybar energi, rekordstor satsing på å få fram CO₂-teknologi for gasskraftverk – jeg kunne nevne en liste som ble svært lang. Den ligger nedfelt i innstillingen. Kristelig Folkepartis profil er ivaretatt, den er forsterket, og jeg føler nok at vi som parti kan stå rakrygget i forhold til den innstillingen som foreligger.

Med henvisning til debatten i går er jeg stolt over – og det sa jeg vel også under debatten som vi hadde om kvoteloven – at denne regjeringen, som Kristelig Folkeparti er en del av, og som vår statsråd representerer, for første gang fikk på plass et system for handel med kvoter med sikte på å få ned klimagassutslippene.

Vi har satt dette inn i et system. Det er den første regjeringen som har gjort det, og det er vi faktisk stolte av. Derfor er både budsjettet og det som skjedde i Stortinget i går, god Kristelig Folkeparti-profil.

Inger S. Enger (Sp) [18:47:56]: Rahm nevnte i sitt innlegg at overføring av nettariiffer var tatt ut. Jeg forstod da at svaret på at det var tatt ut, var at det var lagt vekt på forskning. Det er vel og bra med forskning. Men det er bare det at folk lever ikke akkurat av forskning, de lever her og nå. Derfor er dette med utjamning av nettariiffer en viktig sak.

Jeg vet at det er flere grunner til at nettleien har steget. Men nå vet vi at nettleien i Sogn og Fjordane gjennomsnittlig er på 7 480 kr, og i Oslo er den på 4 880 kr. Det er store forskjeller. Jeg vil spørre Rahm om hvilken tankegang som ligger bak når Regjeringen går inn for å kutte ut en slik ordning som er utjammende for hele landet.

Bror Yngve Rahm (KrF) [18:49:09]: Jeg tror ikke representanten Inger S. Enger og jeg er så forferdelig

(Rahm)

uenige i spørsmålet om nettariffer og om at det er behov for tiltak som kan avbøte uforholdsmessig høye nettariffer enkelte steder i landet. Det tror jeg også Regjeringen er oppmerksom på. Men vi tar samtidig innover oss det faktum at når vi står i en krevende budsjettssituasjon, hvor vi faktisk ønsker å prioritere forskning så høyt som denne regjeringen har gjort, og som Stortinget også lenge har etterlenget, er det et problem å få plass til alle gode formål.

Jeg er allikevel glad for – og det tror jeg også Inger S. Enger er – at vi tross alt har fått tilbake 17,5 mill. kr, og at det kan bidra noe til å dempe virkningene med hensyn til den skjevheten som er når det gjelder nettariffene i de deler av landet som trenger det aller mest.

Presidenten: Replikordskiftet er avsluttet.

Rolf Terje Klungland (A) [18:50:27]: La meg starte med å ta opp de forslagene som Arbeiderpartiet fremmer alene, og de som vi er medforlagsstillere til.

Værgudene ser ut til å ha reddet energiministeren i år i forhold til å få medias og opinionens press på energipriser og energiforsyningsikkerhet. Vi kan glede oss over forholdsvis lave strømpriser så langt i år. Men i Arbeiderpartiet vil vi advare mot at det etablerer seg en optimisme i forhold til kraftsituasjonen. Vi opplever fortsatt større og større gap mellom produksjon og forbruk.

Nå er det uansett ikke alle som vil oppfatte forliket mellom Regjeringen og Fremskrittspartiet som en garanti for en nedgang i strømprisene. Kuttet i overføringsutjevningen på nettariffen vil ramme både privatkunder og spesielt næringsliv i distriktene. For ett år siden argumenterte Regjeringen selv med at dette var den beste løsningen for utjevning av nettariffen i Distrikts-Norge.

I fjor greide Arbeiderpartiet å forhandle seg fram til en økning, fra Regjeringens forslag på 20 mill. kr til 40 mill. kr. I år har Fremskrittspartiet greid å forhandle seg til 17,5 mill. kr, som innebærer en reduksjon på hele 22,5 mill. kr og er mindre enn det Arbeiderpartiet fikk til i forhandlingene med Regjeringen for ett år siden. Jeg går ut fra at budsjettssituasjonen, som lederen av komiteen peker på, kanskje var like vanskelig da. Prinsippet om at litt er bedre enn ingenting, er sikkert et greit prinsipp. Men det er fortsatt bare litt, og det viser distriktsprofilen i de forhandlingene og det forliket som er inngått.

Fremskrittspartiet fremstår tydeligere enn noen gang som garantisten for denne regjeringen. Dette forliket har vist at Fremskrittspartiet er et lite Høyre-parti som sitter godt plantet i storebrors lomme.

Fremskrittspartiet kommer sikkert også i dag til å legge breidsiden til når det gjelder det de kaller «manglede energipolitikk». Jeg vet ikke om det lenger er noen særlig interesse for å mase om det. Det er jo Fremskrittspartiet som sikrer at Regjeringen kan fortsette med sin politikk, eller, etter sigende, mangel på politikk.

Arbeiderpartiet ønsker å satse på en offensiv og målrettet næringspolitikk. Vi ønsker å ta gassen i bruk innen-

lands. Vi ønsker å etablere infrastrukturselskap som skal sørge for gassrør til land. På lik linje med våre forfedre ønsker vi en offentlig satsing for å skape flere verdier av våre naturressurser. Hvor hadde Norge vært dersom det ikke hadde blitt investert i infrastruktur som veier, kraftledninger og kraftanlegg i det forrige århundre?

Nasjonen Norge har et luksusproblem når politikere heller vil selge naturressursene ut av landet framfor å bruke dem til å skape varige verdier og arbeidsplasser innenlands.

Norge har vært heldig. Men opp gjennom tidene har det ikke vært nok bare å være heldig. God politisk styring er en forutsetning for å bli det beste landet å leve i for de fleste. Men vi har altså vært heldige. Oljerikdommene våre er egentlig uvurderlige sett i sammenheng med vår velferdsutvikling. Vi har utviklet en industri som er i verdenstoppen når det gjelder teknologi og miljø. Det er viktig å opprettholde denne kompetansen. Derfor må vi sørge for at industrien får oppdrag. Industrien er bekymret over utviklingen, eller mangel på utvikling. TBL har i denne sammenheng lagt fram en prosjektliste som Regjeringen skal jobbe videre med. Jeg tillater meg derfor å spørre: Hva gjør Regjeringen for å følge opp og se på mulighetene til å forsere TBLs prosjektliste? Hva gjør Regjeringen for å holde trykket oppe for å sikre kompetansen på norsk sokkel og i norsk leverandøriindustri?

Jeg startet min yrkeskarriere som prosessarbeider ved Tinfos Jernverk i Kvinesdal. Det var også her jeg ble klar over de virkningene elektrisk kraft har på samfunnet, det være seg lokalt eller nasjonalt.

Ved Øye Smelteverk kjøpte vi elektrisk kraft som råvare. Så brukte vi strømmen i en prosess som innebar at vi videreforedlet kilowatten fram til en verdi for samfunnet på nesten 1 kr pr. kilowatt. Etter at elektrisiteten hadde vært gjennom ovnene på smelteverket, fikk altså samfunnet igjen 1 kr pr. kilowatt.

Industrien har gjennom flere år vært gjenstand for politiske angrep fra «motkreftene». Mange hevder at industrien får for billig kraft. Ut fra kraftprodusentenes ensidige ønske om profitt skjønner jeg denne argumentasjonen. Ut fra nasjonalistiske miljøverninteresser skjønner jeg det også. Men for samfunnet som helhet, både nasjonalt og internasjonalt, er det fortsatt viktig å viderefordre våre felles ressurser fra noen få øre til 1 kr. pr. kilowatt. Samtidig vil dette være til det beste for miljøet, og det er jo i seg selv viktig.

Norge har over 20 pst. av vannkraftressursene, 60 pst. av oljeressursene og 40 pst. av de påviste gassressursene i Europa – og vi har 1 pst. av befolkningen. Norge er energilandet uten like i Europa. Likevel blir vi mer og mer avhengig av å importere energi. Vi har hatt situasjoner der strømprisen har nådd uakseptable høyder fordi det har regnet for lite. Hva prisen blir hvis det blir ordentlig tørt, kan vi vel bare drømme om. Energilandet Norge kan lett få den dyreste strømmen i Europa. At situasjonen er liknende i våre naboland, forverrer situasjonen. Men de har i alle fall hatt vett nok til å sette i gang med å bygge gasskraftverk.

Det er kanskje ikke så merkelig at folk blir forvirret når en regjering går av fordi den ikke fikk flertall for å gjøre oss stadig mer avhengig av utenlandsk kullkraft og atomkraft.

Odelstinget har nå endelig laget rammevilkår som kan sette fart i nye utbygginger. Arbeiderpartiet er fornøyd med at det var en statsråd fra Kristelig Folkeparti som innså at noe måtte gjøres. Spørsmålet blir om det for enkelte industristeder er for sent.

Regjeringen skriver i proposisjonen at de ikke har noen målsetting om å gi industrien langsiktige rammevilkår i form av energi. Det er her Regjeringen vil måtte stå til ansvar i framtiden.

I klimapolitikken, helsepolitikken og kriminalomsorgen skal vi forebygge. I energipolitikken skal vi vente og se. Mo i Rana har kommet i en spesiell situasjon. Kraftavtalene går ut i løpet av våren, og det er ikke oppnådd avtaler som kan dekke behovet for kraft. Arbeiderpartiet – sammen med Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet – fremmer derfor i dag et forslag som vi virkelig håper det er flertall for her i salen.

Vi mener fortsatt at Regjeringen skal gjøre det Stortinget vil, og ikke omvendt. Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV og Fremskrittspartiet var alle i Mo og lovet at denne saken skulle sendes tilbake til Regjeringen. Vi som fremmer dette forslaget, mener at Regjeringen må følge opp når Stortinget gir den beskjed om å gjøre noe. Hvis vi nå oppnår flertall, er det opp til Regjeringen å vise vilje til å gjøre noe for industrien og velferdssamfunnet. I Arbeiderpartiet mener vi fortsatt at politikk er å ville. For denne regjeringen kan det synes som om det er noe nytt.

Men da tidligere industriminister Syse grunnla ilmenitt-smelteverket i Tyssedal, sa Trygve Hegnar at de heller kunne sitte og bøye bananer. Vi håper ikke at man i mange lokalsamfunn i Norge blir sittende og bøye bananer på grunn av Regjeringens politikk.

Presidenten: Representanten Rolf Terje Klungland har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Siri A. Meling (H) [19:00:59]: Jeg har lest igjennom merknadene både fra Arbeiderpartiet og fra Sosialistisk Venstreparti. Det er jo ikke til å komme vekk fra at det spriker en del, ikke minst når det gjelder denne aktive næringspolitikken og satsingen der, som Klungland er opptatt av.

Hvis vi tar for oss prosjektene i Barentshavet, hvor Sosialistisk Venstreparti ikke bare er imot, men hvor de til og med lar stortingsrepresentanter gå til sivil ulydighet for å hindre prosjektenes framdrift der oppe, må jeg spørre representanten Klungland om han er komfortabel med den enorme kløften i politikken mellom Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Ser han for seg at Sosialistisk Venstrepartis politikk – denne nei-, nei- og atter nei-politikken – skal fremme industriutvikling i dette landet? Hvilken forutsigbarhet vil Klungland si at dette gir til de enkelte aktørene innenfor bl.a. petroleumsnæringen?

Rolf Terje Klungland (A) [19:02:15]: Det er faktisk slik at jeg mener at Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Arbeiderpartiet har en langt mer effektiv vilje til å ville noe politisk enn det denne Regjeringen har. Jeg mener at SV har flere terawatt-timer med strøm enn det Regjeringen har. Det har de fremmet forslag om.

Når det gjelder det å samarbeide i regjering og få fram disse prosjektene, er det jo ingen i denne salen som burde vite bedre hvordan det skal gjøres, enn Høyre. Når en ser på samfunnsutviklingen der markedet skal styre alt, og der det ikke er politisk vilje i det hele tatt, og en ser på miljøutfordringene og det som er gjort i forhold til Barentshavet, i Lofoten og det ikke å bygge gasskraftverk, kan en spørre hvordan Høyre har hatt det i denne regjeringen. Venstresiden i norsk politikk vil noe med politikken, det er det viktigste. Jeg er overbevist om at det vil resultere i gode resultater.

Øyvind Vaksdal (FrP) [19:03:41]: Jeg er mildt sagt forbauset over representanten Klunglands bekymring for kraftmangel og strømpriser. Jeg finner å måtte minne ham om Arbeiderpartiets stemmegivning i kraftutbyggingssaker – i Øvre Otta, i Saltfjellet/Svartisen og sist, men ikke minst, i Sauda. Og selvfølgelig: dette i tillegg til partiets dobbeltkommunikasjon med hensyn til bygging av gasskraftverk og CO₂-utslipp. Man endrer her argumentasjon etter hvem man snakker med, og skifter mening fra dag til dag, og i dag hørtes det faktisk ut som om partiet var tilhenger av gasskraft.

Jeg påpekte i debatten i Odelstinget i går at Arbeiderpartiet ikke ville sikre de samme utslippskrav i Norge som ellers i EØS-området, mens partiet i dag faktisk står sammen med Fremskrittspartiet om en lignende formulering. Som representanten Klungland er kjent med, fikk jeg ikke noe svar på dette i går. Jeg vil imidlertid gi Arbeiderpartiet og Klungland nok en anledning til å avklare disse forhold. Har partiet nå tatt et standpunkt, eller skal man fortsatt vingle rundt og skifte mening i disse viktige spørsmål fra dag til dag?

R a n v e i g F r ø i l a n d hadde her teke over presidentplassen.

Rolf Terje Klungland (A) [19:05:03]: Det er i grunnen moro å få replikker fra Fremskrittspartiets representanter. Det blir nærmest komisk når de snakker om hva en skal få til, og hva en ikke skal få til. Men det som er kjent med Fremskrittspartiet, er at de har en evne til bare å syte. Uansett hvem det er, så klager de, og på alle klager de, og så reiser de rundt i Norges land og sier at Fremskrittspartiet skal følge opp Kyoto-avtalen. Er det noen som har sett noe forslag fra Fremskrittspartiet om hvordan de skal gjøre det? Nei, selvfølgelig ikke, for da måtte de tatt ansvar og også gjort noe.

Når det så gjelder det klimaforliket som Arbeiderpartiet har inngått, mener vi at det har sikret like rammevilkår for norsk industri. Det var enkelte ting som vi påpekte i de forhandlingene, som Regjeringen skal komme tilbake med. Vi er glad for at Regjeringen valgte Arbeider-

partiet i det forliket for å sikre norsk industri på klimasiden. Men energisiden gjenstår ennå.

Ingvild Vaggen Malvik (SV) [19:06:47]: Jeg vil først få uttrykke glede over det vi står sammen med Arbeiderpartiet om i denne innstillingen. For det er mye vi kan være enige om, både betydningen av friluftsliv og sikring av strandsonen samt forslaget om å sikre kraftleveranser til kraftkrevende industri. Men her møter vi også et av paradoksene. Årsaken til Rana-samfunnets problemer neste år er jo en kombinasjon av den nye energiloven og den EØS-avtalen som Arbeiderpartiet ivret slik for. For nettopp i energipolitikken opplever vi gang på gang at Arbeiderpartiet møter seg selv i døren, og partiet kan ikke skjule seg bak gasskraftverk som aldri blir bygd.

Så mitt spørsmål til representanten Klungland er derfor: Har dere lært noe? Vil dere i framtiden begynne å lytte litt mer til SV når det gjelder energipolitikken?

Rolf Terje Klungland (A) [19:07:48]: Sosialistisk Venstreparti i Grenlandsområdet har i alle fall hatt en bratt læringskurve når det gjelder energi og gasskraftverk. De går inn både for å få rør til Grenland og for å få gasskraftverk.

Sosialistisk Venstreparti og Arbeiderpartiet stod også sammen da energiloven ble vedtatt, der vi foreslo at det skulle være oppdekningsplikt. Og så er det slik at hvis de 12 TWh som Arbeiderpartiet gav konsesjon til å bygge ut her i landet, hadde blitt bygd ut, hadde situasjonen på energimarkedet i Norge vært helt annerledes. Vi mener at det skyldes mangel på politisk vilje at det ikke er gjort. Og vi skal holde oss til EØS for at norsk industri skal få konkurransevilkår lik dem som man har i resten av Europa. Så vi mener det går an å leve med både en energilov og selvfølgelig EØS-avtalen – hvis en ikke skal bli medlem, da. Men det kreves politisk vilje. Og det er en manglende vare i dag.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Leif Frode Onarheim (H) [19:09:16]: Det er et godt budsjett som i dag legges frem og blir vedtatt av Stortinget. Budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i finanskomiteen er videreført i budsjettets rammeområder 12 og 13. En vesentlig del av vår økonomi og en vesentlig del av vår industri er avhengig av en fortsatt jevn oljeaktivitet på et relativt høyt nivå. For å kunne sikre en langsiktig utviklingsbane for vår petroleumsvirksomhet er vi avhengig av et høyt letenivå og en intensivt forskningsinnsats for å øke utvinningen i eksisterende felt.

Regjeringen har foreslått tiltak som skal stimulere til haleproduksjon og tiltak for å sikre mangfold på sokkelen ved å stimulere nye og mindre selskaper til å delta i utviklingen. Regjeringens satsing på prosjektrettet teknologiutvikling tar sikte på økt verdiskaping – og her vil programmet Demo 2000 være viktig – for å utvikle nye teknologiske løsninger.

Staten er en betydelig eier av lisenser på sokkelen som administreres av Petoro. Petoro har en viktig rolle å spille når det gjelder å sikre høy verdiskaping i de lisenser der staten er med. Det er et faktum at vår petroleumsvirksomhet også fører til miljøutfordringer, og Regjeringen satser på ulike måter å redusere disse på.

Norges energiforsyning er avhengig av elektrisitet fra vannkraft. Våre vannkraftverk har en årsproduksjon som varierer mellom 90 TWh og 120 TWh. Det er et faktum at forbruket av elektrisk strøm har vokst betydelig over lang tid. For å sikre norsk industri, øvrig næringsliv og husholdningene stabil strømtilførsel må ny kraft bringes inn i markedet. Store vannkraftutbygginger er ikke lenger aktuelt, og da gir gasskraft oss store muligheter. Det ser nå ut til at i alle fall ett eller to av de gasskraftverk som har konsesjon, vil bli bygd. For nye gasskraftverk vil rensekraftene bli strengere. Det er bakgrunnen for Regjeringens sterke satsing på miljøvennlig gassteknologi. Opprettelsen av innovasjonssenteret i Grenland og økte bevilgninger til energiforskning bør kunne føre til at Norge kan ligge i tet når det gjelder å etablere gasskraftverk uten store utslipp av CO₂. Slik teknologiutvikling vil også gi vår leverandørindustri store muligheter til å utvikle et betydelig nytt marked.

I innstillingen foreslår regjeringspartiene og Fremskrittspartiet at det settes av inntil 17,5 mill. kr til utjevning av overføringstariffer. Regjeringen hadde sett seg nødt til å stryke denne posten i St.prp. nr 1. Begrunnelsen for å tilbakeføre denne posten på budsjettet er de store forskjeller det er på overføringstariffer, og det uheldige i at en slik ordning sløyfes uten omstillingstid.

Klimaproblematikken er en av de største utfordringer verden står overfor. Det er avgjørende at alle land planlegger, og gjennomfører, tiltak for å redusere miljødeleggende utslipp. Regjeringen satser derfor betydelig på energiøkonomisering, utvikling av nye fornybare energikilder, miljøvennlig samferdsel og bedret kollektivtransport. Vår miljøsatsing baseres på føre var-prinsippet, prinsippet om at forurenser skal betale, og at naturens tålegrense skal legges til grunn for den praktiske politikken.

Regjeringens forslag til et kvotesystem, basert på et samarbeid med EU, er et ledd i arbeidet for å forberede industrien på Kyoto-avtalens avtale.

Regjeringen legger stor vekt på å ta vare på norsk natur og sikre det biologiske mangfoldet. Det medfører stor innsats for å verne viktige naturområder. Regjeringen Bondevik II har gjennomført mange verneprosesser, og har bedt om økt tilsagnsfullmakt knyttet til nasjonalparkplanen, som gir nye vernemuligheter.

Arbeidet med skogvern intensiveres. Jeg synes det er gledelig at Regjeringen legger så stor vekt på dette, samtidig som konfliktnivået i forbindelse med skogvernet søkes redusert. Mulighetene for frivillig vern ser ut til å være en god vei å gå.

Norge har et spesielt ansvar for å sikre de atlantiske laksestammer som går i våre elver. Det er mange forhold som kan føre til reduksjon eller utrydding, men en av de viktigste er Gyrodactylus salaris. Det er gledelig at denne budsjettposten er økt. Den mest brukte metode for å ut-

rydde gyro har vært rotenon. Jeg synes det er en forferdelig metode, hvor alt liv i elven drepes, og ofte slik at flere behandlinger er nødvendig. De oppmuntrende resultater som forskerne kan påvise ved bruk av aluminiumstilsetning, kan gi en effektiv og langt mer skånsom behandling av elvene for å utrydde gyro.

Kalkingen av de vassdrag som har vært utsatt for sur nedbør, har vist meget gode resultater. I budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i finanskomiteen er Regjeringens budsjettforslag økt med 20 mill. kr. Jeg tror det er fornuftig å ha en slik økning for å gjøre en del av disse elvene ferdige.

Skadelige kjemikalier har over årtier blitt sluppet ut i naturen. Det er viktig at oppryddingsarbeidet for gamle og nyere synder på dette området kan prioriteres.

Norge har også en del svært bevaringsverdige kulturminner. Budsjettet for å hindre tap av kulturminner og til vedlikehold og konservering blir økt. Det vil kreve betydelige midler i flere år for å sikre kulturarven.

Vårt land er i en unik situasjon når det gjelder økonomisk bæreevne og energiresurser. Norge har store muligheter for å være den ledende energinasjon i Europa. Samtidig står vi overfor betydelige miljøutfordringer, ikke minst på grunn av våre energiresurser. Med de løft som ligger i dagens budsjettinnstilling, har vi mulighet til å gjøre noen kvantesprang på begge de områder som behandles i denne debatt. Satsing på flere energikilder, økning av utvinningsgrad på vår sokkel, åpning av lovende leteområder i nord, opprusting av eldre kraftverk basert på vannressursene og åpning for småkraftverk, også i vernede vassdrag – alt dette gir oss store muligheter i tiden som kommer, og vil gi mange spesielle og spennende oppgaver for unge, dyktige mennesker i tiden fremover.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Rolf Terje Klungland (A) [19:14:35]: Rana-samfunnet er i en veldig vanskelig situasjon fordi kraftavtalene med industrien går ut allerede 6. april 2005. Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet har derfor lagt fram et forslag i dag der vi ber Regjeringen «finne overgangsløsninger for kraftleveranser til Rana-industrien innenfor EØS-avtalens virkeområde».

Næringspolitisk talsmann i Høyre, Ivar Kristiansen, sa tidligere i dag at Høyre fulgte opp alle vedtak Arbeiderpartiet gjorde i forhold til kraftregimer, og at vi måtte gjøre det vi kunne for Mo.

Regjeringen har derimot sagt at de ikke ser det som noe mål å sørge for langsiktige kraftavtaler. Regjeringspartiene på Stortinget har likevel vært med og behandlet dette som egen sak. I denne mellomtiden trenger Rana en spesiell løsning. Da er mitt spørsmål til Leif Frode Onarheim: Vil Høyre støtte forslaget fra Arbeiderpartiet om å sende denne saken til Regjeringen?

Leif Frode Onarheim (H) [19:15:54] Saken om disse tariffene ble trukket ut av budsjettet og gjort til en egen sak, og representanten Klungland vil være ordfører

for den saken. På den måten burde han kunne klare å komme frem til de muligheter som Arbeiderpartiet ser, og så må man vurdere dem.

Når det gjelder det forslaget som er fremmet, ønsker jeg at man kunne gjøre det om til et oversendelsesforslag, idet det da ville være lettere for oss å være med på det. Men slik det nå foreligger, må jeg dessverre meddele representanten Klungland at vi ikke kommer til å stemme for det.

Hallgeir H. Langeland (SV) [19:16:42]: No ser ein, i forhold til det Onarheim no var inne på, kor tom den verktøykassen til Høyre er. Når ein har moglegheiter til å skapa industriarbeidsplassar, som før var viktige for Høyre, men der det no er viktigare å tenkja på at ein skal tilpassa seg marknaden og ikkje styra, ser ein eksempel på kva Høyre er blitt, eller kva god Høyre-politikk er. Det er nemleg dette: Lat marknaden styra! Klarer ikkje industrien å tilpassa seg marknaden, legg ein han ned. Det er det Onarheim no seier til oss.

Det er det Regjeringa òg seier til oss. Me har forlangt at dei skal utgreia dette. Dei har ikkje eingong gidde å undersøkje om det er andre land som har fått til eit slikt industrikraftregime. Heller ikkje det! Det er nei til alle aktive tiltak for å gjera noko for arbeidsplassar i Noreg. Det er det me høyrer frå Høyre, også i Finnmark, der ein kunne ha medverka til å ta fisken tilbake til fylket og nettopp fått arbeidsplassar på plass. Kva er det no som er igjen av Høyre sin næringspolitikk?

Leif Frode Onarheim (H) [19:18:00]: Jeg føler meg fri til å si at jeg nok har større erfaring i å starte bedrifter og å holde dem lønnsomme enn representanten Langeland. Vi er opptatt av å få lønnsomme bedrifter, og da må det ikke være basert på at man skal ha en pris som ikke er naturlig i forhold til markedet.

Situasjonen i Mo i Rana er vanskelig, jeg erkjenner det. De hadde mulighet til å gå inn på en avtale for noen år siden. Det gjorde de ikke. Nå er man altså i en situasjon hvor denne nedtrappingen av kontraktene plutselig nærmer seg raskt. Derfor vil jeg henstille til representanten Klungland om raskt å forsøke å komme frem til hvilke alternativer han ser.

Regjeringen har lagt frem et forslag om å se på opsjonsordninger som kan gi en viss mulighet, men det er ikke de store beløpene. Derfor er vi nå nødt til å skape og tenke industri fremover som kan være lønnsom, uten at samfunnet skal subsidiere den.

Inger S. Enger (Sp) [19:19:14]: Jeg fikk med meg av innlegget til Onarheim at Regjeringen hadde en god hånd om vernearbeidet. Når det gjelder skogvern, sa han at frivillig vern er en god vei å gå. Det er jeg helt enig i at det er.

Men som kjent er det nå endringer i landbruksbeskattningen, og det vil dessverre føre til at det blir skatt på frivillig vern. Det er sannsynligvis ikke tilsiktet, men jeg vil gjerne spørre representanten Onarheim fra Høyre hvilke refleksjoner han gjør seg om det.

Leif Frode Onarheim (H) [19:20:01]: Som representanten Enger helt sikkert er klar over, skulle jeg gjerne ha sittet på toppen i Finansdepartementet fra tid til annen og tatt noen beslutninger. Det gjør jeg imidlertid ikke.

Vi har sagt at sannsynligvis har denne ordningen ikke tilsiktede virkninger, og den kan føre til at man må betale mer hvis man skal gå inn for erstatning for frivillig vern, noe som antakelig ikke er riktig eller sannsynlig. Derfor har vi bedt om at man skal se på dette og vurdere det ut fra den vinklingen at vi ønsker større frivillighet i vernearbeidet. Vi ønsker at man skal kunne stille til disposisjon skog som er verneverdig, og da må det også være erstatningsordninger som gjør at det er interessant. Derfor håper jeg at man vil ta en runde på dette i Regjeringen, slik at man kan komme tilbake og i hvert fall forklare hva som er hensikten, hva en eventuelt kan forandre.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

Øyvind Vaksdal (FrP) [19:21:15]: Petroleumsvirksomheten er og vil i mange år framover være vår aller viktigste næring. Denne næringen har brakt oss helt i verdenstoppen med hensyn til teknologiutvikling, og næringen bidrar til sysselsetting og verdiskaping over store deler av landet.

Statens netto kontantstrøm fra denne virksomheten er betydelig og har bidratt positivt til utviklingen av vårt velferdssamfunn. Dagens oljepriser bidrar også til at optimismen er på vei tilbake i næringen. Vi må ikke glemme at de høye oljeprisene gjelder over hele verden, og oljeselskapene kan derfor finne det enda mer lønnsomt å drive sin virksomhet andre steder enn på norsk kontinental-sokkel. Vi må derfor hele tiden fokusere på denne næringens rammebetingelser for å sikre sokkelens konkurransekraft og sikre et jevnt utbyggingstempo.

Like før ferien behandlet Stortinget Regjeringens oljemelding. Også denne gangen ble Stortinget invitert til å gjøre politiske veivalg, og også denne gangen ønsket Stortinget den langsiktige utviklingsbanen på sokkelen. Stortinget fikk klinkende klare signaler om hva som skulle til for å oppnå en slik utvikling. En samstemt oljebransje hadde følgende oppskrift: Gi oss nye prospektive arealer, var det viktigste. Gi oss et skatteregime med fokus på bedre ressursutnyttelse, og som kan gjøre marginale felt lønnsomme, og sørg for at staten som den desidert største aktør på norsk sokkel bidrar med mer midler til forskning og utvikling, spesielt rettet mot reservoarutnyttelse.

Dessverre ble det gjort svært lite fra Stortingets side for å imøtekomme disse ønsker. Man snakket varmt fra denne talerstol om hvor viktig denne næringen var, men uten å ta de nødvendige grep for å sikre utviklingen i næringen. Fremskrittspartiet fremmet de nødvendige forslag, men ble selvfølgelig stående helt alene. Tilgang på prospektive arealer var det viktigste ønsket fra oljebransjen, og spesielt nordområdene, med Lofoten–Barentshavet, var selvfølgelig det mest interessante. Men her kunne man jo ikke drive oljevirsomhet, i alle fall ikke før

man hadde foretatt enda flere konsekvensutredninger. Til tross for at man allerede har foretatt et utall av disse konsekvensutredningene og brukt over en halv milliard kroner i området, skal man konsekvensutrede på nytt og på nytt, og nå skal det utarbeides en helhetlig forvaltningsplan, som det så fint heter. Dette skyldes på ingen måte at man trenger et bedre beslutningsgrunnlag. Dette skyldes ene og alene beslutningsvegving og manglende politisk handlekraft i denne sal.

Jeg kan imidlertid glede Stortinget med at Fremskrittspartiet også i dag fremmer de nødvendige forslag, slik at Stortinget igjen får mulighet til å vise handlekraft og gi vår viktigste næring de signaler de trenger for å finne norsk sokkel verd å satse på.

Ser man på prognosene for oljebransjen i Norge, ser det slettes ikke så verst ut de nærmeste par år. Men deretter ser det langt fra lyst ut. Oljebransjen er svært kapitalkrevende, og det tar mange år før pengene kaster noe av seg. Det er derfor svært viktig at man på dette området fører en langsiktig og forutsigbar politikk.

Som jeg sa tidligere, var det et ønske fra alle parter å få utnyttet mer av oljeressursene. Forskning og utvikling kan bidra til dette, og i Regjeringens budsjettforslag er dette nå økt. Det skulle bare mangle at den norske stat, som nettopp tjener mest på en bedre ressursutnyttelse, ikke skulle stille opp med mer penger til denne viktige forskningen. Jeg og Fremskrittspartiet har gjennom flere år foreslått å ta denne forskningen ut av den ordinære budsjettbehandlingen og heller opprette et petroleumsforskningsfond på 10 milliarder kr, der avkastningen skulle brukes til forskning. Dette forslaget har bred støtte i oljemiljøet, men Stortinget har foreløpig ikke gitt sin tilslutning.

Så til kraftmarkedet. Gjennom de siste ti–tolv år har man sett en utvikling der forbruket av elektrisitet har økt fire–fem ganger mer enn økningen i produksjonen. NVE, Statnett og selvfølgelig Fremskrittspartiet har gjennom en årrekke advart mot hva som kom til å skje dersom man ikke fikk en bedre balanse mellom tilbud og etterspørsel. Flere regjeringer og stortingsflertall har like lenge ignorert alle disse advarslene. Skal man ha et velfungerende marked, må man ha best mulig balanse mellom tilbud og etterspørsel. Hovedproblemet i det norske strømmarkedet er at man politisk griper aktivt inn på tilbudssiden i dette markedet og hindrer den nødvendige produksjonsøkningen.

Det aller meste av vannkraftutbygging i hele denne perioden er enten blitt kraftig redusert eller avslått i sin helhet. Ser man på mikro-, mini- og småkraftverk, blir dette nå stoppet av et omfattende byråkrati som ikke vil ta innover seg de positive signalene som faktisk er kommet fra dette hus.

Flertallet i denne sal vil heller ikke ta de grep som trengs for å få utnyttet våre enorme gassressurser, både som energikilde direkte, som råstoff i industrien og sist, men ikke minst til kraftproduksjon. Jeg synes det er utrolig at Norge, som en av verdens største energistormakter, har klart å rote det til for seg på denne måten. Vi har en energiproduksjon på nærmere 3 000 TWh og bruker

6–7 pst. av dette selv. Resten går til eksport. Så skal man være nødt til å importere store mengder kraft fra forurensende kull- og kjernekraftverk i andre land, takket være denne defensive energipolitikk.

Norsk energipolitikk, eller rettere sagt mangel på energipolitikk, har gjennom altfor mange år vært ført på de såkalte miljøvernernes premisser. Det politiske flertall har, selv om de åpenbart må se at det bærer galt av sted, ikke tort å ta et oppgjør med miljøvernorganisasjonene. I stedet har disse organisasjonene vært – og er fortsatt – premissleverandører for denne åpenbart feilslåtte energi- og miljøpolitikk. Dette fikk vi sett nok et eksempel på i går da Odelstinget vedtok et tidlig nasjonalt kvoteregime for såkalte klimagasser. Resultatet av politikken fikk vi oppleve vinteren for to år siden. To tørre høstmåneder var nok til at forsyningssikkerheten var nær ved å bryte sammen, og strømprisene gikk aldeles av skaffet. Strømprisene har etter denne tid stabilisert seg på et høyere nivå, men takket være jevn nedbør og jevnt tilsig har man unngått slike krisesituasjoner. Det er dessverre gjort altfor lite for å bedre den norske og den nordiske kraftbalansen, noe vi i Fremskrittspartiet tar konsekvensen av og foreslår flere tiltak for her i dag.

Så til budsjettet. Fremskrittspartiet inngikk som kjent et budsjettforlik med regjeringspartiene om hovedrammene. Der klarte vi å få inn to av våre viktigste satsingsområder innenfor Miljøverndepartementets portefølje, nemlig en kraftig økning av posten til kalking av vassdrag og posten til fartøyvern. Vi har også fått på plass 17,5 mill. kr til utjevning av nettavgiftene innenfor Olje- og energidepartementets rammer ved hjelp av en avtale med regjeringspartiene. Selv om vi helst kunne tenkt oss å få på plass de 40 mill. kr vi hadde i vårt alternative statsbudsjett, ser vi at det vi fikk igjennom, tross alt vil virke bra for dem som trenger det aller mest.

Med dette tar jeg opp Fremskrittspartiets forslag i innstillingen.

Presidenten: Representanten Øyvind Vaksdal har teke opp dei forslaga han refererte til.

Det vert replikkordskifte.

Rolf Terje Klungland (A) [19:29:44]: Det største risikoprojektet i Norge i dag er å drive industrivirksomhet med det nåværende regimet, sa representanten Øyvind Vaksdal kl. 16.21 onsdag 8. desember 2004.

Mener representanten fortsatt det, eller har han snudd? Har representanten Vaksdal et medansvar for at det nåværende regime blir sittende? Vil Fremskrittspartiet støtte forslaget angående Mo-industrien, som de lovte da de var representert i Mo, eller framstår Fremskrittspartiet i keiserens nye klær og støtter nåværende regime fullt ut?

Øyvind Vaksdal (FrP) [19:30:48]: Til representanten Klunglands orientering debatterte Odelstinget i går et tidlig nasjonalt kvoteregime for såkalte klimagasser, et regime som Arbeiderpartiet og regjeringspartiene står

bak, og som setter tusenvis av norske industriarbeidsplasser i fare.

Jeg er forbauset over at arbeiderpartirepresentanten Klungland, som selv kommer fra industrien, er med på å utarbeide et slikt regime. Har ikke representanten Klungland og Arbeiderpartiet lurt på hvorfor Eivind Reiten og Norsk Hydro nå vil bygge opp aluminiumsproduksjon i Qatar istedenfor i Norge?

Ingvild Vaggen Malvik (SV) [19:32:17]: Det er ofte rørende å lytte til Fremskrittspartiets bekymring for norske strømkunder. I år bruker vi 40 mill. kr på å utjevne forskjellene i overføringstariffene mellom distriktene og mer sentrale strøk. I år kommer nesten 22 av disse millionene strømkundene i Sør-Trøndelag til gode. Jeg konstaterer at bekymringen ikke stikker veldig dypt, når Fremskrittspartiet faktisk kan gjøre noe. Skarve 17,5 mill. kr på landsbasis er mindre enn det bare Sør-Trøndelag får i dag. Mitt spørsmål er derfor: Synes Fremskrittspartiet at strømkundene har grunn til å være fornøyd med dette resultatet?

Det samme gjelder for forslaget om kraftleveranser til Rana-samfunnet. Hvorfor kan ikke Fremskrittspartiet stemme for det forslaget og slik sørge for at det faktisk får flertall i denne salen i dag?

Øyvind Vaksdal (FrP) [19:33:27]: Som jeg sa i mitt innlegg, hadde vi helst sett at vi hadde fått på plass 40 mill. kr til utjevning av nettariffer, som vi hadde i vårt primære budsjettforslag. Det lyktes vi ikke med. Men jeg tror likevel de 17,5 mill. kr kommer dem som trenger det mest, til gode.

Men det er selvsagt andre ting som gjør at strømkundene må svi. Det er en manglende balanse mellom tilbud og etterspørsel. Det er nettopp det som er hovedårsaken til at prisene stiger.

I tillegg til dette har vi foreslått fra denne talerstol en gjennomgang av nettariffene der vi skal stille større krav til effektivitet hos nettselskapene. Det kunne verken SV eller noen andre partier være med på. I tillegg til dette har vi også tatt til orde for en reduksjon av elavgiften, som heller ikke SV vil være med på.

Rolf Terje Klungland (A) [19:34:35]: Vi som er litt beleste når det gjelder energilov og markedspolitikk i forhold til energi, vet at Vaksdal nå er ute på uhyre tynn is i forhold til det han står her og syter om, som jeg sa tidligere i dag.

Fremskrittspartiet velsignet nesten energiloven da den ble vedtatt. Arbeiderpartiet og SV sa at vi måtte ha en oppdekking av strøm i Norge. Hvis ikke ville prisen gå i lufta, og det ville gå ut over både kunder, private kunder, og industri. Nå har vi sett effekten av det.

Arbeiderpartiet har foreslått å bygge ut kraft, uten at det har skjedd. Men vi er allikevel opptatt av å sikre den industrien som er der allerede, slik at den blir i Norge. Det er bra for alle, og det er bra for miljøet. Derfor er situasjonen i Mo veldig spesiell, og jeg vil igjen spørre

Øyvind Vaksdal om han vil støtte forslaget som ligger her i salen.

Øyvind Vaksdal (FrP) [19:36:04]: Det er helt riktig at Fremskrittspartiet støttet energiloven som har gitt et mye bedre strømmarked for kundene, og som har gjort at strømprisene er blitt lavere, inntil politikerne begynte å blande seg inn på tilbudssiden i dette markedet, som Arbeiderpartiet har hovedansvaret for. Jeg vil i den forbindelse minne om Jens Stoltenbergs nyttårstale for fire år siden, da han sa at nå var det slutt på vannkraftutbyggingene, og sånn ble det.

Når en griper inn på tilbudssiden i et marked, vil ikke markedet fungere. Prisene stiger, og vi får mangel.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Hallgeir H. Langeland (SV) [19:37:06]: Eg tek opp SV sine forslag pluss dei forslaga som SV er med på.

Så vil eg gjerne retta opp ein feil i forhold til Enovas reviderte mål, som me har skrive er 10 TWh, men som skal vera 12 TWh. Det er jo òg meir i samsvar med SV sin politikk, sjølv om det er eit stykke unna.

Så vil eg foreta ei presisering i forhold til vedtak VIII, om samarbeid «for å redusere konfliktnivået» i primærnæringene. Der vil eg berre seia at SV ikkje har sagt at me ikkje ønskjer å ha ein dialog med miljøorganisasjonane. Me skal tvert om ha ein veldig sterk dialog med miljøorganisasjonane. Me skal ikkje godta alt som kjem frå Skogeierforbundet og andre – nemleg. Me skal ha frivillig vern, men me skal sjølvstøtt ha fagleg basert vern også. Så er det oppklart.

Eg må jo seia at det undrar meg når eg høyrer på Framstegspartiet. Korfor flyttar Hydro til Qatar, spør dei. Det er jo fordi dei får for dårlege rammevilkår i Noreg. Så får ein frå Framstegspartiet ei sak på bordet der ein kan visa den handlekrafta ein seier at ein har. Men Vaksdal seier då at det vil han ikkje vera med på. Han svarer ikkje på replikkane. For nokre veker sidan stod tusenvis av demonstrantar i Rana og kravde eit overgangsregime, og Framstegspartiet lovte det. I dag har dei sjansen til å visa handlekraft. Det gjer dei altså ikkje. Dei vil ikkje vera med på dette forslaget. Då må eg seia at Framstegspartiet sviktar Rana-samfunnet i dag. Det skal dei få høyra.

I tillegg til Rana-forslaget, som Senterpartiet, SV og Arbeiderpartiet står bak, ikkje Klungland aleine, er det eit anna forslag som Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet er saman om. Men me er òg saman om andre ting, f.eks. å fokusera på hydrogen som energibærer. Me er òg saman om å fokusera på å leggja til rette for vannforbetningsprosjekt i fleire fylke enn Østfold, med Morsa-prosjektet – på Jæren i Rogaland har me Aksjon Jærvassdraget. Me treng fleire slike prosjekt. Me får dessverre ikkje fleirtal for det. Me står òg saman, den raud-grøne faren, om å få fleire område omgjorde slik at friluftslivinteressene kan ta dei i bruk, f.eks. i samband med forsvarseigedommar, jf. Bolærne.

Dessutan står me òg saman om å vera meir offensive knytt opp mot grønt reiseliv og ei større satsing knytt opp

mot Friluftslivets år. Me har altså ein profil som er bra i forhold til friluftslivinteressar og til allmentas tilgang.

Desse partia har òg stått sentralt i arbeidet med å få fleire høgspenninglinjer lagde i jord. Men SV blei til slutt aleine, førebels, når det gjeld å prøva å ordna opp i Årum, eit område med stor krefthyppegheit. Subsidiært vil me likevel støtta forslaget frå Arbeiderpartiet, Framstegspartiet og Senterpartiet, der ein forlanger at Regjeringa kjem tilbake til saka. No må statsråden gå inn i dette, ikkje berre skyva det framfor seg. I samarbeid med helseministeren må han ta eit grep knytt til Årum. Eg såg av neste veker kalender at statsråden skulle til Hafslund, den 15. desember. Då bør det vera ei sak ein diskuterer med Hafslund, eventuelt at ein drøftar korleis ein kan løysa den problemstillinga.

Frå nyttår skal det altså vera forbode å bruka PCB-haldige kondensatorar. Dei skal takast ut av bruk, har me bestemt. Men det kjem ikkje til å skje. Nokre få stader kjem det til å skje. Framleis vil det vera slik at PCB-kondensatorar drys i hovudet på elevane i grunnskulen, fordi kommunane ikkje har råd til å skifta dei ut. Kommunane sit heller og skriv dispensasjonssøknader fordi dei ikkje har pengar, fordi dei blir strupete av denne regjeringa. SV har i fleire år foreslått å gjera noko med dette, laga ei rentefri låneordning, slik at ein kunne fjerna gifta frå taka. Det gjer me òg i dag. Det gjer SV fordi PCB er farleg, men me gjer det òg fordi det faktisk er eit energiinnsparingspotensial der på ein-to Sauda-utbyggingar. Dessutan er det eit sysselsetjingspotensial der, for ein kan setja elektromontørar i arbeid. SV får altså ikkje fleirtal for den beste løysinga, men subsidiært støttar me innstillinga IX og X. Det hevar fokus, og det går i vår retning knytt opp mot denne miljøgifta. Før i tida var det faktisk slik at Høgre var med oss på alt som gjekk på PCB, men dei ser ut til å ha gløymt lekse si når det gjeld denne problematikken i dag.

Noko av det viktigaste, trur eg, knytt til problematikken Snøhvit/Hammerfest og arbeidsplassar i Finnmark, er å ta fisken tilbake til Finnmark. Eg trur ikkje, som statsråd Widvey antydde, at det kan bli fleire «Hammerfest-ar» i Finnmark. Hammerfest besøkte eg sist helg. Der er det stor optimisme. Men ein kan ikkje få den optimismen på kvar einaste stad i Finnmark, for ein kan ikkje driva med olje- og gassbasar på kvart nes. Då må ein ha noko anna som er berekraftig i tillegg. Det er då ein må ta fisken tilbake, sørgja for at det skjer.

På Dagsnytt i dag høyrde me at det å driva med oljeaktivitet var utan problem. No tek ikkje fisken skade av det. Ein ny rapport viser at produsert vatn ikkje skaper den problematikken. Det er ei nyheit som ein må ta med ei klype salt. Det viste seg òg i løpet av dagen at det ikkje var så enkelt, for Havforskningsinstituttet følte seg misbrukt og misforstått. Dei sa nemleg i ei NTB-melding seinare i dag, ved forskningssjef Ole Misund, at rapporten ikkje kan brukast som ei frifinjing av oljeindustrien. Me er ikkje ferdige, seier Misund.

Så er ein altså allereie ute frå oljeindustrien si side og konkluderer med at ein no berre kan kjøra på, for dette er ikkje farleg, utan å ha den nødvendige kunnskapen som

ein bør ha, ikkje minst om Barentshavområdet, som er eit mykje meir komplisert område å operera i og eit mykje meir utsett område om det skulle skje uhell.

Rovdyrmeldinga blei gripen fatt i av SV og Arbeidarpartiet fordi regjeringspartia ikkje klarte å stå inne for det som stod der. Det blei gjort ein god jobb. Det blei fatta mange gode vedtak. Miljøbevegelsen var fornøgd, og store delar av næringa var fornøgd – ikkje alle, det er det feil å seia. Men det ein trudde på, var faktisk at ein skulle få litt fart i førebyggingsarbeidet, ein skulle få midlar til å driva med lokal førebygging i kommunane, knytt opp mot rovdyrproblematikken. Det var det mange kommunar som var interesserte i. Då sa eit fleirtal: Ja, det må me gjera. SV har sett av 30 mill. kr til dette i budsjettet sitt. Regjeringa står stille. Ho følgjer altså ikkje opp det viktige arbeidet det er å sørgja for at ein har ein rovdyrpolitikk som fleire kan bli fornøgde med, og som sikrar at me varetek våre internasjonale forpliktingar.

Eit nytt raudt-grønt alternativ, den raude fare, er på beddinga. Eg ser at me har store utfordringar på ein del område, ikkje minst på energisida, som me diskuterte i går, knytt opp til satsing på forureinande gass og olje, i Barentshavet.

Men når Høgre-folk og Framstegsparti-folk smiler i skjegget og seier at dette nok blir vanskeleg og vondt, trur eg ein skal sjå på korleis ein sjølv har hatt det i desse åra. Kristeleg Folkeparti og Venstre, som før var miljøparti, er det ikkje lenger. Høgre, som måtte vera med på nokre miljøgrep i starten, har no teke over heile makta og styrer regjeringsskuta ut av ein ansvarleg miljøpolitikk, som Kristeleg Folkeparti og Venstre tidvis har stått for før. Derfor hadde det vore veldig viktig å få nokre råd frå Kristeleg Folkeparti og Venstre om korleis SV ikkje skal gjera det når me skal inn i ein raud-grøn allianse, nettopp for å unngå den situasjonen dei er i. For SV sin del, trur eg det er vår styrke etter valet i 2005 som avgjer korleis det går med miljønasjonen Noreg. SV er oppteke av at me skal bli ein miljønasjon, og det skal me òg driva igjennom i den nye regjeringa.

Presidenten: Representanten har teke opp dei forslaga han refererte til.

Det vert replikkordskifte.

Rolf Terje Klungland (A) [19:47:31]: I Arbeiderpartiet legger vi vekt på at vi vil videreføre naturressursene for å sikre arbeidsplasser og industri, og for å gjøre det beste for miljøet. Derfor kjemper Arbeiderpartiet for at den industriclusteren som finnes i Grenland, skal få et gassrør.

Det er oppstått usikkerhet i forhold til SVs holdning til gassbruk innenlands, og hvordan en skal gjøre det. SV i Grenland har sagt at de ønsker gassrør, og at de ønsker et gasskraftverk med CO₂-håndtering i Grenland. I innstillingen, på side 30, står det likevel at SV ikke vil ha rør, men at de vil ha båt.

Mitt spørsmål til representanten Langeland blir: Kan han avklare hva SV går for her? Går de for båt, som de sier i innstillingen, eller for rør, som de sier i Grenland?

Hallgeir H. Langeland (SV) [19:48:51]: Til liks med Arbeidarpartiet, som er eit stort parti, er SV òg eit stort parti. Det betyr at det i denne saka er ulike syn i Grenland, akkurat som det i Arbeidarpartiet, så vidt eg har forstått, er ulike syn når det gjeld vern eller utbygging av Vefsna. Eg kjenner mange flinke folk i Arbeidarpartiet som har eit veldig fornuftig syn.

Så når det gjeld gassrør til Grenland: Me veit ikkje kor lenge me har eit forlik denne gongen heller, for no har Regjeringa skifta partnar når det gjeld klima, og det kan jo henda at ho skiftar partnar igjen. Men me har altså eit forlik med regjeringspartia – med Høgre, med Kristeleg Folkeparti og med Venstre – om gasspolitikken i Noreg. Me har det forliket fordi Arbeidarpartiet skulle ha 3 milliardar kr på bordet med ein gong. Då blei dei tvungne til å komma til oss og vera med på ein fornuftig gasspolitikk.

Eg personleg, og eit fleirtal i SV, meiner no at båt som transportmiddel er det beste, men det skal partiet ta stilling til i løpet av våren.

Øyvind Halleraker (H) [19:50:21]: Hvis vi fører Kristelig Folkeparti-Venstre-resonnementet til Langeland til ende, blir jo resultatet at SVs miljøpolitikk blir borte med Arbeiderpartiet.

Klungland fra Arbeiderpartiet gav oss tidligere i dag en rørende beskrivelse av viljen til felles politikk. Det var dette røde-mørkerøde-med litt grønnskjær-alternativet som hadde en glimrende felles politikk. Nå ser vi at de innenfor energi- og miljøområdet har tre-fire fellesforslag av 44 opposisjonsforslag. Forslagene er vel mest å betrakte som julehilsener – svært lite forpliktende; de angir ingen politisk retning. For øvrig har ikke SV og Arbeiderpartiet et eneste felles forslag.

Er det et problem for SV at de skal ut i regjeringsvalgkamp over nyttår med en energi- og miljøpolitikk der de har så marginalt felles med sin største samarbeidspartner?

Hallgeir H. Langeland (SV) [19:51:33]: Det er jo fint med julehilsingar. Ein må ikkje la vera å setja pris på dei. Men til liks med Høgre er det klart at me ser utfordringar. Kristeleg Folkeparti er imot sjølvbestemt abort – og sit i regjering med Høgre. Høgre er for EU – og Kristeleg Folkeparti er imot. I det heile er Høgre eit guffent parti når det gjeld miljøpolitikk, og det viser dei no når dei tvingar dei andre ned i den miljøgrøfta dei no er i. Det er jo nettopp det eg seier. Dersom SV skal komma i den situasjonen som me ønskjer, saman med Arbeidarpartiet og Senterpartiet – arbeidet har begynt for lenge sidan, det skal ikkje begynna over nyttår – er det utfordringar i forhold til dei sakene me diskuterer i dag, om energi. På miljøside er me einige om ganske mykje, faktisk, f.eks. friluftsliv og allemannsrett, men det er altså ei betydeleg utfordring når Høgre og Arbeidarpartiet – dei to store – slår seg saman som dei gjer i EU-saka.

Øyvind Korsberg (FrP) [19:53:08]: Det har vært sagt mye om Snøhvit i dag. Det er viktig å minne om at

på tross av overskridelsene er Snøhvit et lønnsomt prosjekt. Bedrifter i Nord-Norge har fått leveranser for over 2 milliarder kr til Snøhvit-prosjektet. I Vest-Finnmark har næringslivet fått leveranser for 1,6 milliarder kr. Det tror jeg ikke man skal glemme når situasjonen er slik som den er i Finnmark, og spesielt i en del kystkommuner, som sliter med høy arbeidsledighet.

Så sa representanten Langeland noe som var ganske interessant: Løsningen var at fisken skulle tilbake til Finnmark. Hvor skal representanten Langeland hente den fisken fra? Skal det være fra Troms? Skal han hente den fisken fra kystmiljøene i Troms som så vidt klarer seg, er det Nordland som skal få blø, eller er det Lofoten som skal få svi for at fisken skal tilbake?

Hallgeir H. Langeland (SV) [19:54:26]: Eg konstaterer at Framstegspartiet ikkje svarer på utfordringa knytt opp mot Rana-samfunnet, men framleis vel å svikta Rana-samfunnet i dag, ved å stemma mot forslaget om å gje industrien der overgangsordningar. Det beklagar eg, men det skal dei jaggu meg få høra i Rana.

Når det gjeld spørsmålet om Snøhvit blir lønnsamt, vil det visa seg etter kvart som overskridingane kjem. Men slik som det ser ut, så blir det det. Eg var i Hammerfest sist helg, og der er det sjølvsagt eit ønske om å få spreidd aktiviteten og arbeidsplassane knytt opp mot dette. Det kan alle forstå.

Så til dette med fisken, om ein skal ta han frå Tromsø by, eller kvar ein skal ta han frå. Dersom ein gjer slik som Framstegspartiet og Høgre seier, overlèt fisken til dei store, kraftige reiarane, dei som liksom kan feia opp all fisken på null og niks – som dei no har gjort – og ikkje lèt kystfiskarane få ressursen, blir det slik som representanten seier. SV sin politikk er at kystfiskarane skal fiska i sine område, og at fisken skal foredlast lokalt. Det er vårt utgangspunkt, ikkje å sentralisera dette, slik Framstegspartiet legg opp til.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Inger S. Enger (Sp) [19:55:59]: Det blir naturleg at vern preger noe av innlegget når en kommer fra et fylke som har 109 vernede områder – og flere er på gang. Fylket, som altså er Oppland, ligger godt over landsgjennomsnittet i prosent når det gjelder vern. Det er Senterpartiets mening at innsatsen med å forvalte etablerte verneområder må styrkes vesentlig. Verneområdene må utvikles fra å være en hemsko for bosetting og næringsvirksomhet til å bli en ressurs for nærliggende lokalsamfunn. Det er ikke uten grunn at lokalsamfunn er bekymra for ulike typer vern. Det er i første rekke næringslivet bekymringene gjelder. Det burde være positivt for oss i dette huset at det i hele landet er ønske om levende bygder som kjemper mot avfolking og for ulike typer næringsutvikling. Vi må forstå at det kan føles direkte sårende at storsamfunnet pålegger forskjellige former for vern mange steder, nettopp fordi lokalbefolkningen har forvalta ressursene så bra at de etter hvert er blitt verneverdige.

Den såkalte fjellteksten blei presentert i revidert nasjonalbudsjett for 2003, og den blei som kjent godt motatt den gangen. Høringsinstansene pekte entydig på behovet for økt forvaltningsinnsats i nasjonalparkene. Det er beklagelig at de gode ønskene om mer aktiv bruk av verneområdene ikke er fulgt opp med midler og konkrete tiltak.

Jeg vil spesielt peke på ett punkt som bør ha høg prioritet. Det er å utarbeide skjøtselsplaner for alle eksisterende nasjonalparker. Det er nesten utrolig, men Rondane nasjonalpark har eksistert i 40 år, og den har fremdeles ingen skjøtselsplan. En slik plan er et viktig grunnlag for å differensiere bruken av de ulike delene av nasjonalparken og legge til rette for økt turisme og næringsmessig bruk. For Rondane nasjonalpark har dette ført til at de ikke engang kan trykke et løypekart, fordi traseene ikke er avklart. Det burde være realistisk å kunne utarbeide forvaltningsplaner for alle nasjonalparker og store landskapsvernområder i løpet av 2005 og 2006.

For tida gjennomføres det forsøk med lokal forvaltning i fire større verneområder. Blant annet er Dovrefjellrådet med i et av de viktige prøveprosjektene med lokal forvaltning av verneområder. Dette arbeidet må støttes og utvides videre. Det må bli en sterkere samordning av den innsatsen som gjøres med oppsyn, informasjon og tilrettelegging for økt bruk i verneområdene.

Senterpartiet ønsker å styrke forskningsinnsatsen i skjæringspunktet mellom energi og miljø. Det er flere grunner til det. Først og fremst er det for å kunne nå de nasjonale målsettingene om reduksjon i klimagassutslipp, og da blir det nødvendig med en raskere overgang til mer miljøvennlig energibruk. Vi mener at Energifondet burde vært styrka over statsbudsjettet, slik at midlene kunne brukes til et eget bioenergiprogram. Enova burde stå for den endelige utforminga av satsinga. Støtte til investeringer i fjern- og nærvarmeanlegg, til installering av vannbåren varme i offentlige bygg og til vannbåren varme og pelletskaminer i privatboliger burde inngått i programmet. Dette vil utvikle varmemarkedet, slik at en større del av det utnyttta trevirket i norske skoger kunne blitt tatt i bruk. I tillegg genererer hver TWh produsert bioenergi 300–500 arbeidsplasser. Det er også nødvendig – i det minste smart – å gjøre energibruken mer fleksibel. Fjernvarmeanlegg er et viktig stikkord her.

Det var skuffende at Regjeringa i utgangspunktet hadde utelatt utjamning av nettariffer, men det blei jo retta litt på i budsjettforliket. Men det burde vært minimum 40 mill. kr. Dette har vist seg å være ei kostnadseffektiv og treffsikker ordning som har betydd mye for å kutte strømkostnadene for de husholdningene og bedriftene med aller høyst nettleie.

2005 er friluftslivets år. Det kommer jo helt av seg sjøl, men det burde naturligvis fått flere midler. Noe som ikke hadde kosta penger, er planen over områder Forsvaret skal avhende. Det hadde gitt en enestående sjanse til å sikre viktige områder i strandsonen og i nærområdene til friluftsbuk for alle.

Så vil jeg til slutt ta opp det forslaget som Senterpartiet står aleine om.

Helt til slutt vil jeg nevne at det er en merknad på side 36 i innstillinga, hvor det står at alle unntatt Senterpartiet er kjent med at Statnett har et system som gjør det billigere å bygge ut kraft i Bergen og Midt-Norge. Jeg må si at vi også er blitt kjent med det, og at vi burde ha vært med på merknaden.

K j e l l E n g e b r e t s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Inger S. Enger har tatt opp det forslaget hun refererte til.
Det blir replikkordskifte.

Rolf Terje Klungland (A) [20:01:15]: Daværende energiminister Eivind Reiten fra Senterpartiet var vel det vi må kalle energilovens far. Nå er han konsernsjef i Hydro. Nå er strømmen for dyr til at vi kan produsere aluminium i Norge – men det er for lite til å bygge ut ny kraft, sier altså Senterpartiets egen Eivind Reiten.

Hva mener egentlig Senterpartiet om en slik utnyttning av egen interesse? Hva vil Senterpartiet gjøre for å hindre en videre utvikling som den vi har sett er satt i gang, der industrien flytter ut og energi ikke blir bygd ut fordi det er for dyrt?

Inger S. Enger (Sp) [20:02:30]: Jeg har ofte blitt møtt med at Eivind Reiten er energilovens far, og jeg er på mange måter stolt over at han er en senterpartimann. Det var mye bra som skjedde med energiloven, og den har fungert i svært mange år, men det er slik med den loven som med alle andre lover, at en må gjøre endringer når det er nødvendig. Det ser jeg ikke bort fra burde skje med energiloven også. Sannsynligvis burde vi ha litt mer når det gjelder forsyningsikkerhet. Det kan vi komme tilbake til.

Så er Arbeiderpartiet bekymra for Senterpartiets syn når det gjelder industrien. Da vil jeg bare minne om at SV, Arbeiderpartiet og Senterpartiet i dag er sammen om et forslag som gjelder industrien i Mo i Rana, hvor vi faktisk mener at kraftkontraktsaken bør tas ut og ses på på nytt. Det er jo nettopp med tanke på å hjelpe industrien i Distrikts-Norge, som trenger det svært godt.

Bror Yngve Rahm (KrF) [20:03:49]: Jeg er helt enig med Inger Enger i at det skjedde mye bra i forbindelse med energiloven. Den har virket relativt bra sett i forhold til de intensjoner som ble lagt, særlig når det gjelder prisutviklingen, da prisene har ligget under det nivået vi hadde før vi fikk energiloven på plass. Så jeg stiller meg bak den endringen som fant sted på begynnelsen av 1990-tallet. Jeg registrerer selvfølgelig at Arbeiderpartiet stemte for energiloven i sin tid.

Mitt spørsmål til Inger Enger dreier seg om vern, fordi Senterpartiet har tatt til orde for en såkalt vernepause. Kan Inger Enger si noe mer om hva man vil bruke en slik vernepause til, hvor lenge man tenker seg at denne skal vare, og eventuelt hva konsekvensene måtte være om dette stopper helt opp?

Inger S. Enger (Sp) [20:05:02]: Jeg må for det første si meg svært glad for at Rahm stiller seg bak det jeg sa om energiloven. I denne salen må en passe på å være glad for all den støtte en kan få, om det gjelder store eller små ting – og energiloven er jo faktisk en svært stor ting.

Når det gjelder vern, er Senterpartiet også opptatt av det, men vi føler at Regjeringa har vært svært ivrig etter å verne, faktisk før erstatningsordninger i en del sammenhenger har vært på plass. Og det er på den bakgrunn det nå er fremmet et Dokument nr. 8-forslag, som ligger i Stortinget, om at vi vil ha en vernepause. Det betyr at en vil utrede konsekvensene – hvordan vern har virka i de områder hvor folk har hatt det, hvordan det har virka på næringslivet. Vi ønsker rett og slett en konsekvensutredning når det gjelder vern. Det er ikke tidsfesta hvor lenge dette skal vare, men jeg føler at det vil gi en ganske god pekepinn om i hvilken retning en bør gå her.

Rolf Terje Klungland (A) [20:06:27]: Arbeiderpartiet er enig i at energiloven hadde mye godt i seg. Men vi hadde da, som vi har hatt i ettertid, og som vi har nå, en problemstilling i forhold til at når det blir for lite kraft i et marked, og man har et fritt marked, så vil prisen bli så høy at man kan begrunne markedspris som subsidiering. Jeg mener det er det Regjeringen prøver på, for markedsprisen i Norge er nå kanskje mye høyere enn f.eks. i Island, som har et overskudd på kraft. Den er kanskje mye høyere enn i Frankrike, som kan ha et overskudd på kraft. Derfor forholder Regjeringen seg til et marked i Norge, og sier at markedsprisen er så høy. Det er rett i markedet i Norge.

Men spørsmålet er hva Senterpartiet vil gjøre for å få den markedsprisen nedover, og det håper jeg at representanten kan svare på.

Inger S. Enger (Sp) [20:07:50]: Det er som kjent lettere å spørre enn å svare. Jeg kunne også tenke meg at Klungland hadde utdypa det litt mer, istedenfor bare å komme med spørsmål.

Men det er klart at i et marked med for lite kraft vil prisene gå opp. Derfor er det viktig å få inn mer kraft. Vi er bl.a. opptatt av dette med mini- og mikrokraftverk, og NVE har faktisk laga en rapport som sier at man kan få 15–20 TWh ut av slike små kraftverk. Dessuten har vi dette med restaurering av eksisterende kraftverk. Vi kan også få 10–15 TWh av bioenergi. Da mener jeg at vi burde ha mer enn nok! Jeg syns at i sånne debatter som denne, glemmer vi ofte enøk. Vårt forbruk skal ikke stige inn i – hva skal jeg si – himmelen, det må være viktig at vi også er villige til å redusere forbruket og til å tenke nytt.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

May Britt Vihovde (V) [20:09:17]: Noreg er ein stor energinasjon og har derfor eit særskilt ansvar for å gjera den fossile energien reinare, for å fremja fornybar energi og for å finna løysingar som effektiviserer bruken av energi.

I går debatterte vi CO₂-kvotar i Odelstinget, og Regjeringa fekk gjennomslag for nok eit verkemiddel for å redusera CO₂-utsleppa. Venstre meiner at ein europeisk kvotemarknad er eit supplement til nasjonale tiltak, og vi er derfor klare på at minst halvparten av forpliktingane vi har teke på oss gjennom Kyoto-avtalen, skal takast nasjonalt.

Energipolitikken er avgjerande for dei nasjonale klimagassutsleppa. Derfor er Venstre svært oppteke av å få gjennomført ei energireform der ubrukte fornybare varmeressursar blir tekne i bruk, slik at straum som i dag blir brukt til oppvarming, blir frigjort til andre formål.

Venstre meiner det må stimulerast til at det blir etablert ein varmemarknad basert på fornybar energi og avfallsenergi, for med det å forhindra at Noreg gjer seg meir avhengig av fossile energikjelder, som oppvarming basert på olje og gass, eller forureinande gasskraft. Det er uaktuelt for Venstre å gi nye konsesjonar til bygging av sterkt forureinande og gammaldagse gasskraftverk.

Venstre er sterk tilhengar av å venta med bygginga av gasskraftverk til vi har fått på plass CO₂-handtering, og registrerer med glede at Regjeringa aukar forskingsinnsatsen på miljøvennleg gassteknologi. Heile 150 mill. kr har Olje- og energidepartementet til disposisjon til forskning, utvikling og innovasjonstiltak knytt til renseteknologi for gasskraftverk.

Venstre vil ikkje at det skal byggjast ut nye, store vassdrag, men vil stimulera til at eksisterande vasskraftverk blir meir effektivt utnytta, samt til at det blir bygt ut mini- og mikrokraftverk der dette *ikkje* kjem i konflikt med verneverdiar.

Venstre vil ha auka utnytting av vindenergi. Før det blir gitt løyve til nye prosjekt, meiner Venstre at desse må sikrast lågast mogleg konfliktnivå når det gjeld omsyn til miljø, samt høg energieffektivitet. For å sikra bruk og utnytting av annan fornybar energi, som jordvarme, sol, bølge/tidvatn, osmose, bioenergi o.a., er prisen på elektrisitet avgjerande.

Venstre vil stimulera til auka bruk av fornybar energi og varme ved å halda oppe og styrkja elavgifta og auka avgiftene på fyringsolje – samstundes som det blir gitt positiv stimulans til bruk av ny fornybar energi. Dette vil gjera at Noreg kan halda oppe sin posisjon som energinasjon, sjølv om olje- og gassutvinninga gradvis blir redusert. Noreg vil gå frå å vera ein fossilnasjon til å bli ein fornybarnasjon, gå frå fossilnæring til fornybar og framtidretta næring.

Regjeringa leverer på fleire av desse områda. Særleg vil eg trekkja fram Olje- og energidepartementet si styrking av forskning og innovasjon retta mot utviklinga av framtidens reine energisystem, RENERGI, under dette hydrogen.

Noreg har som stor eksportør av olje og gass eit særskilt ansvar for å gjera den fossile energien reinare. Derfor er Venstre tilfreds med at Regjeringa har fått gjennomslag for ein betydeleg auke i petroleumsforskninga. Den kraftige satsinga skal bidra til at petroleumssektoren både kan eksistera i takt med naturen på lang sikt og kan fortsetja å vera ein vesentleg bidragsytar til finansieringa

av velferdssamfunnet og til industriell utvikling i heile landet.

Venstre er tilfreds med at Miljøverndepartementet intensiverer arbeidet med nytt skogvern, aukar tilskotta til miljøvennleg byutvikling og aukar innsatsen for å ta vare på fjellreven og dei ville laksebestandane i Noreg.

Venstre vil òg trekkja fram arbeidet med å forbetra den lokale luftkvaliteten og sikra betre utnytting av ny og meir miljøvennleg teknologi. Regjeringa har fått gjennomslag for å innføra avgiftsincitiv for innføring av såkalla svovelfri bensin og autodiesel i Noreg.

Avslutningsvis vil eg tilføya at Venstre sjølv sagt stiller seg bak Høgres og Kristeleg Folkepartis merknader i denne innstillinga samt budsjettavtalen med Framstegspartiet.

Heilt til slutt: Sosialistisk Venstrepartis representant, Hallgeir Langeland, ville ha råd. Han treng ikkje noko råd! Eg synest kanskje det er på tide at Sosialistisk Venstreparti gir litt ros til denne regjeringa for ein langt meir offensiv miljøpolitikk enn det nokon tidlegare regjeringar har ført.

Vi ønskjer faktisk å sitja i denne regjeringa og driva framtidretta miljøpolitikk. Venstre vil at Noreg skal vera eit miljøpolitisk føregangsland. Noreg skal gå frå å vera ein del av problemet til å bli ein del av løysinga, og eg trur faktisk at denne regjeringa er den beste til å gjennomføra tiltak for å nå dette målet.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [20:14:31]: Sjølv om Arbeidarpartiet sitt alternative statsbudsjett er langt betre enn det Regjeringa gjorde framlegg om, inneber faktisk budsjettavtala mellom Framstegspartiet og regjeringspartia òg positive element. Eg tenkjer her særskilt på posten for kalkingsmidlar. Det er bra, men det er faktisk det einaste. Dei næringspolitiske utfordringane går i heilt feil retning.

For Arbeidarpartiet er omsynet til sysselsetjinga, meir pengar til kommunane, meir til skule og meir til helse og omsorg mykje viktigare enn store kutt i distriktssatsinga, kutt i næringsstøtte og utdeling av skattelette til velståande familiar og enkeltpersonar.

I fjor fekk Arbeidarpartiet gjennomslag for å få meir fortgang i arbeidet med å ta meir av naturgassen i bruk innanlands.

Innovasjonssenteret i Grenland er ei viktig etablering i arbeidet med å etablere eit nasjonalt gassteknologiprogram for å drive fram miljøvennleg bruk av gass til energiformål som også skal inkludere CO₂-handtering.

Me har lenge følt at Kristeleg Folkeparti, Høgre og Venstre har tråkka på bremsen når me i Arbeidarpartiet har ønskt fortgang i dette arbeidet. Allereie for tre år sidan gjorde me framlegg om å opprette eit slikt innovasjonsselskap i Grenland. Det at regjeringspartia no har blitt pressa til eit anna syn, kan tyde på at dei no slepp opp litt på bremsane. Det er me svært glade for.

Dagens budsjettinnstilling er derfor veldig viktig i arbeidet med å utvikle miljøvennleg gasskraftteknologi, og dermed også viktig for Grenland og Telemark, der innovasjonsselskapet for å utvikle slik teknologi er lokalisert.

Dette er eit viktig steg vidare på vegen for å få gassrør og naturgass til Grenland, ein energiressurs som industrien og befolkninga i lang tid har etterspurt. Når det gjeld infrastruktur for å få gassen fram, m.a. til Grenland, er eg mindre fornøgd med fleirtalet og budsjettkameratane på Stortinget.

Dessverre lukkast det heller ikkje denne gongen å få til eit statleg selskap som skal investere i infrastruktur for transport av gass. Det hadde me faktisk forventa. Her sviktar Framstegspartiet også. I heile haust har dei i fleire avisspaltemeter framstilt seg som garantisten for å fåilandført gass i rør til Grenland, men det viser seg, så langt, å vere tomt prat. Arbeidarpartiet gjev ikkje opp av den grunn.

Me vil stå på ved kvart høve som byr seg, og det er også verd å merke seg at fleire rapportar slår fast at bruk av gass er avgjerande viktig for verdiskaping på Sørøstlandet. Skal me få til det, er det viktig at det blir bygt infrastruktur for transport av naturgass. Her må staten delta gjennom tilskot og ved at det blir oppretta eit statleg investeringselskap som saman med andre investorar, t.d. industrien, energiselskap og næringslivet elles, vil investere langsiktig i infrastruktur for transport av naturgass. Eg ser, som sagt, ingen store lyspunkt i denne innstillinga, men me skal stå på vidare.

Dersom ein skal få ein slik marknad til å fungere, er det avgjerande at varene kan fraktast fram til mottakar. Arbeidarpartiet vil at staten skal ha eit ansvar for å bygge infrastruktur, og meiner at dette kan likestillast med annan statleg infrastruktur som veg, jernbane, kraftliner og liknande.

Eg viser i den samanhengen til Arbeidarpartiets alternative budsjett, der me gjorde framlegg om å tilføre 3 milliardar kr i eigenkapital til eit slikt selskap.

Statsråd Thorhild Widvey [20:19:03]: Ifølge World Energy Outlook for 2004 fra IEA stadfestes det igjen at verdens energibehov vil være 60 pst. høyere i 2030 enn det er i dag, og at fossile energibærere vil være den dominerende kilden til å dekke dette energibehovet. For meg er det klart at verden trenger mer energi, og at deler av dette energibehovet også vil være i form av fossile brensler. Det er min ambisjon at Norge også i framtiden skal ha en rolle som ledende energinasjon.

Petroleumssektoren er av stor betydning for Norge. Vi har i dag bare utnyttet en tredjedel av ressursene på kontinentalsokkelen. Regjeringen vil legge forholdene til rette for videreutvikling av petroleumssektoren gjennom å sikre at den norske kontinentalsokkelen forblir et attraktivt område for investeringer, verdiskaping og industriell utvikling i Norge.

Regjeringen har foreslått å øke bevilgningene til petroleumsforskning med over 60 pst. i neste års budsjett, for å sikre at petroleumssektoren fortsatt blir en vesentlig bidragsyter til finansieringen av velferdssamfunnet og til industriell utvikling i hele landet. Vi jobber aktivt for å bidra til å øke utvinningen av petroleum fra norsk sokkel, bl.a. gjennom å stimulere til høyere leteaktivitet og til økt innsats for utvinning fra eksisterende felt. En offensiv

satsing på forskning og utvikling innen petroleumssektoren er et avgjørende element i den sammenhengen. I budsjettet for 2005 legges det opp til en samlet vekst i den offentlige finansieringen på om lag 113 mill. kr. Jeg er glad for at et bredt flertall i Stortinget står bak denne prioriteringen i budsjettet.

Den kraftige veksten innenfor petroleumsforskning er viktig for å ivareta de utfordringene som ligger i å få mest mulig ut av ressursene på sokkelen og ikke minst for å øke verdiskapingen i petroleumsindustrien.

I dag er det omkring 75 000 personer som arbeider i petroleumsnæringen, hvorav 43 000 er direkte sysselsatt i leverandørindustrien. Her finner vi også noen av våre sterkeste globale aktører.

I budsjettet for 2005 er det også foreslått en styrking av Regjeringens bidrag til internasjonalisering av norskbasert petroleumsindustri. Dette vil styrke Intsok og Petrad og bidra til å gi næringen utviklingsmuligheter i tillegg til virksomheten på norsk kontinentalsokkel. Det er viktig å legge grunnlaget for internasjonaliseringen mens det fortsatt er en sterk industri med aktivitet på norsk sokkel. Norsk olje- og gassindustri har etter 35 år utviklet seg til en sterk næringsklynge hvor hele bredden i norsk olje- og gasskompetanse og ikke minst teknologi er etterspurt i de fleste petroleumsprovinser. Norske leverandørbedrifters omsetning ute har økt i perioden 1995–2003 fra 15,5 til ca. 35 milliarder kr. Regjeringens petroleumspolitik har som mål å opprettholde en konkurransedyktig norskbasert leverandørindustri.

Sikker tilgang på energi blir stadig viktigere for at et moderne samfunn skal fungere. Vannkraftens dominerende rolle i Norge gjør energiforsyningen sårbar overfor nedbørssvingninger.

Norge har store muligheter for verdiskaping gjennom nettopp bruk av naturressursene. Vi trenger mer kraft og en balansert utvikling av ny energiproduksjon. Satsingen på omleggingen av energiproduksjonen bidrar til at andre energikilder enn vannkraft vil spille en større rolle i energiforsyningen i årene som kommer.

Regjeringen har økt ambisjonene når det gjelder satsingen på energiomlegging. I den nye, reforhandlede avtalen departementet har med Enova, skal Enova bidra til ny miljøvennlig energiproduksjon og energibesparelser på til sammen 12 TWh innen 2010. Det er en økning på 2 TWh, eller 20 pst. i forhold til det opprinnelige målet.

Midlene som er tilgjengelig for arbeidet med energiomleggingen, har økt med om lag 90 mill. kr, til om lag 660 mill. kr i 2005. Økningen i inntektene til Energifondet kommer som en følge av økt påslag på nettariften.

Regjeringen ønsker at en større del av våre naturgassressurser skal tas i bruk innenlands. Det vil gi et viktig bidrag til en mer fleksibel energiforsyning. Regjeringen bidrar med finansiering av infrastruktur, slik at gass gradvis kan bli tilgjengelig i nye områder av landet. For 2005 har Regjeringen foreslått å bevilge 24 mill. kr til infrastruktur for naturgass. Forslaget er, sett i sammenheng med tilsagnsfullmakten, med på å befeste den langsiktige satsingen på området.

Regjeringen legger også stor vekt på at økt innenlands bruk av gass kan gi bedre betingelser for verdiskapingen, energiforsyningen og ikke minst også for miljøet. Derfor er det svært viktig nå med denne nye innovasjonsvirksomheten for miljøvennlige gassteknologier i Grenland, og jeg er svært glad for at vi på nyåret får anledning til å starte opp med det.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Rolf Terje Klungland (A) [20:24:26]: Norsk kraftintensiv industri kan komme opp i en situasjon der den ikke får nye kraftkontrakter fordi kraftselskapene ønsker å bruke det markedet som Regjeringen har ansvaret for nå.

Stortinget kom med et anmodningsvedtak til Regjeringen i vår, der Regjeringen fikk i oppgave å komme tilbake med langsiktige energiavtaler til industrien. Svaret fra Regjeringen var at det ikke er lov til å inngå avtaler under markedspris. Jeg må spørre statsråden om hvor hun i det anmodningsvedtaket finner at prisen skulle være under markedspris. Regjeringen sitter med alle verktøyene som trengs i forhold til energimarkedet. Så spør vi: Hva er situasjonen i EU/EØS-området? Regjeringens svar er at det har de ikke undersøkt overhodet. Hvorfor har ikke Regjeringen tatt anmodningsvedtaket på alvor?

Statsråd Thorhild Widvey [20:25:47]: Regjeringen har tatt dette anmodningsvedtaket på alvor. Vi har i budsjettproposisjonen gitt en vurdering når det gjelder spørsmålet om nye kontrakter på myndighetsbestemte vilkår for industrien.

Jeg vil bare minne representanten Klungland om at de siste gangene Stortinget behandlet dette spørsmålet om nye kraftavtaler, på slutten av 1990-tallet, var det bred politisk enighet om at tilbudet om nye avtaler skulle være en overgangsordning, og at bedriftene i økende grad måtte sikre sitt kraftbehov innenfor ordinære markedsorganisasjoniske rammer.

Jeg har bladd litt tilbake og sett på hva representantene sa i ulike sammenhenger. Jeg kan nevne at det var ikke minst tre–fire representanter fra Arbeiderpartiet som da understreket veldig sterkt at man stod sammen om den politikken og det grunnlaget som da ble lagt. Jeg kan si dere bl.a. hva Aud Blattmann sa:

«Det er synd å si at framlegget er mottatt med ovasjoner. Med de sterke understrekingene fra departementets side om begrensningene som EØS-avtalen legger, fikk Stortinget seg forelagt en sak som gav lite rom for endringer fra Stortingets side.»

Gunn Karin Gjøl kan jeg også referere til, som framførte akkurat det samme.

Øyvind Vaksdal (FrP) [20:27:15]: Statsråden sa i sitt innlegg at petroleumssektoren har stor betydning for Norge. Jeg er selvfølgelig enig i det. Derfor må vi hele tiden fokusere på sokkelens konkurransekraft. Vi må ikke bli blendet av høye oljepriser. Disse er like høye over

hele verden, og gir på ingen måte norsk sokkel noen fortrinn, kanskje snarere tvert imot.

Konkraft kom for en tid tilbake med en rapport som viste hvordan man kunne få på plass lønnsomhet i mindre marginale felt, samt øke ressursutnyttelsen i eksisterende felt i sluttfasen. Regjeringen viste dessverre liten interesse for disse grep. Jeg vil derfor spørre statsråden om hun nå vil børste støv av denne rapporten, lese den på nytt og foreslå de nødvendige grep for å sikre at norsk sokkel fortsatt skal være et interessant område for de internasjonale oljeselskapene.

Statsråd Thorhild Widvey [20:28:20]: Vi har utvilsomt store muligheter på norsk sokkel fremdeles.

Som jeg sa i mitt innlegg, er det bare en tredjedel av våre ressurser som faktisk er utnyttet. Det betyr at det ligger et stort potensial der som vi kan fokusere på i årene som kommer, sett i forhold til nye leteområder, men også selvfølgelig i forhold til områder der det allerede er aktivitet på sokkelen.

Det ligger en stor utfordring i nettopp å være med på å se på hva man kan gjøre både for å få lett mer og utvunnet mer, også i forhold til eksisterende felt. Derfor er de svært viktige de grep Regjeringen nå har tatt med å satse på økt forskning og utvikling, slik at vi kan finne fram til nye teknologier, nye produkter som kan bidra til at vi kan klare å få mer ut av de feltene som faktisk er der.

Jeg er klar over at næringen har pekt på kostnadene og på skatteregimet og bedt om at det må komme endringer. Jeg vet også, som representanten Vaksdal er klar over, at Regjeringen i revidert sa at vi kom med små justeringer. Jeg har ikke forventet at næringen, nå når de har fått ny statsråd, skal renne dørene ned i håp om å få nye løfter. Men døren er ikke slamret igjen for framtiden. Det vil også være mulighet for å se på nye tiltak i årene som kommer.

Hallgeir H. Langeland (SV) [20:29:50]: Statsråden, som jo er EU- og EØS-tilhengar, er òg tilhengar av at ein skal ha mindre styring og meir merkt styring i utgangspunktet. Då blir det færre og færre verktøy i verktøykassa, og som statsråd Gabrielsen sa her for ei stund sidan, så er ho nesten tom. Og det er nettopp det det dreier seg om når det gjeld industrikraftregimet.

SV føreslo i 1998 i samarbeid med LO og miljøbevegelsen eit regime på 12,50 øre retta mot tiltak innanfor miljø og klima. Men det fekk me ikkje lov til – det var fleirtalet her med på. Dei ville ikkje prøva det ut eingong.

Det som er litt merkeleg, er at når ein i oppmødingsvedtaket spør om ein kan sjekka med andre land, så har ein altså ikkje gjort det. Det betyr jo at ein ikkje er interessert i å ha eit industrikraftregime som verkar i Noreg. Ein er ikkje interessert i å hjelpa industrien i Rana, til dømes.

Eit spørsmål til slutt. Vil Årum-saka bli teken opp med Hafslund på møtet den 15. desember?

Statsråd Thorhild Widvey [20:31:11]: Som jeg sa i et tidligere replikkordskifte her i dag, har Stortinget fak-

tisk stått bak den brede politikken som har gjeldt i forhold til framtidige kraftkontrakter. St.prp. nr. 52 for 1998-1999 ble faktisk lagt fram av daværende statsråd Marit Arnstad fra Senterpartiet, St.prp. nr. 78 for 1999-2000 ble lagt fram av daværende olje- og energiminister Olav Akselsen fra Arbeiderpartiet, og det var Anne Enger Lahnstein som fungerte som olje- og energiminister da St.prp. nr. 52 ble debattert i Stortinget. Jeg har merket meg at faktisk ingen av debattantene den gangen bidro til å svekke forholdet til de kravene som ESA påla oss i denne saken.

Jeg har også merket meg at dersom regjeringen Stoltenberg hadde ansett det for mulig og ønskelig å komme industrien i møte med et mer sjenerøst tilbud, som ble etterlyst den gangen, og som var opplegget i St.prp. nr. 52, så hadde de faktisk hatt anledning til å gjøre det, men det gjorde de ikke. Det eneste som har endret seg siden den gangen, er at Arbeiderpartiet nå er i opposisjon, og de får god hjelp av SV til å fremme de synspunktene som de den gangen ikke gjorde noe forsøk på å endre.

Inger S. Enger (Sp) [20:32:38]: Statsråden var i sitt innlegg inne på at sikker energi er helt nødvendig, og at mye vannkraft gjør situasjonen sårbar. Det har hun selvfølgelig på mange måter helt rett i. Derfor vil også andre energikilder enn vannkraft være viktig. Statsråden nevnte fossilt brensel, men jeg har litt lyst til å komme inn på fjernvarme.

I meldingen om forsyningssikkerhet støttet flertallet Regjeringens forslag om at man skulle ha ei egen ordning for fjernvarme, og det var knytta store forventninger til det. Det er viktig å bygge ut fjernvarmenettet med tanke på bruk av bioenergi, spillvarme og vel også avfallsvarme.

Statsråden har henvist til at Enova skal ta seg av dette. Det er for så vidt greit nok, hvis de hadde hatt litt mer penger, for på grunn av bortfall av tilsagnsfullmakten for 2005 vil de nå få mindre penger.

Jeg vil bare spørre: Hvordan ser statsråden på dette? Og vil statsråden komme tilbake med ei ordning som er spesiell for fjernvarme?

Statsråd Thorhild Widvey [20:33:49]: Ja, Norge er faktisk veldig heldig. Vi har utrolig mange verdifulle energiresurser. Vi er godt utrustet med både olje og gass, men det er også viktig, som det ble påpekt fra representanten Enger, at vi også har andre typer fornybare energikilder. Vi er rikelig utrustet med vann, vi er rikelig utrustet også med vind, og i går var jeg også med på å døpe en forskningsplattform som går på bølgeenergi. I Norge ligger alle mulighetene godt til rette for at vi i framtiden kan være en veldig viktig energileverandør også i forhold til fornybar energi.

Når det gjelder fjernvarme, har Regjeringen valgt å legge satsingen på infrastruktur for fjernvarme inn som en del av den økte satsingen gjennom Energifondet og Enova. I 2004 har inntekten til Energifondet økt med over 90 mill. kr, og vi mener at dette skulle gi en samlet

disponibel ramme til også å kunne prioritere dette viktige tiltaket i året som kommer.

Rolf Terje Klungland (A) [20:35:06]: Når det gjelder St.prp. nr. 52 for 1998-1999 hadde ESA merknader til den. Derfor kom St.prp. nr. 78 for 1999-2000 etterpå, og slik som jeg ser det, har ikke ESA sagt at den ikke er EØS-relevant. Det er bare en mulighet og et tankekors.

Men representanten Eva R. Finstad fra Høyre sa i en interpellasjon i februar 1997:

«Høyre har argumentert for en ordning med utsatt hjemfall så lenge kraften går til konsesjonsformålet, dvs. til industriproduksjon.»

Det er også en mulighet. Jeg skjønner ikke hvorfor statsråden har den passive holdningen at når vi ser at dette går feil vei, så skal vi ikke prøve å gjøre noe nytt. Jeg skjønner ikke at ikke Regjeringen har fulgt opp sine partier her på Stortinget og faktisk prøvd å gjøre noe, for det kan de faktisk ikke si at de har gjort, ut fra de svarene vi har fått.

Statsråd Thorhild Widvey [20:36:25]: Gjennomgangen av EØS-reglene viser at det ikke er mulig å gi industrien nye kraftkontrakter med vilkår under markedsvilkår ved å stille krav knyttet til energieffektivisering eller forsyningssikkerhet. Jeg tror det er svært viktig at vi går tilbake igjen til St.prp. nr. 52 for 1998-1999, hvor ordningen med nye myndighetsbestemte avtaler var forutsatt å skulle være en overgangsordning, noe som innebærer at bedriftene i økende grad måtte sikre sitt kraftbehov innenfor ordinære markedsorganisasjonelle rammer.

Det var tre elementer i stortingsproposisjonen som støttet opp under dette. For det første ble det forutsatt at kontraktene skulle trappes ned fra og med 2010 og fram til utløpet i 2020. For det andre la Regjeringen til grunn at bedriftene som ble tilbudt nye kontrakter, måtte dekke deler av kraftbehovet i markedet. Og for det tredje ble det bestemt at ordningen med å tildele kraft til nye prosjekter skulle avvikles. Nye prosjekter måtte da på lik linje med andre forbrukere konkurrere om krafttilgangen. Som jeg sa tidligere: Den eneste forskjellen fra den gangen – da Arbeiderpartiet har støttet den politikken – til nå er at Arbeiderpartiet er i opposisjon.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Øyvind Korsberg (FrP) [20:37:55]: Jeg tenkte jeg skulle si lite grann om Miljøverndepartementets budsjett og det budsjettforliket vi har inngått. Nå er det mange som har skrytt av det gode budsjettforliket vi har fått til. Jeg har lyst til å knytte noen kommentarer til det. Vi fikk 20 mill. kr mer til kalk. Å øke de bevilgningene er en sak vi i Fremskrittspartiet har kjempet for i mange år. Endelig har vi lyktes. Å bevilge penger til kalk er en god måte å rette opp miljøskader på. Det er et godt miljøtiltak. Det medfører at befolkningen får fine rekreasjonsområder med fiskemuligheter.

Når samtlige partier har vært oppe på talerstolen og gitt ros for at man bevilger mer penger til kalk og vist

til viktigheten av det, håper og tror jeg at statsråden legger merke til akkurat det. For gjør ikke statsråden det, og gjør det som har vært vanlig fra statsråder tidligere, nemlig å kutte på det området, skal statsråden få trøbbel. Han skal få lov til å oppleve det motsatte av himmel. I og med at statsråden kommer fra Kristelig Folkeparti, antar jeg at han vet hva det motsatte av himmel er.

Arbeiderpartiet har også i sitt alternative budsjett plussert på lite grann til kalking, men 6 mill. kr er ærlig talt ikke mye å bli imponert over. Men det er ikke mye av Arbeiderpartiets politikk som imponerer meg.

Et annet område som blir viktig å satse på i framtiden, er bekjempelse av gyro. Jeg er helt enig med representanten Onarheim i at man må fokusere på det. Man må se om man klarer å få fullført den handlingsplanen som Direktoratet for naturforvaltning har lagt opp til. Vi har gjort det i vårt alternative statsbudsjett, og det er forventet at statsråden følger opp framover. Spesielt viktig og interessant er den aluminiumsmetoden man bruker for å bekjempe gyro. Gyrobekjempelse er et godt distriktstiltak. Man taper vel ca. 200–250 mill. kr i året på grunn av manglende inntekter i de vassdragene som er infisert med gyro. Det er i mange tilfeller næringssvake områder som er rammet av dette. Derfor regner jeg med at statsråden følger opp.

Det har vært en del debatt om Finnmark og kysten. La meg bare minne om at det ikke er så mange år siden Stortinget behandlet en sak om nasjonale laksefjorder og laksevassdrag. Det man gjorde den gangen, var at man vernet svært mange områder. Man fratok disse områdene muligheten til å drive med oppdrett. Mange av de berørte områdene ligger i områder som har høy arbeidsledighet i dag. Bare for å nevne det, ble Altafjorden, Repparfjorden, Porsangerfjorden, Tanafjorden, Neiden og Bøkfjorden i Finnmark vernet. Det er områder som kunne ha vært brukt til oppdrettsnæring, brukt til verdiskaping, brukt til å skape arbeidsplasser i distriktene. Men den gangen valgte altså et stortingsflertall, med SV i spissen, å sørge for at vernet ble ganske omfattende.

Det er jo også slik at man stadig får ny kunnskap. Det gjelder politikere, og det gjelder en del andre. Da synes jeg det er merkelig at det ikke er flere politikere som tar innover seg det forskningsdirektøren i NINA har sagt, at man bør evaluere effekten av vern av nasjonale laksefjorder før man setter i gang med runde to. Men det har altså et flertall på Stortinget valgt å se bort fra. Det er kun Fremskrittspartiet som står bak det forslaget vi har fremmet om å få en evaluering før man setter i gang nye tiltak. Det må jeg si skuffer meg.

Ellers er jeg glad for at det ble en solid satsing på og økning av bevilgningen til fartøyvern. Spesielt er jeg glad for at man avsetter 6 mill. kr til tilskudd til drift og vedlikehold, for det er der behovet er. Det hjelper ikke å restaurere et fartøy hvis man ikke har midler til å drive det, eller til å drive det daglige vedlikeholdet. Jeg er glad for at det ble et flertall ikke bare for å øke posten, men også for å bruke midler til drift og vedlikehold.

Presidenten: Det er sikker erfaring for at himmel er innenfor det parlamentariske språkets grenser. Det motsatte av himmel derimot tror presidenten kanskje er på grensen, selv om det ble elegant formulert.

Ingvild Vaggen Malvik (SV) [20:43:45]: Først av alt må jeg si at jeg er veldig glad for at et flertall i komiteen har besluttet å løfte saken om de langsiktige kraftkontraktene ut av denne budsjettdebatten og heller foreta en grundig behandling på nyåret. Jeg får dessverre ikke mulighet til å være med på den debatten, av naturlige årsaker, og jeg har derfor lyst til å knytte noen bemerkninger til det samt til det forslaget som vi står sammen med Arbeiderpartiet og Senterpartiet om, og som er omdelt i salen.

I dag foregår det en avtrapping av de politisk bestemte langsiktige kraftkontraktene, noe som vil ramme Mo i Rana alt fra 2005, som et av de første industrisamfunnene. På samme tid har man i Rana en bedrift som står for Norges største punktutslipp av kvikksølv, nemlig skrapjerngjenvinningsbedriften Fundia. Det er imidlertid utredet et renseanlegg for kvikksølvutslippene som også vil innebære en reduksjon av bedriftens energiforbruk på ca. 20 pst. Problemet er finansieringen, noe som blir ekstra vanskelig på grunn av sammenfall i tid med en forventet økt kraftpris som en følge av at kraftkontraktene utgår. Samtidig vet vi at Fundia ikke er den eneste bedriften i Norge med et energisparepotensial. PIL og Enova har kartlagt sparepotensialet for kraftkrevende industri til å være 5,3 TWh, pluss 1 TWh spillvarme som kan gjenvinnes.

Som vi vet, er det to måter å redusere energikostnadene til industrien på: enten gjennom redusert kraftpris eller gjennom redusert energiforbruk. Den opplagte løsningen er å sørge for en ny generasjon med kraftkontrakter som kobler kraftpris med investeringer i energieffektivisering. Dette kan staten gjøre gjennom sitt eierskap i Statkraft, og det kan Stortinget sørge for gjennom å knytte dette opp mot utbyttepolitikken.

Fundia kunne slik blitt et av de første pilotprosjektene for å utprøve denne modellen. Statkraft og Fundia kunne inngå en avtale om en lavere kraftpris enn markedspris, mot at Fundia forpliktet seg til å investere i det omtalte renseanlegget. For bedriften skulle det ikke spille noen stor rolle om finansieringen kommer som årlige «bidrag» eller som en engangssum. Samtidig ville dette vært en test i forhold til EØS-avtalen, om det var en løsning som lot seg generalisere og benytte også i flere industribedrifter. Gitt EØS-avtalens åpning for statsstøtte til miljøforbedringer, skulle en slik modell i utgangspunktet ikke være veldig problematisk. Sånn er det mulig å sørge for at langt flere kraftkrevende bedrifter får en ny generasjon langsiktige avtaler. Potensialet er stort, nettopp fordi fraværet av energieffektivisering jo har vært noe av medaljens bakside i forhold til de langsiktige kraftkontraktene. Den lave kraftprisen har nettopp sørget for at det i dag er et stort sparepotensial som bare venter på å bli «høstet».

I lys av dette synes jeg det er synd at ikke Fremskrittspartiet ville være med på å støtte forslaget som er omdelt,

gitt den bekymringen som de tidligere har gitt uttrykk for rundt kraftkrevende industris videre rammevilkår, og de løftene som de har gitt i Mo i Rana. Men jeg håper at de i det minste når vi kommer til den endelige behandlingen av denne saken på nyåret, vil kunne løsrive seg fra sine venner i regjeringspartiene, og at de i tillegg kan tenke seg å lukke øynene for at man i et eventuelt nytt kraftregime vil kunne komme til å legge stor vekt på miljø og energisparing, og heller fokusere på at kostnadene blir redusert.

For, dessverre, nok en gang ser vi at energi- og miljøbudsjettet blir vedtatt ved hjelp av Fremskrittspartiet. Til gjengjeld har Fremskrittspartiet – heldigvis – kun fått noen knapper og glansbilder tilbake. Riktignok har de fått gjenopplivet utjevning av overføringstariffene – det er vi glad for – men med et påfallende mindre heldig resultat enn ved Arbeiderpartiets forlik med Regjeringen i fjor, og naturligvis langt unna behovet, som EBL har anslått til å være på rundt 60 mill. kr, som er det SV har foreslått i sitt alternative budsjett.

Dette betyr at mange strømkunder, både husholdninger, gårdsbruk, bedrifter og kommuner i Sør-Trøndelag, går tøffere tider i møte. I dag går nemlig halvparten av de 40 mill. kr som i år er bevilget til å redusere kostnadene for strømkunder i distriktene, til nettopp Sør-Trøndelag, til nettselskapene TrønderEnergi og Hemne Kraftlag. SV mener at strømkostnadene skal variere med forbruket, og ikke ut fra hvor i landet du bor.

Like distriktsfiendtlig er kuttet som Fremskrittspartiet har sørget for på sikrings- og miljøtiltak i vassdrag. Er det noe vi ikke trenger, så er det mindre penger til dette formålet. Tvert imot, behovet er stort, og større vil det bli med de varslede klimaendringene som er underveis. Men disse tror jo ikke Fremskrittspartiet noe på, så da er det kanskje greit?

Gitt at vi har en regjering som insisterer på å lukke øynene for Norges forskningsråds klare advarsler om at det forskes for lite på konsekvenser av og tilpasning til klimaendringer i Norge, og om at det er bevilget minst 34 mill. kr for lite til dette formålet til neste år, var det kanskje ikke så rart at de ble enige, da. For Fremskrittspartiets del er det vante toner, men jeg hadde ærlig talt forventet en langt mer offensiv linje fra Regjeringens side. I lys av dette håper jeg at gårsdagens kvoteforlik mellom Regjeringen og Arbeiderpartiet ikke er første skritt i retning av en enda kraftigere høyredreining av miljø- og energipolitikken.

Statsråd Knut Arild Hareide [20:49:22]: «Kvar generasjon har eit ansvar for å ta vare på og forvalte naturen til gagn for sine etterkommarar.» Desse opningsorda i budsjettproposisjonen peiker ut retninga Regjeringa vil følgja.

Regjeringa har lagt fram eit offensivt miljøvernbudsjett for 2005. Me har prioritert innsatsen på viktige område. Eg er glad for at komiteen har slutta opp om desse prioriteringane og synt gjennom merknader og forslag si levande interesse for å utvikla miljøvernpolitikken og bidra til ei berekraftig utvikling.

Den omfattande forskingsrapporten Arctic Climate Impact Assessment syner at verda er ute av kurs på klimaområdet, og at konsekvensane kan bli drastiske allereie i vår tid og særleg for etterkommarane våre. Russland sitt ja til Kyoto styrkjer arbeidet for ei kursending. Når Kyoto-protokollen no blir ratifisert, vil me arbeida hardt for eit meir ambisiøst globalt klimaregime etter 2012.

I Friluftslivets år 2005 aukar me løyvingane til friluftsliv monaleg. Folk skal få betre tilgjenge til friluftslivsområde. Eg tenkjer særleg på grøntområde i dei store byane og på strandsona. Budsjettauken skal særleg rettast mot aktivitetar for barn og ungdom. Det er veldig viktig at barn og unge får gode naturopplevingar og gode miljø- og helsevanar. Friluftsliv skal vera for alle. Tiltaka skal særleg vareta barn og unge, funksjonshemma og dei som har framandkulturell bakgrunn.

I budsjettforslaget har me ei stor satsing i forhold til skogvernet. Områdevern er ein viktig føresetnad for rikt friluftsliv og bevaring av det biologiske mangfaldet. Etter at alle vedtaka i den førre barskogverneplanen no er gjennomførte, intensivterer Regjeringa arbeidet med nytt skogvern. Me prioriterer frivillig vern og bruk av Statskog sine areal i skogvernet. Tilsegningsfullmaktene gjer at me kan halda oppe tempoet i nasjonalparkplanen og verne ti nye område i 2005. Budsjettet inneheld òg auka midlar til forvaltning og skjøtsel av verneområda.

Kulturminna har ein eigenverdi ved at dei fortel om menneskets og ulike kulturars historie, slik at ein kan forstå dagens samfunn og ta rette avgjerder for framtida. Regjeringa vil at kulturminna skal vera bruksressursar og grunnlag for opplevingar. Vi aukar løyvingane til vern av kulturminne. Slik kan vi styrkja innsatsen for istandsetting, vedlikehald og brannsikring av stavkyrkjene og verdifull kyrkjekunst i desse kyrkjene. Med auka løyvingar skal me blåsa nytt liv i kulturminne i kystsona. Regjeringa satsar òg på verdsarvsområda og sikring av viktige nasjonale ruinar. Me løyver meir pengar til å dekkja utgifter til arkeologiske utgravningar i samband med mindre, private tiltak.

I 2005-budsjettet har Regjeringa sett ein kurs for kulturminnepolitikken. Me prioriterer freda kulturminne i privat eige og kystkultur. Denne retninga vil me halda klar og tydeleg i stortingsmeldinga om kulturminnevernet, som kjem tidleg neste år.

Samfunnet må gjerast meir tilgjengeleg for alle. Me aukar innsatsen for å skapa eit meir tilgjengeleg samfunn for alle som har nedsett funksjonsevne. Derfor har me lagt fram ein handlingsplan som forpliktar statlege instansar til å gjennomføra nærmare 100 tiltak. Satsinga frå Miljøverndepartementet si side er nær femdobla og større enn nokon gong tidlegare.

Blant dei store, langsiktige utfordringane våre er arbeidet med dei helse- og miljøskadelege kjemikaliane. Me løyver meir enn før til opprydding i forureina grunn, vatn og sediment. Slik kan me slutføra oppryddinga i forureina grunn på om lag 100 prioriterte stader, og me får gjennomført undersøkingar på om lag 500 nye stader. Me kjem òg vidare i arbeidet med opprydding i forureina sjøbotn langs kysten.

(Statsråd Hareide)

PCB er ei av dei farlegaste miljøgiftene. Me kjem derfor òg til å gi høg prioritet til arbeidet med å sikra forsvarleg handsaming av PCB-haldig isolerglass og sikra at PCB-haldige kondensatorar blir tekne ut av bruk.

Regjeringa styrkjer satsinga i polarområda. Svalbard miljøvernfond blir oppretta i 2005. Kapitalen og avkastninga skal gå til miljøverntiltak på Svalbard. I Antarktis vil forskingsstasjonen Troll bli oppgradert til heilårsstasjon.

Regjeringa har auka budsjettet til Miljøverndepartementet, og stortingsfleirtalet har auka det ytterlegare, slik at budsjettet er styrkt med 4,4 pst. Dette viser vilje til ei aktiv miljøserting.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Grethe G. Fossum (A) [18:24:46]: 4,4 pst. økning på Miljøverndepartementets budsjett – og ikke en krone mer til forebyggende tiltak når det gjelder rovdyr. Men det var ikke det jeg skulle spørre ministeren om.

En ser dessverre stadig eksempler på at allemannsretten ikke er selvfølgelig lenger. Derfor må det hele tiden drives aktiv politikk for å sikre allmennheten muligheter for friluftsliv og rekreasjon. Mange eiendommer som staten planlegger å selge – bl.a. gjør Forsvaret det – kan brukes av alle hvis de ikke kjøpes opp av kapitalsterke investorer. Derfor bad Stortinget i juni i år, da saken om Østre Bolærne var til behandling, om at det ble foretatt en gjennomgang av alle eiendommene staten planlegger å selge, for å finne ut hvilke eiendommer som er egnet til å brukes av allmennheten. Den planen har ikke Regjeringen laget. Den har lagt fram en liste over eiendommer. (Presidenten klubber.) Føler ikke miljøvernministeren behov for å lage en plan for salg av disse eiendommene, eller skal det skje etter innfallsmetoden? Lærte Regjeringen ingenting av Østre Bolærne? – Beklager, president!

Presidenten: Taletiden for replikkene er 1 minutt.

Statsråd Knut Arild Hareide [18:26:19]: Eg er glad for det engasjementet både representanten Fossum og Arbeidarpartiet viser nettopp i forhold til å sikra allmennheita moglegheiter til aktivt friluftsliv. Det er òg eit sterkt ønske frå ei samla regjering. Det er Regjeringas siktemål at dei områda som blir vurderte til å vera av stor interesse når det gjeld friluftsliv, ikkje skal leggjast ut for sal eller bli overdregne til private, men framleis vera i offentleg eige, når det gjeld Forsvaret sine eigedommar. Det er eit arbeid som pågår. Eg kan òg formidla at Direktoratet for naturforvaltning blir teke inn i dette arbeidet, nettopp for å gjera ei slik vurdering, og Regjeringa har òg gitt signal om at ho vil komma tilbake til dette arbeidet i revidert nasjonalbudsjett. Så i Friluftslivets år følgjer Regjeringa nettopp opp signala frå representanten Fossum. Me ønskjer å sikra allmennheita sine interesser. Det vil altså bli følgt opp i forhold til Forsvaret sine eigedommar, og me kjem tilbake i revidert nasjonalbudsjett.

Øyvind Korsberg (FrP) [18:27:36]: Fremskrittspartiet har fremmet to forslag som går på miljøvernorganisasjonene. Det ene går på behovet for å få utarbeidet et nytt regelverk for økonomisk støtte basert på like kriterier, og det andre forslaget går på å fjerne økonomisk støtte til de organisasjonene som bryter loven og driver med kriminelle handlinger. Det får vi selvfølgelig ikke flertall for i år heller, men vi synes det er riktig å fremme dette forslaget. Spesielt bekymret er vi for at Natur og Ungdom driver med ulovlige aksjoner, rett og slett fordi det er en organisasjon som skal verve ungdom, og vi synes det er for galt at de skal bli vervet inn i kriminalitet. Vi ser imidlertid at Regjeringen ønsker å støtte det. Men spørsmålet til statsråden er: Vet statsråden hvor mye penger frivillige miljøvernorganisasjoner totalt får over statsbudsjettet? Da tenker jeg ikke bare på Miljøverndepartementets budsjett, men totalt. Hvis svaret er ja, vil jeg gjerne ha den oversikten. Hvis svaret er nei, er jeg bekymret.

Statsråd Knut Arild Hareide [18:28:58]: Eg vil først av alt takka for det samarbeidet som regjeringspartia har hatt med Framstegspartiet i forhold til budsjettet, sjølv om eg, når representanten Korsberg samanliknar dette med himmel, nok har enda større forventningar til ein himmel enn det representanten Korsberg har. Men me er glade for det samarbeidet me har fått til.

I forhold til det som gjeld frivillige miljøvernorganisasjonar, gir Miljøverndepartementet støtte til dei organisasjonane som er landsomfattande, som har demokratiske styringsorgan, og som er medlemsbaserte. Me har nettopp valt å prioritera dette gjennom 15 pst. auke til desse organisasjonane, som gjer eit så viktig arbeid. Men eg er imot å ta bort støtta til dei organisasjonane som eventuelt er usamde med oss av politiske årsaker, på same måte som eg òg er imot å ta bort statsstøtta til dei politiske partia som bryt lova anten ved sivil ulydnad eller ved ulovleg politisk reklame. Eg meiner me skal fremja interessene til miljøorganisasjonane og akseptera ei viss usemje om måla innanfor miljøpolitikken.

Ingvild Vaggen Malvik (SV) [21:00:39]: Mange fine ord til tross er det en realitet at Regjeringens forslag til statsbudsjett ikke innebærer noen økning av bevilgningene til miljøforskning. Og i lys av de siste rapportene som har kommet i forhold til nettopp menneskeskapte klimaendringer, viser det seg jo at behovet er større enn noensinne. I sine høringsuttalelser til budsjettet påpekte Norges forskningsråd at det bare er Norge som forsker på konsekvensene av og tilpasning til klimaendringer i Norge – det burde jo være en selvfølge. Bygninger, forsvarsinstallasjoner, kulturminner, veier, jernbane, flyplasser, havner, vannmagasin, vann- og avløpssystemer – alt er blitt etablert under gårsdagens klimaforhold.

Det statsbudsjettet som nå blir vedtatt ved hjelp av Fremskrittspartiet, fører til at denne delen av klimaforskningen i stor grad blir stående udekket, ifølge Forskningsrådet. De har identifisert et tilleggsbehov på 34 mill. kr. Føler statsråden seg trygg på at statsbudsjettet bidrar til tilstrekkelig forskning? Sitter Miljøvern-

departementet på en kompetanse rundt disse spesielle spørsmålene som statsråden vil la oss andre få del i, eller ser han at Forskningsrådet faktisk har en betimelig påpekning?

Statsråd Knut Arild Hareide [21:02:08]: Eg er til liks med representanten Vaggen Malvik sterkt oppteken av at me skal prioritera forskning. Det viser jo nettopp den rapporten som eg kom inn på i mitt innlegg, som gjekk på Arctic Climate Impact Assessment. Det er ein stor forskingsrapport, med over 300 forskarar, og Noreg har hatt ei leiroll. Og det er faktisk gledeleg å kunna seia at innanfor klimaforskning ligg Noreg i fremste rekkje. Me har store, gode fagmiljø. Me har ikkje minst hatt eit arbeid i forhold til dei arktiske strøka, der me ligg i fremste rekkje. Eg kan òg seia om den rapporten, som var eit stort internasjonalt arbeid, at Noreg hadde nestleieren i det arbeidet. Derfor har Noreg under ulike regjeringar prioritert nettopp klimaforskinga. Det vil denne regjeringa gjera vidare, og det gjer me òg med det budsjettet som me har lagt fram no.

Inger S. Enger (Sp) [21:03:22]: Den såkalte fjellteksten blei presentert i revidert nasjonalbudsjett for 2003, og den blei som kjent godt mottatt den gangen. Høringsinstansene pekte entydig på behovet for økt forvaltningsinnsats i nasjonalparkene.

Det er beklagelig at de gode ønskene om mer aktiv bruk av verneområdene ikke er fulgt opp med midler og konkrete tiltak. De utroligste organisasjoner, fra næringsorganisasjoner til miljøvernorganisasjoner, gikk sammen og laga et opprop hvor de sa at fjellteksten må følges opp i praksis.

Det eneste konkrete resultatet så langt er at forbud mot kommersiell ferdsel i nasjonalparker er oppheva. Onde tunger vil ha det til at det har medført mer snøskuterkjøring, og det var vel ikke akkurat noe hovedmål. Men det er helt klart at det bør være utviklingsmuligheter for flere næringer i dette området. Hva vil statsråden gjøre for å mjuke opp regelverket og skaffe flere midler?

Statsråd Knut Arild Hareide [21:04:37]: Det er viktig at me ser moglegheitene som vern kan gi. Turistar som tek turen til Noreg, kjem jo nettopp for å oppleve våre nasjonalparker og den fantastiske naturen me har. Derfor har Regjeringa òg sett behovet for å auka midlane til skjøtsel. Og det ligg inne ein auke på 27 pst. i det budsjettet som me no legg fram, ein auke på nær 5 mill. kr.

Det kan godt vera at me er nøydde til å auka det ytterlegare, men det er viktig at me ser på dei moglegheitene som vern gir oss. Eg har lyst til å seia til representanten Inger Enger at eg har møtt to av hennar partikolleger, ordføraren i Dovre og ordføraren i Valle, som eg synest nettopp står for ein politikk i forhold til vern som er framtidsretta og god: det å sjå på vern som ei moglegheit for utvikling lokalt. Det ønskjer Regjeringa å følgja opp.

Rolf Terje Klungland (A) [21:05:49]: Arbeiderpartiet er enig i at hver generasjon har sitt ansvar for å beva-

re for den kommende generasjon. Derfor har Arbeiderpartiet gjentatte ganger tatt opp de problemene som er rundt privatisering av strandlinjen i Norge. Ikke nok med det, men vi har også gjentatte ganger tatt opp den spesielle situasjonen som har vært i Kristiansand kommune i forhold til innredning og bygging av sjøbuer osv. Vi har også tatt opp dette andre steder i landet.

Nå var det et oppslag i Fædrelandsvennen for et par dager siden som sa at 800 sjøbuer kunne få amnesti av Kristiansand kommune. De sjøbuene som er innredet ulovlig, får altså lov til å være hytter. Er dette en politikk som statsråden virkelig kan stå bak, hvis han vil bevare for neste generasjon?

Statsråd Knut Arild Hareide [21:07:06]: Eg er einig med representanten Klungland i at vi må ta vare på strandsona. Det er viktig med nasjonal politikk som nettopp varettek det. Me har ei utfordring, ikkje fordi politikken er blitt lagt radikalt om på noko som helst område, men for kvart år som går, har vi opplevd at strandsona er blitt bygd ned. Derfor har eg òg i min dialog med fylkesmennene bedt om ein streng praksis, bedt om at det skal takast nasjonale omsyn for å sikra strandsona på ein god måte.

Det er Regjeringas politikk, det gjorde òg Børge Brende. Eg veit òg at representanten sin partikolleger, Siri Bjerke, gjorde det same. Men det er ei utfordring likevel når me ser utviklinga, og den må følgjast nøye. Eg vil ikkje kommentera nokre konkrete saker. Dei kan hamna på mitt bord, så eg vil ikkje gå inn i dei, men framheva at det er viktig med ein strandsonopolitikk der ein ser dei nasjonale verdiane, og som gjer at me ikkje får ei utbygging av strandsona.

R a n v e i g F r ø i l a n d hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Grethe G. Fossum (A) [21:08:37]: Heldigvis er det bred politisk enighet om at arbeidet for et bedre miljø skal prioriteres. Det er jeg glad for. Men jeg ser jo at både pengebruken og prioriteringen er forskjellig.

Vi blir stadig minnet om at miljøet er truet. Isen i Arktis smelter, og mange mennesker i verden har ikke det selvfølgelig som vi har, nemlig tilgang på rent vann. Kampen for å bedre miljøet på kloden vår kan ikke vinnes av Norge alene, den kan bare vinnes gjennom internasjonalt samarbeid og ved at nasjonene står sammen om felles mål. Derfor er det ganske viktig at Norge går foran med et godt eksempel og tar de lokale miljøproblemene på alvor.

Arbeiderpartiet har i sitt alternative budsjett valgt å prioritere nettopp miljø. Det er skuffende at Regjeringen svikter den brede miljøpolitiske enigheten på noen viktige områder.

2005 er Friluftslivets år. Det er viktig å poengtere det, og dessverre også en nødvendig påminning. Jeg er glad for å si at Arbeiderpartiet har i hele denne stortingsperio-

den foreslått mer til friluftsliv, rett og slett fordi de tror det er viktig å få flere folk ut i skogen – og kanskje opp i trærne også, for det jeg vet, i hvert fall er det viktig å legge forholdene til rette for muligheter for friluftsliv for mange. Det gjør Arbeiderpartiet også i sitt alternative budsjett, nemlig med hele 60 mill. kr mer enn Regjeringen. Pengene skal brukes til noe så viktig som oppkjøp av friareal og til drift og vedlikehold av friområder.

Men det er også slik at kommunene trenger hjelp. De trenger juridisk bistand i samband med konflikter nettopp i strandsonen, som ministeren her var så opptatt av. Denne ordningen innførte Stoltenberg-regjeringen, og Bondevik II-regjeringen fjernet den. I økonomisk vanskelige tider for kommunene trengs denne støtten fra storsamfunnet. Når folk med mye penger tar seg til rette, kommer med sine skarpskodde og dyre advokater, kan en fattig kommune trenge ikke litt, men mye ekstra hjelp for å ivareta allmennhetens interesser. Det hjelper på en måte ikke at et miljødepartement vil ta vare på strandsonen og sier at det er en utfordring, når man samtidig ikke har penger til å gjøre noe med det.

Allemannsrettens adgang til strandsonen er et viktig prinsipp og et gode for flere enn dem som kan betale seg til privilegier. At Regjeringen velger å ha et noe avslappet forhold til dette, er – for meg i hvert fall – urovekkende. Men det er kanskje en villet politikk, som igjen fører til at forskjellene i vårt samfunn øker.

Forvaltningen av rovdyr skaper debatt i Norge, spesielt på bygdene. Der lever vi med rovdyrproblematikken hver eneste dag. I vår var det et bredt flertall her på Stortinget som ble enig om en ny rovdyrpolitikk. En viktig forutsetning i dette forliket var økt satsing på forebygging og konfliktdempende tiltak, bl.a. ved å etablere en kompensasjonsordning for de kommunene som er mest utsatt for rovvilt, og dessuten videreføre prøveordningen med leie av jaktterreng som en kompensasjon for tapte jaktinntekter.

Hvorfor følger da Regjeringen ikke dette opp med en eneste ny krone? Tok de ikke forliket på alvor? Bevilgningene er som før. Det er ikke økt satsing, og jeg opplever det slik at Regjeringen på en måte ikke tar bygdefolk på alvor når det gjelder rovvilt.

Arbeiderpartiet foreslo i sitt alternative budsjett å bruke 15 mill. kr mer for å forebygge de konflikter som er knyttet til forvaltningen av rovdyr. Det ville vært et godt bidrag til å hjelpe de mest rovdyrutsatte lokalsamfunnene.

Det er et viktig prinsipp i miljøpolitikken at forurenser skal betale. Likevel er det nødvendig i noen sammenhenger at staten bidrar til å rydde opp i gamle miljøsynder. Det kan f.eks. være der det er umulig å finne fram til forurenser. I flere vassdrag er situasjonen alvorlig. Her trengs det styrket innsats for å rydde opp.

En tid tilbake fikk vi også urovekkende meldinger om nye forurensninger i Mjøsa. Nye funn av alvorlig forurensning kan ikke hvile på tidligere tider, tvert imot må vi alltid være på vakt mot nye forurensninger. (Presidenten klubber.)

Presidenten: Tida er ute.

Siri A. Meling (H) [21:14:12]: Forsyningssikkerhet for energi står høyt på Regjeringens og Høyres politiske agenda. Dette er naturlig ut fra den kritiske faktor energi er for enhver husholdning, bedrift og samfunnet som sådant.

I kjølvannet av den nedbørsfattige perioden for et par år siden, med svært høy pris på elektrisitet i en periode, har forsyningssikkerhet fått økt oppmerksomhet. Det er ikke til å legge skjul på at energiforsyningens sårbarhet for svikt i nedbøren har økt. Dette har sammenheng med at produksjons- og overføringskapasiteten i de senere årene har økt vesentlig mindre enn forbruket av elektrisitet. Dermed kommer markedet for tilbud og etterspørsel av energi lettere i ubalanse.

Regjeringen ved daværende olje- og energiminister Einar Steensnæs foretok en grundig gjennomgang av situasjonen, årsak og virkning, i St.meld. nr. 18 for 2003-2004, Om forsyningssikkerheten for strøm mv., som ble lagt fram i desember 2003.

I denne stortingsmeldingen varslet Regjeringen en rekke tiltak for å bedre forsyningssikkerheten – både når det gjaldt ny produksjon inn i markedet, forbedring av overføringslinjer til utlandet samt tiltak for å styrke forbrukernes stilling generelt i dette markedet. Disse tiltak er ytterligere fulgt opp gjennom budsjettet som i dag foreligger til behandling, og som vår gode samarbeidspartner Fremskrittspartiet vil sikre et flertall for.

Av tiltak som ligger i budsjettet for 2005, kan nevnes: Økt satsing på miljøvennlig bruk av gass som energikilde også her i Norge. Vi har store gassressurser på sokkelen, og det er gledelig at Naturkraft har varslet at de ønsker å benytte konsesjonen til å bygge et gasskraftverk på Kårstø. Denne etableringen vil gi et betydelig bidrag til kraftbalansen. Regjeringens hovedstrategi videre i forhold til gasskraftverk er å utvikle CO₂-rensing, slik at energiproduksjon basert på fossile kilder og hensyn til miljø kan gå bedre sammen. Denne regjeringen har samlet flertall bak sin politikk om å bevilge penger til denne type forskning, og satsingen videreføres i dette budsjettet. Fra 1. januar skal innovasjonssenteret i Grenland være i funksjon, og vi har store forventninger til deres bidrag for å få mer dynamikk inn i utviklingen av denne type miljøvennlige gasskraftteknologier.

Gass som energikilde er et satsingsområde, og Høyre ser det som viktig at vi benytter potensialet til økt bruk av naturgass. Her vil Regjeringen bidra med finansiering, slik at gassen kan gjøres tilgjengelig over flere områder. Det er gledelig at det for neste år vil ligge en økning på denne posten. Jeg viser dessuten til den stortingsmeldingen om miljøvennlige gasskraftteknologier m.m. som Regjeringen la fram i sommer, og som Stortinget nå har til behandling.

Videre må nevnes Regjeringens satsing på ny fornybar energi, som også Høyre stiller seg helhjertet bak. Etter justeringen av avtalen med Enova er målsettingen nå oppjustert fra 10 TWh til 12 TWh ny miljøvennlig energiproduksjon og energisparing innen 2010. Ambisjonsnivået følges opp med en tilsvarende økning i bevilgningene til Enova.

Selv om vi må utvikle andre kilder til energi enn vannkraft for å redusere sårbarheten i forhold til nedbør, er det allikevel slik at det er et potensial for ytterligere vannkraftproduksjon, ikke bare gjennom nye prosjekter, men også gjennom å øke innsatsen for modernisering og opprustning av eksisterende vannkraftanlegg. Regjeringen har videre en aktiv politikk for å stimulere til økt bygging av mini-, mikro- og småkraftverk, bl.a. gjennom å heve grensen for konsesjonsplikt og på denne måten forenkle saksbehandlingen samt styrke lønnsomheten i prosjektene. Denne type virksomheter er positive ikke bare i forhold til energibalansen, men er minst like viktig for å sikre et levegrunnlag i distriktene.

Innenfor Olje- og energidepartementets virkeområde vil også jeg understreke den satsingen som nå gjøres innenfor petroleumsforskning, og benytte anledningen til å berømme statsråd Thorhild Widvey for å ha skapt rom for en økning på over 60 pst. i årets budsjett. Dette er en framtidrettet investering med tanke på å få mer av olje- og gassressursene opp av sokkelen. Det er et godt bidrag til kompetanseheving, teknologiutvikling og industriutvikling. Det vil være med på å styrke inntekspotensialet fra sokkelen og dermed gi staten fortsatt høye inntekter framover. I tillegg vil jeg understreke betydningen av at store arealer er gjort tilgjengelig for bransjen, bl.a. i forbindelse med gjenåpningen av Barentshavet for helårig petroleumaktivitet, bortsett fra i enkelte områder.

Innenfor Miljøverndepartementets budsjett har jeg avslutningsvis lyst til å fremheve satsingen innenfor to områder spesielt. Det ene gjelder den pågående opprydningen i miljøgifter. Utslipp og bruk av miljø- og helseskadelige kjemikalier og metaller er en alvorlig miljøtrussel både for mennesker og for naturen. Jeg er derfor glad for at Regjeringen har prioritert arbeidet med å bekjempe disse utslippene høyt.

Øyvind Halleraker (H) [21:19:23]: Jeg har lyst til å starte med å si at de visjoner og tanker som vi har hørt fra olje- og energiministeren her i dag, er lovende for Norge som energiproduerende nasjon. Regjeringen er tydelig opptatt av at det foregår en positiv fornyelse i samfunnet, også innenfor næringslivet, og viser gjennom handling at den ønsker å bidra til nyskaping og utvikling og derigjennom legge grunnlaget for vår framtidige velferd.

Derfor er det svært hyggelig for meg å stå her i dag og få trekke fram ett av Regjeringens satsingsområder i dette budsjettet, nemlig energiforskning. Her økes innsatsen fra 315 mill. kr til drøyt 421 mill. kr. Ser vi på petroleumsforskning isolert, økes innsatsen med hele 62 pst. I tillegg foreslår Regjeringen at 28 mill. kr av den økte avkastningen fra Fondet for forskning og nyskaping øremerkes petroleumsforskning. Samlet gir dette en økning i den offentlige satsingen på petroleumsforskning på hele 113 mill. kr.

Dette har da også møtt anerkjennelse fra mange hold. Jeg har lyst til å sitere Statoils direktør for forskning og teknologi, Ingve Theodorsen:

«Ny teknologi er helt avgjørende for å videreutvikle norsk sokkel og for å møte de utfordringene bransjen

står overfor. Norske myndigheters bidrag til å forvalte våre petroleumsressurser best mulig er skritt i riktig retning og viser at regjeringen evner å gjennomføre sine intensjoner.»

Jeg kunne ikke sagt det bedre selv. Vi har i løpet av året fått en ny olje- og energiminister som ikke bare er proppfull av energi selv, men som har skjont at det er innenfor energisektoren, som Norge er så avhengig av, at det må satses på forskning og utvikling, fordi at, som hun sier, «petroleumssektoren fortsatt blir en vesentlig bidragsyter til finansieringen av velferdssamfunnet og til industriell utvikling i hele landet».

Denne bransjen besitter kanskje verdens beste kompetanse på sitt område. Det er derfor vi i dette landet tør å ta fatt på prosjekter som Snøhvit og Ormen Lange. Begge er resultat av mange års teknologi- og kompetanseoppbygging for å kunne drive avansert industrivirksomhet på tusen meters havdyp og flere tusen meter ned i berggrunnen på en miljømessig og forsvarlig måte.

Den brukerstyrte forskningen som skjer gjennom OG21, men også PETROMAX og RENERGI, er viktig for å bidra til utvikling og kommersialisering av det verdensledende kompetansenivået som er etablert innenfor petroleumsektoren i Norge. Men utfordringene blir stadig større. Regjeringen ønsker å øke utvinningsgraden fra eksisterende felt, men også stimulere til høyere leteaktivitet. Det bør være et mål å øke utvinningsgraden på sokkelen fra dagens gjennomsnitt på 44 pst. til 50 pst. Her ligger det store samfunnsøkonomiske gevinster.

Fortsatt er det slik at hovedtyngden av olje- og gassrelatert forskning blir finansiert av næringen selv. Slik vil det fortsatt være. Men når den offentlige forsknings- og utviklingsinnsatsen økes, som i dette budsjettet, mangedobles innsatsen fra industrien. På den måten stimulerer Regjeringen til nye teknologiske løft som kan bidra til å realisere en stadig større del av verdiene på norsk sokkel.

50 mill. av midlene som er satt av til energiforskning, er også i år knyttet til utvikling av renseteknologi for gasskraftverk, eller rettere sagt CO₂-håndtering, som er et mer dekkende begrep. Både renseteknologi, hvor avgasser utnyttes til andre industrielle formål, og utskillelse av CO₂ og nyttiggjøring av denne til f.eks. trykkstøtte i forbindelse med reservoarutnyttelse er spennende framtidsløsninger. På begge disse områdene gjøres det fremskritt som kan bety mye for innenlands utnyttelse av den enorme ressursen gassen representerer for nasjonen.

Jeg tror jeg har hele komiteen med meg når jeg sier at vi ser med forventning fram til utviklingen av pilotprosjektene som nå er på trappene.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har ei talarid på inntil 3 minutt.

Ingmar Ljones (KrF) [21:24:51]: Eg vil starta innlegget mitt med eit sitat som har fått tilslutnad frå stendig fleire forskarar:

«Vi er den første generasjonen som påvirker globalt klima, og den siste som slipper unna konsekvensene.»

Dette sitatet finn vi m.a. på Norsk Bremuseum i Fjærland.

Eg har med interesse lese budsjettframlegga frå Samarbeidsregjeringa og halde dei opp mot sitatet henta frå bremuseet. Eg er glad for at det både i stortingsproposisjonane og i innstillinga frå komiteen er klåre føringar for å redusera klimagassutsleppa og dempa negative verknader av menneskeskapte klimaødelegingar.

Samarbeidsregjeringa arbeider aktivt for å auka bruken av naturgass og aukar innsatsen innan energi- og petroleumsforskning. Å redusera CO₂-utsleppa vil vera den største klimautfordringa vi står overfor. Bruk av fossilt brensel avgir som kjent CO₂, og det må finnast løysingar for å fanga opp CO₂ frå store punktutslepp. Det er viktig å understreka at alle aktørar har eit felles ansvar. Å redusera CO₂-utsleppa vil krevja betydelege summar og innsats, men vi kan likevel ikkje vika unna denne utfordringa, fordi rekninga vil bli endå større dersom vi utset handteringa av CO₂.

Omlegging til miljøriktig energibruk og energiproduksjon vil også vera eit viktig element i kampen mot negativ klimautvikling. Enova har fått ei sentral rolle i dette arbeidet. Røynslene så langt lovar godt for framtida, og Regjeringa har no inngått avtale om at Enova skal medverka til at det blir miljøriktig energiproduksjon og energisparing som innan utgangen av 2010 svarar til 12 TWh. Det er ein auke på 2 TWh pr. år i høve til tidlegare avtale. Enova vil i år 2005 få 645 mill. kr gjennom eit fast påslag i nettarriffen, og denne ordninga vil gi sikre og pårekelege inntekter til Enova.

I budsjettet har Samarbeidsregjeringa presentert ein strategi for å hindra spreining av miljøgifter frå høgrisiko-område og hamner med spreingsfare. Det skal leggast fylkesvise planar til grunn for dette arbeidet, og det skal skaffast kunnskap gjennom pilotprosjekt, forskning, overvaking og etablering av eit nasjonalt råd. Dette skal skje parallelt med oppreinskingsarbeid i forureina grunn.

Vår generasjon har ikkje lov til å forbruka og øydeleggja ressursgrunnlaget slik at vi hindrar berekraftig utvikling med tanke på kommande generasjonar. Budsjettet for 2005 legg eit grunnlag for ei målmedviten satsing på berekraftig utvikling, og det gir tilskunding til den ein-skilde til å ta forvaltaransvaret på alvor.

Øyvind Korsberg (FrP) [21:28:16]: Jeg skal ikke forlenge debatten noe særlig, men jeg har lyst til å få svar på to spørsmål vi har stilt.

Det ene spørsmålet er til statsråden, for han svarte ikke på spørsmålet mitt i replikken. Vet statsråden hvor mye frivillige miljøvernorganisasjoner totalt får over statsbudsjettet, ikke bare fra Miljøverndepartementet, men også de andre departementene? Det vil jeg gjerne at statsråden kommer opp og svarer på nå. Er svaret ja, vil jeg gjerne ha en oversikt over det – ikke akkurat i salen her, men få det tilsendt.

Spørsmål 2 går til Arbeiderpartiet. I går stemte Arbeiderpartiet imot følgende forslag som vi fremmet:

«Stortinget ber Regjeringen arbeide for at norsk industri skal ha like krav til utslipp av såkalte klimagasser som man har i andre land innen EØS-området.»

I dag er Arbeiderpartiet med på et likelydende forslag fra Fremskrittspartiet. Kan Arbeiderpartiet forklare meg hvorfor man er imot den ene dagen og for neste dag?

Presidenten: Neste talar er Bror Yngve Rahm – Bror Yngve Rahm!

Bror Yngve Rahm (KrF) [21:29:41]: Det hender fra tid til annen at samtalene bak i rotunden kan være vel så interessante som det som blir sagt her framme.

Jeg vil bare ta en liten oppsummering i forhold til et par hovedpunkter som har vært oppe.

Det har ikke vært noen temperatur med hensyn til standpunkter i debatten her i dag, selv om noen har hatt standpunkter, selvfølgelig, men også andre standpunkter enn det de har hatt før. Jeg tenker kanskje ikke minst på den holdning Arbeiderpartiet har inntatt til kraftkontrakter, hvor vi har hatt en felles forståelse med Arbeiderpartiet hele tiden av at det var snakk om overgangsordninger, og det er mange år tilbake, så vi begynner å snakke om systemer og ordninger som har vart over veldig lang tid. Men nå har da Rolf Terje Klungland fått en utfordring som saksordfører for det kapittel 6 som var trukket ut av budsjettet, og nå er vi spent på hva som kommer ut av det. Men om vi kan finne en løsning for industrien som også kan samsvare med ESA, og som kan ivareta hensynet til utfordringen bl.a. i Rana, så tror jeg det er et samlet storting som vil være svært glad for det.

Så var Sigvald Oppebøen Hansen oppe og sendte en hilsen hjem til Grenland. Jeg registrerer med en viss tilfredshet at Arbeiderpartiet har fattet et vedtak når det gjelder infrastruktur på gass, som er litt annerledes enn det vi hadde ventet. Man har nemlig skapt inntrykk av at bare Arbeiderpartiet fikk det som de ville, så skulle vi i sin helhet fullfinansiere det som var av infrastruktur på gass rundt omkring i landet. Nå har Arbeiderpartiet kommet til den erkjennelsen at skal vi få noe som helst på plass, særlig i forhold til rør, så innebærer det en felles innsats fra myndighetene på den ene siden og en del andre aktører på den andre siden. Det vil altså si at tanken om at staten skal fullfinansiere infrastrukturtiltak i form av rør, har Arbeiderpartiet også nå lagt til side. Det samsvarer helt med det som var nedfelt i gassmeldingen, og det som regjeringspartiene har stått for i denne debatten hele tiden. Da har vi, tror jeg, et grunnlag for å kunne diskutere muligheten for et forlik i gasspolitikken framover når det gjelder infrastrukturbygging, for da har vi den samme virkelighetsoppfatning.

Ellers vil jeg si at jeg er veldig glad for at vi nå går mot slutten i denne saken. Stortinget har i dag gitt to statsråder det arbeidsverktøyet de trenger for å jobbe inn i 2005. Og jeg registrerer også med tilfredshet at statsrådene har fått det verktøyet som de har bedt Stortinget om å få. I klartekst vil det si at hovedtyngden av Regjeringens politikk og forslag til budsjett for 2005 har fått full tilslutning i Stortinget. Det er en trygg posisjon for to

statsråder som skal begynne et nytt virkeområde, og ikke minst er det for regjeringspartiene i Stortinget trygt å vite at vi har såpass solid ryggdekning for hovedtyngden i vårt økonomiske opplegg for neste år.

Rolf Terje Klungland (A) [21:32:50]: Det nærmer seg jul, og jeg vil benytte anledningen til å sende en liten julehilsen, spesielt til Fremskrittspartiet. Jeg vil takke Fremskrittspartiet for at de nå har vist sitt sanne ansikt. Det har de gjort gjennom det forliket som de har inngått med Regjeringen. Jeg skal bare bruke litt tid på å forklare det.

Høyre-politikk er – noe som alle som har fulgt med i denne debatten i dag, har registrert – å gjøre minst mulig, markedet skal styre. Fremskrittspartiet har inngått et forlik om noen småbeløp som i og for seg kan være greie nok. Men de store beløpene i forhold til den satsingen som Fremskrittspartiet sier at de ønsker på energimarkedet, er helt fraværende.

I fjor fikk Arbeiderpartiet til et forlik der vi fikk bevilget 2 milliarder kr til et innovasjonsselskap i Grenland, en aktiv næringspolitikk. Nå skryter Regjeringen av at det er de som har fått det til. Men det hadde de altså ikke kommet med hvis det ikke hadde vært for forliket med Arbeiderpartiet. Da hadde vi forventet at Fremskrittspartiet iallfall kunne fått f.eks. 1 milliard kr til infrastruktur på gass. Men de har ikke brydd seg om det, de har brydd seg om symbolsaker. Og så fortsetter de sin politikk her i salen, som bare er å snakke, uten å komme fram med noe forslag.

Når det så gjelder kapittel 6 og Mo i Rana, så er det to forskjellige saker. Vi er nødt til å gjøre noe for å sikre norsk energi kraftleveranser på lang sikt. Hvis ikke, er det mange lokalsamfunn som vil forsvinne i Norge. Mo i Rana er i en helt spesiell situasjon, der avtalen går ut 6. april. Vi har hørt på folk og sjekket hva de har sagt i forhold til mulighetene vi har innenfor EØS-avtalen, altså muligheter som Norge har til å hjelpe Mo i Rana i den situasjonen de er i nå, fram til det blir et regime der Mo i Rana-industrien kan gå inn og få kraftkontrakter som alle andre, og de mulighetene er der altså.

Og helt til slutt, i forhold til gasskraftverk: Arbeiderpartiet har helt siden Bondevik I-regjeringen gikk av – det vet selvfølgelig Fremskrittspartiet også – vært for å bygge gasskraftverk. Vi mener det samme i dag som vi mente i går, og som vi har ment hele tiden. Nå er utfordringen om Fremskrittspartiet mener det samme som det som representanten Ellingsen gav uttrykk for oppe i Mo i Rana.

Statsråd Knut Arild Hareide [21:36:07]: Eg er glad for å få spørsmål om dei frivillige organisasjonane, dei er eg oppteken av. Og me treng frivillige miljøvernorganisasjonar, som gjer eit betydeleg arbeid. Den fagkunnskapen dei sit inne med, og det arbeidet dei gjer, er ein verdifull del av eit godt og demokratisk samfunn. Derfor ønskjer me òg å prioritera dei, og det har me gjort gjennom det budsjettet me har lagt fram. Me har auka, som eg

nemnde i mitt førre innlegg, grunnstønaden til dei frivillige organisasjonane med 15 pst., dvs. ein auke frå litt i overkant av 26 mill. kr til 30 mill. kr i grunnstønadsbeløp. Dei som mottek stønad innanfor grunnstønaden, er frivillige organisasjonar som har miljøvern som si kjerneverksemd. Dei er altså demokratisk oppbygde, dei har eit landsomfattande omfang, og dei er medlemsbaserte. Utover det har me òg prosjektstønad som me gir, som er ein stønad på i overkant av 23,7 mill. kr. Dette er ulike organisasjonar som jobbar med miljøvern som ein del av det området dei er opptekne av, og som kan søkja prosjektstøtte her. Det kan òg vera organisasjonar som får stønad m.a. frå andre felt, men som har eit engasjement innanfor miljøvernområdet.

Når ein blir beden om å gi ei samla utgreiing om dei frivillige organisasjonane, sit eg korkje med dette materialet eller trur at det finst. Eg kjenner godt til dette frå mi tid i Finansdepartementet, da det blei jobba med momskompensasjonsordningar for frivillige organisasjonar.

Heldigvis har Noreg eit mylder av frivillige organisasjonar, ikkje berre innanfor miljøsektoren, men innanfor – eg vil seia – nesten alle andre sektorar som gjer eit djupt og viktig arbeid, og som er ein viktig del av den samfunnsstrukturen som me har. Innanfor det ansvarsområdet som eg har, som er miljø, ønskjer eg å støtta opp om desse organisasjonane. Eg ønskjer å leggja til rette for at dei kan vera aktive, stilla kritiske spørsmål til styresmaktene og vera partnarar, i den grad dei finn det interessant. Eg har tru på eit samfunn som er bygt på demokratiske tradisjonar, og dei frivillige organisasjonane høyrer med som ein del av det.

Leif Frode Onarheim (H) [21:39:10]: Representanten Klungland har nå syv ganger – delvis i replikker og delvis i innlegg – snakket som om han har løysningar på kraftkontrakter til Mo i Rana og andre steder. Det er veldig spennende og veldig interessant, for man har fra Arbeiderpartiets side sagt i alle de debatter som har vært tidligere, at det altså ikke er slik at vi kan levere kraft til under markedspris. Men det er viktig det som representanten Klungland var inne på, og som jeg er helt enig i: Vi må etter hvert sørge for å få tilstrekkelig med kraft, slik at industrien får kraft, men det blir stort sett på markedsmessige betingelser.

Men så er det også slik at representanten Klungland tydeligvis har en annen oppfatning. Han vet hva slags kontrakt EØS kan akseptere, og derfor har vi nå lagt den saken i hans hender. Han kan nå komme tilbake med en innstilling om hvordan dette skal gjøres, og så får vi se om EØS og Regjeringen kan akseptere den måten å gjøre det på. Nå har han alle muligheter til virkelig å komme med sine gode ideer og legge dem frem, istedenfor å male om og om igjen på noe som han hittil ikke har kunnet dokumentere.

Presidenten: Representanten Rolf Terje Klungland har hatt ordet to ganger og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Rolf Terje Klungland (A) [21:40:38]: Som tidligere fagforeningsleder kunne jeg kanskje ha begynt lønnsforhandlinger, ut fra at det nå er lagt et meransvar på Klunglands skuldre.

Men jeg vil takke for tilliten. Jeg går ut fra at det betyr at Høyre vil være positiv til de forslagene til regimer som Arbeiderpartiet vil komme fram til. Det er ingen tvil om at det viktigste er å få mer kraft på markedet. Det er vi helt enige om, men det er altså på sikt. Så er spørsmålet: Hva gjør regjeringspartiene for Mo i Rana, Sauda, Odda og andre lokalsamfunn, hvis man ikke får det?

Så til infrastruktur: Jeg visste ikke om jeg skulle ta det som en åpenbar misforståelse da Bror Yngve Rahm sa at vi hadde endret syn, at vi gikk inn for at staten skulle betale alt. Det har Arbeiderpartiet aldri gått inn for, så det må være en åpenbar misforståelse fra Bror Yngve Rahms side.

Presidenten: Representanten Øyvind Korsberg har hatt ordet to ganger og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Øyvind Korsberg (FrP) [21:41:53]: Jeg skal bare takke statsråden for svaret. Jeg registrerer at han ikke har oversikt over hvor mye penger frivillige miljøvernorganisasjoner får av staten. Med andre ord: De kan ha et ganske tykt og langt sugerør rett inn i statskassen – for å finansiere sin egen kriminalitet.

Når det gjelder Rolf Terje Klunglands svar, var det ikke noe svar. Og det skjønner jeg for så vidt ganske godt, for det Arbeiderpartiet sier og gjør den ene dagen i denne salen, henger ikke sammen med det de gjør dagen etterpå. Jeg skjønner godt at representanten Klungland ikke kunne svare på det spørsmålet jeg stilte ham.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 6.
(Votering, sjå nedanfor)

S a k n r . 7

Innstilling frå energi- og miljøkomiteen om endringar av løyvingar på statsbudsjettet for 2004 m.m. under Olje- og energidepartementet (Innst. S. nr. 78 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 17 (2004-2005) unntatt kapittel 3)

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, sjå side 1015)

S a k n r . 8

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2004 under kapitler administrert av Miljøverndepartementet (Innst. S. nr. 79 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 25 (2004-2005))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, sjå side 1017)

S a k n r . 9

Forslag fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Lange-land på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 8. desember 2004 (jf. Innst. O. nr. 33):

«Stortinget ber Regjeringen sikre at kvotesystemet ikke svekker forurensningsloven som miljøpolitisk virkemiddel.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, sjå side 1018)

S a k n r . 10

Forslag fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 8. desember 2004 (jf. Innst. O. nr. 33):

«Stortinget ber Regjeringen avstå fra å innføre et nasjonalt tidlig kvoteregime som er konkurransevridende for norsk industrivirksomhet.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, sjå side 1018)

S a k n r . 11

Forslag fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 8. desember 2004 (jf. Innst. O. nr. 33):

«Stortinget ber Regjeringen arbeide for at norsk industri skal ha like krav til utslipp av såkalte klimagasser som man har i andre land innen EØS-området.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, sjå side 1018)

S a k n r . 12

Forslag fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 8. desember 2004 (jf. Innst. O. nr. 33):

«Stortinget ber Regjeringen vurdere implementering av EUs kvotedirektiv og fremme sak om dette til Stortinget.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, sjå side 1018)

K j e l l E n g e b r e t s e n gjeninntok her presidentplassen.

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da går vi til votering over sakene nr. 6–12 på dagens kart.

Votering i sak nr. 6

Presidenten: Under debatten er det satt fram 44 forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Rolf Terje Klungland på vegne av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet
- forslagene nr. 2–4 og 44, fra Rolf Terje Klungland på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslag nr. 5, fra Rolf Terje Klungland på vegne av Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet
- forslag nr. 6, fra Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslagene nr. 7 og 8, fra Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 9, fra Rolf Terje Klungland på vegne av Arbeiderpartiet
- forslag nr. 10, fra Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet og Senterpartiet
- forslagene nr. 11–14, fra Hallgeir H. Langeland på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslagene nr. 15–32, fra Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 33–42 fra Hallgeir H. Langeland på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 43, fra Inger S. Enger på vegne av Senterpartiet

Vi skal først votere over mindretallsforslagene, og vi begynner med minste fraksjon.

Forslag nr. 43, fra Senterpartiet, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å utrede en ordning med kommunale næringsfond, som skal kompensere lokalsamfunn for særlig store negative effekter på næringsliv og bosetting, og for omstillingsbehov som følge av nasjonal naturforvaltningspolitikk. Opprettelse av nasjonalparker og andre store verneområder og høy forekomst av store rovdyr er tiltak det er særlig aktuelt å kompensere for.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble mot 7 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Forslagene nr. 33–42, fra Sosialistisk Venstreparti, tas opp til votering.

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram en stortingsmelding om rasfaren i Norge med tiltak for bedre innsikt i skred som samfunnsrisiko, og med forslag til tiltak for å forhindre at menneskeliv og verdier går tapt. I samme sak må sammenhengen mellom rasfare og fraflytting og de samfunnsøkonomiske kostnader ved veistengninger som følge av rasfare, kartlegges. Det må videre foreslås forbedrede metoder for kost/ nytteanalysene for valg av tiltak, som tar bedre hensyn til lokal risiko og skadeomfang, psykisk utrygghet og distriktshensyn i beregningene.»

Forslag nr. 34 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen snarest å etablere nye retningslinjer som sikrer at nye eller eksisterende høyspentlinjer (jf. Årum-saken) enten graves ned eller legges i til-

strekkelig avstand fra områder hvor mennesker har varig opphold, slik at føre-var- prinsippet benyttes for å redusere konsekvensene av en eventuell sammenheng mellom nærhet til kraftlinjer og forekomsten av kreft.

Det må også innføres nasjonale byggegrenser mot eksisterende høyspentlinjer. Forskningsinnsatsen for å redusere usikkerheten rundt risikobildet knyttet til opphold innenfor elektromagnetiske korridorer skapt av høyspentledninger, må intensiveres.»

Forslag nr. 35 lyder:

«Planen for utbygging av vindkraft i Norge skal konkretisere hvordan man vil nå et mål om 5 TWh vindkraft innen år 2010.»

Forslag nr. 36 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at bevilningene til ENOVA gradvis økes gjennom økt påslag i nettariffen. Påslaget i nettariffen må øke til 2 øre fram til 2006.»

Forslag nr. 37 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen klargjøre mandatet til PETROMAKS, slik at teknologiutvikling i forhold til CO₂-injeksjon blir et klart mål for programmet.»

Forslag nr. 38 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at Statnett ikke bidrar til å forverre klimaregnskapet og egen inntjening gjennom subsidier til produksjon av fossil energi.»

Forslag nr. nr. 39 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med evalueringen av SNOs organisering og arbeidsmåter i Fri-luftslivets år, 2005, å legge fram en egen melding om virksomhet knytta til naturtilsyn og oppsyn, hvor eksisterende virksomhet evalueres og eventuell omorganisering og endret myndighetsutøvelse vurderes.»

Forslag nr. 40 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen å revurdere systemet for innsamling av isolerglassruter som inneholder PCB i sin helhet, og fremme tiltak som sørger for en vesentlig større returgrad og forsvarlig håndtering av isolerglassruter som inneholder PCB.»

Forslag nr. 41 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av 2004 redegjøre for måloppnåelsen for nasjonalt mål at 99 pst. av alt PCB-holdig elektrisk utstyr skal være tatt ut av bruk innen 2005, konsekvensene av utestående mål, og fremme en (realistisk, men ambisiøs) tiltaksplan for å fjerne PCB-holdig elektrisk utstyr på en forsvarlig måte.»

Forslag nr. 42 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til virkemidler for hvordan miljøinformasjonslovens intensjoner og rettigheter skal understøttes, bl.a. gjennom å styrke, effektivisere og fornye Produktregisteret.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 79 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.56.01)

Presidenten: Forslagene nr. 15–32, fra Fremskrittspartiet, tas opp til votering.

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen umiddelbart åpne for boring i allerede tildelte lisenser i Barentshavet-området.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen umiddelbart åpne for boring i allerede tildelte lisenser i Lofoten-området.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen avstå fra å innføre petroleumsfrie soner i nordområdene.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme tiltak som sikrer at byråkratiet på lokalplan følger opp Stortingets signaler om økt bruk av mikro-, mini- og småkraftverk.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sikre at gjennomgangen av Samlet Plan reduserer konsesjonsbehandlingstiden for store og små vannkraftutbygginger.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om teknologinøytrale støtteordninger for økt vannkraftproduksjon.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere tidligere avslåtte vannkraftutbygginger på nytt, og fremme egen sak om dette til Stortinget.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til at energimyndigheten i de nordiske landene i fellesskap samarbeider om tiltak for å sikre den nordiske kraftbalansen og sikre at kraftmarkedet fungerer bedre.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sikre at Statnett som systemansvarlig nettselskap har virkemidler som gjør dem i stand til å sikre kraftforsyningen i kritiske perioder.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede de samfunnsøkonomiske kostnader ved implementering av Kyotoavtalen.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge kostnadseffektive og teknologinøytrale kriterier til grunn ved tildeling av midler til elektrisitetssparing i privathusholdninger.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen ta en gjennomgang av påstått gevinst ved å erstatte el-bruk med annen energi, og gi en orientering om dette til Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide nytt regelverk for økonomisk støtte basert på like kriterier til frivillige miljøvernorganisasjoner og fremme dette som egen sak før behandlingen av neste års budsjett.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at miljøvernorganisasjoner som aktivt oppfordrer til eller bevisst bryter loven for å demonstrere mot lovlig vedtak, mister all økonomisk statsstøtte.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen stoppe igangsetting av nye verneprosesser og foreta en konsekvensanalyse av gjennomført vern.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreslå nødvendige tiltak for å redusere konflikter i forbindelse med opprettelse av nasjonalparker, verneområder og lignende.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utsette ferdigstillelsen av nasjonale laksefjorder og laksevassdrag inntil det er foretatt en evaluering av de eksisterende vernede områder. Evalueringen må inkludere en konsekvensanalyse for næringslivet i berørte områder.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme en sak med formål om å øke utskiftingstakten av den norske bilparken.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 79 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.56.43)

Presidenten: Forslagene nr. 11–14, fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, tas opp til votering.

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med evalueringen av Enova om å få gjennomført en uavhengig analyse av kapitalbehovet til Enova, gitt utløsningseffekten så langt, og med en vurdering av å sette mer ambisiøse nasjonale mål for omleggingen av energimarkedet i Norge fram til 2010.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Enova iverksette en panteordning for gamle oljefyrer og vedkaminer.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å revidere grenseverdiforskriften for støy slik at kravene til tilfredsstillende ventilasjon i tråd med byggeforskriftene oppfylles ved måling.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å utrede panteordninger for de mest forbrukte elektriske og elektroniske produkter, og fremme forslag til et slikt system for blant annet mobiltelefoner.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 73 mot 21 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.57.10)

Forslag nr. 10, fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere om begrepene «villmarkspregede områder» og «inngrepsfrie områder» – som Direktoratet for Naturforvaltning har tatt i bruk – er hensiktsmessige slik de blir brukt i dag.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet ble med 72 mot 22 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.57.28)

Presidenten: Forslag nr. 9, fra Arbeiderpartiet, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere effekten av en panteordning for oljekjeler og komme tilbake til dette i budsjettet for 2006.»

Sosialistisk Venstreparti har varslet at de ønsker å støtte forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 58 mot 36 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.57.53)

Presidenten: Forslagene nr. 7 og 8, fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, tas opp til votering.

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide en egen stortingsmelding om «Rikets Energitilstand» med jevne mellomrom, eksempelvis annethvert år.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å utarbeide en helhetlig plan for utbygging av vindkraft i Norge, herunder sikring av nødvendig overføringskapasitet. Planarbeidet skal ikke være til hinder for fortløpende behandling av enkeltkonsesjoner.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 65 mot 29 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.58.16)

Presidenten: Forslag nr. 6, fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjennomgå regelverk og praksis med hensyn til distriktsandel på nytt, for å gjøre dette mer treffsikkert og rettferdig, slik at flomforbygging og opprydding etter flom, dekkes av staten fullt ut.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 58 mot 36 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.58.49)

Presidenten: Forslag nr. 5, fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at gasskraftverk i Norge blir underlagt samme rammebetingelser som andre innen EØS-området.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet ble med 56 mot 38 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.59.15)

Presidenten: Forslagene nr. 2–4, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, tas opp til votering.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen å sørge for at innovasjonsselskapet i Grenland får utvidet sitt mandat til også å omfatte bruk av gass til industrielle prosesser og løsninger for hydrogen som energibærere, uten at dette går på bekostning av utviklingen av satsingen på CO₂-håndtering. Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til dette i revidert nasjonalbudsjett.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen snarest utarbeide en oversikt over statlige eiendommer som skal avhendes og foreta en faglig vurdering av hvordan friluftinteressene kan ivaretas på disse.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen som et ledd i gjennomføringen av rammedirektivet for vann tilrettelegge for interkommunale prosjekter for å forbedre vannkvaliteten i forurensa vassdrag i Norge, og komme tilbake til Stortinget med dette før sommeren 2005.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 51 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.59.40)

Presidenten: Forslag nr. 44, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å finne overgangsløsninger for kraftleveranser til Rana-industrien innenfor EØS-avtalens virkeområde. Dette må gjøres før utløp av någjeldende kraftavtaler. Regjeringen bes om å melde tilbake i revidert budsjett om hvilke overgangsløsninger som er valgt. Overgangsløsningen må notifiseres i EØS-systemet.»

Her har Fremskrittspartiet meddelt at de støtter forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet bifaltes med 58 mot 36 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 22.00.07)

Presidenten: Forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere regelverk som kan sikre at høyspentlinjer enten graves ned eller legges i tilstrekkelig avstand til der hvor mennesker har varig opphold. Regelverket må sikre at føre-var-prinsippet ivaretas. Regjeringen må også vurdere å innføre nasjonalt regelverk for byggegrenser mot høyspentlinjer. Regjeringen bes komme tilbake med en slik vurdering i revidert budsjett våren 2005.»

Her antar presidenten at Sosialistisk Venstreparti nå ønsker å støtte forslaget subsidiært.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet bifaltes med 57 mot 37 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 22.00.37)

Presidenten: Vi skal så votere over innstillingens forslag til vedtak.

Komiteen hadde innstillet:

A Rammeområde 12 (Olje og energi) I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1800		Olje- og energidepartementet		
	1	Driftsutgifter	109 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	22 400 000	
	22	Beredskapslagre for drivstoff, <i>kan overføres</i>	21 500 000	
	70	Internasjonalisering av petroleumsvirksomheten, <i>kan overføres</i>	18 500 000	
	71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	4 450 000	
	72	Investeringsfond for klimatiltak i Østersjøområdet	7 600 000	
1810		Oljedirektoratet (jf. kap. 4810)		
	1	Driftsutgifter	152 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	55 700 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 500 000	
1815		Petoro AS		
	70	Administrasjon	217 900 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829)		
	1	Driftsutgifter	247 700 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	51 900 000	
	22	Sikrings- og miljøltiltak i vassdrag, <i>kan overføres</i>	71 850 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
	70	Tilskudd til lokale elforsyningsanlegg, <i>kan overføres</i>	700 000	
	73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer	17 500 000	
1825		Omlegging av energibruk og energi-produksjon		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	74	Naturgass, <i>kan overføres</i>	24 000 000	
1827		Miljøvennlig gassteknologi (jf. kap. 4827)		
	50	Administrasjon	6 500 000	
	51	Overføring til innovasjonsvirksomheten ...	45 900 000	
1830		Energiforskning (jf. kap. 4829)		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	18 000 000	
	50	Norges forskningsråd	393 300 000	
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklings- tiltak, <i>kan overføres</i>	8 900 000	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440)		
	30	Investeringer	22 000 000 000	
	50	Overføring til Statens petroleums- forsikringsfond	1 200 000 000	
2490		NVE Anlegg (jf. kap. 5490, 5491 og 5603)		
	24	Driftsresultat		
	1	Driftsinntekter	-43 000 000	
	2	Driftsutgifter	36 500 000	
	3	Avskrivninger	5 400 000	
	4	Renter av statens kapital	1 100 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
		Totale utgifter		<u>24 722 000 000</u>
I n n t e k t e r				
4810		Oljedirektoratet (jf. kap. 1810)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter	2 800 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	32 900 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	9 500 000	
	8	Inntekter barnehage	3 900 000	
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter	25 100 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	42 800 000	
	40	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag	15 400 000	
4827		Miljøvennlig gassteknologi (jf. kap. 1827)		
	80	Fondsavkastning	45 900 000	
4829		Konsesjonsavgiftsfondet (jf. kap. 1820 og 1830)		
	50	Overføring fra fondet	144 000 000	
4860		Statsforetak under Olje- og energi- departementet		
	70	Garantiprovisjon, Statnett SF	10 100 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440)		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	118 700 000 000	
		2 Driftsutgifter	-21 600 000 000	
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-1 300 000 000	
		4 Avskrivninger	-14 900 000 000	
		5 Renter av statens kapital	-7 700 000 000	73 200 000 000
	30	Avskrivninger		14 900 000 000
	80	Renter av statens kapital		7 700 000 000
5490		NVE Anlegg (jf. kap. 2490)		
	1	Salg av utstyr mv.		1 000 000
5608		Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	80	Renter, Statnett SF		48 500 000
		Totale inntekter		96 181 900 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1810 post 21	kap. 4810 post 2
kap. 1820 post 21	kap. 4820 post 2
kap. 1820 post 22	kap. 4820 post 40
kap. 2490 post 45	kap. 5490 post 1

II

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2005 kan overskride bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorar og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i Statoil ASA.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2005 kan:

tet i 2005 kan:

- utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning pro et contra-oppgjør i forbindelse med salg av SDØE-andeler under:
  - kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, post 25 Pro et contra-oppgjør.
  - kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, post 1 Pro et contra-oppgjør.
- utgiftsføre uten bevilgning tilskudd til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen under kap. 2442 Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen, post 70 Tilskudd.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2005 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt udekket ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	75	Tilskudd til sikringstiltak	2,5 mill. kroner
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	
	74	Naturgass	20,0 mill. kroner

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1827		Miljøvennlig gassteknologi	
	51	Overføring til innovasjonsvirksomheten	50,0 mill. kroner
1830		Energiforskning	
	50	Norges forskningsråd	33,0 mill. kroner

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2005 kan pådra seg forpliktelser utover gitte bevilgninger innenfor følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter	2,5 mill. kroner
1815		Petoro AS	
	70	Administrasjon	35,0 mill. kroner

VII

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitte bevilgninger under SDØE

Stortinget samtykker i at Kongen i 2005 kan godkjenne at Petoro AS kan pådra forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440, hvor øvre grense for SDØEs forholdsmessige andel for det enkelte prosjekt/fase utgjør 5 mrd. kroner knyttet til deltakelse i:

1. Verdioppgradering av statens gass etter avsetningsinstruksen.
2. Pre-interessentskapsfasen ved anlegg av nye rørledninger i tilknytning til norsk kontinentalsokkel.
3. Utviklingsprosjekter under Gassled.

VIII

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2005 kan godkjenne prosjekter på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer pr. prosjekt utgjør 10 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.
4. Det må være bevilgningsmessig dekning for investeringene under kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.

IX

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2005 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan

for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

X

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2005 kan godkjenne overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE i utvinningstillatelser der det antas at samlede utvinnbare ressurser i forekomstene er mindre enn 10 mill. tonn oljeekvivalenter.

XI

Overdragelse og samordning av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2005 i tråd med forutsetningene i St.prp. nr. 41 (2003-2004), kan godkjenne at Petoro AS kan delta i:

1. Overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler i interessentskap hvor en rettighetshaver velger å tre ut av interessentskapet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.
2. Forenklet samordning av utvinningstillatelser med SDØE-andeler.
3. Ny/endret plan for utbygging og drift av forekomster innenfor et samordnet område med SDØE- deltakelse.
4. Overdragelse av deltakerandeler for å oppnå fortsatt harmonisering av deltakerandeler i utvinningstillatelser som er samordnet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.

XII

Opphevelse av generalforsamlingsklausulen

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og erstattes av en vetoret i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriftens § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.

XIII

Nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at innovasjonsvirksomheten i Grenland, under kap. 1827, gis unntak fra bevilgningsreglementet § 4 om bruttobudsjettering.

V o t e r i n g :

Komiteen innstilling bifaltes med 51 mot 42 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 22.01.15)

Videre var innstillet:

Rammeuavhengig vedtak

XIV

Stortinget ber Regjeringen signalisere langsiktighet og forutsigbarhet når det gjelder avgiftsfritak for gjen-
vunnet energi, for å få utløst investeringer på området.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet står bak innstillingen, så presidenten antar at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme mot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 58 mot 36 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 22.01.53)

Videre var innstillet:

B

Rammeområde 13

(Miljø)

I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400)		
	1	Driftsutgifter	159 687 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	37 789 000	
	70	Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner	30 000 000	
	71	Internasjonale organisasjoner	38 007 000	
	72	Miljøverntiltak i nordområdene, <i>kan overføres</i>	7 000 000	
	73	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, <i>kan overføres</i>	23 713 000	
	74	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>	2 200 000	
	75	Miljøvennlig byutvikling, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	8 371 000	
	79	Den nordiske verdensarvstiftelsen	3 500 000	
	80	Tilskudd til universell utforming og tilgjengelighet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	19 400 000	
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåkning (jf. kap. 4410)		
	21	Miljøovervåkning og miljødata	85 657 000	
	50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	93 086 000	
	51	Forskningsprogrammer m.m.	116 518 000	
	53	Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning	5 000 000	
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	15 151 000	
1425		Vilt- og fisketiltak (jf. kap. 4425)		
	1	Driftsutgifter	26 865 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	61	Tilskudd til kommunale vilttiltak, <i>kan overføres</i>	5 500 000	
	70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	8 500 000	
	71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	29 335 000	
1426		Statens naturoppsyn (jf. kap. 4426)		
	1	Driftsutgifter	55 899 000	
	30	Tiltak i nasjonalparkene, <i>kan overføres</i>	10 391 000	
	31	Tiltak i naturvern-, kulturlandskap- og friluftsområder, <i>kan overføres</i>	21 171 000	
	32	Skjærgårdsparker mv., <i>kan overføres</i>	13 195 000	
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427)		
	1	Driftsutgifter	78 579 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	43 721 000	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	34 405 000	
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	19 450 000	
	33	Statlige erverv, barskogvern, <i>kan overføres</i> ..	56 868 000	
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i> ..	5 100 000	
	35	Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i> ..	57 213 000	
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i>	100 200 000	
	72	Erstatninger for rovviltskader, <i>overslagsbevilgning</i>	77 006 000	
	73	Forebyggende og konfliktdependende tiltak i rovviltforvaltningen, <i>kan overføres</i>	32 000 000	
	74	Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i> ..	15 520 000	
	75	Internasjonale avtaler og medlemskap	1 010 000	
	77	Tilskudd til nasjonalparksenter, <i>kan overføres</i> ..	11 400 000	
	78	Friluftsrådenes landsforbund og interkommunale friluftsråd, <i>kan overføres</i>	5 300 000	
1429		Riksantikvaren (jf. kap. 4429)		
	1	Driftsutgifter	76 576 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 72 og 73</i>	22 650 000	
	50	Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid	2 000 000	
	72	Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	110 230 000	
	73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	10 953 000	
	74	Fartøyvern, <i>kan overføres</i>	29 004 000	
	75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i>	900 000	
1432		Norsk kulturminnefond (jf. kap. 4432)		
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	13 000 000	
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441)		
	1	Driftsutgifter	190 263 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 450 000	
	39	Opprydningstiltak, <i>kan overføres</i>	64 880 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	73	Tilskudd til biloppsamlingssystemet	127 368 000	
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	151 252 000	
	76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	68 000 000	
1444		Produktregisteret		
	1	Driftsutgifter	14 637 000	
1445		Miljøvennlig skipsfart		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 000 000	
1465		Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk		
	21	Betaling for statsoppdraget, <i>kan overføres</i>	336 323 000	
2465		Statens kartverk (jf. kap. 5491 og 5603)		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	-556 323 000	
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	544 034 000	
	3	Avskrivninger	9 274 000	
	4	Renter av statens kapital	3 015 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 000 000	
		Totale utgifter		<u>2 594 193 000</u>
I n n t e k t e r				
4400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 1400)		
	2	Ymse inntekter	93 000	
	3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	643 000	
	21	Oppdragsinntekter	737 000	
4410		Miljøvernforskning og miljøovervåkning (jf. kap. 1410)		
	50	Refusjon av diverse fond	4 000 000	
4425		Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond (jf. kap. 1425)		
	51	Refusjoner fra Viltfondet	53 700 000	
	52	Refusjoner fra Statens fiskefond	16 500 000	
4426		Statens naturoppsyn (jf. kap. 1426)		
	1	Ymse inntekter	118 000	
4427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 1427)		
	1	Ymse inntekter	6 791 000	
	9	Internasjonale oppdrag	1 892 000	
	54	Gebyrer	2 300 000	
4429		Riksantikvaren (jf. kap. 1429)		
	2	Refusjoner og diverse inntekter	3 167 000	
	9	Internasjonale oppdrag	1 170 000	
4432		Norsk kulturminnefond (jf. kap. 1432)		
	80	Avkastning fra Norsk kulturminnefond	13 000 000	
4441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 1441)		
	4	Gebyrer	21 059 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	5	Leieinntekter	918 000	
	8	Inntekter fra salg av bilvrak	32 774 000	
	9	Internasjonale oppdrag	4 656 000	
5621		Statens miljøfond, renteinntekter		
	80	Renteinntekter	3 500 000	
		Totale inntekter		167 018 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2005 kan:

1.

overskride bevilgningene under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1400 post 1	kap. 4400 post 2
kap. 1400 post 21	kap. 4400 post 21
kap. 1427 post 1	kap. 4427 post 1
kap. 1427 post 21	kap. 4427 postene 9 og 54
kap. 1429 post 1	kap. 4429 postene 2 og 9
kap. 1432 post 50	kap. 4432 post 80
kap. 1441 post 1	kap. 4441 postene 4, 5 og 9

2. overskride bevilgningen under kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med et beløp som tilsvarer regnskapsførte inntekter fra salg av anleggsmidler under kap. 5465 Statens kartverk, post 49 Salg av anleggsmidler. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved beregning av overført beløp.

3. overskride bevilgningen under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning, post 33 Statlige erverv, barskogvern, med et beløp som tilsvarer regnskapsførte inntekter fra salg av makeskiftearealer under kap. 4427 Direktoratet for naturforvaltning, post 40 Inntekter fra salg av makeskiftearealer. Ubenyttede merinntekter fra salg av makeskiftearealer kan tas med ved beregning av overført beløp.

II

Fullmakter til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2005 kan utgiftsføre uten bevilgning fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverntiltak og energioptimeringsformål som staten er juridisk forpliktet til å dekke, under kap. 1400 Miljøverndepartementet post 77 Oppfyllelse av garantiansvar.

IV

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2005 kan omdisponere inntil 3 mill. kroner mellom kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk, post 21 Betaling for statsoppdraget og kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2005 kan foreta bestillinger:

1. av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1426		Statens naturoppsyn	
	32	Skjærgårdsparker mv.	2,0 mill. kroner
1441		Statens forurensningstilsyn	
	39	Oppryddingstiltak	25,0 mill. kroner

2. av sjømålingsdata og kartgrunnlag utover gitt bevilgning under kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk post 21 Betaling for statsoppdraget, men slik

at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 90 mill. kroner.

VI
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2005 gir tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1400		Miljøverndepartementet	
	78	Miljøtiltak i nikkelverkene på Kola	141,0 mill. kroner
1427		Direktoratet for naturforvaltning	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	15,2 mill. kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	65,0 mill. kroner
	33	Statlige erverv, barskogvern	62,5 mill. kroner
	34	Statlige erverv, nasjonalparker	69,0 mill. kroner
	35	Statlige erverv, nytt skogvern	47,7 mill. kroner
	52	Overføring til skogvern under Jordfondet	32,0 mill. kroner
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre	2,0 mill. kroner
1429		Riksantikvaren	
	72	Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer	8,5 mill. kroner
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	2,0 mill. kroner
	74	Fartøyvern	8,0 mill. kroner

VII

Kjøp av makeskifteareal

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2005 kan benytte inntil 8 mill. kroner av bevilgningen under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning, post 33 Statlige erverv, barskogvern, til kjøp av arealer som senere kan makeskiftes med barskogarealer som blir vernet.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 52 mot 42 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 22.02.24)

Videre var innstillet:

Rammeuavhengige vedtak

VIII

Stortinget ber Regjeringen om at det i samarbeid med organisasjonene innenfor primærnæringene utarbeides en strategi for å redusere konfliktnivået i naturforvaltningen.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet står bak innstillingen, så presidenten antar derfor at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme mot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 58 mot 36 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 22.03.04)

Videre var innstillet:

IX

Stortinget ber Regjeringen å rapportere om gjennomføringen av plikten som er pålagt importører og produsenter til å sørge for innsamling og forsvarlig behandling av isolerglassruter som inneholder PCB, og eventuelt fremme tiltak som sørger for en større returgrad og forsvarlig håndtering av isolerglassruter som inneholder PCB.

X

Stortinget ber Regjeringen i 2005 redegjøre for gjennomføring av forbudet mot å ha i bruk PCB-holdige lysarmaturer fra 1. januar 2005, og for måloppnåelse for nasjonalt mål om å stanse utslippene av PCB innen 2005.

Presidenten: Presidenten regner med at Sosialistisk Venstreparti nå ønsker å støtte innstillingen subsidiært.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 7

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2004 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
1800		Olje- og energidepartementet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , blir auka med ..... frå kr 31 552 000 til 55 452 000		23 900 000
1810		Oljedirektoratet (jf. kap. 4810)		
	1	Driftsutgifter, blir auka med ..... frå kr 150 924 000 til kr 151 449 000		525 000
	21	Spesielle driftsutgifter, blir auka med ..... frå kr 55 600 000 til kr 73 600 000		18 000 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829)		
	1	Driftsutgifter, blir auka med ..... frå kr 235 404 000 til kr 235 904 000		500 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , blir redusert med ..... frå kr 54 000 000 til kr 49 000 000		5 000 000
	22	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag, <i>kan overføres</i> , blir auka med frå kr 69 250 000 til kr 73 350 000		4 100 000
1825		Omlagging energibruk og energiproduksjon		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , blir auka med ..... frå kr 11 800 000 til kr 13 100 000		1 300 000
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleums- virksomheten (jf. kap. 5440)		
	22	Fjerningsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , blir redusert med ..... frå kr 10 000 000 til kr 0		10 000 000
	25 (ny)	Pro et contra-oppgjør, blir løyvd med		100 000 000
	30	Investeringer, blir redusert med ..... frå kr 19 500 000 000 til kr 19 100 000 000		400 000 000
2442		Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , blir redusert med ..... frå kr 170 000 000 til kr 140 000 000		30 000 000
2490		NVE Anlegg (jf. kap. 5490, 5491 og 5603)		
	24	Driftsresultat		0
		Spesifikasjon:		
		Driftsinntekter	-44 000 000	
		Driftsutgifter	37 800 000	
		Avskrivninger	5 000 000	
		Renter av statens kapital	1 200 000	
				0
I n n t e k t e r :				
4810		Oljedirektoratet (jf. kap. 1810)		
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, blir auka med ..... frå kr 31 800 000 til kr 49 800 000		18 000 000
	3	Refusjon av tilsynsutgifter, blir redusert med..... frå kr 9 500 000 til kr 7 500 000		2 000 000
	4	Salg av undersøkelsesmateriale, blir redusert med ..... frå kr 1 000 000 til kr 0		1 000 000
4811		Statoil ASA		
	90 (ny)	Salg av aksjer, blir løyvd med		9 858 596 000
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter, blir auka med ..... frå kr 22 900 000 til kr 23 400 000		500 000
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, blir redusert med ..... frå kr 41 400 000 til kr 36 400 000		5 000 000
	40	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag, blir auka med ..... frå kr 14 400 000 til kr 18 500 000		4 100 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
4860	70	Statsforetak under Olje- og energidepartementet Garantiprovisjon, Statnett SF, blir redusert med ..... frå kr 11 900 000 til kr 11 400 000		500 000
5440	1 (ny)	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440)		
	24	Pro et contra-oppgjør, blir løyvd med ..... Driftsresultat, blir auka med ..... frå kr 59 400 000 000 til kr 84 400 000 000		120 000 000
		Spesifikasjon:		25 000 000 000
		Driftsinntekter	127 600 000 000	
		Driftsutgifter	21 500 000 000	
		Lete- og feltutviklingsutgifter	-800 000 000	
		Avskrivninger	-14 200 000 000	
		Renter av statens kapital	-6 700 000 000	
			84 400 000 000	
	30	Avskrivninger, blir redusert med ..... frå kr 14 300 000 000 til kr 14 200 000 000		100 000 000
	50 (ny)	Overføring fra Statens petroleumsforsikringsfond, blir løyvd med		800 000 000
	80	Renter av statens kapital, blir redusert med ..... frå kr 7 200 000 000 til kr 6 700 000 000		500 000 000
5490		NVE Anlegg (jf. kap. 2490)		
		Salg av utstyr mv., blir redusert med..... frå kr 1 200 000 til kr 500 000		700 000

II

Stortinget samtykkjer i at staten ved Olje- og energidepartementet kan godkjenne at Petoro AS kan delta i transaksjonar knytt til Vesterled og Frigg UK Association.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 8

Komiteen hadde innstillet:

I statsbudsjettet for 2004 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner	
U t g i f t e r :				
1400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400)		
(ny)	77	Oppfyllelse av garantiansvar for miljøvernlån, bevilges med		9 690 000
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441)		
	73	Tilskudd til biloppsamlingssystemet, forhøyes med..... fra kr 123 180 000 til kr 135 180 000		12 000 000
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, overslagsbevilgning, forhøyes med..... fra kr 151 252 000 til kr 166 252 000		15 000 000
1465		Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk		
	21	Betaling for statsoppdraget, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 331 323 000 til kr 341 323 000		10 000 000
2465		Statens kartverk (jf. kap. 5491 og 5603)		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	-456 323 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	441 619 000	
		3 Avskrivninger.....	12 232 000	
		4 Renter av statens kapital	3 204 000	
			732 000	0

Kap.	Post	Formål	Kroner
1471	1	Norsk Polarinstitutt (jf. kap. 4471) Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 108 696 000 til kr 99 697 000	8 999 000
I n n t e k t e r :			
4441	8	Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 1441) Inntekter fra salg av bilvrak, forhøyes med ..... fra kr 31 696 000 til kr 52 696 000	21 000 000
5322	91	Statens miljøfond, avdrag Innbetaling av avdrag, forhøyes med ..... fra kr 14 000 000 til kr 22 400 000	8 400 000
5621	80	Statens miljøfond, renteinntekter Renteinntekter, nedsettes med ..... fra kr 7 000 000 til kr 5 400 000	1 600 000
4471	1	Norsk Polarinstitutt (jf. kap. 1471) Salgs- og utleieinntekter, nedsettes med ..... fra kr 17 299 000 til kr 8 300 000	8 999 000

II

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementets fullmakt til å foreta omdisponeringer mellom kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk post 21 Betaling for statsoppdraget og kap. 2465 Statens kartverk post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold økes med 3 mill. kroner fra 3 mill. kroner til 6 mill. kroner.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 9

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 8. desember 2004:

«Stortinget ber Regjeringen sikre at kvotesystemet ikke svekker forurensningsloven som miljøpolitisk virkemiddel.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 74 mot 20 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 22.04.37)

Votering i sak nr. 10

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 8. desember 2004:

«Stortinget ber Regjeringen avstå fra å innføre et nasjonalt tidlig kvoteregime som er konkurransevri-
dende for norsk industrivirksomhet.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 79 mot 15 ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 22.05.11)

Votering i sak nr. 11

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 8. desember 2004:

«Stortinget ber Regjeringen arbeide for at norsk industri skal ha like krav til utslipp av såkalte klimagasser som man har i andre land innen EØS-området.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 76 mot 17 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 22.05.38)

Votering i sak nr. 12

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 8. desember 2004:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere implementering av EUs kvotedirektiv og fremme sak om dette til Stortinget.»

V o t e r i n g :

S a k n r . 1 3

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 79 mot 15
stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 22.06.06)

*Referat***Presidenten:** Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 22.10.
